STEPHEN KING

SAPNŲ GAUDYKLĖ

ANTRA KNYGA

Stephen King

SAPNŲ GAUDYKLĖ

Romanas

ANTRA KNYGA

Iš anglų kalbos vertė

IRMINA DOMEIKIENĖ

Kaunas
2005

Stephen King. Rinktiniai raštai, 46 tomas

DREAMCATCHER
London, NEL, 2002

UDK 820(73)-3
Ki-108

www.eridanas.lt

ISBN 9986-97-109-8

KETURIOLIKTAS SKYRIUS

KELIONĖ Į PIETUS

1.

Misteris Grėjus pasuko sniegomobilį į griovį, kurio dugnu sruvo mažas užšalęs upeliukas, ir nuvažiavo juo paskutiniąją mylią iki plento I-95. Už dviejų ar trijų šimtų jardų iki armijos sunkvežimių žiburių (sunkvežimių beliko visai nedaug, o ir tie vilkosi vėžlio greičiu) Grėjus stabtelėjo - viso labo akimirkai, kad apieškotų tą Džounsio proto dalį, kurią sugebėjo pasiekti. Milijonai informacijos failų paprasčiausiai nesutilpo mažutėlėje Džounsio kontoros tvirtovėje, ir misteris Grėjus pakankamai lengvai surado, ko ieškojęs. Sniegomobilio žibintai neturėjo jungiklio, tad pilkasis nuleido Džounsio kojas ant žemės, paieškojo akmens, pakėlė jį dešiniąja Džounsio ranka ir suskaldė stiklą. Šviesa užgeso. Paskui misteris Grėjus vėl sėdo į balną ir nuvažiavo tolyn. Benzino beveik nebeliko, bet ši aplinkybė neturėjo didesnės reikšmės: mašina savo darbą atliko.

Palei plentą nutiestas vamzdis su įkalintu upeliuku buvo pakankamai erdvus sniegomobiliui, bet ne sniegomobiliui su vairuotoju. Misteris Grėjus vėl nulipo žemėn, įjungė degimą ir stumtelėjo mašiną priekin. Ji nulėkė dar bent dešimt jardų ir užgeso. Puikumėlis. Net jei nustos snigti, žvalgybininkai jos nepamatys.

Misteris Grėjus privertė Džounsį užkopti ant pylimo. Sustojo prie pat užtvaros stulpelių ir atsigulė ant nugaros. Čia buvo daugmaž apsaugotas nuo vėjo. Nuo fizinių pastangų išsiskyrė nedidelis endorfinų kiekis, ir Džounsis pajuto, kaip grobikas gardžiuojasi jais, nelyginant pats Džounsis po futbolo rungtynių vėsią spalio dienelę gardžiuotųsi kokteiliu ar karšta kava.

Jis suvokė - nėmaž nesistebėdamas, - jog nekenčia misterio Grėjaus.

Bet tuomet pastarasis kaip esybė - kaip kažin kas, ko galima realiai nekęsti, - pradingo vėl, išstumtas debesies, kurį Džounsis pirmąkart pamatė medžioklės namelyje, kai susprogo pilkosios būtybės galva. Jis kažin kur iškeliavo, kaip ir tąsyk, kai ieškojo Emilio Šuns. Tuomet jam reikėjo Brodskio, nes Džounsio atminties failuose nebuvo informacijos apie tai, kaip užvesti sniegomobilį. Dabar pilkajam prireikė kažko kito. Veikiausiai laukia, kad kas nors jį pavežtų. Ką gi, gan logiška išvada.

O kas liko? Kas liko saugoti kontoros, kurioje gūžėsi paskutinieji Džounsio skuteliai - Džounsio, išmesto iš nuosavo kūno nelyginant šiukšlės iš kišenės? Aišku, debesis; toji substancija, kurią įkvėpė Džounsis. Dalykas, kuris turėjo jį nužudyti, bet dėl kažin kokios priežasties nenužudė.

Debesis nesugebėjo mąstyti. Skirtingai nei misteris Grėjus. Namų šeimininkas (dabar jau nebe misteris Džounsas, o misteris Grėjus) pasišalino, palikęs būstą termostatų, šaldytuvo ir viryklės globai. O nelaimės atveju įsijungs dūmų detektorius, ir signalizacija automatiškai surinks policijos skyriaus numerį.

Ir visgi, kadangi misteris Grėjus išsinešdino, Džounsis galėjo išeiti iš kontoros. Ne tam, kad susigrąžintų valdžią: jeigu jis bent pamėgins, raudonasis debesis akimoju jį užfiksuos, ir misteris Grėjus nedelsdamas parskuos iš savo žvalgybinės ekspedicijos. Tuomet Džounsį kone užtikrintai nutvers, šiam nespėjus grįžti į saugiąją brolių Trekerių kontorą su skelbimų lenta, dulkėtomis grindimis ir vieninteliu purvinu langeliu į pasaulį... jame iki šiol matyti keturi švarūs pusmėnuliai, juk taip? Keturi atspaudai tose vietose, kur keturi berniukai prigludo kaktomis prie stiklo, stengdamiesi įžiūrėti lentoje prisegtą fotografiją: Tiną Džiną Šlosinger su pakeltu sijonėliu.

Ne, susigrąžinti valdžios nieku gyvu nepavyks, užtat, kad ir kaip skaudu būtų, teks susitaikyti.

Tačiau jis gali pamėginti pasiekti savo failus.

Ar verta rizikuoti? Kas jam iš to? Gal kas ir nuskils, jei žinotų, ko nori misteris Grėjus. Aišku, neskaitant to fakto, jog misteris žūtbūt trokšta kažkur nusigauti.

Beje, kur?

Atsakymas atėjo netikėtai, nes jį davė Daditsas: *Ietu. Ise Ėi oji ietu.* “Misteris Grėjus nori į pietus”.

Džounsis atšlijo nuo purvino lango į pasaulį. O ir žiūrėti nelabai buvo į ką: sniegas, tamsa ir paniurę medžiai. Rytinė pūga dabar atrodė tik gėlelės. O uogelės - štai jos!

Misteris Grėjus nori į pietus.

Ar toli? Ir kodėl? Kur čia šuo pakastas?

Šįkart Daditsas tylėjo.

Džounsis apsigręžė ir, didžiai nustebęs, pamatė, jog skelbimų lentoje nebėra nei maršrutų žemėlapių, nei mergaitės nuotraukos. Vietoj jų - keturios spalvotos berniukų fotografijos. Visi nufotografuoti vienodame fone, šalia vidurinės Derio mokyklos, ir užrašas apačioje toks pat: MOKYKLINĖS DIENOS, 1978. Džounsis - kairėje. Veidas nutviekstas patiklios šypsenos, nuo ausies iki ausies, toji šypsena dabar draskė jam širdį. Greta Byvas. Pastarojo šypsena atveria properšą priekinio danties vietoje - nesėkmingo kritimo čiuožykloje rezultatą. Po metų kitų properšą užpildė protezas. Pitas su savo apvaliu tamsiu veidu ir gėdingai trumpu kirpimu, tėvo auklėjimo ženklu, pastarasis nuolat tvirtino, jog ne tam kovėsi Korėjoje, kad regėtų, kaip sūnus virsta hipiu. Ir galiausiai Henris, Henris su storais akiniais, visuomet primenančiais Džounsį Denį Daną, berniuką detektyvą, Džounsio pamėgtos knygų serijos herojų.

Byveris, Pitas, Henris. Kaip Džounsis juos mylėjo, ir kaip neteisingai ūmai nutrūko toji ilga draugystė. Kaip siaubingai neteisingai...

Ir tada Byverio Klarendono nuotrauka atgijo, mirtinai pergąsdindama Džounsį. Byvas plačiai atmerkė akis ir tyliai ištarė:

- Jisai buvo be galvos, atmeni? Galva gulėjo griovyje, ir akys aplipusios purvu. Kas per šuns šūdas! Tai yra, stačiai Jėzaus pimpalas!

O, Dieve, pagalvojo Džounsis, kai staiga plūstelėjo šitai: vienintelis dalykas, vienintelis epizodas iš jų pirmosios medžioklinės ekspedicijos į “Skylę sienoje”, kurį jisai pamiršo. Pamiršo... ar paprasčiausiai pasistengė išmesti iš atminties? Kaip ir likusieji... Galbūt. *Tikriausiai.*

Nes vėlesniais metais jie plepėdavo apie viską, kas nutiko tolimoje vaikystėje, dalijosi įspūdžiais... ir panašiai. Aptarinėjo viską, išskyrus šitai.

Jisai buvo be galvos... Akys aplipusios purvu.

Anuomet jiems kažkas nutiko, kažkas, susijęs su tuo, kas jam darosi dabar.

Jei tik žinočiau, kas tai, galvojo Džounsis. *Jei tik žinočiau...*

2.

Endis Džanas aplenkė tris likusius jų mažojo karavano sunkvežimius, paliko juos toli už nugaros, nes vairuotojai, skirtingai nei jis, nebuvo pratę orientuotis šiame baltame mėšle. Pats Džanas užaugo Šiaurės Minesotoje, kur visko prisižiūrėjo į valias. Matė ir tokių štai pūgų. Be to, vairavo vieną iš geriausių armijos mašinų - paskutinio modelio "Ševrolė", pikapą su keturiais varomais ratais bei visais privalumais, kuriais dabar ir naudojosi. Jo šeimoje kvailių nepasitaikė, kas teisybė, tas teisybė.

Visgi plente sniego beveik nebuvo: prieš valandą ar panašiai čia pravažiavo kelios armijos sniegvalės (veikiai jas pasivys, o tuomet sumažins greitį ir vilksis įkandin, tarsi pavyzdingas berniukas), ir nuo to laiko betoną užklojo vos keli baltos dangos coliai. Bėda ta, jog stiprus vėjas kėlė sniego sūkurius, ir kelias virto ištisine balta šmėkla. Teko pasikliauti vien šviesą atspindinčiais ženklais. Išlaikyti juos akiratyje buvo nelengvas fokusas, kurio visi tie mulkiai paprasčiausiai nežinojo, o gal jų sunkvežimių žibintai įtaisyti pernelyg aukštai, kad iš sūkuriuojančios baltumos išplėštų švytinčias lenteles. O kai vėjas iš tikrųjų sužvėrėjo, pradingo net atšvaitai, sumautas pasaulis virto ištisa balta praraja, ir vairuotojui teko nuolatos kiloti koją nuo pedalo bei laukti, kol pralėks eilinis sniego užtaisas, ir podraug stengtis neišklysti iš kelio. Tačiau jam pavyks, nieko čia tokio, o nenumatytiems atvejams yra racija. Be to, iš paskos važiuoja kitos sniegvalės, prižiūrinčios plento atkarpą nuo Presk Ailo iki Milinoketo.

Sunkvežimio priekaboje gulėjo du trigubai supakuoti ryšuliai. Viename gulėjo dviejų Ripli grybelio pakirstų elnių skerdenos. Antrame - ir tai Džanui kėlė didžiausią nerimą - tysojo pilkojo žmogeliuko kūnas, lėtai virstantis raudonai oranžiniu buljonu. Abu ryšulius dera nugabenti daktarams į Mėlynąją bazę, esančią vietelėje, kuri vadinasi...

Džanas dirstelėjo į apsauginį snapelį, kur po gumele buvo užkištas popieriaus lapelis ir šratinukas. Užrašas ant lapelio skelbė: GOSLINO PARD. IŠVAŽIAVIMAS 16, POSŪKIS L.

Ten bus už valandos. Gal ir anksčiau. Ko gero, daktariūkščiai pareikš, kad jau turi visus reikiamus gyvūnų pavyzdžius bei mėginius, ir elnių skerdenas sudegins, bet štai pilkasis gali juos sudominti, žinia, jei iki to meto galutinai nepavirs koše. Šaltis gali kiek sulėtinti procesą, bet, vienaip ar kitaip, iš principo čia jau nebe Endžio reikalas. Jo rūpestis - nusigauti tenai, atiduoti pavyzdžius. O paskui pranešti vadovybei ir papasakoti tiems, kurie turi teisę klausinėti, apie padėtį ramesniame ruože. Tame, kuris plyti į šiaurę nuo įslaptintos zonos. Kol bus pakviestas pas vadovybę, spės išgerti didelį puodelį karštos kavos ir sukirsti didžiulę lėkštę kiaušinienės. Jei labai pasiseks, atras ir kuo pagardinti kavą. Taip, būtų ne pro šalį. Pamėtėt į pakurą malkelių, o paskui prigulti...

suk į šalikelę

Džanas suraukė kaktą, krestelėjo galvą, pasikasė paausį, tarsi ten būtų įlindusi kokia blakė. Prakeiktas vėjas įsisiautėjo taip, kad vos neapvertė sunkvežimio. Plentas vėl išnyko, o drauge su juo dingo ir ženklai. Endriaus mašiną vėl apgaubė baltas apsiaustas. Likusieji vaikinai veikiausiai pridėjo į kelnes, bet tiktai ne jis, misteris Minesotos Pasididžiavimas. Svarbiausia - patraukti sumautą koją nuo greičio pedalo (ir nepamiršti stabdžio, kai važiuoji per pūgą, stabdis - geriausias būdas sugadinti kelionę), o paskui prisišvartuoti prie kranto ir palaukti...

į šalikelę

- A? - Jis dirstelėjo į raciją, bet iš jos sklido vien statinės iškrovos bei neaiškus treškesys.

suk į šalikelę

- Oi! - riktelėjo Džanas, sugniauždamas iš skausmo plyštančią galvą. Alyvos žalumo pikapas liuoktelėjo, susimėtė, bet vairuotojo rankos mechaniškai atliko visas reikiamas manipuliacijas, ir mašina vėl nuriedėjo tiesiai. Endžio koja liko pakelta nuo pedalo, ir spidometro rodyklė mikliai šastelėjo atgal.

Sniegvalės išrausė siaurą taką dviejų pietų krypties juostų cen-

tre. Dabar Džanas pasuko į dešinę nuo to tako, sunkvežimio ratais trėkšdamas baltus fontanus, kuriuos akimoju nunešdavo vėjas. Kelio stulpelių atšvaitai liepsnojo tamsoje nelyginant katės akys.

suk į šalikelę čia

Endis Džanas suriaumojo iš skausmo ir tarsi iš tolimų tolių išgirdo ataidint savo paties klyksmą:

- Gerai, gerai! Tik liaukis! Liaukis mane *tąsęs*! - Ir ašarojančiomis akimis įsispitrijo į tamsią figūrą, kylančią virš pakelės stulpelių. Žibintų šviesoje matėsi, jog tai vyriškis su pūkine striuke.

Endžio Džano rankos jam daugiau nebepriklausė. Jos virto pirštinėmis, kurias užsimovė kažkieno kito rankos: pojūtis keistas ir itin nemalonus. Rankos prieš vairuotojo valią staigiai suktelėjo vairą kairėn, ir pikapas sustojo prie žmogaus su pūkine striuke.

3.

Tai buvo jo šansas, juolab kad misteris Grėjus pamiršo galvoti apie savo šeimininką. Džounsis juto, kad, jei ims mąstyti, supasuos galutinai, todėl mąstyti nepradėjo. Tiesiog veikė - staigiai atstūmė skląstį ir atlapojo kontoros duris.

Vaikystėje jis niekad neidavo į apleistą statinį (broliai Trekeriai uždarė savo verslą po didelio uragano aštuoniasdešimt penktaisiais), tačiau buvo visiškai tikras, kad pastatas niekada neatrodė toks, kokį jį regėjo dabar. Už apšniaukštos kontoros plytėjo tokia erdvi patalpa, jog tolimojo galo net nesimatė. Virš galvos driekėsi liuminescencinių lempų arkos. Po jomis gigantiškomis kolonomis rikiavosi milijonai viena ant kitos sukrautų kartoninių dėžių.

Ne, pagalvojo Džounsis. *Ne milijonai. Milijardai.*

Štai būtent, milijardai. Tarp jų vingiavo tūkstančiai siaurų landų. Jis stovėjo pačioje pačios amžinybės saugyklos pradžioje, ir mintis apie galimybę ką nors čia surasti atrodė absurdiška. Jeigu jis atsitrauks nuo savosios slėptuvės durų, akimoju pasiklys. Misteriui Grėjui net neteks su juo terliotis: Džounsis blaškysis it džiunglėse, kol galiausiai numirs, pasiklydęs neįtikėtiname kartoninių dėžių sąvartyne.

Netiesa. Pasiklysti šiame kambaryje - tolygu pasiklysti savo miegamajame. Ir nėra reikalo medžioti tą, ko aš noriu. Čia mano namai. Sveikas atvykęs į savo asmeninę galvą, didysis berniuk.

Mintis buvo tokia sukrečianti, jog Džounsis išsyk nusilpo... tačiau jis negali sau leisti būti silpnas ar dvejoti. Misteris Grėjus, didvyriškas grobikas iš Didžiojo Nieko, su sunkvežimio vairuotoju ilgai negaiš. Jei Džounsis nori paslėpti kai kuriuos failus saugioje vietelėje, tą padaryti reikia nedelsiant. Tik klausimas, kuriuos būtent?

Daditsas, pasufleravo protas. *Šitai kažkaip susiję su Daditsu. Tu ir pats žinai. Jis nuolat tūno tavo mintyse. Tas, antrasis, irgi apie jį galvojo. Daditsas - tas, kas tave, Henrį, Byvą ir Pitą išlaikė ant vandens, kas tvirtino jūsų draugystę, ir tu visada tą žinojai, bet dabar žinai šį tą daugiau. Argi ne?*

Taip. Jis suprato, kodėl kovo mėnesį pakliuvo po mašina. Džounsiui pasidingojo, neva mato, kaip Ričis Grenado ir jo draugužiai vėl tyčiojasi iš Daditso. Tačiau "tyčiojasi" - pernelyg silpnas žodelis, norint apsakyti tą, kas dėjosi "Brolių Trekerių" kontoros kieme. Tą dieną, nejau ne? "Kankino" - jau tiksliau. Ir kai pamatė, jog kankynė kartojasi nuolat, privalėjo pulti per kelią nesidairydamas, ir...

Jis buvo be galvos, ūmai pranešė Byveris iš viršum galvos kybančio garsiakalbio, pranešė taip garsiai ir netikėtai, jog Džounsis krūptelėjo. *Galva gulėjo griovyje, o akys buvo aplipusios purvu. Anksčiau ar vėliau kiekvienas žmogžudys sumoka pagal sąskaitą, tokios štai tokelės.*

Ričio galva. Ričio Grenado galva. Džounsis neturėjo tam laiko. Dabar jis buvo svetimas nuosavoje galvoje, įsibrovėlis, sienų pažeidėjas, jam reikėjo skubėti.

Kai pirmąkart išvydo tą milžinišką saugyklą, visos dėžės buvo vienodos ir nesužymėtos. O dabar paaiškėjo, kad ant viršutinių, sukrautų artimiausioje eilėje, juodu markeriu užrašyta: DADITSAS.

Sutapimas? Sėkmė? Anaiptol. Tai jo prisiminimai, tvarkingai sukrauti į milijardus dėžių, o kai kalbama apie atmintį, sveikas protas nedelsdamas ištraukia paviršiun viską, kas būtina.

Reikia jas kažkuo pervežti, pagalvojo Džounsis. Apsidairė ir

nustebęs išvydo ryškiai oranžinę “Dolę”, operatoriaus vežimėlį. Magiškas pasaulis, troškimų išsipildymo pasaulis, ir kas visų nuostabiausia - tokį turi kiekvienas.

Jis paskubomis sukrovė į vežimėlį kelias dėžes su užrašu DADITSAS ir ristele nukūrė į kontorą. Ten skubiai išvertė vežimėlį. Dėžės pabiro. Nieko. Aišku, netvarka, tačiau jis dar spės pasirūpinti atestatu už Geriausią Šeimininkavimą.

Metėsi atgal, stengdamasis užčiuopti misterio Grėjaus buvimą, bet tas dar terliojosi su sunkvežimio vairuotoju... Džanu... jo pavardė Džanas. Debesis kybojo vienoje vietoje, tačiau jo neužuodė. Toks pat bukas... kaip... kaip grybelis.

Džounsis surinko likusias dėžes su Daditsu ir pastebėjo, kad kita rietuvė taip pat pažymėta. Šįkart užrašas skelbė DERIS, bet dėžių buvo pernelyg daug. Be to, kyla klausimas, ar verta imti visas, ar tik kai kurias.

Svarstydamas šią problemą, Džounsis partempė į kontorą antrą partiją. Na, žinoma, prisiminimai apie Derį ir Daditsą neatsiejami, o atmintis, kaip žinia, asociatyvi. Ir vis dar nežinia, ar tokie svarbūs *visi* prisiminimai apie Derį. Iš kur jam žinot, kai visai neaišku, ko nori misteris Grėjus?

Tačiau jis *žinojo.*

Misteris Grėjus nori į pietus.

Deris - pietuose.

Džounsis nukūrė į atminties sandėlį, priešaky stumdamas vežimėlį. Jis pasiims tiek dėžių, kiek tik įstengs, ir tikėsis, jog pasiėmė reikiamas. Be to, vilsis, jog laiku pajus sugrįžtant misterį Grėjų. Nes jeigu jį nutvers už durų, sutrėkš it musę.

4.

Džanas pašiurpęs stebėjo, kaip kairioji ranka išsitiesia ir atveria vairuotojo pusės dureles, įleisdama vėją, sniegą ir nepermaldaujamą vėją.

- Nekankinkite manęs, misteri, prašau, galite sėstis, aš pavėžėsiu kur norite, tik nekankinkite manęs daugiau, mano *galva...*

Ūmai kažkas viesulu nušvilpė per Endžio Džano protą. Kažkas panašaus į uraganą su akimis. Vairuotojas pajuto, kaip TAI nagrinėja paskutiniuosius jo įsakymus, šniukštinėja atvykimo į Mėlynąją bazę laiką, viską, ką jisai žino apie Derį (šiuo klausimu informacija lygi nuliui - jis niekada nėra buvęs Deryje).

Paskui viesulas nusilpo, ir viso labo vienai akimirkai Endį persmelkė neįtikėtinas, karštligiškas palengvėjimas - *aš neturiu to, ko jam reikia, jisai mane paleis* - ir akimoju suprato, jog tas daiktas galvoje nė neketina jo paleisti. Visų pirma ŠITAM reikėjo sunkvežimio. Antra: nepažįstamasis nori užčiaupti jį, Džaną.

Endis Džanas stojo į trumpą, energingą, tačiau bevaisę kovą su nežinoma jėga. Būtent tas netikėtas pasipriešinimas leido Džounsiui parvilkti į kontorą mažiausiai vieną dėžių su užrašu DERIS rietuvę. Paskui misteris Grėjus vėl čiupo sunkvežimio vairą.

Džanas regėjo, kaip jo paties pirštai palytėjo apsauginį snapelį, čiupo šratinuką, sugniaužė jį tarytum durklą ir smeigė į atmerktą akį. Tykus pokštelėjimas, ir vairuotojas ėmė tampytis it marionetė nepatyrusio lėlininko rankose. Mėšlungiškai sugniaužtas kumštis grūdo rašiklį vis giliau, iki pusės, per tris ketvirčius... sprogusi akis lėtai tekėjo veidu nelyginant šlykšti groteskiška ašara... Antgalis į kažin ką atsirėmė, įstrigo, bet po akimirkos prasiskverbė į smegenis.

Niekše, pagalvojo Endis, *ką gi tu išdarinėji, niek...*

Galvoje sprogo baltas šviesos kamuolys, ir stojo absoliuti tamsa. Džanas lėtai sukniubo ant vairo. Gailiai supypė klaksonas.

5.

Misteris Grėjus iš Džano pešė nedaug - ir dar tos netikėtos grumtynės už valdžią pačioje pabaigoje, - bet visgi pavyko išsiaiškinti, jog vairuotojas leidosi į kelią ne savo valia. Transporto kolona, kurios dalimi jis buvo, įstrigo pūgoje, tačiau visos mašinos važiavo į tą patį paskyrimo punktą - jį Džanas vadino ir Mėlynąja baze, ir Goslino parduotuve.

Ten buvo žmogus, kurio Džanas bijojo, svarbiausias... vadas...

bet misteriui Grėjui nusispjaut ant Kraupiojo Kurco/boso/Kuoktelėjusio Eibo. O ir kodėl turėtų rūpintis tuo Kurcu, jei nė neketina artintis prie Goslino parduotuvės? Ši vieta visai kitokia, o jos gyventojai su savo neišsivysčiusia sąmone, dažniausiai sudaryta perdėm iš emocijų, taip pat kitokie. Jie *priešinosi.* Misteris Grėjus nė nenutuokė kodėl, tačiau priešinosi.

Verčiau kuo greičiau viską užbaigti. Planą jisai jau turi. Idealų planą.

Misteris Grėjus Džounsio rankomis pastvėrė Džaną už pažastų, nuvilko iki pakelės stulpelių ir nusviedė kūną žemyn, net nesiteikdamas pasižiūrėti, kaip tas ritasi šlaitu link užšalusio upeliuko. Abejingai grįžo prie sunkvežimio, atidžiai nužvelgė du į plastiką įpakuotus ryšulius ir linktelėjo. Gyvūnų lavonai niekam nebetinkami. O štai antrasis... jis dar pravers. Jame apstu to, ko jam reikia.

Staiga misteris Grėjus kilstelėjo galvą ir išsiblaškiusiomis Džounsio akimis įsistebeilijo į aplink sūkuriuojantį sniegą. Šio kūno šeimininkas iššliaužė iš slėptuvės. Jis pažeidžiamas. Beginklis. Nuostabu, nes toji sąmonė jau pradėjo erzinti: nuolatinis bjaurus bambėjimas (retsykiais virstantis baimės klyksmu) apatiniame mąstymo proceso lygmenyje trukdė nelyginant rakštis. Misteris Grėjus padelsė dar akimirką, stengdamasis išvalyti savo protą nuo minčių, galinčių jį išduoti, ir sykiu neišbaidyti Džounsio... ir liuoktelėjo.

Pats nežinojo, ko tikėjosi, bet tik jau ne šito.

Ne akinamai baltos šviesos smūgio.

6.

Džounsis vos neįkliuvo. Ir veikiausiai būtų įkliuvęs, jei ne liuminescencinės lempos, kurias jis pats įžiebė atminties slėptuvėje. Gal iš tiesų ši vieta nė neegzistavo, bet jam buvo visiškai reali - kaip ir pulti susiruošusiam pilkajam.

Džounsis stūmė “Dolę”, prikrautą dėžių su užrašu DERIS ir ūmai pastebėjo misterį Grėjų, netikėtai išdygusį viename koridoriuje

tarp aukštų rietuvių. Tas pats netašytas humanoidas, stovėjęs jam už nugaros "Skylėje", būtybė, kurią aplankė ligoninėje. Blausios juodos akys galiausiai atgijo ir atrodė *alkanos*. Būtybė sėlino jo link, ketindama galų gale pričiupti auką.

Bet tuomet bjaurus galvos gumbas krūptelėjo, ir anksčiau, nei tripirštis delnas pridengė akis (neapsaugotas nei vokais, nei blakstienomis), Džounsis pilkame veido eskize pastebėjo kažką panašaus į nuostabą. O gal ir skausmą. Sąmonė dar liko ten, snieguotoje tamsoje, stūmė nuo skardžio vairuotojo lavoną ir grįžo čionai, nepasirengusi akis rėžiančiam biurokratiškai kontoriškam apšvietimui. Džounsis pastebėjo dar kai ką: grobikas pasiskolino šeimininko nuostabos išraišką. Tą minutę misteris Grėjus virto klaikia paties Džounsio karikatūra.

Pauzelė išgelbėjo Džounsį. Stumdamas vežimėlį ir jausdamasis it pagrobta princesė iš šiurpios pasakos, bėglys paknopstomis puolė į kontorą ir veikiau pajuto, nei pamatė, kaip misteris Grėjus ištiesė jo link tripirštes rankas (šįkart pilka oda atrodė kone ruda, tarsi užsigulėjusi žalia mėsa), tačiau spėjo užtrenkti duris ir nesileido nutveriamas. Paskui stumtelėjo vežimėlį šlaunimi, apsisuko (puikiai suvokdamas, kad visa tai vyksta jo paties galvoje, tačiau vis vien yra absoliučiai realu) ir užstūmė skląstį. Po akimirkos misteris Grėjus trenkėsi į duris, stengdamasis jėga įsilaužti į kamarėlę. Didesnio saugumo dėlei Džounsis spragtelėjo durų rankenos užraktėlį. Ar tas užraktėlis buvo anksčiau, ar jisai pats jį sukūrė? Kas dabar prisimins.

Prakaitu permirkęs Džounsis atsitraukė ir šįsyk užpakaliu atsitrenkė į vežimėlį. Rankena blaškėsi ir trūkčiojo, misteris Grėjus, užvaldęs jo kūną ir likusį protą, iš paskutiniųjų stengėsi įeiti, tačiau nepajėgė. Neįstengė išlaužti durų, jam paprasčiausiai stigo jėgų užgulti jas kaip pridera, o įsitaisyti visraktį nepagalvojo.

Kodėl? Kaipgi šitaip gali būti?

- Daditsai, - sukuždėjo Džounsis, - nėr kauliukų, nėr lošimo.

Durų rankena sugrumėjo.

- Įleisk mane! - suurzgė misteris Grėjus, ir Džounsis pamanė, kad šiuo metu jisai panašus ne į pasiuntinį iš kitos galaktikos, o stačiai į niurgzlų senį, kuris negavo ko geidė ir dabar iš pykčio lipa sienomis. Veikiausiai taip yra todėl, kad jisai misterio Grėjaus elgesį matavo

žemiškaisiais matais? Sužmogino ateivį? *Išvertė* jo motyvus į kalbą, suprantamą Žemės gyventojams?

Įsi... leisk MANE!

- Papūsk man į uodegą! - nemąstydamas atrėžė Džounsis ir mintyse pridūrė: *Į ką tau derėtų atsakyti: "Tuomet aš papūsiu, spjausiu, ir tavo namelis V-Viens - ir subyrės!"*

Tačiau misteris Grėjus padvigubino pastangas, toliau tampydamas durų rankeną. Matyt, jis nepratęs prie tokios rūšies pralaimėjimų (Džounsio manymu, jis nepratęs prie *jokios* rūšies pralaimėjimų), todėl ir siautėjo. Akimirksninis Džano nepaklusimo tvyksnis jį išgąsdino, bet šis pasipriešinimas vyko visai kitame lygyje.

- Kur tu? - piktai šūktelėjo misteris Grėjus. - Kaip įsigudrini ten tūnoti? Išeik!

Džounsis neatsiliepdamas atsitraukė prie išbarstytų dėžių ir įsiklausė vėl. Jis buvo beveik tikras, kad misteris Grėjus čionai neįsiverš, bet visgi erzintis neverta.

Durų rankena drebėjo dar kelias sekundes, o paskui Džounsis pajuto, kad misteris Grėjus paliko jį ramybėje. Džounsis peržengė dėžes su užrašais DERIS ir DADITSAS, priėjo prie lango ir įsistebeilijo į snieguotą naktį.

7.

Misteris Grėjus įkėlė Džounsio kūną į sunkvežimį, pasodino už vairo, užtrenkė dureles ir spustelėjo pedalą. Mašina liuoktelėjo į priekį, bejėgiškai slystelėjo ir su trenksmu rėžėsi į pakelės stulpelį.

- Kad tave skradžiai! - suriaumojo misteris Grėjus, nesąmoningai pasitelkdamas Džounsio keiksmus ir nė pats to nepastebėdamas. - Jėzaus pimpale! Pabučiuok man į subinę! Seiliatašky neišnešiotas! Šuns šūdas!

Išsikeikęs vėl sugniaužė vairą. Džounsis turėjo šiokios tokios kelionių panašiu oru patirties, bet, žinia, iki Džano jam buvo toli kaip iki dangaus. Tačiau Džano jau nebėra, visi jo failai ištrinti. Teks apsiriboti Džounsio žiniomis. Dabar visų svarbiausia prasmukti pro tą,

kas Džano smegenyse buvo pažymėta kaip "įslaptinta zona". Ir tuomet jisai bus saugus. Džanas tikrai taip manė.

Džounsio koja vėlei, šįsyk kur kas silpniau, spustelėjo greičio pedalą. Sunkvežimis nusirito į priekį, ir Džounsio rankos vėl nukreipė "Ševrolė" į pusiau apsnigtą sniegvalių taką.

Po prietaisų skydeliu sutreškėjo ir atgijo racija:

- Tabi-vienas, čia Tabis-keturi. Mašiną sumėtė ir apvertė. Pranešimas priimtas?

Misteris Grėjus paskubomis peržiūrėjo failus. Džounsio žinios apie tokios rūšies pokalbius buvo, švelniai tariant, skurdokos, dažniausiai gautos iš knygų ir kažko, vadinamo "kinu", bet tenka pasitenkinti tuo, ką turi. Jis paėmė mikrofoną, paieškojo mygtuko, kuris, Džounsio manymu, turėtų būti kairėje, surado ir spustelėjo.

- Pranešimas priimtas, - pakartojo.

O jei Tabis-keturi sugebės atskirti klastotę? Jei supras, kad su juo kalba ne Endis Džanas? Sprendžiant iš Džounsio failų, vargu bau.

- Mes visu būriu pamėginsime jį pakelti ir pastatyti ant ratų. Jisai gabeno visą sumautą *maistą*, baigiau.

Misteris Grėjus spustelėjo mygtuką.

- Gabeno visą sumautą maistą, priimta.

Sekė ganėtinai ilga pauzė, pakankamai ilga, kad jisai vėl pradėtų abejoti, ar nepadarė kokios nors klaidos, ar tik neatsidūrė spąstuose, bet tuomet racija atgijo vėl.

- Mums teks lukterti kitos sniegvalių partijos. Tu gali riedėti toliau, ryšio pabaiga, kartoju, ryšio pabaiga.

Tabio-keturi balse skambėjo atviras pasibjaurėjimas. Džounsio failai įtarė, neva to pasibjaurėjimo priežastis - pats Džanas. Puikus vairuotojas spėjo tiek atsiplėšti nuo pagrindinės kolonos, kad grįžti ir pagelbėti bendražygiams nebebuvo prasmės. Ir gerai. Jis vis vien nebūtų sustojęs, bet visai neblogai turėti ir oficialią Tabio-keturi sankciją - jei šį pokalbį galima laikyti oficialia sankcija.

Misteris Grėjus patikrino Džounsio failus (kuriuos dabar regėjo Džounsio akimis: dėžių kalnai milžiniškoje patalpoje) ir skubiai atsakė:

- Priimta. Tabis-vienas baigia ir išsijungia. - Ir, tarsi kažką prisiminęs, pridūrė: - Labos nakties.

Balta drumzlynė atrodė stačiai šiurpi. Išdavikiška. Ir vis dėlto misteris Grėjus surizikavo padidinti greitį. Kol tebėra rajone, kurį kontroliuoja ginkluotosios Kraupiojo Kurco pajėgos, pavojus gresia iš visų pusių. Tačiau kai ištrūks iš šio tinklo, greit viską užbaigs.

Tas, ko jam reikia, kažkaip siejasi su vieta, vadinama Deriu. Labai keista, bet didžiajame sandėlyje misteris Grėjus pastebėjo vieną stulbinantį dalyką: jo nesvetingasis šeimininkas arba kažką žinojo, arba nujautė, nes kai misteris Grėjus sugrįžo ir vos jo nepričiupo, Džounsis kaip tik gabeno failus su užrašu DERIS.

Ūmai sunerimęs misteris Grėjus susirado likusias dėžes ir mažumą apsiramino.

Viskas, ko taip siekė, liko gulėti čia.

Greta dėžės su pačia svarbiausia informacija voliojosi dar viena, labai maža ir apdulkėjusi. Ant šono juodu markeriu atsainiai išraityta: DADITSAS. Jei buvo ir kitų, ne tiktai ši, Džounsis spėjo jas paslėpti. O štai šią pamiršo.

Misteris Grėjus atvožė dėžę - veikiau iš smalsumo (smalsumas taip pat pasiskolintas iš Džounsio emocijų sandėlio), nei iš žingeidumo. Viduje gulėjo ryškiai geltona plastikinė talpa, ant kurios šoko keisčiausios figūros (Džounsio failai jas vadino "multikais ir Skubiu Dū"). Ant šono priklijuota etiketė su raidėmis, besidedančiomis į žodžius:

AŠ PRIKLAUSAU DADITSUI KEVELUI, DERIS, MEINAS, MEIPL LEINAS, 19. JEI BERNIUKAS, KURIAM PRIKLAUSAU, PASIMESTŲ, SKAMBINKITE.

Pabaigoje - skaičiai, pusiau išsitrynę ir neįskaitomi, galbūt ryšio kodas, kurio Džounsis nebeprisiminė. Misteris Grėjus numetė geltoną talpyklą, veikiausiai skirtą maistui. Visa tai greičiausiai ničnieko nereiškia... nors jei taip, kodėl Džounsis rizikavo prarasti save, tempdamas likusias dėžes su užrašu DADITSAS (ir kai kurias kitas, su užrašu DERIS) į saugią vietelę?

DADITSAS= VAIKYSTĖS DRAUGAS. Tą misteris Grėjus sužinojo per pirmąjį susitikimą su Džounsiu "ligoninėje". Jei būtų įtaręs,

kiek rūpesčių jam suteiks šitas Džounsis, dar tuomet būtų švariai ištrynęs savojo šeimininko sąmonę. Žodžiai "vaikystė" ir "draugas" neturėjo jokio emocinio krūvio, tačiau misteris Grėjus suprato, ką jie reiškia. Nesuprato ko kito: kokiu būdu Džounsio vaikystės draugas susijęs su tuo, kas vyksta šiandien.

Mintyse kirbėjo vienintelis paaiškinimas: gal jo šeimininkas kuoktelėjo? Ištrėmimas iš nuosavo kūno aptemdė jam protą, ir vaikinas paprasčiausiai išnešė pirmas pasitaikiusias dėžes į tą nesuvokiamą tvirtovę, savo pamišime suteikdamas joms reikšmę, kurios tos neturėjo?

- Džounsi, - Džounsio balso stygomis pradėjo misteris Grėjus. Tos būtybės buvo išradingumo genijai (kurgi ne, išgyventi tokiame šaltame pasaulyje), tačiau jų mintijimo procesai Grėjui atrodė mažų mažiausiai keisti ir netobuli: apmusijęs mąstymas, skęstantis pūdančioje emocijų pelkėje. Telepatiniai gebėjimai lygūs nuliui, laikina telepatijos dovana, gauta bairumo ir kimo (pastarąjį jie kažin kodėl vadino "signaliniais žiburiais") dėka, žmones trikdė ir baugino. Sunku patikėti, kad šios rūšies atstovai dar neišmirė galutinai. Būtybės, negebančios mąstyti realiai, tiesiog maniakai - tai aksioma, ir ginčytis čia nėra ko.

Na, o kol kas būtybė, tūnanti keistame neperžvelgiamame, neįveikiamame kambaryje, negeidavo kalbėtis.

- Džounsi.

Tyla. Bet Džounsis klausėsi. Misteris Grėjus tuo neabejojo.

- Nėra jokio reikalo šitaip kentėti, Džounsi. Pasistenk išvysti mus tikroje šviesoje: kaip išgelbėtojus, ne kaip grobikus.

Misteris Grėjus paskaičiavo, kiek dėžių sandėlyje. Kaip būtybė, negebanti daug galvoti, Džounsis pasižymi neįtikėtina atminties talpa. Klausimas, kurį verta atidėti rytdienai: kodėl vabalėliai su tokiomis ribotomis mąstymo galimybėmis pasižymi šitokiu neįtikėtinu informacijos paieškos bei grąžinimo gebėjimu? Ar tai susiję su jų neapsakomai išpūsta emocine konstitucija? Visos tos emocijos trikdo pusiausvyrą. Neramina. Ypač Džounsio emocijos. Visuomet čia. Visuomet šalia. Ir *šitokiais* kiekiais!

- Karas... badas... etniniai valymai... žudymas vardan taikos... stabmeldžių naikinimas Jėzaus vardan... homoseksualus sumušė

mirtinai... bakterijos mėgintuvėliuose, mėgintuvėliai sparnuotosiose raketose, nutaikytose į visus pasaulio miestus... liaukis, Džounsi, tik pagalvok, kas gi tas mažytis bairumas draugų tarpe palyginti su ketvirtuoju juodligės štamu? Jėzaus pimpale, taigi po penkiasdešimties metų jūs ir šiaip būsite nebegyvi. Ir tai *nuostabu*! Verčiau atsipalaiduok ir mėgaukis.

- Tu privertei tą vaikiną susivaryt sau į akį rašiklį.

Niurgzliai ir nenoriai, bet vis geriau, negu nieko. Vėjas nutrūko nuo grandinės, pikapą sumėtė, ir misteris Grėjus ėmė suktis drauge su juo, Džounsio rankomis beviltiškai kabindamasis į vairą. Matomumas kone nulinis, greitį teko sumažinti iki dvidešimties mylių per valandą, ir, matyt, visų geriausia būtų sustoti bei truputį palaukti, bet šitai - kai jis ištrūks iš Kurco spąstų. Na, o kol kas galima tempti laiką, plepant su šeimininku. Abejotina, jog pavyks išvilioti Džounsį iš kambario, bet kodėl gi nepasišnekėjus iš širdies?

- Teko, bičiuli. Man prireikė sunkvežimio. Aš esu paskutinis iš visų.

- Ir niekada nepralaimi.

- Teisingai, - sutiko misteris Grėjus.

- Bet tokioje padėtyje dar nebuvai, juk taip? Niekada nepasitaikė, kad negalėtum ko nors užvaldyti.

Regis, Džounsis iš jo šaiposi? Misteris Grėjus pajuto įniršio tvyksnį. Ir tuomet Džounsis pasakė tą, apie ką misteris Grėjus jau galvojo.

- Tau derėjo nužudyti mane ligoninėje. O gal tai buvo tik sapnas?

Misteris Grėjus nelabai suprato, kas yra sapnas, tad nesiteikė atsakyti. Jį ir šiaip pamažėle smelkė įsiūtis. Kurgi ne! Gauti maištininką, užsibarikadavusį tame, kas šiuo metu jau turėjo tapti misterio Grėjaus, ir tik misterio Grėjaus, protu. Visų pirma jam klaikiai nepatiko galvoti apie save, kaip apie "misterį Grėjų", jis apskritai neįsivaizdavo savęs būtybe, panašia į tą, kurios proto dalimi spėjo tapti. Maža to, jam netgi nepatiko įvardinti save žodeliu "jis", kadangi misteris Grėjus buvo dvilytis ir tuo pat metu belytis. Tačiau nuo šiol ir "jis", ir "misteris Grėjus" nuo jo nebeatsiejami, ir šitaip bus tol, kol Džounsio esybės šerdis liks nepavergta. Ir tuomet misterį Grėjų pervėrė siau-

binga mintis: o kas, jei *jo* samprata apie save ir aplinkinį pasaulį yra ne visiškai tiksli?

Jis *neapkentė* susiklosčiusios padėties.

- Kas toks Daditsas, Džounsi?

Jokio atsako.

- Kas toks Ričis? Kodėl jisai buvo mėšlas? Kodėl tu jį nužudei?

- Mes jo nežudėme!

Lengvas virpulys minties balse. Aha, šūvis pataikė į tikslą. Ir dar šis tas įdomaus: misteris Grėjus pasakė "tu", o Džounsis atsakė "mes".

- Kodėl gi, nužudei. Ar manai, kad nužudei.

- Melas.

- Kaip kvaila viską neigti, juk prieš mane guli visi tavo prisiminimai. Štai jie, vienoje iš šitų dėžių. Joje sniegas. Sniegas ir mokasinas. Rudas zamšas. Išeik ir pasižiūrėk pats.

Menką svaiginančią akimirką jis išties įsivaizdavo, jog Džounsis pasiduos įkalbamas. Šiuo atveju misteris Grėjus akimoju nusitemptų jį atgal į ligoninę, ir Džounsis galėtų pasigrožėti savo mirtimi per televizorių. Filmo, kurį jiedu žiūrėjo drauge, pabaiga. O paskui... paskui nebeliks jokio misterio Grėjaus. Vien tai, ką Džounsis laikė debesimi.

Misteris Grėjus godžiai įsistebeilijo į durų rankeną, mintyse įsakydamas jai pasisukti. Tačiau rankena nė nekrustelėjo.

- Išeik!

Nieko.

- Nužudei Ričį, baily! Tu ir tavo draugeliai. Jūs... mirtinai jį *užsapnavote*!

Ir nors misteris Grėjus nė nenutuokė, kas yra sapnai ir juo labiau - "užsapnuoti", visgi žinojo sakąs tiesą. Ar tai, kas, Džounsio įsitikinimu, buvo tiesa.

Ničnieko.

- Išeik! Išeik ir... - Jis karštligiškai rausė Džounsio prisiminimus. Daugelis glūdėjo dėžėse su užrašu FILMAI, regis, būtent juos Džounsis mėgo visų labiausiai pasaulyje, ir Grėjus pasirinko frazę, kurią pamanė esant veiksmingiausia: - Išeik ir kaukis kaip vyras!

Nieko.

Ak, tu, niekše, pagalvojo misteris Grėjus, vėl mesdamas meškerę į gundantį šeimininko prisiminimų ežerą. *Kalės vaike! Užsispyrusi subine! Pabučiuok man kur nesueina, užsispyrusi subine!*

Dar anomis dienomis, kai Džounsis buvo Džounsis, tai yra pats savimi, jis dažnai išreikšdavo įniršį, tvodamas kumščiu į ką nors kieta. Misteris Grėjus taip ir padarė, rėždamas Džounsio kumščiu į vairo centrą, rėždamas pakankamai stipriai, kad spusteltų klaksoną.

- Papasakok! Ne apie Ričį, ne apie Daditsą, o apie *save*! Kas skiria tave nuo likusiųjų?! Noriu žinoti, kas būtent!

Tyla.

- Atsakymas - kribas, tiesa?

Vis vien tyla, bet šįsyk misteris Grėjus išgirdo kojų brūkšėjimą ir kažką panašaus į garsų atodūsį. Ir nusišypsojo Džounsio lūpomis.

- Pasikalbėk su manimi, Džounsi, - pažaiskime, prastumsim laiką. Kuo buvo Ričis, išskyrus Devynioliktąjį Numerį? Kodėl jūs ant jo niršote? Nes jisai buvo "Tigras? "Derio Tigrai"? Kas jie? Ir kas toks Daditsas?

Nieko.

Sunkvežimis lėčiau nei pirma stūmėsi per audrą. Žibintų šviesa beveik nepramušė tankios baltos sienos. Misterio Grėjaus balsas skambėjo tyliai, liūliuojamai.

- Žinai, tu nepastebėjai vienos dėželės su Daditsu, bičiuli. Viduje gulėjo dar viena, geltona. Su Skubiu Dū. Kas toks Skubis Dū? Juk tai ne tikri žmonės, tiesa? Iš kino? Televizijos? Nori dėželės? Išeik. Išeik, Džounsi, ir aš atiduosiu tau dėželę.

Misteris Grėjus patraukė koją nuo greičio pedalo ir leido sunkvežimiui pasiristi kairėn, į aukštas pusnis. Čia kažkas vyko, ir jis norėjo visiškai susitelkti į tą "kažką". Jėga Džounsio neišviliosi, bet jėga - ne vienintelis būdas laimėti kautynes ar karą.

Sunkvežimis sustingo prie pat pakelės stulpelių, vidur siaučiančios audros. Misteris Grėjus užsimerkė ir akimoju atsidūrė ryškiai apšviestame Džounsio prisiminimų sandėlyje. Už nugaros stūksojo mylių mylios rietuvių, išsirikiavusių po liuminescencinėmis lempomis. Priešais - uždaros durys, purvinos ir aptriušusios, bet kažin kodėl neišpasakytai tvirtos. Misteris Grėjus įsirėmė į jas tripirštėmis rankomis ir prabilo vėl - pamokomai, negarsiai, iš širdies:

- Kas toks Daditsas? Kodėl šaukei jį po to, kai nužudei Ričį? Įsileisk mane, mudviem reikia pasikalbėti. Kodėl tu pasiėmei DERIO dėželes? Tai nesvarbu, aš ir šiaip turiu viską, ko reikia, įsileisk mane, Džounsi, verčiau dabar, nei vėliau.

Regis, padeda. Jis matė tuščias Džounsio akis, jo ranką, siekiančią rankenos ir skląsčio.

- Mes visada nugalime, - ištarė misteris Grėjus. Sėdo už vairo, užmerkė Džounsio akis, ir kažkur kitoje Visatoje sustūgo vėjas bei sunkvežimis susiūbavo ant lingių. - Atidaryk duris, Džounsi, atidaryk tuojau pat.

Tyla. O paskui žodžiai, blaivinantys, nelyginant šalto vandens ąsotis, šliūkšteltas į veidą:

- Ėsk šūdą ir dvėsk.

Misteris Grėjus pašoko su tokiu įniršiu, jog Džounsio pakaušis trenkėsi į užpakalinį sunkvežimio kabinos stiklą. Skausmas buvo netikėtas ir aštrus: antras nemalonus siurprizas.

Jis vėl smogė kumščiu per vairą, dar kartą, dar... klaksonas beviltiškai stengėsi išreikšti jo įniršį. Beaistrė, bejausmė būtybė, beaistrės, bejausmės, abejingos rasės dalis, jisai atsidūrė savojo šeimininko emocijų ugnyje, ir ne šiaip maudosi jose, bet skęsta... skęsta negrįžtamai. Ir misteris Grėjus vėlei pajuto, kad visa tai vyksta tik todėl, jog Džounsis tebėra čia, pulsuojantis svetimas auglys, kerojantys tame, kam derėtų būti klusnia ir sufokusuota sąmone.

Misteris Grėjus toliau daužė vairą, nekęsdamas asmeninės emocinės ejakuliacijos, to, ką Džounsio protas identifikavo kaip isteriją, nekentė ir sykiu mėgavosi. Mėgavosi klaksono klyksmais, kuomet trankė jį Džounsio rankomis, mėgavosi kraujo pulsavimu Džounsio smilkiniuose, mėgavosi padažnėjusiu Džounsio pulsu, kimiu Džounsio balsu, be atvangos kartojančiu:

- Kvailys! Tu kvailys, kvailys, kvailys...

Bet netgi įniršio šėlsme kažkuri šalta išlikusi atsiribojusi dalelė suvokė, kur slypi tikrasis pavojus. Jie visuomet ateidavo, jie visuomet perkurdavo pasaulius, į kuriuos ateidavo, pagal save. Tokia buvo privaloma tvarka, taip bus visada, taip turi būti.

Bet dabar...

Man kažkas darosi, pagalvojo misteris Grėjus - suvokdamas, kad netgi ši mintis priklauso Džounsiui. *Aš virstu žmogumi.*

Ir supratimas, jog pati idėja tam tikra prasme netgi patraukli, persmelkė jį mirtinu siaubu.

8.

Džounsis pabudo iš snaudulio, tykiai aidint raminančiam, liūliuojančiam misterio Grėjaus balso ritmui, ir išvydo, jog rankos jau siekia durų, pasirengusios atstumti skląstį. Kalės vaikas bandė užhipnotizuoti savo auką, ir jam beveik pavyko.

- Mes visada nugalime, - pratarė balsas anapus durų, toksai minkštas, švelnus... malonu pasiklausyti po tokios įtemptos dienos... Geras ir niekšingai įtikinamas. Grobikas nenusiramins, kol gaus viską... jis iš tų, kurie ima svetima, kaip savaime suprantama. - Atidaryk duris, Džounsi, atidaryk tuojau pat.

Ir Džounsis vos nepakluso, nors spėjo visiškai atsitokėti, jis vos nepakluso! Tačiau prisiminė du garsus: bjaurų raudonų pelėsių gniaužiamos Pito kaukolės triokštelėjimą ir šlapią rašikliu pervertos Džano akies šliurptelėjimą.

Džounsis suvokė, jog iki šiolei dar neprabudo. Tačiau dabar - prabudo.

Dabar jau prabudo.

Patraukė rankas nuo durų, prigludo lūpomis prie rakto skylės ir maksimaliai aiškiai ištarė:

- Ėsk šūdą ir dvėsk.

Ir pajuto, kaip įsiuto misteris Grėjus. Pajuto net skausmą, kai tasai trenkėsi pakaušiu į užpakalinį stiklą, - o kodėl ne? Šiaip ar taip, čia gi jo nervai! Jau nekalbant apie galvą. Retai kas jam teikė tokį pasitenkinimą, kaip pagiežinga misterio Grėjaus nuostaba, ir Džounsis miglotai suvokė, jog pilkasis jau spėjo suprasti pamažėle tampąs žmogumi.

Jeigu sugrįši į savo fizinę esybę, ar po senovei liksi miste-

riu Grėjumi? - pasidomėjo Džounsis. Jam pačiam taip neatrodė. Galbūt misteris Pinkas*. Bet ne misteris Grėjus.

Nė nenutuokė, ar tam šaunuoliui vėl šaus į galvą suvaidinti mesjė Mesmerį, bet nusprendė nerizikuoti. Todėl nusisuko ir nuėjo prie kontoros lango, klupdamas ant vienų dėžių ir peržengdamas kitas, - Jėzau, kaip skauda šlaunį, stačiai pamišimas kęsti šitokį skausmą, kai esi įkalintas savo smegenyse (kurios, kaip patikino Henris, apskritai neturi nervų, šiaip ar taip, pilkoji medžiaga), - bet skausmas netyko. Jis skaitė, jog individai retsykiais patiria neištveriamus nesančių galūnių skausmus. Gal šie potyriai iš tos pačios operos.

Pro langą matėsi įkyrėjęs peizažas: piktžolėmis apžėlęs privažiavimo kelias, dryksojęs palei brolių Trekerių depą tolimais septyniasdešimt aštuntaisiais. Žemai pakibęs balkšvas dangus: matyt, laikas praeityje sustingo maždaug vidurdienį. Vienintelė paguoda, jog, stovėdamas prie lango, jis atsidūrė kiek įmanoma toliau nuo misterio Grėjaus.

Matyt, Džounsis sugebėtų pakeisti peizažą, jei išties norėtų pažvelgti ir pamatyti tą, ką dabar jo akimis matė misteris Grėjus. Bet kažkodėl netroško to daryti. Į ką čia žiūrėt, išskyrus audrą? Ką čia jaust, išskyrus vogtą misterio Grėjaus įniršį?

Mąstyk apie ką nors dar, paliepė sau.

Apie ką?

Nežinau - apie bet ką. Kodėl ne...

Ant rašomojo stalo suskambo telefonas, ir tai buvo keista - netgi matuojant "Alisos Stebuklų Šalyje" matais, - nes vos prieš kelias minutes čia nebuvo ne tik telefono, bet ir stalo. Panaudoti prezervatyvai dingo. Grindys liko purvinos, tačiau dulkės ant plytelių jau ištirpo. Matyt, smegeninėje glūdintis kiemsargio, užkietėjusio tvarkinguolio, atitikmuo nusprendė: jei jau Džounsiui lemta tūnoti šioje kamaroje, tai bent jau sąlyginėje švaroje ir su kai kuriais patogumais. Jam pačiam ta mintis pasirodė siaubinga, o paslėpta prasmė - slogi.

Telefonas sučirpė vėl. Džounsis pakėlė ragelį:

- Alio?

Nuo Byverio balso per nugarą nusruveno lediniai šiurpuliai. Ne-

*Rožinis (*angl.*).

gyvėlio skambutis... visai kaip filmuose, kuriuos jis taip mėgsta. Tai yra *mėgo*.

- Jis buvo be galvos, Džounsi. Galva voliojosi griovyje, o akys aplipusios purvu.

Spragt - ir mirtina tyla. Džounsis padėjo ragelį ir žengtelėjo prie lango. Kelias dingo. Derio daugiau nebebuvo. Jisai žvelgė į “Skylę sienoje” po blyškiu, giedru priešaušrio dangumi. Stogas buvo juodas, o ne žalias, ir tai reiškė, kad veiksmas vyksta iki 1982 metų, kai jų ketveriukė, tuomet dar stiprūs išdykę berniukai mokiniai (tiesa, Henriui niekada netiko sąvoka “stiprus”), padėjo Byvo tėvui perdengti stogą žaliomis čerpėmis, kurios ir puošė “Skylę” iki pat pabaigos.

Bet Džounsiui nereikėjo panašių laiko ženklų. Ne labiau, nei pranešimo, jog žalių čerpių daugiau nebėra. Kaip ir pačios “Skylės sienoje”. Henris sudegino namą iki pamatų. Po sekundėlės durys atsilapos ir išbėgs Byvas. Septyniasdešimt aštuntieji, metai, kai viskas prasidėjo iš tiesų, ir po sekundės išbėgs Byvas, su apatinėmis ir motociklininko striuke, išraižyta užtrauktukais. Oranžinių skarelių galai linksmai plaikstosi vėjyje. Buvo septyniasdešimt aštuntieji, jie buvo jauni... ir pasikeitė. Kur dėjosi “Diena dienon tas pats šūdas”? Toji diena, kai jie pradėjo suvokti, *kaip labai* pasikeitė.

Džounsis it pakerėtas žvelgė pro langą.

Durys atsilapojo.

Ir išbėgo Byveris Klarendonas, keturiolikmetis Byveris Klarendonas.

PENKIOLIKTAS SKYRIUS

HENRIS IR OVENAS

1.

Henris stebėjo, kaip Anderhilas, nukoręs galvą, akinančiame prožektorių švytėjime žingsniuoja jo link. Jau žiojosi, ketindamas šūktelti, bet anksčiau, nei spėjo ką nors pasakyti, jį apstulbino, beveik *sutraiškė* Džounsio artumo pojūtis. O paskui plūstelėjo prisiminimai, ištrindami ir Anderhilą, ir ryškiai apšviestą apsnigtą pasaulį. Henris Devlinas ūmai atsidūrė septyniasdešimt aštuntuosiuose, ne spalyje, o lapkrityje, ir ten buvo *kraujas*, kraujas švendryne, ir sudužęs stiklas pelkėtame vandenyje, ir kurtinantis durų bilsmas.

2.

Henris bunda iš klaikaus painaus sapno - kraujas, dužęs stiklas, dusinanti benzino ir degančios gumos smarvė - ir girdi atsilapojusių durų bilsmą, o pro duris įsiveržia šalto oro gūsis. Jisai pašoka ir regi greta sėdintį Pitą, beplaukė draugo krūtinė apėjusi žąsies oda. Henris ir Pitas miega ant grindų, miegmaišiuose, nes pralaimėjo, kai visi keturi metė monetą, kam atiteks lova. Lovoje karaliauja Byvas ir Džounsis (vėliau "Skylėje" bus įrengtas trečias miegamasis, bet dabar jie tik du, ir Lamaras dieviška suaugusiojo teise užsiėmė antrąjį), tačiau dabar Džounsis vienas, jis irgi sėdi, baimingai ir neramiai dairydamasis aplink.

Ubi-Ubi-Ubi-Du, a ave eu endu, nežinia kodėl galvoja Henris, naršydamas palangę ir ieškodamas akinių. Nosyje tebetvyro benzino ir degančių padangų smarvė. Darbo į valias...

- Prisitrenkė, - kimiai taria Džounsis, lįsdamas iš miegmaišio. Jo liemuo taip pat plikas, bet, kaip ir Henris su Pitu, Džounsis nakvoja su kojinėmis ir šiltomis apatinėmis.

- Taip, įkrito į vandenį, - sako Pitas, nors, sprendžiant iš veido išraiškos, visiškai nesusigaudo, apie ką šneka.

- Mokasinas... - Henris irgi nenutuokia, ką pats turi omeny. Ir netrokšta nutuokti.

- Byvas, - iškvepia Džounsis, nerangiai ropšdamasis iš lovos ir užmindamas Pitui ranką.

- Oi! - šaukia Pitas. - Tu užlipai ant manęs, mulki neraliuotas, žiūrėk, kur...

- Užsičiaupk, užsičiaupk, - šnypščia Henris, purtydamas Pitą už peties. - Nepažadink misterio Klarendono!

Kas visai tikėtina, nes berniukų miegamojo durys atlapotos. Kaip ir anos, tolimajame didelio centrinio kambario gale. Lauko durys. Nenuostabu, jog čia žvėriškai šalta: velniškas skersvėjis. Dabar, kai Henris vėl atgavo akis (šitaip apie aną dieną mąsto dabarty), gerai matyti, kaip ledinio lapkričio mėnesio srautuose sūpuojasi Sapnų Gaudyklė.

- Kur Daditsas? - mieguistai klausia Džounsis. - Išėjo su Byveriu?

- Jis Deryje, kvaily, - atsako Henris, kildamas nuo žemės ir vilkdamasis pašiltintus marškinius. Beje, jis anaiptol nemano, kad Džounsis kvailys, nes ir pats jaučia, jog Daditsas tik ką buvo šalia.

Tai buvo sapnas, galvoja jis. *Man prisisapnavo Daditsas. Jis sėdėjo pakrantėje. Verkė. Buvo kažko nusiminęs. Tik esmė - ne jisai. Esmė - mumyse.*

Tačiau dabar Henris prabudo, o verksmas vis vien girdėti. Vėjas atneša jį pro atlapas duris. Tačiau verkia ne Daditsas. Verkia Byvas.

Jie vorele traukia iš namo, pakeliui vilkdamiesi drabužius, basi: neverta gaišti laiko.

Laimei, Byverio tėvas nepabunda - sprendžiant iš viso kalno tuščių alaus skardinių, suverstų ant virtuvės stalo (ir kalnelio ant žurnalinio staliuko), jo nepajėgia pažadinti tokie niekai, kaip atlapotos durys, ledinis skersvėjis ir susijaudinę vaikučiai.

Didžioji granito plokštė - priebutis - šaldo Henriui kojas, bet jis beveik nepastebi.

Ir išsyk pamato Byverį. Tasai klūpi ant kelių palei klevą su aikštele šakose, tarsi melsdamasis. Rankos be pirštinių, kojos basos. Su motociklininko striuke, ant pečių linksmai stirkso oranžinių skarelių galai. Tėvas primygtinai liepė užsirišti skareles ant rankovių, nors pats Byvas tvirtino, jog tikram medžiotojui nepritinka tokie idiotiški pramanai. Apranga atrodo gana įdomiai, tačiau nusikamavusiame veide, pakeltame į beveik plikas šakas, nėra nieko juokinga. Byvo skruostais ritasi ašaros.

Henris pasileidžia bėgte. Pitas ir Džounsis vos spėja įkandin, iš burnos besiveržiantis alsavimas virsta garu. Spygliais nusėta žemė po Henrio kojomis beveik tokia pat kieta ir šalta, kaip granito plokštė.

Henris suklumpa ant kelių šalia Byverio, persigandęs ir sklidinas kažin ko panašaus į palaimingą siaubą. Nes Byvo akys ne šiaip sudrėkusios, tarsi kino herojaus, kuriam leista išspausti šykščią vyrišką ašarą prie mylimos merginos ar ištikimo šuns lavono, ne, Byvas plūsta ašaromis, nelyginant Niagaros krioklys. Iš šnervių dryksta du perregimų snarglių upeliai.

- Kietai, - taria Pitas.

Henris nekantriai grįžteli į jį, bet regi, jog Pitas žiūri ne į Byvą, o pro šalį, į garuojantį vėmalų klaną, kuriame plaukioja nesuvirškintų kukurūzų grūdai (Lamaras Klarendonas šventai tiki, kad stovyklaujant ar keliaujant nėra nieko geriau už konservuotą maistą) ir kepto viščiuko draiskanos - vakarykštės vakarienės likučiai. Henrio skrandis atlieka svaiginantį salto mortale ir kone pradeda ramintis, tik ūmai Džounsis springsta ir garsiai atsiriaugėja. Šlykštus drėgnas garsas. Ruda vėmalų masė.

- Kietai! - šįsyk Pitas beveik rėkia.

Tačiau Byveris, regis, ničnieko negirdi.

- Henri, - kužda jisai. Akys, vos įžiūrimas per storas ašarų linzes, dabar atrodo didžiulės ir tragiškos. Ir žvelgia pro Henrio veidą stačiai į slaptuosius kambarius už jo kaktos užtvaros.

- Byvai, viskas gerai. Tu susapnavai košmarą.

- Žinoma, košmarą. - Džounsio balsas skamba kimiai: gerklė

dar užkimšta vėmalų mase. Jis stengiasi atsikosėti, skleisdamas slopų gerklinį urzgesį, dar šlykštesnį už neseniai išsprūdusius garsus, paskui sulinksta dvilinkas ir ilgai spjaudosi. Pirštai mėšlungiškai kabinasi į apatines, liesa nugara pamėlo nuo šalčio.

Tačiau Byvas nepastebi nei Džounsio, nei Pito, kuris suklupo greta ir neryžtingai, nerangiai apglėbė draugo pečius. Byvas nenuleidžia akių nuo Henrio.

- Jis buvo be galvos, - kužda Byveris.

Džounsis irgi suklumpa, ir dabar visi trys supa Byvą: Henris su Pitu iš šalių, Džounsis iš priekio. Ant Džounsio smakro - vėmalų pėdsakai. Pabando juos nusibraukti, tačiau Byvas nutveria jo ranką. Berniukai klūpi šalia vienas kito, ūmai tapę viena visuma. Jis visai trumputis, tasai vienovės pojūtis, tačiau toks pat ryškus bei gyvas, kaip ir jų sapnai. Tiesą sakant, tai ir *yra* sapnas, bet dabar jie žvalūs, visos mintys racionalios, ir aplinkinis pasaulis ganėtinai realus.

Persigandusios Byvo akys įsminga į Džounsį. Jis gniaužia Džounsio ranką.

- Galva gulėjo griovyje, ir akys buvo aplipusios purvu.

- Taip, - virpančiu balsu atitaria Džounsis. - O, Viešpatie, taip ir buvo.

- Sakė, kad mes dar susitiksime, atsimenat? - klausia Pitas. - Kad jis mus dar sutiks. Po vieną ar visus drauge. Jis taip *pasakė*.

Henris girdi it pro storą vatos sluoksnį, nes vėl sugrįžo į sapną. Į įvykio vietą. Prie šiukšlino pylimo, šalia nedidelės dvokiančios pelkės, į kurią iš užsikimšusio drenažo vamzdžio srūva nuotekos. Jisai žino tą vietą, palei 7-ąjį plentą, palei senąjį kelią iš Derio į Niuportą. Plūdenom apžėlusiame drumstame vandenyje riogso deganti mašina. Vėjas draiko benzino ir rusenančių padangų smarvę. Daditsas verkia. Daditsas sėdi šiukšliname šlaite, glausdamas prie krūtinės geltoną dėželę su Skubiu Dū, ir taip rauda, jog stačiai plyšta širdis.

Pro apvirtusio automobilio langą nukaro ranka - laiba, maža, su ryškiai raudonais nagais. Dar du keleivius išsviedė laukan, vieną nubloškė kone per trisdešimt pėdų. Negyvėlis guli kniūpsčias, bet Henris jį atpažįsta iš krauju permirkusių šviesių plaukų kupetos.

Čia Dunkanas, tas pats, kuris sakė, jog mes niekam nieko

nepasakysime, nes mirusieji tyli. Tačiau numirti teko pačiam Dunkanui.

Kažkas praplaukia pro šalį, lengvai kliudydamas Henrio koją.

- Neliesk! - čaižiai surinka Pitas, bet Henris jo nesiklauso. Pakelia rudą zomšinį mokasiną ir vos spėja suvokti, kas gi čia, kai Byveris su Džounsiu unisonu suklinka iš siaubo. Jie stovi iki kulkšnių dvokiančiame purve, abu medžiokliniais drabužiais: Džounsis pasipuošęs naujutėle veriamai oranžine striuke su gobtuvu, kurią specialiai šiai išvykai įsigijo "Sirse" (o misis Džouns isteriškai teberauda, nepajudinamai įsitikinusi, kad sūnų būtinai kliudys atsitiktinė kulka, pakirs pačiame jėgų žydėjime), Byveris apsitaisęs gerokai panešiota motociklininko odinuke ("Ak, kiek užtrauktukų", - susižavėjo Dadžio mama, šiais žodžiais amžiams pelnydama Byverio meilę ir pagarbą), kurios rankovės perrištos oranžinėmis skarelėmis. Jie nežiūri į trečią kūną, tysantį palei dureles vairuotojo pusėje, ne, tik Henris (vis dar laikantis mokasiną, tą mažutėlę pusiau paskendusią kanoją) spėja prabėgom dirstelti ten link. Likusieji uoliai gręžia akis, nes su trečiuoju kažkas negerai, nepataisomai, tragiškai negerai, taip negerai, jog iš pradžių Henris net nesuvokia, kas būtent. Vėliau sumoja, kad virš aukštos mokyklinės striukės apykaklės nieko nėra. Byveris ir Džounsis spiegia, nes pirmieji spėjo *pamatyti tą, kas ten turėtų būti.* Jie išvydo Ričio Grenado galvą, gulinčią veidu į debesis. Atmerktos neregės akys stebeilija į dangų. Aplink sūpuojasi kruvinos plūdenos. Henris akimoju atpažįsta Ričį, nors tarpunosio jau nepuošia pleistro juosta. Bet nejau įmanoma pamiršti šaunuolį, kuris mėgino sušerti Daditsui išmatas, nejau įmanoma pamiršti aną dieną apleisto pastato užkaboriuose?

O Dadsas toliau plūsta ašarom, ir sielvartingi garsai skverbiasi į galvą karštinės sunkumu, gręžia smilkinius ir varo Henrį iš proto. Jis nusviedžia mokasiną ir, šlepsėdamas per vandenį, eina ten, kur, kabindamiesi į kits kitą, stovi Byveris ir Džounsis.

- Byveri! Byvai! - staugia Henris, bet kol neprieina arčiau ir nepapurto Byvo, tasai it užhipnotizuotas spitrijasi į nuplėštą galvą.

Galiausiai bičiulis gūžiasi it nuo šalčio.

- Jisai be galvos, - praneša Byveris, tarsi tai nebūtų akivaizdu. - Henri, *jisai be...*

- Spjauk tu į jo galvą, pasirūpink Daditsu! Priversk jį liautis, nebegaliu klausytis šito nelemto sriūbavimo!

- Taip, - linksi Pitas ir, paskutinįsyk dirstelėjęs į galvą, į paskutinį negyvėlio šypsnį, nusigręžia. Jo lūpos nervingai virpa. - Tuoj pradėsiu laipioti sienom!

- Ir aš su tavim, - atitaria Džounsis. Liepsningame oranžiniame fone jo oda švyti nesveiku apkartusio sūrio geltoniu. - Lai jis nutyla, Byvai.

- K-k-k...

- Nebūk asilas, sudainuok jam sumautą dainą! - klykia Henris ir pajunta, kaip pelkės purvas sunkiasi pro pirštus. - Lopšinę, suknistą lopšinę!

Byveris nesusigaudydamas sprogina akis. Pamažu jo akys truputį pragiedrėja. Sumojęs, koks čia reikalas, jis linkteli ir brenda link pylimo, kur sėdi Daditsas, glausdamas prie krūtinės geltoną dėželę ir raudodamas it paklaikęs, visai kaip tądien, kai jie susitiko pirmąsyk. Dabar Henris regi tą, ko iš pradžių nė nepastebėjo: kraują, sukepusį Daditso panosėje, raištį ant kairiojo peties, o iš po raiščio kyšo kažkas panašaus į balto plastiko gabalą.

- Daditsai, - kužda Byveris, prieidamas arčiau. - Dadi, mielasis, neverk. Neverk ir nežiūrėk tenai, tas vaizdas ne tau, tu ir šiaip jau...

Iš pradžių Daditsas jo nesiklauso ir sriūbauja toliau.

Taip įsiraudojo, kad iš nosies kliūstelėjo kraujas, tai jau tikrai, bet kas tas baltas daiktas jam ant peties? - mąsto Henris.

Džounsis delnais užsispaudžia ausis. Pitas laikosi už galvos, tarsi nuogąstaudamas, kad vėjas nuneš ir jo makaulę. Bet tuomet Byveris apglėbia Daditsą, visai kaip prieš keletą savaičių, ir uždainuoja aukštu grynu balsu, kurį taip keista girdėti.

- Miegok, vaikeli, Viešpats su tavimi, naktelė neša tau ramybę...

Ir, o stebuklų stebukle, Daditsas pamažėle aprimsta.

- Kur mes, Henri? - nejudindamas lūpų, klausia Pitas. - Kur mes, kad tave skradžiai?

- Sapne, - atsako Henris, ir visas ketvertas išsyk atsiduria po senuoju klevu greta “Skylės sienoje”. Jie klūpo ant kelių vienais apatiniais ir dreba iš šalčio.

- Ką? - Džounsis išplėšia ranką ir nusišluosto burną. Vienovės pojūtis nutrauktas, į stingulį įsiveržia realybė. - Ką tu pasakei, Henri?

Henris pajunta, kaip tolsta, nyksta jų mintys, kaip jie patys atsiskiria vienas nuo kito, ir galvoja: *Be reikalo visa tai. Dabar mums nevalia būti kartu. Retsykiais geriau likti vienam. Be liudininkų.*

Taip, vienam. Vienui vienam su savo mintimis.

- Sapnavau blogą sapną, - sako Byveris, tarsi stengdamasis kažin ką paaiškinti sau, o ne draugams. Lėtai, tarsi užhipnotizuotas, atsega striukės kišenę, išsitraukia ledinuką su pagaliuku, neišvyniojęs susigrūda pagaliuką į burną ir ima graužti. - Prisisapnavo...

- Nesvarbu, - pertraukia Henris, pasitaisydamas akinius. - Mes ir šiaip žinome, ką tu sapnavai.

"Kurgi ne, juk visi ten buvome", - virpa ant liežuvio galo, bet taip ir neprasprūsta pro lūpas. Keturiolikos jis jau pakankamai protingas, kad žinotų: ne kiekviena tiesa išeina į naudą. "Korta ant stalo - sulošta lig galo", kaip sako jie, kai lošia džin ramį ar kanastą, ir kažkuris, tarsi paskutinis kretinas, nutrūktgalviškai išmeta kortas. Jeigu jis prabils balsu, vadinas, teks su tuo gyventi. O jei ne... Gal viskas susitvarkys savaime.

- Nemanau, kad tas sapnas tavo, - purto galvą Pitas. - Man regis, jis Daditso, ir visi mes...

- Nusišikt, ką tu manai! - suklinka Džounsis - taip grubiai, jog likusieji sutrinka. - Tai buvo *sapnas*, ir aš ketinu išmesti jį iš galvos. Visi mes turime mesti jį iš galvos, teisingai, Henri?

Henris paskubomis linkteli.

- Grįžkime į namą, - siūlo Pitas. - Kojos suša...

- Štai kas, - prabyla Henris, ir visi trys nervingai spokso į jį. Nes tais atvejais, kai jiems prireikia lyderio, šio vaidmens imasi Henris.

Ir jeigu jums nepatinka, nedraugiškai galvoja jisai, *veikite patys, pažiūrėsim, kas iš to išeis. Čia jums ne fiti-miti, galite manimi patikėti.*

- Kas? - Byveris nori pasakyti: "kas dar?"

- Kai nuvažiuosime pas Gosliną, reiks paskambinti Daditsui. Na, galbūt jisai nusiminęs.

Niekas jam neatsako. Visus sukrėtė pasiūlymas paskambinti

silpnapročiui draugui. Henris susigriebia, jog Daditsui veikiausiai niekas niekada neskambino. Šis skambutis bus pirmas.

- O ką... regis, jis teisus, - sutinka Pitas ir akimoju delnu prisidengia burną, tarsi būtų pasakęs kažką neleistina.

Byveris - kone plikas, neskaitant idiotiškų apatinių ir beveik nepadorios striukės, - dreba iš šalčio. Sukramtytos lazdelės gale stirkso ledinuko kamuolys.

- Kada nors tas daiktas įstrigs tau gerklėj, - burba Henris.

- Štai ir mama sako tą patį. Eime? Aš visai suledijau.

Jie traukia į namą, kur lygiai po dvidešimt trejų metų baigsis jų draugystė.

- Kaip manote, Ričis Grenado išties nebegyvas? - klausia Byveris.

- Nežinau ir nenoriu žinoti, - rėžia Džounsis ir atsigręžia į Henrį: - Gerai, paskambinkim Daditsui. Aš turiu savo numerį. Todėl apmokėsiu išlaidas.

- Nuosavas telefonas? - pavydžiai aikteli Pitas. - Na, ir sekas gi kai kuriems! Tavo protėviai be sąžinės tave lepina, Geri.

Pats tikriausias būdas įgelti Džounsiui. Paprastai, paminėjus vardą, jis akimoju užsisklendžia, bet ne šiandien. Šiandien ne tas galvoj.

- Visų pirma, tai dovana gimimo dienai, o antra, man tenka mokėti už tarpmiestinius skambučius iš kišenpinigių, tad atvėsk. Be to, nieko nebuvo, *ničnieko nebuvo*, įsidėmėjote?

Ir visi jie linkčioja. Nieko nebuvo. Ničnieko, kad tave skradžiai, ne...

3.

Vėjo gūsis stumtelėjo Henrį į priekį, kone ant vielos. Jis atsitokėjo, nusimesdamas prisiminimus nelyginant sunkų paltą. Irgi mat, rado laiką lįsti į galvą (tiesa, tokios rūšies prisiminimams vargu ar rasi tinkamą metą). Šitiek pralaukti Anderhilo, beveik nušalti kiaušius, stengiantis nepražiopsoti vienintelio šanso iš čia ištrūkti, ir še tau! Taigi Anderhilas galėjo papraščiausiai praeiti pro šalį, kol jis čia stirkso, sapnuodamas atmerktomis akimis, ir palikti Henrį pūti išraustoje duobėje.

Tačiau Anderhilas nepraėjo pro šalį. Jis stovėjo kitapus užtvaros, susigrūdęs rankas į kišenes, ir spoksojo į Henrį. Snaigės leidosi ant perregimo jo kaukės šarvo, tuojau pat tirpo ir sruvo plastiku it...

It Byverio ašaros anądien, pagalvojo Henris.

- Jums derėtų grįžti į karvidę, pas likusius, - pratarė Anderhilas, - antraip virsite sniego seniu.

Henrio liežuvis prišalo prie dantų. Jo gyvenimas - neperdedant - priklausė nuo to, ką jisai pasakys šitam žmogui, o Henris negalėjo sugalvoti, nuo ko pradėti. Neįstengė išspausti nė žodžio.

Kuriems galams vargintis? - pasidomėjo kandus vidinis balsas, tamsos, jo senos bičiulės, balsas. *Išties, kam vargintis? Kodėl paprasčiausiai neleidus jiems pasirūpinti tuo, apie ką seniai svajojai?*

Nes dabar kalbama ne vien apie jį. Nes dabar tenka galvoti ne vien apie save. Ir visgi prabilti neįstengė.

Anderhilas pastovėjo dar truputį, žvelgdamas į kalinį. Rankos kišenėse. Atmestas gobtuvas neslepia trumpai kirptų rusvų plaukų. Sniegas tirpsta ant kaukės, kokias dėvi tik kareiviai, bet ne sulaikytieji, nes sulaikytiesiems jų neprireiks: sulaikytiesiems, kaip ir pilkiesiems žmogeliukams, nuosprendis jau paskelbtas.

Henris mėgino prabilti ir neįstengė, neįstengė. Ak, Viešpatie, jo vietoje turėtų stovėti Džounsis, ne jis, Džounsio liežuvis kur kas miklesnis. Anderhilas tuojau nueis, palikęs jį vieną su aibe "galbūt" ir "kas, jeigu".

Bet Anderhilas nenuėjo.

- Nenuostabu, kad žinote mano pavardę... misteri Henreidai? Ar taip jus vadina?

- Devlinas. Jūs nuskaitėte mano vardą. Aš esu Henris Devlinas.

Jis itin atsargiai prakišo tarp vielų delną. Anderhilas abejingai dėbtelėjo į jį ir nė nekrustelėjo. Henris įtraukė ranką atgalios į savo naująjį pasaulį, jausdamasis visišku idiotu ir keikdamas save paskutiniais žodžiais. Galima pamanyt, kad jiedu susitiko kviestiniuose pietuose, ir jį tik ką, taip sakant, nusodino.

Anderhilas pagarbiai linktelėjo, tarsi jiedu iš tiesų būtų kviestiniame pokylyje, o ne tarp sniego sūkurių, akis rėžiančiame švytėjime.

- Jūs žinote mano vardą, nes ateivių vizitas į Džefersono traktą

sukėlė žemo lygio telepatinį efektą, - šyptelėjo Anderhilas. - Kai ištari balsu, skamba kvailai, tiesa? Bet nieko čia nepadarysi. Tasai poveikis laikinas, visiškai nekenksmingas ir labai silpnas, tai yra vargiai kam tinkamas, nebent lošiant kortomis, o mes šiandien pernelyg užsiėmę, kad gaištume laiką tokiems niekams...

Galų gale Henrio liežuvis atgavo judrumą.

- Vargu ar jūs atėjote čionai per pūgą tik todėl, kad aš žinojau jūsų pavardę, - pratarė Henris. - Veikiau todėl, kad žinojau, kuo vardu jūsų *žmona*. Ir *dukra*.

Anderhilo šypsena nepasikeitė.

- Gal ir taip. Kad ir kaip ten būtų, siūlau išsiskirstyti ir pailsėti. Diena pasitaikė ilga bei sunki.

Jis nužingsniavo palei užtvarą link išrikiuotų priekabų bei puspriekabių, ir Henris vargiai spėjo įkandin, nors teko įtempti visas jėgas: sniego pripustė per gerą pėdą, ir šiapus tvoros niekas jo nesutrypė. Šiapus, mirusiųjų pusėje.

- Misteri Anderhilai! Ovenai! Sustokite sekundėlei ir paklausykite. Turiu pasakyti jums kai ką svarbaus.

Anderhilas toliau žingsniavo savąja tvoros puse (kuri *taip pat* buvo mirusiųjų pusė, nejau Anderhilas nežinojo?), žemai palenkęs galvą, vis taip pat mandagiai šypsodamasis. Ir visų baisiausia, jog Anderhilas *norėjo* sustoti. Bėda ta, kad Henris iki šiol nesuteikė jam preteksto tą padaryti.

- Kurcas pamišėlis, - ištarė Henris. Jis vis dar neatsiliko, nors jau pradėjo dusti. Nukamuotos kojos meldė pasigailėti. - Tačiau gudrus kaip lapė.

Anderhilas žingsniavo it automatas: galva nukarta, veidas pridengtas idiotiška šypsenos kauke. Maža to, jis paspartino žingsnį. Ko gero, norint paskui jį suspėti, Henriui teks pasileisti bėgte. Jeigu jis dar įstengs bėgti.

- Jūs išrikiuosite mus prieš kulkosvaidžius, - dusdamas bėrė Henris. - Kūnus sumes į daržinę, aplaistys benzinu, galbūt iš senojo Goslino kolonėlės, kam eikvoti valstybines atsargas... o paskui... puf!.. visi išlėksime su dūmais, du šimtai... keturi šimtai... ir kvapas... kaip nuo pragariško kepsnio.

Anderhilo šypsena ištirpo, ir jis nukūrė pirmyn. Henris nežinia iš kur įgijo jėgų tipenti. Godžiai kvėpdamas orą, jis skverbėsi per kelius siekiančias pusnis. Vėjas raižė nučaižytąjo veidą. Nelyginant durklu.

- Betgi, Ovenai... juk tai jūs, tiesa?.. Ovenai... prisimenat seną dainelę: "Katytės turi daug blusyčių, o blusytės didžiosios - daug blusyčių mažulyčių. Ir visi vienas kitą graužia"... ir taip toliau, ir panašiai, iki begalybės... čia apie mus ir apie jus, nes Kurcas turi savo parankinį... man regis, Džonsoną, teisybė?

Anderhilas perliejo jį žvilgsniu, bet nesustojo. Tačiau Henris atkakliai vilkosi įkandin, nors jautė, kad daugiau nebeištvers. Klaikiai diegė šoną. Jis permirko prakaitu ir duso nuo karščio.

- Viską... turėjo pavesti jums... antroji valymo dalis... "Imperiel Veli"... kodinis pavadinimas... ką nors jums reiškia?

Iš visko sprendžiant, nereiškė ničnieko. Ko gero, Kurcas nepapasakojo Anderhilui apie operaciją, kurios tikslas - sunaikinti beveik visą Mėlynąją grupę. Ovenas nė nenutuokė apie "Imperiel Veli", ir dabar prie dieglio prisidėjo plieninė juosta, gniaužianti krūtinę, veržianti vis smarkiau.

- Sustokite... vardan Jėzaus... Anderhilai... ar negalėtumėt...

Bet Anderhilas, regis, jo nesiklausė. Jis troško išsaugoti paskutiniąsias iliuzijas, ir nevalia jo už tai teisti.

- Džonsonas... dar keli žmonės... mažiausiai viena moteris... Ir jūs būtumėt galėjęs būti tarp jų, jei nebūtumėt pasišiukšlinęs... peržengęs ribą... tai jisai taip mano... ir peržengėte ne pirmą kartą... kažkokioje vietoje... tarsi Bosa Nova...

Dar vienas veriantis žvilgsnis. Progresas? Galbūt?

- Galop... manau, pribaigs netgi Džonsoną... gyvas liks tiktai Kurcas... likusieji... nieko, išskyrus pelenų ir kaulų krūvą... jūsų sumauta telepatija... jums nepasufleravo... Tiesa... mielas saloninis triukas... minčių skaitymas... netgi ne.... pasikasėte... Pražiopsojote...

Skausmas nudiegė šoną iki pat pažasties. Žemė išslydo iš po kojų, ir Henris, sumosavęs rankomis, kniūbsčias krito į sniegą. Plaučiai plyšo nuo oro stygiaus. Jis godžiai įkvėpė, įtraukdamas į burną gerą ledinės pudros saują.

Spjaudydamasis ir purtydamas galvą, Henris vargais negalais

pakilo ant kelių - pačiu laiku, kad pamatytų, kaip Anderhilo nugara dingsta už sūkuriuojančios baltos sienos. Nebežinodamas, ką dar pasakyti, tačiau suprasdamas, jog tai paskutinis šansas, Devlinas sukliko:

- Jūs bandėte nusišlapinti ant misterio Reiplou dantų šepetuko, o kai neįstengėte, sudaužėte dubenį! Sudaužėte jų dubenį ir pabėgote! *Visai kaip dabar, suknistas baily! Nešate kudašių? Na, ir čiuožkit...*

Nugara, jau vos regima už baltos sūkuriuojančios sienos, sustingo. Ovenas Anderhilas sustojo.

4.

Kelias akimirkas jis taip ir stovėjo, nusigręžęs nuo Henrio, kuris dusdamas klūpojo sniege. Raudonu veidu sruvo ištirpusio vandens čiurkšlės. Kažkuria sąmonės dalimi jis suvokė, kad įbrėžimą, kuriame augo bairumas, pradėjo niežėti.

Galop Anderhilas apsisuko ir sugrįžo atgal.

- Iš kur jūs žinote apie Reiplou? Telepatija silpsta. Jūs negalėjote prasismelkti taip toli.

- Aš daug žinau, - kildamas nuo žemės atsakė Henris, bet kone išsyk stvėrėsi už krūtinės ir užsikosėjo. - Nes manyje daug sudėta. Aš kitoks. Aš ir mano draugai, mes kitokie. Mūsų buvo ketvertas. Du mirę. Aš čia. Ketvirtasis... Misteri Anderhilai, ketvirtasis - jūsų problema. Ne aš, ne žmonės, kuriuos laikote karvidėje, ne jūsų Mėlynoji grupė, ne Kurco parankinis, ne "Imperiel Veli". Tiktai jis.

Henris kovėsi su savim, nenorėdamas ištarti vardo. Džounsis, kuris jam pats artimiausias iš visų. Byveris ir Pitas buvo nuostabūs vaikinai, bet tik su Džounsiu jiedu mąstė tomis pačiomis kategorijomis. Viena kryptimi. Tik su juo galėjo šnekėtis iki aušros. Tik Džounsis gebėjo regėti liniją ir sykiu skrieti svajomis už bet kokių sienų ar ribų. Bet Džounsio daugiau nebėra, juk taip? Henris tvirtai tuo tikėjo. Tą akimirką, kai pro šalį pralėkė raudonai juodas debesis, Džounsis dar egzistavo, tiksliau, ne Džounsis, o mažulytė jo dalelė, tačiau dabar senasis draugas

suėstas gyvas. Lai jo širdis dar plaka, o akys regi, tikrasis Džounsis toks pat nebegyvas, kaip Pitas ir Byvas.

- Jūsų problema - Džounsis. Geris Džounsis iš Bruklino, Masačūsetso valstija.

- Ne tik mano, bet ir Kurco. - Anderhilas kalbėjo pernelyg tyliai, kad per vėjo kauksmą būtų galima jį išgirsti, bet Henris vis vien išgirdo... išgirdo smegenimis. Galva.

Anderhilas apsidairė. Henris pasekė jo pavyzdžiu ir išvydo žmones, bėgančius taku tarp priekabų, gana toli nuo užtvaros. Tačiau visas ruožas tarp parduotuvės ir karvidės buvo negailestingai apšviestas, ir netgi per vėją girdėjosi variklių kauksmas, trūkčiojantis generatorių gaudesys ir kareivių riksmai. Kažkas įsakinėjo per megafoną. Bendras efektas buvo klaikiai nerealus, tarsi audra būtų užklupusi juos abu vaiduoklių buveinėje. Bėgantys žmonės išties panėšėjo į šmėklas, kurios viena įkandin kitos nyko plevenančiose sniego paklodėse.

- Čia nevalia kalbėtis, - tarstelėjo Anderhilas. - Klausykite manęs ir neverskite kartoti nė vieno žodžio, dranguži.

Ir Henrio galvoje, kur nuo informacijos gausos bei svetimų pasvarstymų nuotrupų viskas susimaišė nelyginant išardyta dėlionė, iš kažin kur atsirado Oveno Anderhilo mintis, tiksli bei aiški: *"Dranguži". Jo žodis. Neįmanoma patikėti, kad aš pavartojau šį žodį!*

- Klausau, - linktelėjo Henris.

5.

Daržinė stovėjo atokiai nuo karvidės, kitame aikštės gale, ir nors už durų buvo taip pat šviesu, kaip ir visoje šioje pragariškoje koncentracijos stovykloje, viduje tvyrojo prietema ir saldžiai kvepėjo šienu. Ir dar kažkuo, kiek aštresniu.

Kitame gale, atsišliejęę į sieną, sėdėjo keturi vyrai bei moteris, visi su oranžinėmis medžiotojų liemenėmis, ir siuntė ratu suktinę. Daržinėje buvo viso labo du langai: vienas žvelgė į aptvarą, antras - į užtvarą ir mišką. Purvu aplipęs stiklas kiek sušvelnino akis rėžiančią šviesą. Pasmerktųjų veidai atrodė pilki. Jau nebegyvi.

- Nori trūktelt? - įtemptai, beveik gailiai paklausė tasai, kuris laikė suktinę, ir draugiškai ištiesė ją Henriui. Nieko sau, nepagailėjo žolės! Tikra cigaretė.

- Ne. Noriu, kad jūs iš čia išsinešdintumėt, - atsiliepė Henris.

Jie nustebę įsispitrijo į jį. Moteris buvo ištekėjusi už to, kuris laikė suktinę. Kairėje sėdintis vyriškis buvo jos svainis. Likusieji paprasčiausiai nekantravo pasigardžiuoti veltui gauta žolyte.

- Grįžkite į karvidę, - pakartojo Henris.

- Nieko nebus, - atsakė kažkuris. - Pernelyg daug liaudies. Mes verčiau renkamės kai kuriuos patogumus. Ir kadangi šią vietelę užėmėm pirmi, o jūs, kaip matyti, nelinkęs elgtis mandagiai, siūlyčiau...

- Aišku, - pertraukė Henris, pasilenkdamas prie kojos raiščio. - Bairumas. Tas, ką jie vadina Ripli. Galimas daiktas, kai kurie iš jūsų jau užsikrėtę. Štai jūs, Čarlzai... - Jis bedė pirštu į penktąjį vyriškį, stambų ir pliką.

- Ne! - suriko Čarlzas, tačiau likusieji paskubomis atšlijo. Tasai, su suktine (Darenas Čailzas iš Niutono, Masačūsetso valstija), mėšlungiškai įtraukė dūmą.

- Taip, - linktelėjo Henris. - Pačiame žydėjime. Ir pas jus, Mona. Ne, Marša. Marša, štai kuo jūs vardu.

- Nieko aš nepasigavau, - aiktelėjo moteris ir atsistojo, prisiglausdama prie sienos ir stebeilydama į Henrį plačiai atmerktomis persigandusiomis akimis. Elnės akimis. Veikiai visi jie bus mirę, ir Marša taip pat. Beliko tikėtis, kad ji neperskaitys būtent šios minties. - Aš švari, misteri. Mes visi čia švarūs, išskyrus jus!

Ji dirstelėjo į vyrą, ne dievažin kokį milžiną, bet visgi tvirtesnį už Henrį. Beje, kaip ir likusieji. Jie buvo ne aukštesni, o būtent tvirtesni.

- Išmesk jį iš čia, Deirai.

- Yra du Ripli tipai, - pradėjo Henris, savo spėlionę konstatuodamas kaip faktą... ir kuo daugiau apie tai galvojo, tuo labiau įsitikino esąs teisus. - Pavadinkime juos pirminiu ir antriniu Ripli. Jei gyvų sporų dozės negavote su maistu ar oru ir neturite atvirų žaizdų, vadinas, pasisekė. Neabejoju, kad galite jį įveikti.

Dabar visi jie spitrijosi į atėjūną didžiulėmis elnių akimis, ir akimirkai Henrį persmelkė visa gniuždanti neviltis. Ak, kodėl jisai negalėjo paprasčiausiai nusižudyti, tyliai ir padoriai?

- Aš pasigavau pirminį Ripli, - pareiškė jis, atrišdamas marškinėlius. Niekas nedrįso pažvelgti į žaizdą, tad Henris pasižiūrėjo pats. Ilgas pjūvis apžėlė bairumu. Kelios trijų colių ilgio gijos siūbavo nelyginant rudi dumbliai potvynio srovėj. Jis juto, kaip grybelio šaknys skverbiasi vis giliau, keldamos niežulį, niokodamos jo kūną. Bandydamos mąstyti. Štai kas blogiausiai: *bairumas stengėsi mąstyti.*

Jie lėtai sėlino durų link, matyt, laukdami tinkamo momento, kad galėtų sprukti iš čia kiek įkabindami. Bet ūmai apmirė.

- Misteri, jūs galite mums padėti? - virpančiu vaikišku balseliu pasiteiravo Marša. Darenas, jos vyras, apglėbė žmoną.

- Nežinau, - prisipažino Henris. - Veikiausiai ne, tačiau... visko gali būti... O dabar eikite. Aš išsinešdinsiu iš čia po pusvalandžio. Galbūt greičiau, bet jūs verčiau pabūkite karvidėje su likusiais.

- Kodėl? - pasiteiravo Darenas Čailzas, misteris Skerstina Suktinukė iš Niutono.

Ir Henris, kurio galvoje susiformavo idėjos šmėkla (nieko panašaus į planą), garbingai atsakė:

- Nė nenutuokiu. Tiesiog jaučiu.

Jie išėjo, palikę daržinę Henrio valiai.

6.

Po langu, žvelgiančiu į užtvarą, gulėjo apipuvusio šieno ryšulys. Henriui įėjus, ant jo sėdėjo Darenas (suktinės šeimininkas galėjo pretenduoti į pačią patogiausią vietą). Dabar ant pundo įsitaisė Henris ir susidėjo ant kelių rankas. Jis baisiai norėjo miego - nepaisant galvoje gaudžiančio balsų choro ir stipraus, įkyraus perštėjimo kairėje kojoje (grybelis pasirodė ir burnoje, iškritusio danties vietoje).

Anderhilą pajuto gerokai anksčiau, nei tas priėjo prie lango ir prabilo.

- Aš pavėjinėje pusėje ir pastato šešėlyje, - pratarė Ovenas. - Rūkau. Jei kas nors prieis, tavęs čia nėra.

- Okei.

- Tik pamėgink sumeluoti, ir aš tučtuojau išeisiu, ir tu per visą savo trumputį gyvenimą nebetarsi man nė žodžio... balsu ar kaip kitaip.

- Okei.

- Kaip atsikratei čionykščių gyventojų?

- Koks tavo reikalas? - Prieš minutėlę Henris būtų galėjęs prisiekti, jog yra pernelyg pavargęs, kad nirštų. Tačiau dabar... - Ar tai kažkas panašaus į sumautą testą?

- Nekvailiok.

- Pasakiau, jog pasigavau pirminį Ripli, tai yra gryną tiesą. Jie tučtuojau išsinešdino, - paaiškino Henris ir, akimirką patylėjęs, pridūrė: - Tu irgi užsikrėtęs, tiesa?

- Kodėl taip manai?

Anderhilo balsas tarsi nepakito: vis toks pat ramus, lygus, ir visgi Henris, kaip psichiatras, sugebėjo atpažinti visus požymius. Kad ir koks buvo tasai Anderhilas, teko pripažinti, kad jis yra neįtikėtinai blaiviai mąstantis ir išmintingas žmogus. Ką gi, tik ką žengtas pirmasis žingsnis reikiama kryptimi. *Be to*, pagalvojo Henris, *nepakenks, jei Ovenas supras, kad, tiesą pasakius, prarasti nebėra ko.*

- Raudoni dryželiai šerpetose, tiesa? Ir truputis vienoje ausyje.

- Tau reikėtų pasisukioti Las Vege, bičiuli. Galas visiems kazino... - Henris išvydo prie Anderhilo lūpų smilkstantį pakeltos cigaretės galiuką. Kad tik vėjas jos neužpūstų.

- Tu pasigavai pirminį tiesiogiai iš užkrato šaltinio. Esu visiškai tikras, jog antrinį susigriebtum tuomet, jei paliestum ką nors, ant ko jisai auga: medį, samanas, elnią, šunį, kitą žmogų. Tolygu palytėti itin nuodingą augalą: išsyk nusvilsi. Nemanyk, kad jūsų medikai šito nežino. Aš gavau informaciją tiesiai iš jų. Mano galva tarsi sumauta palydovinė antena, gaudanti visas transliacijas iš eilės. Nė nenutuokiu, iš kur imasi pusė visų duomenų, bet tai ir nesvarbu. Tačiau kai ko medikai visgi nežino. Pilkieji raudonąją augmeniją vadina "bairumu", tai žodis, reiškiąs "gyvybės sudėtį". Tam tikromis aplinkybėmis pirminį grybelį gali išauginti implantatai.

- Kitaip tariant, šūdšeškiai.

- Šūdšeškiai - čia geras. Man patinka. Jie atsiranda iš bairumo, paskui deda kiaušinius, iš kurių išsirita kiti šeškai, ir taip toliau, ir panašiai. Kad ir kaip ten būtų, aš taip manau. Tiesa, čia didžiuma kiaušinių žūsta. Sunku pasakyti kodėl: dėl šalčio, atmosferos ar dar dėl kažko. Bet dabar kalbame apie bairumą. Kol kas tai vienintelis išties veiksmingas ateivių ginklas.

- Gyvybės sudėtis.

- Aha, bet paklausyk, pilkiesiems čia riesta, gal todėl jie ir stirksojo Žemėje taip ilgai, beveik pusę amžiaus, kol galiausiai ryžosi pirmajam žingsniui. Gali būt, kad tas pirmasis žingsnis - šeškai. Manyta, kad jie taps saprofitais, ar žinai, ką tai reiškia?

- Henri... toks tavo vardas... teisingai? Henris?.. Henri, kaip visa tai susiję su mūsų šiandienos...

- Kuo glaudžiausiai. Ir jei nenori užsikraut atsakomybės už gyvybės žūtį kosminiame laive "Žemė" - aišku, jei gyvybe nelaikysime saujelės tarpžvaigždinių plėšrūnų, - patariu užsičiaupti ir klausytis.

Pauzė. O paskui:

- Klausau.

- Saprofitai - nepiktybinės bakterijos-parazitai. Jos gyvena mūsų viduriuose, ir mes kasdien ryjame jas su pieno produktais. Pavyzdžiui, su saldžiu acidofiliniu pienu arba su jogurtu. Mes suteikiame joms gyvenamąjį plotą, ir jos duoda mums šį tą mainais. Pavyzdžiui, laktobakterijos gerina virškinimą. Įprastomis aplinkybėmis - kažkokiuose kituose pasauliuose, su visiškai kitokia, nei mūsiškė, ekologija - šeškai išauga vos poros colių ilgio, ne daugiau. Manding, atsidūrę moteriškame organizme, jie gali kažkaip įtakoti dauginimąsi, bet nežudo. Nieko. Paprasčiausiai gyvena žarnyne. Mes suteikiame jiems maisto, jie pažadina mumyse telepatinius sugebėjimus. Garbingi mainai. Tačiau šie įnamiai paverčia mus telekanalais. Mes - pilkųjų žmogeliukų TV.

- Ir tu visa tai žinai, nes tavyje tarpsta toks padaras? - Anderhilo balse nebuvo pasibjaurėjimo, tačiau Henris aiškiai juto jį pašnekovo smegenyse: deginantį, pulsuojantį it aštuonkojo čiuptuvas. - Vienas iš vadinamųjų normaliųjų šeškų?

- Ne. - *Kol kas ne. Atrodo.*

- Tuomet iš kur visa tai ištraukei? Ar paprasčiausiai kuri? Įsisiautėjusi vaizduotė? Stengiesi išsirašyti sau leidimą į laisvę?

- Man rodos, visai nesvarbu, iš kur visa tai žinau, Ovenai, betgi tu supranti, kad aš nemeluoju. Juk tu skaitai mano mintis.

- Taip, tu *manai*, jog sakai tiesą. Daugiau aš nieko nežinau. O gal įsivaizduoji, kad esu suknistas aiškiaregys? Visą gyvenimą skaičiau sušiktas jūsų mintis? Kiek giliai, tavo manymu, galiu prasiskverbti?

- Nežinau. Ko gero, jei bairumas paplis, įstengsi kiek giliau, bet iki manęs tau toli.

- Nes tu kitoks. - Skepticizmas - ne vien balse, bet ir Anderhilo mintyse.

- Bičiuli, iki šiandienos net nenutuokiau, *kiek* kitoks. Bet nekreipk dėmesio. Noriu, kad suprastum svarbiausia: pilkieji įklimpo iki pat ausų. Ko gero, pirmąkart istorijoje jie stojo į tikrą mūšį už valdžią, visų pirma todėl, kad šeškai, pakliuvę į žmogaus organizmą, iš saprofitų virsta piktybiškais parazitais. Nesiliauja ėdę ir nesiliauja augę. Tai vėžys, Anderhilai, ypatinga vėžio forma. Antra, bairumas. Kol kas, skirtingai nei kitose planetose, jis vargiai įsigyvena mūsų pasaulyje. Šiam rodeo vadovaujantys mokslininkai ir ekspertai mano, jog bairumo vystymąsi stabdo šaltis, bet man taip neatrodo, tiksliau, atrodo, jog priežastis ne vien šita. Negaliu tvirtinti, nes jie taip pat nieko nesupranta, bet...

- Palauk, palauk... - Tamsoje šmėstelėjo trumputis tvyksnis: Anderhilas prisidegė dar vieną cigaretę, kurią taip pat sužiaumos vėjas. - Dabar omeny turėjai ne medikus, tiesa?

- Ne.

- Įsivaizduoji, neva bendrauji su pilkaisiais žmogeliukais. Telepatiškai.

- Man regis... su vienu iš jų. Galima sakyt, tarp mudviejų veikia nepertraukiamas ryšys.

- Su tuo Džounsiu, apie kurį šnekėjai?

- Ovenai, aš nesu tikras. Ne iki galo. Bet svarbiausia, *jie pralaimi*. Aš, tu, žmonės, kurie buvo su tavimi prie laivo, visi mes veikiausiai nebesulauksime šių metų Kalėdų. Nemeluosiu. Mes gavome didžiules koncentruotas dozes. Tačiau...

- Aš tai tikrai, - pertraukė jį Ovenas. *Ir Edvardsas taip pat*, šmėstelėjo trumputė mintis.

- Bet netgi jei bairumas iš tiesų tave suries, nemanau, kad galėsi išnešiot jį plačiai. Jis ne toks pavojingas. Aptvare nemažai žmonių, kurie jo nesusigriebs, kad ir kiek užsikrėtusiųjų būtų šalia, o jei ir susigriebs, tai tik antrinį bairumą - arba Ripli, rinkis, kas patinka.

- Verčiau bairumas.

- Gerai. Taigi, tie žmonės, savo ruožtu, perduos jį dar kažkam, bet labai silpnos formos, kurią galima pavadinti bairumu-trys. Visai tikėtina, kad reakcija ir tuo neapsiribos, betgi tam, kad įžiūrėtum bairumą-keturi, teks pasitelkti mikroskopą ar kraujo tyrimus. Paskui jis išnyks.

- Nepamiršk žaibiško dauginimosi.

- Pirma: pilkieji - kurie, galimas daiktas, yra ne kas kita, kaip bairumo tiekimo sistemos, - sunaikinti. Didžiumą nužudė aplinka - atmenat, ir marsiečius "Pasaulių kare" galiausiai pribaigė paprasti mikrobai? O likusieji sušaudyti kulkosvaidžiais. Visi, išskyrus vieną... galbūt tą, iš kurio gaunu informaciją. Bet fizine prasme neegzistuoja ir jis. Antra: šeškai nepasiteisino. Kaip ir kiekvienas vėžys, jie galiausiai suryja patys save. O tie, kurie išsigraužia sau kelią ir išlenda laukan iš tiesiosios žarnos, greit žūva nepalankioje aplinkoje. Trečia: bairumas irgi ne toks veiksmingas, bet jei mes duosime jam laiko užaugti ir susirasti gyvenamąją vietą, jis gali mutuoti. Išmokti prisitaikyti. Galbūt valdyti.

- Mes ketiname nušluoti šią vietą nuo žemės paviršiaus, - pratarė Anderhilas. - Paversti visą Džefersono traktą išdegusia zona.

Henris kone suklykė iš bejėgiško įniršio, ir, matyt, kažkas išsiliejo laukan. Pasigirdo duslus bilsmas. Anderhilą švystelėjo į sieną, trenkė nugara į patamsėjusias lentas.

- Tas, ką čia darote, neturi prasmės, - pro sukąstus dantis iškošė Henris. - Žmonės, kuriuos įkalinote, negali platinti grybelio, šeškai negali platinti grybelio, ir bairumas taip pat negali plisti savarankiškai. Jeigu jūsų vaikinai susivynios palapines ir paprasčiausiai išsinešdins savais keliais, gamta pati pasirūpins savimi ir ištrins šitą beprasmybę nelyginant klaidingą lygtį. Manding, pilkieji buvo priversti jums pasirodyti, nes jie nė velnio netiki tuo, kas vyksta. Regis, tai buvo stačiai savižudybės aktas, įkvėptas tam tikros pilkos misterio Kurco versijos. Jie niekaip nepajėgia

suvokti, kad vis dėlto pralaimėjo. Jų devizas: "Mes visuomet nugalime". Ar "laimime".

- Iš kur tu...

- Bet tuomet paskutinę minutę, Anderhilai, gal net pačią paskutinę *sekundę*, vienas iš jų surado žmogų, stulbinančiai besiskiriantį nuo likusiųjų. Tokį, su kuriuo kontaktuoti gali ne tik pilkieji, bet ir šeškai, ir netgi bairumas. Jis - jūsų "Šiltinės Merė". Ir jau ištrūko iš slaptosios zonos, viską, ką čia nuveikėte, paversdamas nuliu.

- Geris Džounsas.

- Visiškai teisingai.

- Ir kodėl gi jis ne toks, kaip visi?

Kad ir kaip skaudu buvo liesti šią temą, Henris privalėjo kai ką paaiškinti.

- Jis, aš ir dar du, dabar jau žuvę, draugai kadaise pažinojome žmogų, kuris buvo *absoliučiai* kitoks. Kitoks iš esmės. Tikras telepatas, be jokio bairumo. Jis kažin kokiu būdu padarė mums įtaką. Jei būtume jį sutikę vėliau, kai šiek tiek paūgėjome ir subrendome, vargu ar tai būtų buvę įmanoma, tačiau aname amžiuje mes buvome ypatingai... pažeidžiami, ar ką, imlūs viskam, ką jis mums davė. Vėliau, po daugelio metų, Džounsiui kai kas nutiko, tiesa, tas įvykis nebuvo susijęs su anuo nepaprastu berniuku.

Bet Henris įtarė, jog pastarasis teiginys nėra tiesa: nors Džounsis Kembridže vos nežuvo po automobilio ratais, o Daditsas, kiek žinojo, niekad gyvenime nebuvo išvykęs iš Meino valstijos, jis kažin kaip susijęs su paskutiniąja lemtinga Džounsio permaina. Ir su viskuo, kas dedasi čia. Henris tą *žinojo*.

- Įsakysite man... ką? Paprasčiausiai patikėti viskuo, ką išgirdau? Praryti, nelyginant mikstūrą nuo kosulio?

Ovenas nematė, kaip slogioje daržinės tamsoje Henrio lūpas ištempė nelinksma šypsena.

- Ovenai, - atsiduso jisai, - tu ir šiaip viskuo tiki. Aš telepatas, nepamiršai? Pats baisiausias visose džiunglėse. Tačiau klausimas... klausimas... tas...

Klausimą Henris uždavė mintyse.

7.

Stovėdamas už tvoros palei tolimąją daržinės sieną, kantriai šaldamas kiaušius, nuleidęs kaukę, kad galėtų rūkyti cigaretes, kurių negalėjo pakęsti (nusipirko naują pakelį garnizono parduotuvėlėje), Ovenas suglumęs apsidairė. Padėtis menkai tenuteikė linksmybėms, bet kai žmogus iš daržinės į gana pagrįstą klausimą nekantriai ir tiesmukai atrėžė: "Tu ir šiaip viskuo tiki. Aš telepatas, nepamiršai?" - Ovenas nejučia karčiai nusijuokė. Pasak Kurco, jei telepatija taps viena iš nuolatinių žmogiškųjų smegenų ypatybių, nūdienės visuomenės laukia krachas. Protu Ovenas pritarė Kurcui, bet dabar boso teisumą suvokė kažkokiu giluminiu, vidiniu lygiu.

- Tačiau klausimas... klausimas... tas...

Ko ketini imtis?

Nusikamavęs Ovenas surado tik vieną atsakymą:

- Manau, reikia ruoštis Džounso persekiojimui. Bet ar mums gali pavykti? Ar mes turime laiko?

- Taip, tačiau labai mažai.

Ovenas pamėgino suprasti, kas slypi už Henrio atsakymo, bet jam akivaizdžiai stigo jėgų. Tačiau buvo tikras, jog beveik viskas, ką pasakė tasai žmogus, - tiesa. *Arba jisai šventai tiki sakąs tiesą. Dievas mato, aš irgi noriu tikėti, jog tai tiesa. Ir bet kokiu pretekstu išsinešdinti iš čia iki skerdynių pradžios.*

- Ne, - ištarė Henris, ir Ovenas pirmąkart pastebėjo, kad pašnekovo balsas nelabai tvirtas. Regis, jis kažko nusiminęs. - Skerdynių nebus. Kurcui nepavyks pribaigti beveik trijų šimtų žmonių. Žmonių, kurie niekaip negali įtakoti to, kas vyksta. Jie viso labo tik... O, Viešpatie, jie viso labo tik nekaltos aukos! Atsitiktiniai katastrofos liudininkai!

Ovenas nenustebo pajutęs, jog nuoširdžiai mėgaujasi Henrio sutrikimu. Dievas mato, pats Henris nemenkai pasidarbavo, kad Anderhilas netektų dvasinės pusiausvyros.

- Ką siūlote? Ypač turint omeny, kad dabar visų svarbiausia - jūsų bičiulis Džounsis.

- Taip, bet... - Henris nutilo. Dabar vidinis jo balsas skambėjo truputį garsiau, bet tik truputį. *Nemaniau, kad mes išeisime ir paliksime juos likimo valiai.*

- Mes neišeisime. Pabėgsime, nelyginant porelė žiurkių su degančiomis uodegomis, - paaiškino Ovenas ir, paskutinį kartą įtraukęs dūmą, numetė trečią nuorūką. Ir ilgai žiūrėjo, kaip vėjas ridena ją per sniegą. Abipus daržinės išaugo didžiulės pusnys. Aptvaras ištuštėjo, iš dangaus toliau dribo snaigės. Kažkur važiuoti šitokiu oru - tikra beprotystė.

Teks įsitaisyti bent jau "Snou ketą", pagalvojo Ovenas. *Vidurnaktį per šitokias pusnis neprasibraus joks sunkvežimis.*

- Nudėk Kurcą, - tyliai pratarė Henris. - Tai vienintelė išeitis. Paspruktibus lengviau, jei nebeliks kam įsakinėti. Be to, biologinis... valymas bus atidėtas neribotam laikui.

- Kaip paprasta, - sausai nusijuokė Ovenas. - Anderhilas, agentas 007 su licenzija žmogžudystei.

Delnais pridengė žiebtuvėlį ir prisidegė ketvirtą cigaretę. Net pirštinėti pirštai spėjo sustingti. *Jei tučtuojau nesusitarsime, aš čia suledėsiu,* pagalvojo jis.

- Tik pamanyk, o kas čia sudėtinga? - nusistebėjo Henris - suvokdamas, kaip sunku Ovenui priimti tokį sprendimą. Pats Ovenas jautė (ir beveik girdėjo), kaip kankinamai stengiasi nieko nematyti ir nežinoti, nebloginti ir šiaip jau beviltiškos padėties. - Stačiai įeik ir priplok jį.

- Nieko nebus. - Ovenas pasiuntė Henriui vaizdelį: Fredis Džonsonas ir kiti taip vadinamos "Imperiel Veli" grupės nariai akylai stebi Kurco "vinebagą". - Be to, furgone įtaisyta garsiakalbių sistema. Jei kas nutiks, akimoju prisistatys kieti vaikinai. Gal man ir pavyktų jį pričiupti... Nors veikiausiai ne, nes jį saugo it Kolumbijos kokaino baroną, ypač aktyvių kovinių operacijų metu. Tačiau pamėginti galima. Aš ir pats ne iš kelmo spirtas. Bet tai gryniausia savižudybė. Jeigu Kurco žinioje Fredis Džonsonas, vadinas, netoliese sukiojasi Keitė Galaher... Marvelas Ričardsonas... Karlas Fridmanas... Džoslina Makevoi. Kieti vaikinai ir merginos. Henri, aš nužudysiu Kurcą, jie nužudys mane, šulai, stovintys prie šito šou vairo, atsiųs naują valytoją - kokį nors Kurco kloną, kuris nedelsdamas pastvers vadeles, išsprūdusias iš kritusio bendramin-

čio rankų. O gal pasielgs dar paprasčiau ir į jo vietą paskirs Keitę. Dievas mato, ji pakankamai pamišusi. Kaliniams suteiks papildomas dvylika valandų, kad gerai pasitroškintų savo sultyse, bet galiausiai visus nukeps. Vienintelis skirtumas - užuot linksmai skverbęsis su manimi per audrą ir pūgą, tu, gražuoliuk, sudegsi kartu su likusiais. O tuo tarpu tavo bičiulis Džounsis spės nusigauti... kur?

- Manding, kol kas tą vietą dera laikyti paslaptyje.

Vis dėlto Ovenas pabandė pritaikyti savo telepatinius sugebėjimus ir akimirkai nutvėrė keistą išskydusį vaizdą: aukštas baltas pastatas sniege, cilindrinis it siloso bokštas... bet reginį tuojau išstūmė baltas arklys - kažkuo panašus į vienaragį, - bėgantis pro lentelę, ant kurios puikavosi raudona rodyklė ir užrašas raudonomis raidėmis:

Į BENBERIO KRYŽKELĘ.

- Tu slopini mane! - piktai išsunkė Ovenas.

- Gali manyti, jog taip. O gali ir kitaip. Tarkime, aš mokau tave metodikos, kurią vertėtų įsisavinti, jei nori mūsų pokalbį išlaikyti paslaptyje.

- Uhu. - Iš tiesų Ovenas nėmaž nenusiminė. Ir išties, visai neblogai sugebėti štai šitaip slopinti kiekvieną, kuris be ceremonijų braunasi į tavo mintis. Be to, Henris visgi žinojo, kur veržiasi jo draugas, Šiltinės Džounsis. Juk ne be reikalo Devlino galvoje šmėstelėjo neryškūs paveikslėliai.

- Henri, paklausyk manęs.

- Klok.

- Siūlau paprasčiausią ir visų saugiausią planą. Pirma: jei turime dar bent kiek laiko, turime pamiegoti.

- Sutinku. Neišmanau, kaip dar laikausi ant kojų.

- Trečią valandą nakties imsiu veikti. Kurcas įsakė sekti bet kokį judėjimą stovyklavietėje, tad sargyba nežiopsos, ir jei Didžiojo Brolio akis mažumą prisimerks, tai ne anksčiau kaip ketvirtą. Privalome sutilpti į laiko intervalą nuo ketvirtos iki šeštos. Aš nukreipsiu apsauginių dėmesį ir išjungsiu srovę užtvaroje: tai visų lengviausia. Prasidėjus sumaiščiai, maždaug po penkių minučių atvarysiu čionai sniegomobilį ir... - Ovenas suvokė, kad telepatija turi nemenkų pranašumų, lyginant su žodiniu bendravimu. Nesiliaudamas kalbėti, jis pasiuntė Henriui vaizdą: liepsno-

jantis malūnsparnis MN-6 ir kareiviai, bėgantys jo link, - ... ir į kelią.

- Palikus Kurco malonei beginklius žmones, kuriuos tas pamišėlis ketina paversti angliukais? Jau nekalbant apie Mėlynąją grupę. Kiek jų? Dar trys šimtai?

Ovenas, armijoje tarnaujantis nuo devyniolikos metų ir jau aštuonerius dirbantis vienu iš Kurco valytojų, mentaliniu kanalu pasiuntė du atšiaurius žodelius: *Leistini nuostoliai.*

Henrio Devlino šešėlis už purvino daržinės stiklo krustelėjo ir pakilo.

Ne, atsakė jis.

8.

Ne? Kaip tai "ne"?

Ne. Aš jų nepaliksiu.

Gali pasiūlyti ką geriau?

Ir tuomet didžiai pašiurpęs Ovenas suvokė: Henris įsitikinęs, jog gali. Tos idėjos (būtų pernelyg įžūlu vadinti ją planu) nuotrupos ir fragmentai skriejo per Oveno smegenis it kometos uodega. Jis kone uždusо iš netikėtumo ir net nepastebėjo, kaip iš pirštų išsprūdo cigaretė ir nulėkė su vėju.

Tu psichas.

Nieko panašaus. Turime nukreipti jų dėmesį, kad galėtume pasprukti, tą jau supratai. Manyk, jog tai dėmesį nukreipiantis faktorius.

Juos vis vien nužudys!

Kai kuriuos. Galbūt daugelį. Bet tai šansas. Kokį šansą jie turės liepsnojančioje daržinėje?

- Ir nepamiršk Kurco, - balsu pridėjo Henris. - Jeigu jam teks spręsti dviejų šimtų pabėgusių kalinių problemą - daugelis pastarųjų su džiaugsmu puls prie pirmo sutikto reporterio ir paporins, kaip į kelnes pridėjusi JAV vyriausybė sankcionavo masines žudynes čia, Amerikos žemėje, - patikėk, mes jam neberūpėsime. Kurcas ir šiaip turės dėl ko jaudintis.

Tu nepažįsti Eibo Kurco, pagalvojo Ovenas. *Ir nieko nežinai apie Šėtoną Kurcą*. Kaip ir jis pats. Beveik nieko. Iki pat šiandienos.

Tačiau Henrio pasiūlyme glūdėjo tam tikra beprotiška prasmė. Ir šioks toks atpirkimo grūdas. Ši begalinė diena, lapkričio keturioliktoji, artėjo link pusiaunakčio, šansai sulaukti savaitgalio didėjo, ir Ovenas bemaž nesistebėdamas suprato, kad atpirkimo idėja ganėtinai patraukli.

- Henri!

- Aš čia, Ovenai.

- Žinai, man visuomet darydavosi nejauku nuo minties apie tai, ką iškrėčiau Reiplou namuose.

- Žinau.

- Ir visgi tą patį pakartočiau dar sykį. Kas per velniava?

Henris, kuris netgi tada, kai ėmė mąstyti apie savižudybę, liko puikiu psichiatru, nutylėjo. O ir ką pasakyti? Žmogaus charakteriui neišvengiamai būdingas tam tikras iškrypėliškumas. Normalu. Liūdna, bet taip.

- Gerai, - galiausiai apsisprendė Ovenas. - Tu perki namą, aš jį apstatau. Sutarta?

- Sutarta, - nedelsdamas atsiliepė Henris.

- Tu išties gali išmokyti mane slopinti nekviestus svečius? Manau, man šito prireiks.

- Galiu. Esu įsitikinęs.

- Gerai. Klausyk.

Kitas tris minutes kalbėjo Ovenas, kartais balsu, kartais mintimis. Abu pasiekė tą tašką, kai skirtumo tarp bendravimo būdų nebelieka: žodžiai ir mintys virto viena visuma.

ŠEŠIOLIKTAS SKYRIUS

DERIS

1.

Kaip karšta pas Gosliną - o, Dieve, kaip karšta! Džounsis akimoju apsipila prakaitu, ir tuomet, kai jie keturiese nusigauna iki telefono automato (nelaimei, pakabinto prie krosnies), stambūs lašai ritasi nuo kaktos, šliaužia skruostais, o pažastys virsta tikromis džiunglėmis liūčių periodu... nors plaukų ten ne kažkiek, visgi jam tik keturiolika metų.

"Viskas priešaky", - kaip sako Byvas.

Taigi, pas Gosliną karšta, ir berniukas iš dalies tebėra sapno gniaužtuose, o sapnas anaiptol neketina išblėsti, ištirpti, kaip pridera visiems blogiems sapnams (jis vis dar užuodžia benzino ir degančios gumos tvaiką, mato Henrį su mokasinu rankoje... ir nuplėštą galvą, jis vis dar mato nuplėštą Ričio Grenado galvą), negana to, telefonistė maivosi ir ožiuojasi. Kai Džounsis duoda jai Kevelų numerį, kurį berniukai žino mintinai, nes skambina kone kasdien ir klausia, ar galima ateiti (Roberta ir Elfis visuomet atsako "taip", tačiau šito reikalauja mandagumo taisyklės, kurių juos moko namuose), telefonistė klausia:

- Ar jūsų tėvai žino, kad skambinate į kitą miestą?

Nieko panašaus į tęsiamą jankių tartį: žodžiai tariami su lengvu prancūzišku akcentu, akivaizdu, jog telefonistė kilusi iš šitų kraštų, kur dažniau sutiksi Leturno ar Bisonetą, nei Smitą ar Džounsį. Šykštuoliai varliaėdžiai, kaip juos vadina Pito tėvas. Ir dabar, Dievulėliau, padėk Džounsiui, jis užsirovė ant šitokios.

- Jie leidžia man skambinti kreditan, jeigu aš pats užsimoku, - sako Džounsis. Et, taip ir žinojo, kad galiausiai būtent jam teks ne tik ginčytis su telefoniste, bet ir kloti savo pinigėlius. Jis atsisega striukės užtrauktuką. Na, ir tvankumėlis! Kaip tie nukaršėliai gali grumdytis palei krosnį,

stačiai neįsivaizduojama! Draugai grūdasi aplink, stumdosi šalia, kas visai natūralu: jie trokšta žinoti, kaip sekasi, bet Džounsiui baisiai norisi, kad jie bent mažumą atsitrauktų ir leistų jam atsikvėpti. Dar minutėlė, ir jisai išvirs savo sultyse.

- O jeigu aš jiems paskambinsiu, *mon fils?* Tavo *mere et pere**? Jie pasakys tą patį?

- Žinoma, - patvirtina Džounsis. Prakaitas graužia akis, ir vaikinas šluostosi jį it ašaras. - Tėvas darbe, bet mama turėtų būti namuose. Devyni-keturi-devyni, šeši-šeši-penki-aštuoni. Tik prašyčiau greičiau, nes...

- Jungiu su abonentu, - nusivylusi pertraukia telefonistė. Džounsis vienu pečių krustelėjimu nubloškia striukę ant grindų. Likusieji taip ir nenusivilko. Byvas net neatsisagstė savo Fonzio striukės. Stačiai neįsivaizduojama, kaip jie ištveria! Net *kvapai* veikia Džounsio nervus: pupelių, kavos, grindų vaško ir sūrymo iš statinaitės su agurkais. Paprastai tie kvapai jam patinka, bet šiandien gerklė pakyla šleikštulys.

Telefone kažkas spragsi. Kaip lėtai! Ir bičiuliai spaudžia jį prie sienos, ant kurios kybo aparatas. Tolimajame tarpueilyje stovi Lamaras, susikaupęs apžiūrinėja lentynas su kruopomis ir trina kaktą - kaip žmogus, kuriam plyšta galva. Prisiminus, kiek alaus jisai išmaukė vakar vakare, tas visai nenuostabu. Pačiam Džounsiui taip pat prasideda kažkas panašaus į migreną, neturinčią nieko bendra su alumi, tiesiog čia velnioniškai karšta, nelyginant pra...

Jis staigiai išsitiesia.

- Kvietimo signalas, - praneša draugams ir tučtuojau pasigaili nepalaikęs liežuvio už dantų, nes visi trys spraudžiasi dar arčiau. Iš Pito burnos klaikiai dvokia, ir Džounsis galvoja: *Na, Pitai, šito jau per daug! Kas gi tau? Valais dantis tik didžiųjų švenčių proga?*

Ragelį pakelia po trečio pyptelėjimo.

- Alio?

Tai Roberta, ir, sprendžiant iš balso, netekusio įprastų džiaugsmingų gaidelių, kažko nusiminusi. Nesunku suprasti ko: netgi čia girdisi gailus Daditso kauksmas. Džounsis žino, jog Elfis ir Roberta į sūnaus verksmą nereaguoja taip, kaip jų ketveriukė: šiaip ar taip, jie gi suaugę

---

*Sūneli... motinai ir tėvui (*pranc.*).

žmonės. Tačiau jiedu yra Daditso tėvai, gerai suprantantys savo atžalą, tad Džounsis labai abejoja, kad šis rytas misis Kevel buvo itin džiaugsmingas.

O, Viešpatie, kaipgi galima šitaip kūrenti? Ką jie grūda į tą sumautą krosnį? Plutonį, ar ką?

- Kalbėkit, kas čia, - nekantriai skamba ragelyje, ir tai visai nepanašu į visuomet draugišką misis Kevel. Kiek sykių ji tvirtino berniukams, jog visų svarbiausia tokios nepaprastos būtybės, kaip Daditsas, tėvams, - tai kantrybė. Ji mokėsi kantrybės visą savo gyvenimą, praleistą šalia Daditso. Bet šįryt viskas kitaip. Šįryt Roberta košia žodžius, tarsi ant kažko pyktų, o tai jau visai neįsivaizduojama. - Jei ką nors pardavinėjate, atleiskite, aš neturiu laiko kalbėtis. Esu labai užsiėmusi ir...

Ir visa tai, aidint nepaliaujamam Daditso klyksmui.

Kurgi ne, užsiėmusi, galvoja Džounsis. *Jis kamuoja tave nuo pat aušros, ir šią minutę tu jau veikiausiai lipi sienomis.*

Henris alkūne stukteli Džounsiui į pašonę ir grūmoja kumščiu, kas veikiausiai reiškia: "Nagi!" Ir nors Džounsis raukosi iš skausmo, visgi alkūnė - naudingas daiktas. Jei Roberta padės ragelį, jam vis vien teks aiškintis su ta kale telefoniste.

- Miz Kevel... Roberta? Čia aš, Džounsis.

- Džounsis?

Jis oda pajunta neįtikėtiną moters palengvėjimą: ji taip aistringai troško, kad Daditso draugai paskambintų, jog dabar beveik įsitikinusi: vaizduotė iškrėtė jai piktą pokštą.

- Taip. Aš ir likusieji vaikinai. - Jis tiesia ragelį.

- Labas, misis Kevel. - Tai Henris.

- Ei, kaip gyvuojate? - Pitas.

- Sveika, gražuole, - idiotiškai šypsodamasis išpoškina Byvas. Jis, galima sakyt, įsimylėjęs Robertą nuo pat tos dienos, kai jie susitiko.

Lamaras Klarendonas grįžteli į sūnaus balsą, raukosi ir vėl imasi vertinti "Čirioz" bei "Šredid Vit"* privalumus. "Nieko prieš, - tarstelėjo jis Byvui, kai tasai pareiškė, kad jie nori paskambinti Daditsui. -

*Avižinių ir kvietinių dribsnių markės.

Neišmanau, kurių galų jums ūmai šovė į galvą šnektelti su ta moliūgo galva, bet jei norite išmesti pinigus pavėjui, meskit, man negaila".

Džounsis vėl priglaudžia ragelį prie ausies ir spėja nugirst frazės nuotrupą:

- ... sugrįžot į Derį? Maniau, kad medžiojate kažkur apie Kineo.

- Ne, mes vis dar miškuose, - atsako Džounsis ir, atsigręžęs į draugus, stebėdamasis suvokia, kad tie beveik nesuprakaitavę, nebent Henrio kakta kiek drėgnoka, ant viršutinės Pito lūpos keli mažulyčiai lašeliai, ir viskas. Na, stačiai kažkoks Psichoburgas! - Mes tik pamanėme... e-e... kad, ko gero, vertėtų paskambinti.

- Jūs žinojote. - Balsas ramus, beaistris. Nepiktas. Ne svetimas. Bet ir ne klausiantis. Konstatuojantis.

- E-e-e... - Jis pasitaiso marškinių apykaklę. - Taip.

Ja dėtas, kiekvienas užpiltų jį aibe klausimų, pradedant nuo "iš kur sužinojote" ir "kas, vardan Viešpaties, jam darosi", bet Roberta - ne kiekvienas, be to, ji beveik ištisą mėnesį stebėjo juos šalia savo sūnaus. Todėl ir sako:

- Palūkėk, Džounsi. Tuojau jį pakviesiu.

Džounsis laukia. Iš tolo ataidi Daditso rauda ir tykus Robertos balsas. Ji aiškina. Guodžia. Vilioja jį prie telefono. Kartoja magiškus vardus: "Džounsis, Byveris, Pitas, Henris". Verksmas artėja, ir Džounsis pajunta, kai jisai sminga į galvą, bukas peilis, kuris, užuot pjovęs, drasko ir trupina smegenis. U-u-u-u... Palyginti su Daditso rauda, Henrio alkūnė tėra švelnus apkabinimas. Per kaklą sūriais srautais kliokia tropinė liūtis. Žvilgsnis įsmeigtas į dvi lenteles virš telefono. Pirmoji skelbia: PRAŠAU APSIRIBOTI PENKIOMIS POKALBIO MINUTĖMIS. Antroje dar vienas prašymas: JOKIŲ NEŠVANKYBIŲ TELEFONU.

Po šita kažkas išbraižė: KOKS OŽYS SUKŪRĖ ŠITĄ NESĄMONĘ?

Bet tuomet ragelį ima Daditsas, ir į Džounsio ausį įsiveržia griausmingas siaubo riksmas. Džounsis raukosi, bet, nepaisant skausmo, pykti ant Daditso neįmanoma. Jie čia keturi, visi keturi, o jis ten vienas. Ak, kokia keista būtybė! Viešpats jį nubaudė ir sykiu apdovanojo, ir vien nuo minties apie tai Džounsiui svaigsta galva.

- Daditsai, - prabyla jisai, - Daditsai, čia mes. Čia Džounsis.

Ir perduoda ragelį Henriui.

- Sveikas, Daditsai, čia Henris.

Ragelis pas Pitą.

- Sveikas, Dadsai, čia Pitas, neraudok, viskas gerai...

Pitas skubiai bruka ragelį Byvui, kuris neramiai apsidairo, įsispraudžia į kampą, ištempdamas laidą visu ilgiu, delnu prisidengia mikrofoną, kad neišgirstų seniokai prie krosnies (ir, svarbiausia, jo senis), ir dainuoja dvi pirmąsias lopšinės eilutes. Paskui nutyla, įsiklauso ir, rateliu sudėjęs smilių bei nykštį, išdidžiai krato draugų panosėje. Ir atiduoda ragelį Henriui.

- Dadsai? - Vėl Henris. - Čia tik sapnas, Daditsai. Iš tiesų nebuvo nieko panašaus. Gerai? Nieko nebuvo ir *viskas baigta*. Tiktai...

Henris klausosi. Džounsis pasinaudoja proga ir nusivelka flanelinius marškinius. Apatiniai marškinėliai permirkę kiaurai.

Pasaulyje yra dar milijardas dalykų, kurių Džounsis neišmano: pavyzdžiui, kokios rūšies ryšys sieja jį ir Daditsą, tačiau viena žino tiksliai - jis nebegali ilgiau pasilikti Goslino parduotuvėje. Džounsiui atrodo, kad tai jį įmetė į prakeiktą krosnį. Ko gero, šaškėmis lošiantys sukriošėliai neturi kaulų - tik varveklius.

Henris uoliai linksi.

- Tikrai, kaip baisiame kine. - Įsiklauso ir raukosi: - Visai ne. Ir nė vienas iš mūsų taip pat. Mes nė pirštu jo nepalietėme. Nė vieno iš jų.

Ir tuomet Džounsiui nušvinta protas. Melas. Palietė! Žinoma, nenorėjo, bet palietė. Nuogąstavo, kad Ričis Grenado įvykdys savo grasinimą: susidoros su jais, ir todėl pričiupo jį pirmi.

Pitas ištiesia ranką, ir Henris sako:

- Dadsai, su tavimi nori pasišnekėti Pitas.

Jis atiduoda ragelį Pitui, ir šis pataria Daditsui viską pamiršti, nusispjauti, būk ramus, mielas kary, jie veikiai sugrįš ir sužais visi drauge, tai bent pasilinksmins, į valias, na, o kol kas...

Džounsis kilsteli akis į lentelę, tą, kurioje prašoma apsiriboti penkiomis pokalbio minutėmis. Kokia mintis, kokia nuostabi mintis! O ir kuriems galams seilėtis? Ir taip aišku, jog padėtis kontroliuojama.

Bet anksčiau, nei spėja įsiterpti, Pitas ištiesia ragelį jam:

- Dadsas nori pasikalbėti su tavim, Džounsi.

Iš pradžių jis kone metasi durų link. Velniop jį, Daditsą, velniop juos visus!

Bet čia jo draugai, visi jie užsikrėtę tuo pačiu sapnu, kuriame padarė, ko visai nenorėjo

(melagi, sumautas melagi, pats žinai, kad norėjo!)

ir jų akys sulaiko Džounsį, nepaisant karščio, kuris dabar plieno žnyplėmis gniaužia krūtinę. Jų akys tvirtina, kad jis yra viso šito dalis ir negali išeiti, kol Daditsas tebelaukia prie telefono. Negalima nepaisyti taisyklių. Taisyklių to žaidimo, kurį jie žaidžia.

Čia mūsų sapnas, ir jis dar nesibaigė, rėkia visų trijų akys, ir ypač Henrio. *Jis prasidėjo tądien, kai mes suradome Dadsą už "Brolių Trekerių" griuvenos, klūpintį ir beveik nuogą. Jis mato liniją, tu dabar irgi matai. Gal kitaip, tačiau kažkuria vidinio regėjimo dalimi mes nuolat matome liniją. Ir matysime, kol gyvi.*

Draugų akyse švyti kažkas dar, neįveikiamas, neduodąs ramybės, tas kažkas persekios juos iki gyvenimo galo ir mes šešėlį net ant pačių laimingiausių dienų. Siaubas dėl to, ką jie padarė. Padarė taip ir neįsiminusiame visų jų bendro sapno skyriuje.

Visa tai neleidžia Džounsiui žengti prie durų ir priverčia paimti ragelį, nors vaikinas jaučiasi tiesiog klaikiai. Džiūsta, kepa, tirpsta, kad tave skradžiai.

- Daditsai, - prabyla jis, ir netgi balsas tvoskia karščiu. - Viskas gerai, garbės žodis. Tuojau perduosiu ragelį Henriui, čia nėra kuo kvėpuoti, noriu gurkštelt gryno...

Bet Daditsas jį pertraukia, netikėtai garsiai ir atkakliai:

- Eeik! Osi, eeik! Ėi! Ėi! Ise Ėi!

Jie visada suprasdavo Dadso lemenimą, nuo pat pirmos dienos, ir Džounsis be vargo išgirsta: "Neišeik! Džounsi, neišeik! Grėjus! Grėjus! Misteris Grėjus!"

Džounsis išsižioja. Jis žvelgia pro įkaitusią krosnį, pro lentynų tarpueilį, kur pagirių kamuojamas Byvo tėvas bukai studijuoja konservuotas pupas. Pro misis Goslin, sėdinčią prie seno nutriušusio kasos aparato, į priešakinį langą, atstojantį vitriną. Jo stiklas neįtikėtinai

purvinas ir apklijuotas plakatais, reklamuojančiais viską pasaulyje - nuo cigarečių "Vinston" ir "Mushed" alaus iki bažnytinių labdaros vakarienių ir piknikų Liepos Ketvirtosios garbei, kurie buvo rengiami dar tais laikais, kai prezidentu buvo arachio karalius...: bet visgi dar liko pakankamai vietos, kad galėtum pažvelgti laukan ir pamatyti būtybę, laukiančią kieme. Tą pačią, kuri prisėlino iš užnugario, kai jisai mėgino išlaikyti vonios duris. Tą pačią, kuri po daugelio metų pavogė jo kūną. Plika pilka figūra mindžikuoja prie benzino kolonėlės ant bepirščių pėdų ir nenuleidžia nuo Džounsio akių. Ir Džounsis galvoja: *Čia ne tikrasis jų pavidalas. Šitokius mes juos matome. Būtent šitokius.*

Ir, tarsi pabrėždamas jo mintį, misteris Grėjus kilsteli ranką bei staigiai nuleidžia žemyn. Nuo ilgų pilkų pirštų galiukų (tie viso labo trys) pažyra ir į orą pakyla mažutėlaičiai rausvai auksiniai pūkeliai. Nelyginant pienės parašiutėliai.

Bairumas, galvoja Džounsis.

Ir tarsi pasakoje, ištarus burtažodį, viskas ūmai apmiršta. Goslino parduotuvė tampa groteskišku natiurmortu. Akimirka - ir spalvos lėtai išgaruoja, paversdamos patalpą senu gelsvai juodų tonų dagerotipu. Draugai tampa perregimi ir tirpsta akyse. Realūs lieka tiktai du dalykai: sunkus juodas telefono automato ragelis ir karštis. Dusinantis karštis.

- Eki! - tiesiai jam į ausį šaukia Daditsas. Džounsis girdi ilgą, gerai pažįstamą garsą: tai Daditsas įkvepia krūtinėn oro, stengdamasis kalbėti kuo aiškiau. - Osi, Osi, eki! Eki! E...

2.

...kis! Kelkis, Džounsi, kelkis!

Džounsis kilstelėjo galvą, bet iš pradžių ničnieko nepamatė. Į akis lindo plaukai, susivėlę, drėgni nuo prakaito. Nekantriai juos nubraukė, vildamasis atsidurti arba savo miegamajame, arba "Skylėje sienoj", arba, dar geriau, Brukline, - tačiau bergždžiai. Jis liko brolių Trekerių kontoroje. Užmigo prie rašomojo stalo ir susapnavo, kaip jie prieš šimtą metų skambino Daditsui. Viskas taip ir buvo, neskaitant kvaitinančio karščio. Tiesą sakant, parduotuvėje visada būdavo šaltoka, senis Gos-

linas griežtai prižiūrėjo, kad į krosnį nepakliūtų nė viena bereikalinga pliauska. Karštis įsibrovė į jo sapną, nes čia nebuvo kuo alsuoti. Jėzau. Taigi patalpoje bent šimtas laipsnių, o gal ir visas šimtas dešimt*.

Sugedo šildymo sistema, keldamasis pagalvojo jis. *O gal gaisras. Šiaip ar taip, reikia nešdintis, kol dar neiškepiau gyvas.*

Džounsis išlindo iš už stalo, beveik nepastebėdamas, kad stalas pasikeitė, vos atkreipęs dėmesį į kažkokį daiktą, kuris palytėjo viršugalvį, jam skubant link durų. Viena ranka jau siekė skląsčio, o kita - rankenos, kai ūmai prisiminė Daditso riksmą, prašantį neišeiti, nes už durų laukia misteris Grėjus.

Grėjus išties ten. Stačiai už slenksčio. Tykojo jau užvaldytame Džounsio prisiminimų sandėlyje.

Džounsis išskėstais pirštais įsirėmė į medines duris. Drėgnos plaukų sruogos užkrito ant kaktos, tačiau jis jau nieko nebepaisė.

- Misteri Grėjau, - sukuždėjo. - Jūs ten? Juk jūs ten, tiesa?

Jokio atsako, tačiau misteris Grėjus buvo ten. Tikrai. Beplaukis galvos gumbas mažumą palenktas į priekį. Stiklinės juodos akys stebeilija į durų rankeną, kuri tuoj tuoj pasisuks. Jis laukė, kol iš kameros išgrius Džounsis. Ir tuomet...

Sudie, įkyrios žmogiškosios mintys. Sudie, erzinančios ir nervinančios žmogiškosios emocijos.

Sudie, Džounsi.

- Misteri Grėjau, jūs mėginate mane išrūkyti?

Atsakymo nesulaukė, o ir kuriems galams? Misteris Grėjus susižavėjęs spaudo visus valdymo mygtukus, negi ne? Įskaitant ir tą, kuris kontroliuoja kūno temperatūrą. Kiek aukštai ją pakėlė? Džounsis nežinojo, bet jautė, kad temperatūra kyla toliau. Krūtinę gniaužiantis smauglys darėsi vis karštesnis ir negailestingesnis. Jis pradėjo dusti. Smilkiniuose slogiai daužėsi kraujas.

Langas. Kaipgi langas?

Genamas beprotiškos vilties, Džounsis pasigręžė į langą, nugara į duris. Tačiau lange buvo tamsu - še jums ir amžinas septyniasdešimt aštuntųjų spalio vidudienis, - o privažiavimo kelias, nutiestas palei pastatą, palaidotas po guriais sniego kalnais. Niekada, netgi vaikystėje,

*Pagal Farenheitą.

sniegas neatrodė Džounsiui toks viliojantis. Jis jau regėjo, kaip skrieja pro langą, nelyginant Erolas Flinas iš seno filmo apie piratus, kaip įsirausia į sniegą, vėsindamas liepsnojantį veidą palaimingame baltame šaltyje...

Taip, ir tučtuojau pajunta, kaip jo gerklę sugniaužia misterio Grėjaus rankos. Tos rankos, tegul ir tripirštės, veikiausiai stiprios, jog akimoju išsunks iš Džounsio gyvybę. Jeigu jis išmuš langą, kad įsileistų bent gurkšnelį gryno oro, misteris Grėjus tučtuojau jį patykos ir puls it vampyras. Nes ta Džounsio Pasaulio dalis nesaugi. Ta dalis - okupuota teritorija.

Priverstinis pasirinkimas. Visi keliai prakeikti.

- Išeik, - galiausiai Džounsio balsu ištarė misteris Grėjus. - Aš netempsiu gumos. Viską atliksiu mikliai. Juk tu nenori ten iškepti... O gal nori?

Bet Džounsis jau įžiūrėjo rašomąjį stalą, stovintį prie lango, stalą, kurio tikrai nebuvo, kai jis pirmąkart atsidūrė šiame kambaryje. Prieš jam užmiegant čia kiūtojo paprastas, niekuo neišsiskiriantis kažkokio vargano baldų fabrikėlio gaminys, toks, kokius dažniausiai perka neturtingos firmos. Kažkuriuo momentu, jis negalėjo tiksliai prisiminti, kuriuo būtent, ant stalo atsirado telefonas, paprastas, be jokių privalumų, juodutėlis aparatas, toks pat kasdieniškas ir kuklus, kaip ir patsai stalas.

Tačiau dabar stalo vietoje stūksojo ąžuolinis švediškas gražuolis su ištraukiamu stalviršiu, lygiai toks, koks puošia jo kabinetą Brukline. Ir telefonas kitoks: mėlynas "Trimlainas", panašus į tą, kuris stovi jo kabinete universitete. Džounsis nusibraukė nuo kaktos šiltą it šlapimas prakaitą ir tik dabar pastebėjo, kas būtent stojantis palytėjo viršugalvį.

Sapnų Gaudyklė.

Sapnų Gaudyklė iš "Skylės sienoje".

- Iškvaišimas, - sukuždėjo Džounsis. - Regis, aš *įsikuriu* su patogumais.

Na, žinoma, kodėl gi ne? Netgi nuteistieji mirtininkų kamerose stengiasi papuošti savo paskutinįjį būstą. Bet jeigu jis gali perkelti čionai biurą, Sapnų Gaudyklę ir netgi telefoną, galbūt...

Džounsis užsimerkė, susikaupė ir pamėgino įsivaizduoti savo kabinetą Brukline. Pavyko neišsyk, nes kilo neprašytas klausimas: kaipgi jam gali pavykti, jei visi prisiminimai liko už durų? Tačiau tuojau

pat sumojo, kad viskas paprasčiau nei paprasta: prisiminimai tebėra jo galvoje, jiems tiesiog nėra kur dėtis. Dėžės sandėlyje - viso labo tas, ką Henris pavadintų "sudaiktinimu", būdu įsivaizduoti viską, ką užvaldė misteris Grėjus.

Nesvarbu. Visą dėmesį sutelk į tai, ką privalai padaryti. Kabinetas Brukline. Pasistenk išvysti kabinetą Brukline.

- Ką tu darai? - pasišiaušė misteris Grėjus. Kur dingo saldutėlė balso savikliova? - Kokį velnią ten išdarinėji?

Džounsis šyptelėjo, išgirdęs tą "kokį velnią", stačiai neįstengė susitvardyti, bet nė nepamanė liautis. Ne tik apstatymas, bet ir kabineto sienos... štai ten... prie durų, vedančių į mažutėlę vonią... taip, štai jis! Firmos "Hanivel" termostatas. Ir ką gi jis turi pasakyti? Kokį stebuklingą burtažodį, panašų į "Sezamai, atsiverk"?

Taip.

Neatmerkdamas akių, su lengva šypsenėle suprakaitavusiame veide, Džounsis sukuždėjo:

- Daditsai...

Tada atsimerkė ir įsistebeilijo į purviną nutriušusią sieną.

Ant kurios kabėjo termostatas.

3.

- Liaukis! - suklykė misteris Grėjus, ir Džounsį eilinį kartą nustebino iki skausmo pažįstami garsai: tolygu klausytis nuosavos, tegul ir gana retos, isterijos įrašo (paprastai tokią isteriją sukeldavo klaiki netvarka kurio nors vaiko kambaryje). - Tučtuojau liaukis! *Privalai liautis!*

- Pabučiuok man į subinę, gražuoliuk, - atsakė Džounsis. Kiek sykių jo mažyliai svajojo išrėžti savo besipiktinančiam tėvui ką nors panašaus!

Bet tuomet jį aplankė slogi mintelė. Veikiausiai niekada daugiau nebepamatys savo dviaukščio buto Brukline, o jei ir pamatys, tai nebent akimis, priklausančiomis misteriui Grėjui. Skruostas, kurį pakšteli vaikučiai (Oi, tėti, duria! - veikiausiai pasiskųs Miša), dabar bus misterio

Grėjaus skruostas. Lūpos, kurias bučiuoja Karla, taip pat bus nebe jo. Misterio Grėjaus. O lovoje, kai jinai apglėbia vyrą ir...

Džounsis krūptelėjo, ištiesė ranką link termostato ir nustebęs suvokė, kad ribinis skalės skaičius - šimtas dvidešimt. Ko gero, vienintelis toksai.

Suktelėjo jungiklį kairėn, pajuto pūstelint vėsų orą ir atgręžė jam įkaitusį veidą. Ir aukštai sienoje pastebėjo ventiliacijos groteles. Dar vienas malonus siurprizas.

- Kaip tą darai? - anapus durų suriko misteris Grėjus. - Kodėl tavo kūnas atstumia bairumą? Kaip apskritai ten atsidūrei?

Džounsis nusikvatojo. Tiesiog neįstengė susiturėti.

- Liaukis, - ištarė misteris Grėjus. Lediniu balsu. Tokiu pat, kokiu Džounsis pateikė ultimatumą Karlai: gydymas arba skyrybos, rinkis, saulele. - Aš galiu ne tik pakelti temperatūrą, bet ir sudeginti tave. Arba priversti apakti.

Džounsis prisiminė rašiklį, styrintį Endžio Džano akyje, siaubingą sprogstančio akies obuolio garsą... ir nejučia krūptelėjo. Bet misteris Grėjus blefavo, ir Džounsis neketino užkibti ant meškerės. *Tu - paskutinysis, o aš - tavo tiekimo sistema. Ir tu neišdrįsi jos sunaikinti. Šiaip ar taip, kol atliksi savo misiją.*

Jis lėtai priėjo prie durų, primindamas sau, jog dera būti budriam, nes, kaip apie Bilbą Beginsą sakė Golumas, "jisai gudrus, mano mieliausiasis, o, taip, labai gudrus".

- Misteri Grėjau! - tyliai šūktelėjo Džounsis.

Jokio atsako.

- Misteri Grėjau, koks jūs dabar? Ir koks - iš tiesų? Ne toks pilkas? Kiek rausvesnis? Ir ant rankų išaugo dar po kelis pirštus? Šiek tiek plaukų ant galvos? Stengiatės užsiauginti kojų pirštus ir genitalijas?

Tyla.

- Pamažu įsijaučiate į mano vaidmenį, misteri Grėjau? Pradedate *mąstyti* taip, kaip aš? Ir jums tas nepatinka, tiesa? O gal jau patinka?

Atsakymo nesulaukė. Sumojo, kad misteris Grėjus išėjo. Apsisukęs nuskubėjo prie lango, pakeliui akies krašteliu fiksuodamas vis naujus pokyčius: Kariero ir Aivzo litografija ant vienos sienos, Van Gogo reprodukcija ant kitos: "Medetkos", Henrio Kalėdų dovana, ir magiškas

krištolinis rutulys, visuomet stovėjęs ant jo stalo namuose. Bet Džounsis beveik nieko nepastebėjo. Nekantravo sužinoti, ką sumanė misteris Grėjus ir kas patraukė jo dėmesį.

4.

Veikiai paaiškėjo, kad misteris Grėjus įsitaisė naują transporto priemonę. Vietoje paprasto žalsvai rudo pikapo, kurį vyriausybė išdavė Endžiui Džanui (planšetė su popieriais ir blankais ant keleivio sėdynės, kvaksinti racija po prietaisų skydeliu), ant plento stovėjo prašmatnus "Dodžas" su erdviu salonu, pilku veliūru aptrauktomis sėdynėmis ir prietaisų skydu, sėte nusėtu mygtukais bei valdymo sverteliais, tarsi kokiame reaktyviniame laineryje. Lipdukas ant dėtuvės skelbė: AŠ MYLIU SAVO KOLĮ. Minėtasis kolis taikiai miegojo prie keleivio sėdynės, pabrukęs po savimi uodegą. Jį vadino Ledu. Džounsis jautė galįs sužinoti ir Ledo šeimininko vardą bei likimą, tačiau kam? Kažkur į šiaurę nuo dabartinės jų buvimo vietos liko nuo kelio nustumtas kareiviškas Džano sunkvežimis, o greta voliojosi šios mašinos vairuotojo lavonas. Džounsis nenutuokė, kodėl misteris Grėjus pasigailėjo šuns.

Bet tuomet Ledas kilstelėjo uodegą, garsiai pirstelėjo, ir Džounsis viską suprato.

5.

Pastebėjo, kad, žvelgiant pro brolių Trekerių kontoros langą ir sutelkiant dėmesį, galima žiūrėt į pasaulį savo akimis. Sniegas dribo vis tirščiau, bet "Dodžas", kaip ir armijos pikapas, buvo keturių varomų ratų ir atkakliai skverbėsi į priekį. Pro šalį skriejo žibintų šviesos: armijos mašinų karavanas traukė priešinga kryptimi, į Džefersono traktą. Džounsis spėjo pamatyti sniege suspindusią lentelę, baltas raides žaliame fone: DERIS, KITI PENKI POSŪKIAI. Ko gero, plentu jau pravažiavo miesto sniegvalės, nes pusnių nebesimatė. Eismo beveik nebuvo - paprastai tokiu metu kelias tuštutėlis net giedru oru. Misteris

Grėjus padidino greitį iki keturiasdešimties mylių per valandą. Jie pravažiavo tris posūkius, kuriuos Džounsis atminė nuo vaikystės (Kanzaso gatvė, oro uostas, Apmail Hilas, Strofordo parkas), ir mašina ėmė riedėti lėčiau.

Staiga Džounsis viską suprato.

Pažvelgė į dėžes, kurias spėjo susinešti čionai, beveik visos pažymėtos DADITSAS, likusios su užrašu DERIS. Šitas spėjo pasičiupti paskutinę akimirką. Misteris Grėjus įsivaizduoja, neva visi būtiniausi prisiminimai - tiksliau, būtiniausia *informacija*, - liko jo žinioje, bet jei Džounsis teisingai suprato, kur jie važiuoja (o tai ganėtinai logiška), misterio Grėjaus laukia siurprizas. Džounsis nežinojo, ar baimintis, ar džiaugtis, ir ūmai sumojo, kad tuo pat metu patiria ir baimę, ir džiaugsmą.

O štai ir žalia lentelė su užrašu POSŪKIS 25, VIČEMO GATVĖ. Džounsio ranka įjungė posūkio signalą ir pasuko vairą.

Automobilis nusileido į Vičemo gatvę, pasuko kairėn, nuriedėjo pusę mylios ir atsidūrė Karterio gatvėje, staigiai kylančioje į Apmail Hilą ir Kanzaso gatvę. Kitapus jos kadaise stūksojo miškinga kalva ir margavo klestintis mikmakų genties indėnų kaimelis. Regis, gatvė nevalyta jau keletą valandų, tačiau ratai atkakliai mynė sniegą. "Dodžas" niršiai skverbėsi tarp užpustytų mašinų, besirikiuojančių šalikelėje: nerūpestingi vairuotojai paliko jas gatvėje, nepaisydami artėjančios pūgos ir merijos nurodymo patraukti transportą.

Pusiaukelėje misteris Grėjus vėl pasuko į siaurą skersgatvį, tituluojamą Karterio stebėjimo punktu. "Dodžas" liuoktelėjo, užpakalinius ratus sumėtė. Ledas kilstelėjo galvą, sulojo, bet tuojau pat vėl pasidėjo galvą ant kilimėlio ir užsimerkė. Padangos įsisiurbė į sniegą, ir mašina iššliaužė iš pusnies. Džounsis nesitraukė nuo lango. Kažin ką darys misteris Grėjus, pastebėjęs... tarkime taip - pastebėjęs.

Iš pradžių misteris Grėjus nėmaž nenusiminė, kai žibintų šviesos, slystelėjusios kalvos ketera, neužčiuopė nieko, išskyrus tą pačią sniego makalynę. Buvo tikras, jog po kelių sekundžių pamatys... viso labo kelios sekundės, ir išdygs aukštas baltas bokštas, stovintis pačioje nusileidimo į Kanzaso gatvę pradžioje, bokštas su langais, spiralėmis besivejančiais stogo link. Dar kelios sekundės...

Tačiau tų sekundžių jau neliko. "Dodžas" riaumodamas įveikė atstumą, likusį iki pačios viršūnės. Kadaise ši vieta vadinosi Stendpaip hilu, Vandentiekio Siurblinės Bokšto Kalva. Čia susiliejo Karterio stebėjimo punktas ir dar trys pačios menkiausios gatvelės. Jie atsidūrė pačioje aukščiausioje, pačioje atviriausioje Derio vietoje. Vėjas staugė it banšės, skriedamas mažiausiai penkiasdešimties mylių per valandą greičiu, gūsiuose siekdamas septyniasdešimt, o gal ir visas aštuoniasdešimt. Šviesos dryžiuose atrodė, jog sniegas krinta horizontaliai, šimtais mažulyčių ledinių durklų.

Misteris Grėjus sėdėjo nejudėdamas. Džounsio rankos nuslydo nuo vairo ir nukaro it pašauti paukščiai. Galop jisai sumurmėjo:

- Kur jis?

Kairioji ranka pakilo, paknebinėjo durelių rankeną, trūktelėjo. Misteris Grėjus išlipo, suklupo sniege ant Džounsio kelių, ir piktas vėjas tučtuojau išplėšė jam iš rankų dureles. Vėl atsistojo, apėjo mašiną: striukės skvernai plakėsi į kojas, klešnės pūtėsi it burės. Buvo klaikiai šalta (o brolių Trekerių kontoroje temperatūra per kelias akimirkas galėjo nukristi nuo normalios iki stingdančios), tačiau raudonai juodam debesiui, pavogusiam Džounsio kūną ir užvaldžiusiam didžiąją jo smegenų dalį, buvo vis vien.

- Kur jisai? - sukliko misteris Grėjus stačiai į pražiotą uragano piltuvą. - Kur tas sumautas Vandentiekio Siurblinės Bokštas?!

O štai Džounsiui rėkti nereikėjo: audra ar ne, bet misteris Grėjus išgirs net kuždesį.

- Cha-cha, misteri Grėjau, - pratarė jis. - Apmulkino kvailelį... regis, jūs pats išsikasėt sau duobę! Bokštą sugriovė aštuoniasdešimt penktaisiais.

6.

Džounsis pagalvojo, kad, misteriu Grėjum dėtas, dabar veikiausiai elgtųsi it įžūlus pagadintas vaikas - pultų į isteriją, voliotųsi sniege, plaktų žemę kojomis ir plūstų ašaromis: nepaisant visų pastangų nepasiduoti Džounsio emocijoms, misteris Grėjus taip pat nepajėgė atsi-

spirti troškimui išlieti įniršį, kaip alkoholikas nepajėgia atsispirti statinaitei su brendžiu.

Bet, užuot kritęs ant žemės ar čiupęs butelį, jis nutempė Džounsio kūną per tą pliką viršukalnę link kvadratinio akmeninio pjedestalo, stovinčioje toje vietoje, kur tikėjosi pamatyti miesto saugyklą, talpinančią septynis šimtus tūkstančių galonų gėlo vandens. Ir tik tada pargriuvo į sniegą, pakilo, mažumą šlubčiodamas ir trindamas skaudamą Džounsio šlaunį, vėl pargriuvo, vėl atsistojo, nesiliaudamas lieti vaikiškų Byvo keiksmų: šuns šūdas, pabučiuok man į subinę, sumautas šunkara, prišik į savo suknistą skrybėlę ir užsivožk atbulai...

Byverio (arba Henrio, arba Pito) lūpose visa tai skambėtų įdomiai ir linksmai. Bet čia, ant šios apleistos kalvos, svyruojančios, per sniegą klampojančios žmogaus pavidalo pabaisos klyksmai atrodė siaubingi.

Jis, tai yra misteris Grėjus, galiausiai pasiekė pjedestalą, ryškiai nutviekstą "Dodžo" šviesomis. Aukštas, bemaž penkių pėdų, sulig vaiku, sudėtas iš paprasčiausių akmenų, kaip ir didžiuma Naujosios Anglijos sienų. Viršuje stovėjo dvi bronzinės figūros, berniukas ir mergaitė, besilaikantys už rankų, nuleidę galvas, tarsi sielvartaudami ar melsdamiesi.

Pjedestalą beveik palaidojo sniegas, bet priešaky prisuktos lentelės viršus dar matėsi. Misteris Grėjus atsiklaupė ant Džounsio kelių, nubraukė sniegą ir perskaitė:

ŽUVUSIEMS AUDROJE
1985 METŲ GEGUŽĖS 31
IR VAIKAMS
VISIEMS VAIKAMS
SU MEILE
NUO BILIO, BENO,
BEVO, EDŽIO,
RIČIO, STEINO,
MAIKO
NELAIMĖLIŲ KLUBAS

Skersai lentelės rikiavosi nelygiai užpurkštos raudonos raidės, ryškiai išsiskiriančios auksaspalviuose spinduliuose:

PENIVAIZAS GYVAS

7.

Misteris Grėjus pastovėjo dar bent penkias minutes, visiškai nekreipdamas dėmesio į tolydžio stingstančias Džounsio galūnes (ir kas jam darbo? Džounsis - viso labo išsinuomota mašina, varyk, nesigailėk, ir gesink nuorūkas į sėdynes). Iš tiesų jam rūpėjo visai kas kita. Grėjus stengėsi suvokti, kas gi čia parašyta. Audra? Vaikai? Nelaimėliai? Kas - žmogus ar daiktas - tasai Penivaizas? Bet, kas visų svarbiausia, *kur dingo siurblinės bokštas*, kuris, sprendžiant iš Džounsio prisiminimų, turėjo čia stovėti?

Galiausiai pakilo, nuklibikščiavo iki mašinos, atsisėdo ir įjungė šildytuvą. Nuo šilto oro srovių Džounsį pradėjo krėsti drebulys. Tačiau misteris Grėjus jau stirksojo anapus uždarų durų, reikalaudamas paaiškinti.

- Kodėl jūs taip širstate? - švelniai pasiteiravo Džounsis. Įdomu, ar misteris Grėjus gali pajusti jo šypseną? - Jūs ką, tikėjotės, kad jums padėsiu? Liaukitės, bičiuli, smulkmenų aš nežinau, bet apytiksliai įsivaizduoju planą: dar dvidešimt metelių, ir visa planeta pavirs didžiuliu įkaitusiu kamuoliu. Jokios ozono skylės ir jokių, be abejo, žmonių.

- Nėr čia ko vaidint gudruolį! Jis dar skaitys man paskaitas!

Džounsis didvyriškai įveikė pagundą įerzinti misterį Grėjų iki eilinio isterijos priepuolio. Netikėjo, kad neprašytas svečias gali išlaužti duris, netgi ištiktas beprotystės, tačiau kam be reikalo rizikuoti? Be to, Džounsis jautėsi emocionaliai ir fiziškai išsekęs: nervai įtempti it stygos, burnoje šlykštus vario prieskonis.

- Kokiu būdu jis pradingo? - Misteris Grėjus neseniai įgytu papratimu stuktelėjo kumščiu per vairą. Klaksonas atsiliepė gailiu klyksmu. Ledas, mylimas kolis, kilstelėjo galvą ir didelėmis neramio-

mis akimis įsistebeilijo į žmogų, sėdintį už vairo. - Tu negalėjai sumeluoti! Man priklauso visi tavo prisiminimai!

- Na... šį tą pasitaupiau. Atmeni?

- Ką būtent? Sakyk!

- Kodėl turėčiau? Ką duosi mainais?

Misteris Grėjus tylėjo. Džounsis juto, kaip anas dėlioja skirtingus faktus. Ūmai iš po durų ir pro ventiliacijos angą plūstelėjo kvapai. Jo mėgstami: spragintų kukurūzų, kavos, tirštos žuvienės, kokią virdavo motina. Skrandis akimoju sustreikavo, prašydamas maisto.

- Žinia, aš negaliu tau pažadėti motinos žuvienės, - prabilo misteris Grėjus, - bet, ko gero, pamaitinsiu. Juk tu alkanas, tiesa?

- Kaip nebūsiu! Tu neduodi poilsio mano kūnui, negailestingai eikvoji mano emocijas ir dar nori, kad apsieičiau be maisto?

- Į pietus nuo čia yra tokia vietelė, “Dykuma”. Pasak tavęs, ji veikia dvidešimt keturias valandas per parą, tai yra, anot jūsų, nuolatos. O gal ir šįsyk sumelavai?

- Aš apskritai nemelavau, - atsiliepė Džounsis. - Tu pats sakei, kad šitai neįmanoma. Tavo rankose visi mygtukai, tu užvaldei atminties banką, gavai viską, išskyrus tą truputį, kuris užrakintas čia.

- Kur *čia*? Kaip gali egzistuoti tas tavo *čia*?

- Neišmanau, - sąžiningai prisipažino Džounsis. - Ir iš kur man žinot, kad tikrai pamaitinsi?

- Teks, - atsiliepė misteris Grėjus iš anos durų pusės, ir Džounsis sumojo, kad ir jis sako tiesą. Jei retsykiais neįpilsi mašinon benzino, ji sustos. - Jei patenkinsi mano smalsumą, pamaitinsiu tave mėgstamais patiekalais. O jei ne...

Pro angą plūstelėjo pervirtų brokolių ir Briuselio kopūstų smarvė.

- Tebūnie, - sutiko Džounsis. - Papasakosiu viską, ką galėsiu, o tu užsakysi “Dykumoje” sklindžių su mėsa. Pusryčiai dvidešimt keturias valandas per parą, pats žinai. Tinka?

- Tinka. Atidaryk duris, ir mudu paspausim vienas kitam rankas.

Džounsis išsišiepė: velniai rautų, misteris Grėjus pirmąkart pabandė pajuokauti, ir ne taip jau nerangiai. Pažvelgęs į užpakalinės ap-

žvalgos veidrodį, lygiai tokį pat vypsnį išvydo veide, kuris jam nebepriklausė. Nuo to vypsnio pašiurpo oda.

- Ko gero, tą protokolo dalį, kurioje kalbama apie rankų paspaudimą, vertėtų praleisti, - tarstelėjo jis.

- Pasakok.

- Taip, tačiau perspėju: pamėginsi mane apgauti - nieko daugiau nebeišpeši.

- Turėsiu omeny.

Sunkvežimis stovėjo kalvos viršūnėje, nežymiai sūpuodamasis ant lingių. Žibintų šviesos išrėžė tamsoje tviskančius kūgius, kuriuose šoko snaigės, ir Džounsis papasakojo misteriui Grėjui tiek, kiek žinojo. Jo manymu, ši vieta idealiai tiko baisiems pasakojimams.

8.

Aštuoniasdešimt ketvirtieji ir aštuoniasdešimt penktieji Deriui, švelniai tariant, buvo nesėkmingi. Aštuoniasdešimt ketvirtųjų vasarą vietos paaugliai Kanale paskandino "žydrąjį". Per kitus dešimt mėnesių keli vaikai žuvo nuo nežinomo maniako, retsykiais apsirengdavusio klounu, rankos.

- Kas toks Džonas Veinas Heisis? - paklausė misteris Grėjus. - Tas pats, kuris žudydavo vaikus?

- Ne, tiesiog kažkoks vaikinas iš Vidurio Vakarų su panašiu *modus operandi*, - atsiliepė Džounsis. - Jūs visiškai nesuprantat, kas yra "asociatyviniai ryšiai", ar ne? Beje, o kaip galėtumėt? Galiu lažintis, ten, iš kur atsibeldėt, ne tiek jau daug poetų.

Misteris Grėjus neatsakė. Džounsis labai abejojo, kad jis apskritai žinojo žodžio "poetas" reikšmę. Ir vargu ar domėjosi.

- Kad ir kaip ten būtų, - tęsė Džounsis, - per Derį nušvilpė baisus uraganas. Jis prasidėjo aštuoniasdešimt penktųjų metų gegužės pirmąją. Žuvo daugiau nei šešiasdešimt žmonių. Vandentiekio siurblinės bokštą nunešė it nurėžtą. Jis nusirito kalvos šlaitu tiesiai ant Kanzaso gatvės namų. - Pasakotojas mostelėjo į tamsoje skęstantį skardį "Dodžo" dešinėje. - Ant miesto verslo zonos išsiliejo beveik ketvirtis

milijonų galonų vandens, sugriuvo aibė pastatų. Tuomet aš laikiau baigiamuosius koledžo egzaminus. Tėvas paskambino ir papasakojo smulkmenas, bet aš ir šiaip jau viską žinojau iš telenaujienų ir laikraščių.

Džounsis patylėjo, pamąstė, pasižvalgė po kontorą, jau nebe nutriušusią ir purviną, o puikiai apstatytą (pasąmonė pridėjo sofą iš namų ir Imso* kėdę, kurią matė šiuolaikinio meno muziejaus kataloge, nuostabią kėdę, niekaip neįperkamą universiteto dėstytojui). Miela ir labai jauku: nepalyginamai geriau už tą ledinį pasaulį, kuriame teko egzistuoti jo okupantui.

- Henris irgi buvo universitete. Harvarde. Pitas su savo bičiuliais hipiais šlaistėsi po Vakarų pakrantę... Byveris kamavosi dvimečiame koledže, mokėsi, pasak jo paties, rūkyti hašišą ir lošti videožaidimus. - Kai miestą užgriuvo uraganas, čia, Deryje, buvo tiktai Daditsas... Bet Džounsis suvokė nenorįs minėti Daditso vardo.

Misteris Grėjus nieko nepasakė, bet Džounsis aiškiai pajuto jo nekantrumą. Misterį Grėjų domino tik vandentiekio siurblinės bokštas ir tas, kokiu būdu Džounsiui pavyko jį apmulkinti.

- Paklausykite, misteri Grėjau, jeigu kas nors ką nors ir apgavo, tai aš čia visiškai niekuo dėtas. Kaltinkit save. Turiu kelias dėželes su užrašu DERIS, štai ir viskas. Atsinešiau jas čionai, kol buvote užsiėmęs nelaimingo kareivio egzekucija.

- Tie nelaimingi kareiviai atskrido iš dangaus oro laivais ir nužudė visus mano gentainius, kuriuos tik įstengė surasti!

- Ak, liaukitės! Galima pamanyt, kad jūs atvykote čionai pakviesti mūsų į sekmadieninę Galaktikos mokyklą.

- O jei ir taip, jūs ką, būtumėt mus pasitikę kitoniškai?

- Paprašyčiau išvaduoti mane nuo hipotezių, - atsiliepė Džounsis, - ypač po to, ką padarėte Pitui ir tam vaikinui, sunkvežimio vairuotojui. Nėmaž netrokštu leistis su jumis į intelektualines diskusijas.

- Mes darome tą, ką daryti privalome.

- Galimas daiktas, tačiau esate visiškas psichas, jei tikitės, kad aš jums padėsiu.

---

*Garsus XIX amžiaus pradžios baldų meistras.

Sutrikęs šuo įsistebeilijo į Džounsį. Matyt, jis nebuvo pratęs prie šeimininkų, kurie taip išraiškingai šnekučiuojasi patys su savim.

- Vandentiekio bokštas sugriuvo aštuoniasdešimt penktaisiais - prieš šešiolika metų, - bet tu pavogei šį prisiminimą?

- Tiesą sakant, taip, nors vargu ar teisėjas ir prisiekusieji palaikytų jūsų pusę, kadangi, šiaip ar taip, tie prisiminimai mano.

- Ką dar pavogei?

- Tai mano reikalas, o jūsiškis - spėlioti ir įtarinėti.

Durys garsiai subildėjo, ir Džounsis vėl prisiminė pasaką apie tris paršiukus. "Pūskite ir spjaudykitės, misteri Grėjau, mėgaukitės abejotinais isteriško įsiūčio malonumais".

Tačiau grobikas, regis, atsitraukė nuo durų.

- Misteri Grėjau, - prabilo Džounsis, - neverta pykti, juk taip?

Matyt, misteris vėl leidosi ieškoti informacijos. Bokštas sugriuvo, bet Deris tebėra kur buvęs, vadinas, iš kažkur turi būt tiekiamas vanduo. Ar Džounsis žino, *iš kur būtent*?

Džounsis nežinojo. Miglotai atminė, kaip, parvažiavęs iš koledžo atostogoms, turėdavo pirkti vandenį buteliuose, bet tai ir viskas. Ilgainiui iš vandentiekio čiaupų vėl ėmė srūti vanduo, tačiau, būdamas dvidešimt vienerių, mieliau galvoji apie tai, kaip įlįst į Merės Šrat kelnaites, nei apie kažkokį sumautą bokštą. Vanduo yra, tu jį geri ir jo net neprisimeni, nebent pasidarytų bloga ar suskaustų pilvą.

Frustracijos impulsai, sklindantys nuo misterio Grėjaus? O gal čia viso labo vaizduotė? Džounsis nuoširdžiai vylėsi, jog ne.

Buvo šaunu... visa tai, ką jų ketveriukė iššvaistytos jaunystės dienomis vadino "velnionišku kaifu",

9.

Roberta Kevel prabudo nuo blogo sapno ir apsidairė, beveik tikėdamasi išvysti neperžvelgiamą tamsą. Bet laikrodžio ciferblate toliau mirksėjo draugiški žydri skaičiai, vadinas, elektra neišjungta, ir tai gana keista, nes lauke siaučia toks vėjas, jog langų rėmai dreba it pašėlę.

Anot laikrodžio, dabar keturios minutės antros. Roberta įsijungė stalinę lempelę: bent truputėlį pasimėgaus šviesa, kol nenutrūko laidai. Kas ją pažadino? Vėjas? Baisus sapnas? Kažkas apie ateivius su mirties spinduliais... aplink panika, visi bėga... ne, vargu ar tai sapnas.

Bet tuomet vėjas minutėlei nutyko, ir moteris suprato, kas būtent ją prikėlė iš miego. Daditso balsas, sklindantis iš apačios. Daditsas *dainuoja*?! Nejaugi tai įmanoma? Ir dar po tokios siaubingos vakardienos bei vakaro, kone išvariusio ją iš proto?

- Yve ayva! - šaukė jis kelias valandas iš eilės: "Byveris negyvas!"

Ji niekaip negalėjo nuraminti sūnaus, ir galop Daditsui iš nosies kliūstelėjo kraujas. Roberta klaikiai šito baiminosi. Retsykiais kraujo nepavykdavo sustabdyti, ir tekdavo vežti Daditsą į ligoninę. Bet šįkart jai pasisekė. Sukišo Dadsui į šnerves vatos tamponus, atlošė jo galvą ir suspaudė tarpunosį. Paskambino daktarui Brisko, norėdama pasiteirauti, ar verta sugirdyti Daditsui valiumo tabletę, bet daktaras Brisko išvykęs į Nasau, atleiskite, šiandien jo nebus. Likusieji išsivažinėjo pagal iškvietimus, liko tik vienas, jaunas gaidukas, niekada nematęs Daditso, ir Roberta net nesiteikė jam skambinti. Ji savo nuožiūra sugirdė Daditsui valiumo, perbraukė blyškias perdžiūvusias lūpas ir burną tamponu, suvilgytu citrinos kvapo glicerinu. Daditsą nuolat kamavo stomatitas ir opelės, nors chemoterapijos seansai užsibaigė jau seniai. Visiems laikams. Daktarai - nei Brisko, nei likusieji - stengėsi šito neminėti, jie taip ir nenuėmė plastikinio kateterio, tačiau viskas buvo baigta. Roberta nebeleis, kad sūnus darsyk patirtų tą pragarą. Kai tik Dadsas prarijo tabletę, motina jį paguldė, pati išsitiesė šalia, apkabino, stengdamasi neliesti kairiosios rankos, kur iš po tvarsčio kyšojo kateteris, ir uždainavo. Bet ne Byverio lopšinę. Ne šiandien.

Galiausiai, kai sūnus mažumą apsiramino ir, regis, užsnūdo, Roberta atsargiai ištraukė iš šnervių vatą. Antrasis tamponas pridžiūvo prie odos, ir Daditsas akimoju atsimerkė: atrodė, jog kambarį nutvieskė stulbinamai žalias pliūpsnis. Retsykiais Roberta galvodavo, kad

tikrasis jo talentas - būtent akys, o ne tas, kitas... gebėjimas regėti liniją, ir viskas, kas siejasi su tuo gebėjimu.

- Ama?

- Ką, Dadi?

- Yve ojoj?

Nuo šių žodžių ir nuo prisiminimų apie kvailą odinę Byverio striukę, kurią vaikinas taip mėgo, jog sunešiojo iki skylių, sugniaužė širdį. Jeigu Byvo vietoj būtų kuris kitas, *bet kuris* iš jo draugų ketveriukės, ji suabejotų sūnaus nuojauta. Bet jei Daditsas pasakė, kad Byveris nebegyvas, vadinasi, kone tikriausiai taip ir yra.

- Taip, mielasis, aš įsitikinusi, kad Byveris rojuj. O dabar metas miegoti.

Kelias be galo ilgas akimirkas žalios akys žvelgė, regis, stačiai į jos sielą. Ir Robertai pasidingojo, kad jis tuoj tuoj pravirks: po sekundėlės neskustu skruostu išties nusirito viena ašara - didžiulė, idealios formos. Pastaruoju metu sūnus beveik nebeįstengė skustis, net nuo elektrinio skustuvo likdavo aibė mažutėlaičių įbrėžimų, iš kurių valandų valandas sunkdavosi kraujas. Bet tuomet Daditso vokai sulipo, ir Roberta pirštų galais ištykino iš kambario.

Vakare, kai jinai virė sūnui avižinę košę (mėgstamas maistas, išskyrus patį beskoniškiausią ir vandeningiausią, tučtuojau sukeldavo šleikštulį: dar vienas artimo galo požymis), košmaras prasidėjo iš naujo. Ir šiaip jau pergąsdinta daugiau nei keistų naujienų, plūstančių iš Džefersono trakto, Roberta dusdamas nukūrė į Daditso miegamąjį. Jis jau sėdėjo lovoje, vaikiškai užsispyrėliškai purtydamas galvą, tarsi su kažkuo ginčytųsi. Kraujavimas atsinaujino, ir sulig kiekvienu galvos krestelėjimu į visas puses tiško raudoni purslai, terliojantys pagalvę, Ostino Pauerso fotografiją su autografu ("Saliut, vaikuti", - buvo parašyta apačioj) ir ant stalo išrikiuotus flakonus: dantų eliksyrą, kompaziną, perkoseną, multivitaminus, iš kurių nebuvo jokios naudos, aukštą dėželę su glicerininiais-citrininiais tamponais.

Šįkart Daditsas apraudojo Pitą, kuris, pasak jo, irgi numirė. Mielas, geras (lai ir ne itin galvotas) Piteris Muras. Viešpatie Dieve, nejau tiesa? Viskas tiesa? Ar tik dalis?

Antras isteriškų raudų priepuolis truko nebe taip ilgai - matyt,

todėl, kad Daditsą jau nukamavo pirmasis. Laimei, Robertai pavyko sustabdyti kraujavimą, ir ji pervilko patalynę, prieš tai pasodinusi sūnų į krėslą prie lango. Jis nuolankiai įsistebeilijo į tamsą, kur vėjas švilpdamas ginė sniego viesulus, retsykiais karčiai sukūkčiodavo ar giliai sielvartingai atsidusdavo. Robertai kone plyšo širdis. Buvo skaudu net pažvelgti į sūnų, sulysusį, išblyškusį ir visiškai *pliką*. Pergyvendama, kad Daditsas nenušaltų galvos, padavė jam kepuraitę su "Red soks" emblema ir didžiojo Pero Martineso autografu skersai snapelio ("kiek nuostabių daiktų gauni, kai gyventi beliko visai nedaug", dažnai stebėdavosi jinai). Tačiau Dadsas nenorėjo užsidėti kepuraitės. Pasiguldė ant kelių ir toliau didžiulėmis nelaimingomis akimis stebeilijo į tamsą.

Galop Robertai pavyko nuvesti jį į lovą, ir Daditsas vėl pažvelgė į mamą savo žaliomis - švytinčiomis ir merdinčiomis - akimis.

- Ita igi ojoj?

- Taip ir yra, Dadi, taip ir yra.

Jai nevalia verkti, nieku gyvu nevalia, antraip Daditsas vėl įsisriūbaus... bet neprašytos ašaros grasinosi išsiliet per kraštus. Galva virto indu, perpildytu sūraus skystimo, o nosyje, trūktelint orą, kaskart pakvipdavo jūra.

- Ojoj u Yve?

- Taip, mielasis.

- A atysu Yve i Ita ojoj?

- Būtinai. Žinoma, tu juos pamatysi. Tik dar negreit.

Sūnaus akys užsimerkė. Roberta prisėdo ant lovos krašto, apžiūrinėdama savo rankas, graužiama neapsakomo kartėlio. Ir vienatvės.

Misis Kevel nusiskubino žemyn - išties, Daditsas dainavo. Ir kadangi laisvai ji šnekėjo daditsu (o kodėl ne? Ta kalba jau trisdešimtį metų buvo antrąja Robertos kalba), beveik nesusimąstydama vertė nerišlius garsus:

- Skubi-Skubi-Skubi-Dū, pas tave lekiu skrendu. Skubi, metas imtis darbo, Skubi, reikia mums pagalbos...

Roberta įbėgo į jo kambarį nežinodama, ko tikėtis. Aišku, ne to,

ką išvydo: kambaryje buvo šviesu kaip dieną, degė visos lempos, Daditsas visiškai apsirengęs, pirmąkart nuo jo paskutinės (ir, jei tikėt daktaru Brisko, galutinės) remisijos. Jis užsimovė mėgstamiausias velvetines kelnes, ant marškinių su Grinčo* atvaizdu apsivilko pūkinę liemenę, ant galvos užsivožė beisbolo kepuraitę su "Red soks" emblema. Ir sėdėjo krėsle prie lango, žvelgdamas į naktį. Nei niaurios grimasos, nei ašarų. Akyse džiugus, beveik nekantrus laukimas, visai kaip senais laikais, prieš ligą, kuri pasireiškė, regis, nepastebimais ir nereikšmingais simptomais: keista, kaip greit jis pailsdavo ir imdavo dusti, tik kelias minutėles pažaidęs su "skraidančia lėkšte", kokios didelės mėlynės nusėdavo odą po menkiausio stuktelėjimo, kaip lėtai jos gydavo... Būtent šitaip Dadsas atrodydavo tuomet, kai...

Bet toliau galvoti ji nebepajėgė. Nervai buvo pernelyg įtempti.

- Daditsai! Dadi...

- Ama! U ano iepiesu ute? - "Mama! Kur mano priešpiečių dėžutė?"

- Virtuvėje, mielasis, betgi, Dadi, dabar jau naktis. Be to, sninga. Tu nie... - "tu niekur neisi", norėjo pasakyti jinai, bet žodžiai įstrigo gerklėj. Sūnaus akys žvilgėjo taip gyvai. Gal jai dera pasidžiaugti šviesa, sklindančia iš tų akių, vėl atgauta energija, tačiau užuot apsidžiaugusi Roberta išsigando dar labiau.

- An eika ute! An eika iepiesu! - "Man reikia dėžutės! Man reikia priešpiečių!"

- Ne, Daditsai! - sušuko ji, stengdamasi išlikti tvirta. - Tau reikia nusirengti, atsigulti į lovą, ir nieko daugiau. Leisk, aš tau padėsiu.

Bet vos tik Roberta priėjo arčiau, Daditsas pakėlė rankas ir sukryžiavo ant krūtinės, kairįjį delną prispausdamas prie dešiniojo skruosto, o dešinįjį - prie kairiojo. Nuo pat ankstyvos vaikystės tai buvo vienintelis jo būdas išreikšti protestą. Paprastai šito pakakdavo - kaip ir dabar. Roberta nenorėjo liūdinti sūnaus. Bet ir neketino vidurnaktį ruošti jam priešpiečių. Nieku gyvu.

Ji pasitraukė prie lovos ir atsisėdo. Kambaryje buvo šilta, tačiau ji net su storais flaneliniais marškiniais drebėjo nuo šalčio. Daditsas lėtai nuleido rankas, budriai stebeilydamasis į motiną.

*Vaikiškos knygelės personažas.

- Gali pasėdėti, jei taip nori, - sutiko jinai, - tačiau kam? Ar ką sapnavai, Daditsai? Sapnavai blogą sapną?

Gal ir sapną, tik, sprendžiant iš švytinčio veido, anaiptol ne blogą. Dabar ji atpažino tą išraišką: šitaip Daditsas atrodydavo devintajame dešimtmetyje, nuostabiais draugystės su Henriu, Pitu, Byveriu ir Džounsiu metais, anksčiau, nei ketveriukė užaugo ir pasuko skirtingais gyvenimo keliais. Vėliau jie tik retsykiais paskambindavo ir dar rečiau apsilankydavo. Ką gi, dabar vaikinai turėjo savų rūpesčių ir bėdų, jie pamažu pamiršo tą, kuris liko čia, Deryje. Visiems laikams.

Būtent šitaip jis žiūrėdavo, kai vidinė nuojauta kuždėdavo, jog netrukus ateis draugai. Retsykiais jie visi kartu traukdavo į Strofordo parką ar į Barensą (vaikams buvo draudžiama ten lakstyti, tačiau berniukai neklausė, ir Roberta, ir Elfis tą žinojo, o po vieno tokio vizito jie netgi pakliuvo į pirmąją laikraščio skiltį). Kartais Elfis ar kuris nors iš jų tėvų nusiveždavo visą penketą į mini golfo aikštelę ar į Pramogų Miestelį Niuporte, ir tokiomis dienomis ji į Daditso dėželę visad prikraudavo sumuštinių, sausainių, įdėdavo termosą su pienu.

Dadsas mano, kad tuojau ateis draugai. Tikriausiai Henris su Džounsiu. Nes jisai sakė, jog Pitas ir Byveris...

Ūmai mintyse šmėstelėjo klaikus paveikslas, ir rankos mėšlungiškai susigniaužė į kumščius. Roberta išvydo, kaip po bilsmo, nuaidėjusio tamsiame name trečią valandą nakties, atveria duris. Nenori, bet atveria, prieš savo valią, nepajėgdama sau uždrausti. Bet ant slenksčio vietoje gyvųjų stovi numirėliai. Byveris ir Pitas, sugrįžę į vaikystę, kaip ir tądien, kai misis Kevel sutiko juos pirmąsyk, tądien, kai jie išgelbėjo Daditsą nuo dievažin kokių šlykščių patyčių ir sėkmingai parvedė namo. Byveris vilki tą pačią odinukę su aibe užtrauktukų, o Pitas - megztinį su laivelio formos iškirpte ir užrašu NASA kairėje krūtinės pusėje, megztinį, kuriuo taip didžiavosi. Tačiau jiedu šalti, išblyškę, nei šypsenos, nei pasveikinimo, ir Džo “Byveris” Klarendonas dalykiškai tiesia žalsvai geltonas rankas su išskėstais, tarsi jūros žvaigždė, pirštais: “Mes atėjome Daditso, misis Kevel. Turime išsivesti jį drauge. Dabar mes nebegyvi, ir jis taip pat miręs”.

Robertą nukrėtė šiurpas, tačiau Daditsas nieko nematė: žiūrėjo pro langą, nekantriai, laukiamai. Ir vėl uždainavo, labai tyliai.

- Ubi, Ubi, Ubi-u, a ave eu endu...

10.

- Misteri Grėjau?

Jokio atsako. Džounsis stovėjo "kontoroje", kuri dabar jau tikrai priklausė tik jam (iš brolių Trekerių nebeliko nieko, išskyrus purvą ant langų, net pornografinę merginos pakeltu sijonu nuotrauką pakeitė Van Gogo "Medetkų" reprodukcija), ir jautė, kaip širdį pamažėle smelkia nerimas. Ką šįsyk sumanė tasai niekšas? Ko ieško?

- Misteri Grėjau, kur jūs?

Vėl jokio atsako, bet šįkart Džounsis užuodė, kad anas grįžta... patenkintas ir laimingas! Tik pamanyk, tas kalės vaikas *laimingas*!

Šitai Džounsiui visiškai nepatiko.

- Paklausykite, - prabilo jis, delnais ir kakta atsirėmęs į savo slėptuvės duris. - Turiu jums pasiūlymą, mano drauge: jūs ir šiaip pusiau žmogus, tai kodėl gi nepamėginus asimiliuotis galutinai? Mes galėtume taikiai egzistuoti šalimais, ir aš padėčiau jums prisitaikyti Žemėje, taip sakant, nurodyčiau gaires. Ledai - nuostabus dalykas, o alus dar geriau. Na, ką pasakysit?

Jam pasidingojo, kad misteris Grėjus vos nepasidavė pagundai - žinia, jei toji beformė būtybė apskritai gali susigundyti perspektyva įgyti formą, kitaip tariant, tikrais abipusiai naudingais mainais, nelyginant stebuklinėje pasakoje.

Tačiau misteris Grėjus įstengė atsispirti: matyt, ledai ir alus jam nepasirodė tokie jau viliojantys. Trinktelėjo durelės, girgžtelėjo starteris, ir tuojau pat suriaumojo variklis.

- Kur važiuojam, bičiuli? Įsivaizduoji, jog sugebėsim nusileisti nuo Vandentiekio Bokšto kalvos?

Džounsis nusiskubino prie lango ir dirstelėjo pačiu laiku, kad spėtų pamatyti, kaip žibintų šviesos slystelėjo paminklo žuvusiems

pjedestalu. Lentelę vėl užpustė sniegas: matyt, jie čia kurį laiką pastovėjo.

Lėtai, atsargiai, pamažėle skverbdamasis per buferį siekiančias pusnis, “Dodžas” pradėjo leistis nuo kalvos.

Po dvidešimties minučių jie vėl atsidūrė plente ir pasuko į pietus.

SEPTYNIOLIKTAS SKYRIUS

DIDVYRIAI

1.

Ovenas neįstengė pažadinti Henrio šūksniais: vyrukas pavargo ir miegojo kaip užmuštas, todėl teko pakviesti jį mintimis. Dabar, kai bairumas išplito pakankamai, tokie dalykai ėjosi be vargo. Gaila, tačiau grybelis užkėtė tris dešiniosios rankos pirštus, be to, rausva niežulį keliančia kempine užkimšo kairiąją ausį. Ovenas neteko ir kelių dantų, nors skylėse kol kas dar niekas neaugo.

Kurco ir Fredžio neėmė jokia bjaurastis - matyt, žvėriško Kurco savisaugos instinkto dėka. Tačiau užkrato neišvengė nė vienas išlikusių malūnsparnių įgulos narys. Kalbėdamasis su daržinėje prigludusiu Henriu, Ovenas girdėjo ginklo draugų sąšaukas, aidu skambančias jo galvoje. Kol kas vaikinai, kaip ir jis pats, savo nelaimę slėpė po sunkiais žieminiais drabužiais. Tačiau ar ilgai taip truks? Jie buvo nusivylę. Ką daryti? Ir kas jiems nutiks?

Ovenas manė, kad bent jau šiuo atžvilgiu jam pasisekė: jisai turi kuo užsiimti.

Stovėdamas prie daržinės sienos, stengdamasis neliesti laidų ir rūkydamas eilinę bereikalingą cigaretę, Ovenas leidosi mintimis ieškoti Henrio ir išvydo, kaip tasai pėdina žemyn stačiu, žole apaugusiu šlaitu. Nuo viršukalnės aidėjo softbolą ar beisbolą žaidžiančių vaikų balsai. Henris atrodė visiškai jaunas ir kažką šaukė... Džeinę? Džolę? Et, koks skirtumas? Henris sapnavo, bet Ovenas privalėjo sugrąžinti jį į realybę. Jis ir šiaip jau leido Devlinui pamiegoti tiek, kiek tik įmanoma (beveik valanda ilgiau, nei manė iš pradžių), bet dabar jau metas leistis į kelią.

Henri, pašaukė jis.

Paauglys sutrikęs apsidairė. Greta išdygo dar daugiau berniu-

kų... trys... ne, keturi, vienas stebeilija per kažką panašaus į žiūroną. Veidai beveik neįžiūrimi, o ir kam Ovenui juos matyti? Jam reikia Henrio, o ne šito spuoguoto, persigandusio antrininko. Ovenui reikalingas vyriškis.

Henri, pabusk.

Ne, ji ten. Reikia ją ištraukti. Mes...

Už ją neduočiau nė žiurkės pasturgalio, kad ir kas ji būtų. Kelkis.

Ne, aš...

Metas, Henri. Pabusk. Kelkis. Kelkis...

2.

... tave skradžiai!

Henris šaukdamas praplėšė akis, atsisėdo ir apsidairė. Neišmanė, nei kas jis toks, nei kur yra. Blogai, velniai rautų, bet visų blogiausia, kad net nenutuokė, koks dabar *kada*. Jam aštuoniolika ar beveik trisdešimt aštuoneri, ar kažkas per vidurį? Šnervėse išliko žolės kvapas. Ausyse aidi lazdos smūgiai per kamuolį (lazdos skirtos softbolui, kurį žaidžia mergaitės, mergaitės geltonais marškinėliais) ir Pito klyksmas: "Ji čia! Vaikinai, atrodo, ji čia!"

- Pitas ją matė, matė liniją, - sumurmėjo Henris, pats tiksliai nežinodamas, apie ką šneka. Sapnas jau tirpo, ryškius vaizdinius stūmė kažkas tamsus. Kažkas, ką jisai privalo padaryti ar bent jau pamėginti. Įkvėpė šieno kvapo ir rūgščiai salsvo marihuanos aromato.

"Misteri, ar jūs galite mums padėti?" Didelės elniškos akys. Marša, toks jos vardas. Viskas stojosi į savo vietas. "Veikiausiai ne, - atsakė jis, o paskui: - ... galbūt".

"Pabusk gi, Henri! Be ketvirčio keturios, vaikai, ruoškitės į mokyklą, gaidelis jau seniai nugiedojo".

Tas balsas buvo stipresnis ir reiklesnis už likusius, slopino kitus balsus, atkirtinėjo juos, gožė, nelyginant visu garsu paleistas grotuvas su naujomis baterijomis. Oveno Anderhilo balsas. O jisai - Henris Devlinas. Ir jeigu jie nori pamėginti, dabar pats metas.

Henris atsistojo, raukydamasis iš skausmo, smelkiančio nutirpusias kojas, pečius, nugarą, kaklą. Sutraukti raumenys kankinamai protestavo, pergalingai besiplečiantis bairumas kėlė neištveriamą niežulį. Jis jautėsi it šimtametis senolis, o kai žengė pirmąjį žingsnį link lango, pečius užgulė dar dešimt metelių.

3.

Ovenas išvydo neryškų siluetą, šmėžuojantį anapus lango, ir lengviau atsikvėpė. Henris judėjo it Matūzalis pačią nesėkmingiausią dieną, bet Ovenas, laimei, galėjo ištaisyti padėtį, šiaip ar taip, bent jau laikinai. Pavogė šį dalykėlį iš tik ką atsidariusio izoliatoriaus, kuriame viešpatavo tokia sumaištis, jog niekas į nieką nekreipė dėmesio. Visą tą laiką jis gynė frontalinę smegenų dalį dviem blokuojančiom mantrom, kurių jį išmokė Henris: "Į Benberio kryžkelę, į Benberio kryžkelę, bim-bos, raitas ant lazdos" ir "Mes galim, galim, taip, taip, mes galim, galim, Viešpatie dangiškasai, galim..."

"Slopintuvai" tebeveikė, Ovenas pajuto kelis keistus žvilgsnius, mestus jo link, bet klausimų neišgirdo. Netgi oras buvo jų pusėje: pūga netyko.

Dabar lange pasirodė Henrio veidas: blyškus miglotas ovalas, prigludęs prie stiklo.

Aš nieko apie tai nežinau, pasiuntė Henris. *Klausyk, aš vos vaikštau.*

Tuoj padėsiu. Pasitrauk nuo lango.

Henris be žodžių atsitraukė.

Vienoje striukės kišenėje Ovenas nešiojosi nedidelę metalinę dėželę su dangtelyje išspausta abreviatūra USMC*. Traukdamas į eilinę užduotį, dėželėje veždavosi įvairiausius asmens pažymėjimus. Praėjusiais metais, po operacijos San Dominge, ją Anderhilui padovanojo pats Kurcas... kokia liūdna ironija!

Kitoje kišenėje gulėjo trys akmenys, kuriuos jis rado po pat malūnsparniu, kur sniego buvo mažiau.

---

*Karinė JAV tarnyba.

Išsitraukė vieną solidžią Meino granito nuolaužą ir pašiurpęs apmirė. Smegenis perskrodė ryškus paveikslas: Makavano, dviejų pirštų netekęs Mėlynojo-Lyderio įgulos narys, sėdėjo ant puspriekabės grindų šalia Frenko Belsono, vaikino iš Mėlynojo-trys, antrojo kovinio malūnsparnio, grįžusio į bazę. Kažkuris jų įjungė galingą žibintą, pastatęs jį ant grindų it žvakę. Lubas nutvieskė akinanti šviesa. Ir viskas vyko greta, vos už penkių šimtų pėdų nuo tos vietos, kurioje stovėjo Ovenas su akmeniu vienoje rankoje ir metaline dėžele kitoje. Abu įsitaisė kažką panašaus į tankias raudonas barzdas. Pro Kavano tvarsčius veržėsi ilgos sruogos, sudygusios pirštų nuopjovose. Abu dantimis gniaužė pistoletų vamzdžius ir žvelgė vienas kitam į akis. Neregimas ryšys plonute, tačiau tvirta gija nusidriekė nuo smegenų iki smegenų. Belsonas mintyse skaičiavo: *Penki... keturi... trys...*

- Vaikinai, nereikia! - suriko Ovenas, bet nepajuto, kad būtų išgirstas: pernelyg stiprus buvo tas abipusis ryšys, kurį dar labiau sustiprino ant prarajos krašto stovinčių žmonių ryžtas.

Ovenai? - Tai Henris. *Ovenai, kas...*

Bet tuomet prasismelkė į Oveno mintis ir pašiurpęs nutilo.

... du... vienas.

Abu pistoletų šūviai susiliejo į beprotišką duetą, slopinamą vėjo kauksmo ir keturių Cimerio elektros generatorių gausmo. Viršum Kanavo ir Belsono galvų ištryško kraujo bei smegenų dalelių fontanai. Ovenas ir Henris išvydo, kaip paskutinėse mirtinose konvulsijose suvirpo Belsono koja, kliudė žibintą, ir tas nusirito grindimis, kol galiausiai atsitrenkė į kampe suverstas dėžes. Paveikslas akimoju užgeso, nelyginant iš tinklo išjungto televizoriaus ekranas.

- Jėzau, - sukuždėjo Ovenas. - Jėzau mielaširdingas.

Už lango vėl sušmėžavo Henris. Ovenas mostu įsakė jam atsitraukti tolyn ir sviedė akmenį. Atstumas buvo nedidelis, tačiau jis vis vien nepataikė. Akmuo atšoko nuo apsilaupiusių lentų ir nukrito į sniegą. Ovenas čiupo antrą, giliai įkvėpė, apsiramino ir užsimojo. Šį kartą stiklas pažiro į šukes.

Tau laiškas, Henri. Gaudyk.

Paskui akmenį nuskriejo plieninė dėželė.

4.

Grindimis nuslydo kažkoks plokščias daiktas. Henris pakėlė dėželę ir spustelėjo užraktėlį. Viduje gulėjo keturi į foliją įvynioti paketėliai.

Kas čia?

Kišeninės raketos, atsakė Ovenas. *Ar širdimi nesiskundi?*

Kiek žinau, ne.

Puiku, nes, palyginti su šiuo užtaisėliu, kokainas pasirodytų tik vaikų žaidimas. Kiekviename paketėlyje po dvi tabletes. Praryk tris, likusias pasilik atsargai.

Neturiu vandens. Atsakydamas Ovenas pasiuntė iškalbingą paveikslėlį: pietinis į šiaurę traukiančio arklio galas.

Sukramtyk jas, gražuoliuk, juk dar turi kelis dantis, tiesa? Regis, Anderhilas supyko nejuokais, ir iš pradžių Henris net nesuprato, koks čia reikalas, bet galiausiai sumojo. Jis ir pats prarado draugus. Visai neseniai. Nepraėjo nė para.

Tabletės buvo baltos, ant paketėlių nei pavadinimo, nei farmacinės kompanijos štampo. Burnoj išsyk pasklido gaiži kartybė. Kai pamėgino nuryti, gerklę sutraukė mėšlungis.

Užtat efektas pasireiškė beveik akimirksniu. Nespėjo paslėpt dėželės kišenėje, kai širdis ėmė plakti dvigubai sparčiau. Kai priėjo prie lango, pulso dažnis patrigubėjo. Atrodė, jog sulig kiekvienu smūgiu akys lipa iš orbitų. Tačiau pojūtis nebuvo nemalonus, veikiau atvirkščiai. Mieguistumas išgaravo drauge su skausmu ir nuovargiu.

- Tai bent! - sušuko Henris. - Popajui* derėtų praryti kelias šito mėšlo skardines! - Ir nusijuokė, nes aiškintis balsu buvo beveik neįprasta - toksai archajiškas, pusiau pamirštas būdas, - be to, jautėsi tiesiog idealiai.

Tyliau tu! Ką sakei?

Okei! OKEI!

Atrodė, kad netgi mintys įgavo naują, stačiai krištolinį grynumą, ir

---

*Jūreivis Popajus, animacinių filmukų herojus, kuriam jėgų suteikia špinatai.

Henris nemanė, jog tai vien vaizduotės žaismas. Ir nors apšvietimas daržinėje buvo kiek blausesnis, nei likusioje stovyklos dalyje, visgi spėjo pamatyti, kaip Ovenas susiraukė ir sugniaužė smilkinius, tarsi kažkas būtų surikęs jam stačiai į ausį.

Atleisk, pagalvojo Henris.

Nieko tokio, viskas gerai. Paprasčiausiai tu kas valandą daraisi vis stipresnis. Gal jau visas apžėlei tuo mėšlu.

Anaiptol, atrėmė Henris ir nei iš šio, nei iš to prisiminė sapno nuotrupą: jų ketveriukė žolėtame šlaite. Ne, veikiau penketukas - juk Daditsas irgi buvo su jais.

Henri, prisimeni, kur aš būsiu?

Pietvakarinis stovyklos kampas. Įstrižai nuo karvidės. Bet...

Jokių "bet". Lauksiu ten. Jei nori iš čia ištrūkti, verčiau pasiskubink. Dabar... Ovenas patylėjo, dirstelėjo į laikrodį. Matyt, mechaninį, jei dar veikia, pagalvojo Henris... *be dviejų minučių ketvirta. Duodu tau pusvalandį, ir jei liaudis karvidėj nepradės bruzdėti, aš užtrumpinsiu srovę.*

Pusvalandžio gali neužtekti, užprotestavo Henris. Nors stovėjo nejudėdamas, žvelgdamas į Oveno figūrą, skęstančią giliame sniege, alsavo tankiai, tarsi bėgtų. Ir širdis daužėsi it nuvaryto arklio.

Nieko nepadarysi, pasistenk suspėti, perdavė Ovenas. *Prie užtvaros prijungta signalizacija. Tereikia priliesti vielą, ir įsijungs sirenos. Ir papildomi prožektoriai. Visuotinis pavojus. Duodu tau penkias minutes po sumaišties pradžios, tai yra skaičiuoju iki trijų šimtų ir, jei nepasirodysi, išplauksiu vienas.*

Be manęs tu nesurasi Džounsio.

Tai dar nereiškia, kad turiu pasilikti čia ir žūti drauge su tavim, Henri. Kantriai. Tarsi mažam vaikui. *Šiaip ar taip, jei neapsisuksi per penkias minutes, mudviem abiem nebeliks nė vieno šanso.*

Tiedu... kurie nusižudė... jie ne vieninteliai, nusprendę išeiti.

Žinau.

Henrio mintyse trumpam šmėstelėjo vaizdas: geltonas mokyklinis

autobusas su užrašu MILINOKETO MOKYKLŲ DEP. Pro langus spokso dvi dešimtys išsišiepusių skeletų. Oveno Anderhilo draugai. Visi tie, kurie vakar atvyko čionai. Žmonės, kurie šią valandą arba miršta, arba jau nebegyvi.

Pamiršk juos, perdavė Ovenas. *Dabar dera nerimauti dėl Kurco vaikinų. Ypač dėl "Imperiel Veli" komandos. Jeigu jie iš tiesų egzistuoja, gali neabejoti, besąlygiškai paklus įsakymui. Jie pakankamai gerai paruošti ir treniruoti. O šitai padeda išlikti bet kokioje suirutėje, tam ir reikalingas pasirengimas. Taigi, penkios minutės po to, kai įsijungs signalizacija. Skaičiuoju iki trijų šimtų.*

Oveno logikai buvo sunku pritarti, tačiau neįmanoma paneigti.

Gerai. Penkios minutės, sutiko Henris.

Tau visai nebūtina virti tą košę, pastebėjo Ovenas. Mintis pasiekė Henrį sudėtingame emocijų nėrinyje: pasipiktinimas, kaltės jausmas, neišvengiama baimė; Oveno Anderhilo atveju - ne mirties, o nesėkmės baimė. *Jeigu sakai tiesą, viskas priklauso nuo to, ar mes įstengsime ištrūkti iš čia nepastebėti, o tu ketini užtraukt pavojų visam mūsų sumanymui dėl kelių šimtų karvidėje tūnančių šmikių.*

Tavo bosas pasielgtų visai kitaip, tiesa?

Ovenas suglumo - tiesa, savo nuostabą išreikšdamas ne žodžiais, o įprastesniu būdu: Henrio smegenimis nuskriejo visa komiškai nustebusių veidelių serija. Tačiau net pro nepaliaujamą vėjo kauksmą Henris išgirdo Anderhilo juoką.

Štai čia tu mane pričiupai, gražuoliuk.

Šiaip ar taip, aš juos išjudinsiu. Kas jau kas, o aš moku neduoti ramybės. Esu motyvacijų meistras.

Bent jau pamėginsi. Henris nematė Oveno veido, tačiau jautė, kad tasai šypsosi.

- O paskui? - balsu pasiteiravo Anderhilas. - Paaiškink dar sykį.

Kam?

- Gal tam, kad kareiviams irgi reikia motyvacijos. Ir palik ramybėje savo telepatiją, noriu, kad viską išklotum balsu.

Henris dar sykį pažvelgė į nuo šalčio virpantį žmogų.

- O paskui mes tapsime didvyriais. Ne todėl, kad norėjome, o dėl to, kad neturėjome iš ko rinktis.

Ovenas linktelėjo. Linktelėjo, vis dar šypsodamasis.

- Kodėl ne? Kodėl gi, velniai parautų, ne?

Ir Henris išvydo mažą berniuką su dubeniu, iškeltu viršum galvos. Tai štai ko troško vyriškis. Kad berniukas padėtų dubenį ant lentynos - tą dubenį, kuris persekiojo jį šitiek metų ir visuomet liks sudaužytas.

5.

Kurcas, nesapnavęs nuo pat vaikystės ir veikiausiai dėl to kuoktelėjęs galutinai, prabudo akimoju, kaip ir visada: štai tik ką skendėjo tuštumoje, o po sekundėlės atsitokėjo ir puikiai suvokia, kur esąs. Gyvas, aleliuja, o, taip, gyvas ir žvalus.

Pasukęs galvą, dirstelėjo į laikrodį, bet sumauta mašinėlė vėl iškvaišo, nepaisant naujos mados antimagnetinio korpuso. Ciferblate it pašėlę šoko skaičiai: 12:12:12, tarsi mikčius, užsikirtęs ties vienu žodžiu.

Įsijungė lempą ir kilstelėjo nuo stalelio kišeninį laikrodį. Keturios valandos aštuonios minutės.

Kurcas padėjo laikrodį į vietą, nuleido ant žemės basas kojas ir atsistojo. Ir visų pirma išgirdo vėjo kauksmą. Valkataujančio šuns lojimą. Ir suvokė dar vieną dalyką: neaiškus balsų murmesys galvoje nutyko galutinai. Telepatinė banga nusirito ir nuslūgo, ir Kurcas tuo tik džiaugėsi. Panašios savybės jį žeidė pirminiame, primityviame lygmenyje, tarsi tam tikri seksualinio pasitenkinimo būdai. Mintis, jog kažkas turi teisę nesiklausęs lįsti į jo galvą, prasiskverbti į viršutinius proto lygius, trikdė ir piktino iki sielos gelmių. Vien už tai pilkuosius žmogeliukus derėjo nušluoti nuo žemės paviršiaus. Už tą pasišlykštėtiną dovaną. Garbė Dievui, toji dovana buvo ganėtinai efemeriška.

Kurcas nusimetė pilkas treniruočių glaudes ir nuogas išsitiesė priešais veidrodį. Kruopščiai apžiūrėjo save nuo kojų (kur jau rangėsi violetinių venų gyvatės) iki viršugalvio, padabinto susivėlusių žilstan-

čių plaukų kupeta. Jis, kaip šešiasdešimtmetis, atrodo ne taip jau prastai: amžių išdavė tik tos prakeiktos venos. Ir kaip vyriškis dar visai nieko, nors ši gyvenimo pusė jo niekada nedomino: didžiuma moterų - pagiežingos, klastingos būtybės, nesugebančios būt ištikimos bei atsidavusios. Jos išsunkia vyrus. Savo beprotiškos širdies gilumoje, kur net beprotystė buvo išpuoselėta, uoliai iškrakmolyta, išlaidyta ir todėl ne itin įdomi, Abraomas Kurcas manė, jog seksas ničniekam nereikalingas ir netgi draustinas. Net jei viskas daroma vardan giminės pratęsimo, rezultatu paprastai tampa naujas smegenimis apdovanotas darinys, menkai tesiskiriantis nuo šūdšeškio.

Nuo viršugalvio Kurco žvilgsnis vėl nuslydo žemyn, lėtai, labai lėtai, ieškodamas menkiausio raudono dryželio, mažiausios dėmelės. Nieko. Pasigręžė, ištempė kaklą, pamėgino apžiūrėti nugarą, ir vėl ničnieko nepastebėjo. Praskėtė sėdmenis, apčiupinėjo odą tarp jų, kyštelėjo pirštą į išangę, bet neužčiuopė nieko, išskyrus standų kūną.

- Aš švarus, - tyliai pratarė jis, plaudamas rankas mažutėlėje “Vinebago” vonioje. - Švarus kaip sniegas.

Vėl užsitempė glaudes, pritūpęs užsimovė kojines. Švarus, garbė Dievui, švarus. Geras žodis - “švarus”. Nemalonus telepatijos pojūtis - tarsi prakaituota oda būtų prigludusi prie prakaituotos odos - išsisklaidė. Ir nė menkiausio Ripli požymio: Kurcas patikrino net liežuvį ir dantenas.

Tai kas gi jį pažadino? Kodėl galvoje skamba pavojaus varpai?

Nes telepatija - ne vienintelė ekstrasensorinio imlumo forma. Nes gerokai anksčiau, nei pilkieji žmogeliukai sužinojo apie tokią vietelę, kaip Žemė, užkištą pačiame dulkėčiausiame ir tolimiausiame didžiosios tarpžvaigždinės bibliotekos kampe, jau egzistavo mažas dalykėlis, vadinamas instinktu, skiriamoji tokio *homo sapiens* karišku munduru, kaip Kurcas, ypatybė.

- Nuojauta, - iššunkė Kurcas. - Geroji senoji amerikietiškoji intuicija.

Jis užsitempė kelnes ir dar pusplikis stvėrė raciją, gulinčią ant stalelio greta laikrodžio (jau keturios valandos ir šešiolika minučių: atrodo, jog laikas net lekia, skrieja tarsi mašina be stabdžių, riedanti kalvos šlaitu link transportu užkimštos sankryžos). Racija buvo su

specialiu laikrodiniu mechanizmu, maža to, koduotu, kas, išradėjų manymu, turėjo padėti išvengt bet kokio blokavimo... bet, vos dirstelėjęs į tariamai neįveikiamą ciferblatą, Kurcas išsyk sumojo, kad reikalai prasti.

Jis spustelėjo iškvietimo mygtuką. Fredis Džonsonas atsiliepė gana greit, ir balsas neatrodė itin mieguistas, bet... ak, kaip dabar, šią kritinę minutę, Kurcas (gimimo metrikoj - Robertas Kuncas, vardas, vardas, kas tavam varde) svajojo apie Anderhilą!

Ovenai, Ovenai, pagalvojo jis, *kodėl tu suklupai būtent tada, kai man labiausiai tavęs reikėjo?*

- Šefe?

- Visą "Imperiel Veli" komandą pervedu į vieną furgoną. Į šeštą. Surink visus, paskui grįši ir praneši.

Jam teko išklausyti, kodėl šitai neįmanoma, paistalai, kurių Ovenas neišlementų net kliedėdamas, net sapne. Davė Fredžiui maždaug keturiasdešimt sekundžių, o paskui nukirto:

- Užčiaupk srėbtuvę, kalės vaike.

Fredis sukrėstas nutilo.

- Čia bręsta kažkas negera. Nežinau, kas būtent, bet neveltui pašokau iš lovos vidury nakties, ir galvoje ne veltui daužosi pavojaus varpai. Todėl renku visus draugėn, ir jei nori sulaukti rytojaus vakarienės, priversk juos pakelti subines ir vilktis, kur įsakyta. Perduok Galaher, lai pastato ausis, lai būna pasirengusi viskam. Supratai įsakymą, Fredi?

- Tikrai taip, bose. Bet, manding, jums dera žinoti: jau nusižudė keturi kareiviai. Čia tie, apie kuriuos žinau. Tačiau savižudžių gali būti ir daugiau

Kurcas nenustebo ir nenusiminė. Tam tikromis aplinkybėmis savižudybė ne tik priimtina, bet ir kilni - paskutinysis tikro džentelmeno žingsnis.

- Malūnsparnių įgulų nariai?

- Tikrai taip.

- Nieko iš "Imperiel Veli"?

- Nieko, bose.

- Gerai. Laisvai, vaikine. Tuoj prasidės suirutė. Nė nenutuokiu, koks čia reikalas, bet stačiai užuodžiu bėdą. Didelę bėdą.

Kurcas švystelėjo raciją ant stalo ir vėl siektelėjo drabužių. Norėjo užsirūkyti, tačiau cigarečių nebeliko.

6.

Kadaise senojo Goslino karvidėje mūkė nedidelė jaunų telyčaičių banda, ir nors pastatas vargiai beatitiko Žemės ūkio ministerijos standartus, jis buvo dar pakankamai geros būklės. Kareiviai atvedė elektros tiekimo liniją, pakabino galingas lempas, šaltai nutvieskiančias uždorius, melžimo aptvarėlį, viršutinį ir apatinį prėslą. Be to, kampuose išdėliojo kelis šildytuvus, ir dabar oras stačiai eižėjo nuo karštligiško pulsuojančio karščio. Įėjęs Henris tučtuojau atsisagstė striukę, bet tai nepadėjo: plaukai išsyk sulipo nuo prakaito. Ko gero, jo savijautą įtakojo ir Oveno tabletės - prieš įžengdamas į karvidę, Henris prarijo dar vieną.

Apsidairė ir palingavo galvą. Ak, kaip čia panašu į pabėgėlių stovyklas, kurias jam teko matyti: Bosnijos serbų Makedonijoje, Haičio maištininkų po Dėdulės Šugaro jūrų pėstininkų išsilaipinimo Porto Prense, Afrikos emigrantų, apleidusių gimtinę dėl ligų, bado, pilietinių karų ar visko drauge. Tokius dalykus dažnai rodo per televiziją, ir palaipsniui prie jų pripranti, bet, sėdint patogiame krėsle, sunku įsivaizduoti, kaip viskas vyksta iš tiesų, šiurpas, su kuriuo stebi prievartą, kraują bei skausmą, vienaip ar kitaip beaistris, beveik klinikinis. Tačiau pasirodė, jog, norint aplankyti panašias vietas, nereikia nei vizos, nei paso. Paprasčiausia karvidė Naujojoje Anglijoje. Čia atsidūrę žmonės vilkėjo ne skarmalus ar purvinus dašikus*, o brangias medžioklines striukes, kelnes su didelėmis pridėtinėmis kišenėmis (skirtomis atsarginėms apkaboms) ir pašiltintus baltinius. Tačiau įspūdis liko toks pat. Vienintelis skirtumas - nepraeinanti visuotinė nuostaba. Mūsų Vilčių Žemėje šitaip paprasčiausiai negali būti.

Internuotieji gana patogiai įsitaisė ant išmėtytų šieno ryšelių (po jais pasitiesę striukes). Jie jau spėjo pasidalinti nedidelėmis šeimyninėmis bei draugų kompanijomis ir dabar taikiai miegojo. Prėslai ir net-

*Vyriški afrikietiški marškiniai.

gi uždoriai taip pat užimti. Aidėjo knarkimas, šnarpštimas ir košmaruose besiblaškančių žmonių aimanos. Kažkur verkė kūdikis. Ir, užbaigiant visą tą siurrealistinį košmarą, iš garsiakalbių liejosi muzika. Snaudžiantys, mirčiai pasmerkti senojo Goslino karvidės gyventojai klausėsi Fredo Voringo orkestro, atliekančio smuikams aranžuotą "Žavingąją naktį".

Netgi dabartinėje apkvaišimo būsenoje kiekviena smulkmena neįtikėtinai ryškiai spaudėsi atmintin. *Visos tos oranžinės striukės ir kepurės!* - pagalvojo Henris. *Viešpatie! Tikras Helouvynas pragare!*

Čia irgi apstu užsikrėtusiųjų. Raudonai auksinės samanos žydėjo ant skruostų, ausyse, tarp pirštų ir netgi ant sijų bei elektros laidų. Dvelkė šienu, tačiau Henris be vargo užuodė ir pažįstamą etilo spirito kvapelį su sieros priemaiša. Be to, miegantys be atvangos bezdėjo - taip garsiai, jog rodėsi, kad šešetas ar septynetas negabių muzikantų stengiasi akompanuoti orkestrui tūbomis bei saksofonais. Kitomis aplinkybėmis būtų juokinga... Galbūt šiomis taip pat... kam nors kitam, neregėjusiam besiranganČio ir dantis šiepiančio šeško kruvinoje Džounsio lovoje.

"*Kiekgi jų dabar brandina tuos padarus*?" - paklausė savęs Henris.

Beje, nesvarbu, pamanė jis, šiaip ar taip, šeškai ne tokie pavojingi. Šioje karvidėje jie įstengs kurį laiką egzistuoti ir be šeimininkų, tačiau lauke, kur šėlsta pūga, siaučia vėjas ir temperatūra žemesnė už nulį, neištvers nė dviejų valandų.

Jam reikia pasišnekėti su šitais žmonėmis.

Ne, ne taip. Jam reikia ne pasišnekėti, o mirtinai juos įbauginti. Priversti pakilti ir išeiti iš šilumos į šaltį. Anksčiau čia gyvavo karvės, dabar čia - irgi karvės. Jis privalo vėlei paversti jas žmonėmis - išsigandusiais, perpykusiais žmonėmis. Galėtų tą padaryti, bet ne vienas. O laikrodukas tiksi. Ovenas Anderhilas jam davė pusvalandį. Henrio manymu, trečdalis to laiko jau praėjo.

Megafonas. Sumąstyti kažką panašaus į megafoną. Be jo nieko neišeis, pamanė jis, apsižvalgė ir pastebėjo stambų plinkantį vyriškį, miegantį ant šono į kairę nuo durų, vedančių į melžimo aptva-

rą. Regis, čia vienas iš tų, kuriuos jis išspyrė iš daržinės, tačiau prisiekti negalėtų.

Bet tai buvo Čarlzas, ir bairumas raudonomis čerpėmis nuklojo tą, ką senasis Čarlis, be jokios abejonės, vadino savo "saulėtuoju seks-pultu". *Kam reikalingas plaukų persodinimas, jei tavo plikė gali apželti tuo mėšlu?* - mintyse vyptelėjo Henris.

Čarlzas - būtent tas, ko reikia, be to, beveik šalia miegojo Marša, gniaužianti Dareno, misterio Skerstinos Suktinukės iš Niutono, ranką. Dar visai neseniai Maršos skruostai buvo glotnutėliai, o dabar jais šliaužė bairumas. Vyras kol kas nenukentėjo, užtat svainis - regis, Bilas? - panėšėjo į gauruotą baidyklę. Geriausią visame šou.

Henris atsiklaupė prie Bilo, paėmė bairumu apžėlusią ranką ir įsiveržė į nepraeinamas jo košmarų džiungles. *Pabusk, Bili. Trimitas šaukia. Reikia nešdintis iš čia. Ir jeigu tu man padėsi, mes įstengsime. Pabusk, Bili.*

Pabusk ir tapk didvyriu.

7.

Viskas įvyko svaiginančiai greit.

Henris pajuto, kaip Bilo sąmonė išnyra iš sapno gelmių, beviltiškai verždamasi link Henrio proto, tarsi skęstantysis - link išgelbėtojo, plaukiančio jam padėti.

Nekalbėk, nemėgink kalbėti, tarė jam Henris, *tik klausykis. Mums reikia Maršos ir Čarlzo. Keturių pakaks.*

Ką...

Nėra laiko, Bili. Pradedam.

Bilas paėmė brolienę už rankos. Maršos akys akimoju atsimerkė, tarsi būtent šito ji ir telaukė, ir Henris pajuto, kaip visos skalės jo galvoje pasisuko dar per vieną padalą. Maršą ėdantis grybelis nebuvo toks gausus, kaip Bilo, bet, matyt, gamta apdovanojo moterį didžiais gabumais. Nieko neklausdama, ji paėmė už rankos Čarlzą. Henriui pasidingojo, kad Marša jau suprato, kas vyksta ir ką ji turi daryti. Laimei, moteris

suvokė ir tai, jog delsti nevalia. Visų pirma dera pamėtėti bombą šitiems žmonėms, o jau paskui pasinaudoti jais kaip taranu.

Čarlzas pašoko ir išsprogino akis. Ir tučtuojau atsistojo - it pagal komandą. Dabar visi keturi sustojo į ratelį ir susiėmė už rankų, nelyginant spiritistinio seanso dalyviai... Henrio manymu, beveik taip ir buvo.

Duokite tai man, - paliepė jisai, ir žmonės paklusо. Henris pasijuto taip, tarsi į delną būtų atgulusi burtų lazdelė.

Paklausykit manęs! - sušuko jis.

Visuose karvidės galuose ėmė kilti galvos, kažkas pašoko, tarsi įelektrintas.

Klausykite ir darykite, ką sakau... darykite, ką sakau. Suprantate? Darykit, ką sakau. Tai vienintelis jūsų šansas, todėl DARYKIT, KĄ SAKAU!

Jie paklusо instinktyviai, nelyginant žmonės, švilpiniuojantys melodiją ar plojantys į taktą. Jei būtų leidęs jiems pagalvoti, galimas daiktas, būtų buvę kur kas sunkiau, o gal netgi neįmanoma, tačiau Henris nedavė jiems nė minutės. Didžiuma miegojo, ir jis užklupo užkrėstuosius, kitaip tariant, telepatus, iš netyčių, tą akimirką, kai jų sąmonė liko bejėgiškai atvira. Paklusdamas neįsisąmonintam impulsui, Henris pasiuntė vaizdinių seriją: kaukėti kareiviai, supantys karvidę, kai kurie su pistoletais, likusieji su kuprinėmis, prijungtomis prie ilgų žarnų. Kareivių veidams suteikė kone karikatūriško žiaurumo. Po mikrofonais sustiprinto įsakymo iš vamzdžių išsiveržia skystos ugnies čiurkšlės: napalmas. Karvidės sienos bei stogas įsiliepsnoja akimoju.

Henris grąžino žiūrovus į karvidę, toliau siųsdamas paveikslus su klykiančiais, besiblaškančiais žmonėmis. Pro degančio stogo skyles krenta ugnies lašai, įsiliepsnojo šienas. Vyriškis su degančiais plaukais... Moteris su liepsnojančia slidininkės striuke, dar papuošta keltuvų bilietėliais.

Dabar visi stebeilijo į Henrį. Henrį ir jo bičiulių ratą. Tiesa, vaizdus priėmė tik telepatai, infekuotieji, sudarantys bemaž šešiasdešimt procentų kalinių, tačiau ir likusius persmelkė nežabotos panikos pojūtis: artėjantis potvynis pakelia iš seklumų visas valtis.

Sugniaužęs Bilo ir Maršos rankas, Henris vėl perteikė vaizdą iš

išorės. Gaisras; balsas, skardintis per garsiakalbius, įsakymas nieko neišleisti.

Dabar pašoko visi įkalintieji. Kai kurie nerišliai kažin ką šūkavo (telepatai tylėjo. Iš bairumo subjaurotų veidų į Henrį žvelgė iškankintos akys). Jisai parodė jiems karvidę, liepsnojančią snieguotoj nakty nelyginant žvakė. Vėją, ugnies pragarą paverčiantį siaučiančiu sūkuriu, tačiau napalmo čiurkšlės ir toliau laisto taikinį, ir balsas iš garsiakalbių ragina:

"TAIP, VAIKINAI, TAIP, IŠSKERSKIT JUOS VISUS! NĖ VIENAM NELEISKIT IŠTRŪKTI! JIE - VĖŽYS, O JŪS - VAISTAI!"

Dabar vaizdo įtaiga pasiekė aukščiausią tašką, jo galybę maitino pasąmoninės žmonių baimės. Henris rodė, kas nutiko tiems, kurie įstengė rasti išėjimą ar išlipo per langus. Daugelis sudegė gyvi. Viena moteris ant rankų laikė kūdikį. Kareiviai iššaudė visus, išskyrus moterį su vaiku, virtusią gyvu fakelu.

- Ne!!! - unisonu suklykė keli balsai, ir Henris su kažin kokia skausminga nuostaba suvokė, kad visi jie degančiai moteriai suteikė savų bruožų.

Dabar žmonės nerangiai trypčiojo, nelyginant audros užklupti galvijai. Reikia įkaitinti kalinius, kol pastarieji nepradėjo galvoti.

Sutelkęs suvienyto proto galią, Henris pasiuntė žmonėms parduotuvės vaizdą.

SUPRASKITE! - mintyse sušuko jisai. TAI VIENINTELIS JŪSŲ ŠANSAS! JEI GALITE, PRASIVERŽKITE Į PARDUOTUVĘ, PERPLĖŠKITE VIELĄ! NESUSTOKITE! NE METAS DVEJOTI! BĖKITE Į MIŠKĄ! SLĖPKITĖS BRŪZGYNUOSE! JIE ATEINA, KETINDAMI SUDEGINTI KARVIDĘ IR VISUS, KURIE ČIA YRA! MIŠKAS - JŪSŲ IŠSIGELBĖJIMAS! DABAR! DABAR!

Skęsdamas savo vaizdinių šulinyje, apkvaitintas Oveno tablečių ir iš visų jėgų siųsdamas paveikslus apie galimą išsigelbėjimą miške bei užtikrintą mirtį čia, šioje prakeiktoje vietoje, paprastus ir neįmantrius paveikslus, tarsi iliustruojančius vaikišką knygelę, Henris beveik nesuvokė, jog rėkia balsu:

- Dabar, dabar, dabar...

Pirmiausia komandą pastvėrė Marša Čailz. Paskui jos svainis, tada Čarlzas, vyriškis su grybeliu apėjusiu seks-pultu.

Bairumo nepaveiktas, taigi ir telepatijai neimlus Darenas visgi pasirodė besąs pakankamai jautrus ore sklandantiems fluidams. Jis taip pat ėmė skanduoti:

- Dabar! Dabar! Dabar!

Žodis skriejo nuo žmogaus prie žmogaus, nuo grupelės prie grupelės. Augančios panikos virusas, kur kas labiau užkrečiamas, nei grybelis. Karvidės sienos drebėjo. Kumščiai kilo unisonu, nelyginant roko muzikos koncerte.

- DABAR! DABAR! DABAR!

Henris leido jiems perimti iniciatyvą, pakelti jaudulio įtampą iki maksimalios ribos, ir taip pat grūmojo kumščiu, pats šito nesuvokdamas, kėlė maudžiančią ranką, primindamas sau, jog nevalia pasiduoti visuotinei isterijai, kurią pats ir įkaitino: kad ir kaip ten būtų, jie turi traukti į šiaurę, o jisai - į pietus. Laukė akimirkos, kai sugrįžti iki ankstesnį būvį nebeįmanoma. Derėjo kuo greičiau pasiekti virimo ir spontaninio sprogimo tašką.

Ir toji akimirka atėjo.

- Dabar, - sukuždėjo jis, vėl sutelkdamas Maršos, Bilo, Čarlzo ir kitų sąmones... visų, kurie susibūrė šalia ir buvo itin imlūs jo kvietimui. Henris viską sumaišė, suplakė, sugniaužė ir švystelėjo tą vienintelį žodį, nelyginant sidabrinę kulką, į trijų šimtų septyniasdešimties žmonių, užrakintų senojo Goslino karvidėje, sąmones:

DABAR.

Ir įkandin mirtinos tylos akimirkos atsilapojo pragaro vartai.

8.

Dar iki sutemų palei užtvarą lygiais tarpais išrikiavo tuziną dviviečių sargybos būdelių (kadangi neturėjo nieko geriau, pasinaudojo kilnojamais tualetais, pašalinę unitazus ir pisuarus). Kiekvienoje būdelėje stovėjo šildytuvas, skleidžiantis tokią bukinančią šilumą, jog sargybiniai

ne itin skubėjo eiti laukan. Retsykiais kuris nors atverdavo duris, įleisdamas speiguoto oro sūkurį, tačiau budrumo priepuoliai tuo ir apsiribojo. Didžiuma apsauginių buvo taikos meto kareiviai, nė nenutuokiantys, kokie aukšti šio žaidimo statymai, tad dabar vaikinai taikiai postringavo apie moteris, seksą, mašinas, vadovybę, seksą, šeimas, ateitį, seksą, nugėrimus, narkotikus, vakarėlius ir seksą. Visi sėkmingai pražiopsojo abu Oveno Anderhilo žygius link daržinės (jį buvo nesunku pastebėti iš devinto bei dešimto posto) ir, žinia, paskutinieji susigaudė, jog šįsyk reikalų turi su tikru ir visapusišku maištu jų sukiužusiame laive.

Septynetas kitų, Kurco komandoje praleidusių kiek ilgesnį laiko tarpą, vadinas, spėjusių nusipelnyti, įsitaisė parduotuvėje prie malkomis kūrenamos krosnies. Jie lošė kortomis toje pačioje kontoroje, kur maždaug prieš du šimtus metų Kurcas klausėsi Oveno įrašo "pasigailėkite mūsų". Šešetas lošiančiųjų buvo sargybiniai. Septintasis - Šuns Brodskio kolega Džinis Kembris. Kembris negalėjo užmigti. Nemigos priežastis slypėjo po elastiniu medvilniniu riešo raiščiu. Jis nežinojo, kiek ilgai jį gelbės tas raištis, nes raudonoji augmenija nuolat plėtėsi. Jei nesiims jokių priemonių, kas nors būtinai pastebės ir tuomet, užuot lošęs kortomis kontoroje, jis atsidurs karvidėje su civiliais.

Bet nejau jis vienas toks? Iš Rėjaus Parsonso ausies kyšo vatos gniutulas. Rėjus skundėsi ausies skausmu, bet ar tai tiesa? Tedas Trezevskis tvarsčiu apsivyniojo dilbį, aiškino, jog dieną atsirėmė į spygliuotą vielą. Gal ir nemeluoja. Džordžas Adelis, tiesioginis Šuns viršininkas ramesniais laikais, ant plikės užsitempė megztą kepurę ir dabar panėši į persenusį baltąjį reperį. Matyt, po ja nieko nėra, išskyrus odą, tačiau dėvėti megztą kepurę šitokiame karštyje? Mažų mažiausiai keista.

- Pasuoju, - tarstelėjo Hovis Everetas.

- Keičiu spalvą, - atsiliepė Denis O'Brajenas.

Parsonsas ir Adelis sužiuro į partnerį. Bet Kembris jų beveik negirdėjo. Akyse ūmai stojo moteris su kūdikiu ant rankų. Ji mėgino perbėgti snieguotą aptvarą, o kareiviai laistė vargšelę napalmu. Kembris susigūžė iš siaubo - pamanęs, kad paveikslą iššaukė nešvari jo sąžinė.

- Džini! - šūktelėjo Elas Kolmenas. - Ar ketini...

- Kas tai? - suraukė antakius Hovis.

- Apie ką šneki? - paklausė Tedas Trezevskis.

- Įsiklausyk ir suprasi, - atsiliepė Hovis.

Bukas lenkiūkštis, pasigirdo Kembrio galvoje, tačiau Tedas į įžeidimą nesureagavo. Skanduojantys balsas kas minutę vis garsėjo, goždami vėją, sparčiai kaupdami jėgą ir galybę.

- Dabar! Dabar! Dabar! Dabar! DABAR!

Riksmai skardėjo karvidėje, stačiai jiems už nugarų.

- Kurių velnių... - nutęsė Adelis, mąsliai įsistebeilydamas į sudedamą stalą, užverstą išmėtytais žemėlapiais, peleninėmis, ženkleliais ir pinigais. Ūmai Džinis Kembris suprato, jog po idiotiška vilnone kepure išties ničnieko nėra, išskyrus plikę. Nominaliai Adelis vadovavo jų grupei, gi iš tikrųjų nieko nenutuokė. Nematė kylančių kumščių, negirdėjo stipraus minties balso, traukiančio solo partiją.

Kembris pastebėjo sunerimusius Parsonso, Evereto ir Kolmeno veidus. Šie irgi matė. Akimirkai supratimas juos suartino, gi sveikieji tik nustebę žvalgėsi vienas į kitą.

- Tie šūdžiai kyla šturmui, - ištarė Kembris.

- Nekvailiok, Džini, - numojo Džordžas Adelis. - Jie nė nenutuokia, kas jų laukia. Nieko čia baisaus, pamanyk, civiliokai. Šiaip, nuleis garą...

Bet sakinio pabaigą užgožė vienintelis žodis - DABAR, - tarsi pjūklas perrėžęs Kembrio smegenis. Rėjus Parsonsas ir Elas Kolmenas susiraukė iš skausmo. Hovis Everetas sustūgo, delnais suspausdamas smilkinius. Mėšlungiškai kilstelti keliai bilstelėjo į stalviršį. Kortos, pinigai ir ženkleliai pažiro į visas puses. Dolerinis banknotas nusileido ant krosnies ir susiraitė.

- Ak, subingalvi, tik pasižiūrėk, ką... - pradėjo Tedas.

- Jie eina, - išspaudė Kembris. - Netrukus jie imsis mūsų.

Parsonsas, Everetas ir Kolmenas metėsi prie karabinų M-4, atremtų į sieną prie senojo Goslino drabužių kabyklos. Likusieji sustingo iš netikėtumo ir apstulbę stebeilijo į bendražygius... bet tuomet sugrumėjo minios spaudžiami karvidės vartai. Iš lauko jie buvo užstumti didžiuliais plieniniais kareiviškais skląsčiais, kurie kol kas dar laikėsi. Bet štai

papuvęs medis nebeištvėrė, ir pro atsivėrusią angą plūstelėjo kaliniai, be atvangos skanduodami stebuklingąjį žodį "dabar" bei trypdami nelaimės draugus, kuriems nepavyko atlaikyti spaudimo.

Kembris taip pat šoko prie sienos ir stvėrė karabiną, kurį tučtuojau išplėšė jam iš rankų.

- Šitas mano, mulki, - iškošė Tedas Trezevskis.

Karvidę ir kontorą skyrė vos dvidešimt jardų. Minia mikliai įveikė niekingą atstumą, be atvangos klykdama: "DABAR, DABAR, DABAR!".

Staliukas su griausmu apvirto, nužerdamas kortomis visą laisvą erdvę. Sulig pirmaisiais maišto požymiais įsijungė į užtvarą įmontuota signalizacija. Pirmieji vielos šturmuotojai arba iškepė, arba pakibo ant storų dyglių, nelyginant didžiulės išsipūtusios žuvys. Po akimirkos nerimastingus skambučius užgožė veriamas sirenos kauksmas, Visuotinis Pavojus, kurį retsykiais vadindavo "Trijų Šešiukių Padėtimi", pasaulio pabaiga. Iš plastikinių tualeto būdelių dirsčiojo persigandę ir sutrikę sargybiniai.

- Karvidė! - sukliko kažkas. - Karvidėje subruzdimas! Jie bėga!

Pusiau išsirengę, basi sargybiniai išpuolė į sniegą ir pabiro palei užtvarą - nė neįtardami, jog daugiau nei aštuoniasdešimt kamikadzių, buvusių elnių medžiotojų, užtrumpino srovę savo kūnais, užgriūdami ant vielų, blaškydamiesi priešmirtinėse konvulsijose ir toliau visa gerkle klykdami "DABAR!"

Niekas nepastebėjo dar vieno bėglio - aukšto, lieso, su senoviškais raginiais akiniais. To, kuris atsiskyrė nuo likusiųjų ir nupėdino per aptvare išaugusias pusnis. Nors Henris nematė ir nejautė persekiotojų, visgi, dar sykį apsidairęs, pasileido bėgte. Pats sau atrodė mažas ir bejėgis, žeminančiai pažeidžiamas po šitomis negailestingomis ir akylomis prožektorių akimis, o sirenų bei skambučių kakofonija varė iš proto, kėlė panišką siaubą... draskė, visai kaip Daditso verksmas anądien, brolių Trekerių pastato užkaboriuose.

Vylėsi, jog Anderhilas jo laukia. Kol kas pasakyti sunku: itin tirštas sniegas slėpė tolimąjį aptvaro galą, bet netrukus jis bus ten, ir viskas pasidarys aišku.

9.

Kurcui beliko apsiauti antrą batą, kai prasidėjo sumaištis, orą sudrebino kurtinantis sirenų bei signalizacijos kauksmas, ir įsijungė papildomas apšvietimas, užliedamas šį Dievo pamirštą Žemės lopinėlį dar labiau akinančiu švytėjimu. Kurcas nepajuto nei nuostabos, nei apmaudo, tik kažkokį apgailestavimą, sumišusį su palengvėjimu. Palengvėjimu, nes nežinoma pabaisa, ėdusi jo nervų ląsteles, galiausiai išsidavė, ir dabar beliko tik imtis kontroliuoti padėtį. Apgailestavimą, nes toji nesąmonė neišsilaikė dar dvi valandas. Viso labo dvi valandos, ir būt galima ramiai susumuoti operacijos rezultatus.

Nepaleisdamas iš rankų bato, Kurcas išlėkė iš "Vinebago" laukan. Iš karvidės sklido audringas nevaldomas staugimas, kažkas panašaus į kovos šūksnį, į kurį nejučia atsiliepė netgi jo širdis. Uraganinis vėjas slopino šauksmus, bet ne itin: regis, kaliniai visi kaip vienas metėsi į mūšį. Nežinia kaip, tačiau jų sočiose, išlepusiose, čia-šitaip-negali-būti gretose atsirado Spartakas - kas būtų pagalvojęs?

Vis ta prakeikta telepatija, pagalvojo Kurcas. Niekada jo neapvylusi intuicija kuždėjo: nutiko nepataisomas dalykas, ir visa operacija ritasi velniop, tačiau, nieko nepaisant, Kurcas šypsojosi. *Vis ta prakeikta telepatija. Užuodė, kas jų laukia... ir kažkas nusprendė veikti.*

Jo akyse pro ištiškusius karvidės vartus pabiro margaspalvė minia su oranžinėmis kepurėmis. Vienas kalinys griuvo ant perlaužtos lentos smaigalio, pervėrusio žmogų it drebulinis smaigas vampyrą. Tie, kurie paslydo ant sniego, buvo sutrypti. Ir visa tai vyko negyvoje abejingoje prožektorių šviesoje. Kurcas, nelyginant reslingo čempionato žiūrovas, įsitaisęs geriausioje vietoje, regėjo viską. Viską, kas dėjosi ringe.

Dvi bėgančiųjų grupės, po penkiasdešimt ar šešiasdešimt žmonių kiekvienoje (kaliniai darniai laikėsi drauge, tarsi kareiviai per apmokymus), metėsi ant užtvaros abipus nuskurusios parduotuvėlės. Gal puolantys nežinojo, kad viela teka mirtinai pavojinga srovė, o gal jiems buvo vis vien. Likusi masė pasileido aplink parduotuvę. Tai pati silpniausia

gynybos grandis, bet dabar jau vis vien. Kurcas suprato, jog užtvara neatlaikys.

Dar niekada jo griežtai patikrinti planai negriuvo taip sparčiai ir grubiai: du ar trys šimtai nerangių lapkričio karių strimgalviais puola atakon, klykdami "banzai". O jis nėmaž neabejojo, kad įkalintieji, kaip ir visi galvijai, nuolankiai lauks, kol piemuo nuves juos į skerdyklą.

- Neblogai, berniukai, - sumurmėjo Kurcas nujausdamas, jog dega dar kažkas, ko gero, jo sumauta karjera... bet galas vis vien arti, neveltui jis pasirinko tokią galvosūkišką operaciją, kad paskui oriai pasitrauktų nuo scenos, argi ne? Kiek suprato, nuo šiol mažieji pilkieji žmogeliukai iš kosmoso - antrinė užduotis. Jeigu jis būtų žinių vedėjas, ekrano užsklanda skelbtų: SIURPRIZAS! NAUJOSIOS EROS AMERIKIEČIAI DEMONSTRUOJA STEBĖTINĄ DIDVYRIŠKUMĄ! Galima sakyt, nepakartojamą didvyriškumą. Stačiai gėda žudyt tokius narsuolius.

Sirenos kauksmas tai garsėjo, tai nutykdavo snieguotoj nakty. Pirmoji bėglių banga smogė į galinę parduotuvės sieną. Kurcas kone pamatė, kaip suvirpo statinys.

- Prakeikta telepatija, - šiepdamasis pakartojo jisai. Regis, jo žmonės galiausiai atsitokėjo ir pabiro iš sargybos būdelių, iš autoparko, valgyklos ir puspriekabių, paverstų improvizuotais barakais. Tačiau šypsena akimoju užgeso, išstumta nuostabos.

- Šaukite! - sušuko jis. - Kodėl jūs nešaudote?

Kai kas išties atidengė ugnį, bet tokių buvo pernelyg mažai. Niekingai mažai. Kurcas užuodė paniką. Jo žmonės nešaudė, nes iš baimės pridėjo į kelnes. O gal paprasčiausiai žinojo, kad, sudorojus kalinius, ateis ir jų eilė.

- Prakeikta telepatija, - pakartojo Kurcas, ir ūmai parduotuvėje prasidėjo susišaudymas. Kontoros, kurioje dar vakar kalbėjosi su Ovenu Anderhilu, langus nutvieskė akinantys tvyksniai. Du stiklai išlėkė velniop. Pro antrą langą mėgino iššokti kažkoks vyriškis (Kurcas vos spėjo atpažinti Džordžą Adelį), tačiau jį tučtuojau pastvėrė už rankų ir įtraukė atgal.

Vaikinai kontoroje bent jau mėgino priešintis, tačiau kas gi jiems beliko? Berniukai kovojo už savo gyvybę. Kareiviai niekaip nespėjo

nubėgti iki kautynių vietos. Kurcas jau pamanė, kad reikėtų mesti batą šalin ir stverti savo devintąjį kalibrą. Nukepti kelis bėglius. Prisišaudyti grobio. Prisirinkti trofėjų. Šiaip ar taip, aplink viskas griūva. Kodėl gi ne?

Anderhilas. Štai kodėl. Ovenas Anderhilas kažkaip susijęs su visa šia sumaištim. Kurcas nėmaž tuo neabejojo - kaip ir tuo, kad jį vadina Kurcu. Visa tai dvelkė išdavyste, o išdavystė glūdėjo Anderhilo kraujyje.

Goslino kontoroje vėl nuaidėjo šūviai... skausmo klyksmai... triumfo šūksniai. Kompiuterinės smegenys, salotų rijikės, "Eviano" ėdikės, niekingieji gotai paėmė savo tvirtovę.

Kurcas sugrįžo į "Vinebagą", užtrenkė duris, kad neregėtų visos tos šlykštybės, ir nusiskubino atgal į miegamąjį - skambinti Fredžiui Džonsonui. Bato neapsiavė, bet ir nepaleido.

10.

Kai į parduotuvę įsiveržė pirmoji kalinių banga, Kembris klūpėjo už rašomojo senojo Goslino stalo ir pašėlusiai naršė stalčius, ieškodamas kokio nors ginklo. Dar nežinojo, kad gyvas liks vien todėl, kad nieko nesuras.

- DABAR! DABAR! DABAR! - skandavo proto netekę bėgliai. Jie taip smarkiai rėžėsi į galinę sieną, jog atrodė, kad į ją atsitrenkė sunkvežimis. Lauke pasigirdo klaikus treškesys: vielą užgriuvo pirmieji mirtininkai. Kontoroje sumirgėjo šviesa.

- Laikykitės kartu, vaikinai! - suriko Denis O'Brajenas. - Dėl Viešpaties Dievo, laikykitės visi...

Atsarginio išėjimo durys išlėkė su tokia jėga, jog nuvirto ne į priekį, o atgal, pridengdamos puolančius nelyginant skydas. Kembris niurktelėjo po stalu, rankomis prisidengdamas galvą. Durys vėl siūbtelėjo į priekį ir atsirėmė į stalą - vadinas, kol kas jis saugus.

Ausis draskė mažoje patalpoje skardintys šūviai, jie gožė sužeistųjų ir mirštančių klyksmus, tačiau Kembris suprato, jog šaudė tik Trezevskis, Adelis ir O'Brajenas. Kolmenas, Everetas ir Rėjus Parsonsas tik suglumę stovėjo, glausdami prie krūtinės ginklus.

Slėptuvėje prigludęs Džinis Kembris matė, kaip kaliniai šluoja

viską, kas pasipainiojo jų kely, kaip patys pirmi, pakirsti kulkų, griūva, krauju užliedami sienas, grindis, reklaminius plakatus. Matė, kaip Džordžas Adelis sviedė karabiną į du žaliūkus su oranžinėmis striukėmis ir puolė prie lango. Jis beveik spėjo išgriūti laukan, bet žmogus su raudona Ripli dėme ant skruosto suleido dantis Džordžui į kulkšnį, nelyginant į Kalėdų kalakuto kulšį, o antrasis užgniaužė klyksmą, staigiai trūkteldamas kareivio galvą kairėn. Kambarį užtvindė žydri parako dūmai. Tačiau Kembris vis vien įžiūrėjo Elą Kolmeną, sviedusį šautuvą šalin ir ėmusį klykti drauge su užpuolikais: “Dabar! Dabar! Dabar!” Išvydo, kaip Rėjus Parsonsas, pats taikiausias ir ramiausias žmogus pasaulyje, nusitaikė į Denį O’Brajeną ir ištaškė tam smegenis.

Dabar viskas pasidarė paprasčiau. Dabar buvo tik taip: užsikrėtusieji prieš sveikuosius.

Nuo stipraus smūgio stalas nuskriejo link sienos. Durys užgriuvo Kembrį, jomis nudundėjo žmonės. Vyrukas pasijuto it kaubojus, grumtynių metu nudribęs nuo savo žirgo. Jį sutraiškys, tikrai sutraiškys!

Dar akimirka, ir mirtinas spaudimas atlėgo. Kembris atsiklaupė, ir durys nuslydo į šalį, atsisveikinimui skaudžiai stukteldamos rankena į šonkaulius. Kažkas prabėgdamas spyrė į šoną, kažkieno batas drykstelėjo ausį, ir tuomet Kembris įsigudrino atsistoti. Nuo dūmų pamėlusiame kambaryje skardėjo klyksmai ir riksmai. Keli augaloti medžiotojai atsitrenkė į krosnelę, ir ta nusirito grindimis, pakeliui taškydama liepsnojančias klevo pliauskas. Suruseno pinigai ir kortos. Parduotuvėje pasklido aitri plastikinių pokerio ženklelių smarvė. *Rėjaus ženkleliai*, nei iš šio, nei iš to pagalvojo Kembris. *Jis vežėsi savo ženklelius į Persų Įlanką. Ir į Bosniją.*

Niekieno nepastebėtas Kembris toliau stovėjo nuošalyje. Bėgantys kaliniai nesilaužė pro duris tarp kontoros ir parduotuvės, šito nė nereikėjo: jie spėjo išversti visą sieną, tiksliau, plonutę pertvarą. Nuolaužas pamažėle laižė ugnis.

- Dabar, - sumurmėjo Džinis Kembris. - Dabar.

Jis išvydo Rėjų Parsonsą, drauge su likusiais skuodžiantį link fasadinio priebučio. Įkandin bėgo Hovis Everetas. Pakeliui jis pastvėrė duonos kepalą ir nukūrė su minia.

Liesas seneliokas su skrybėle ir sunkiu paltu stumteltas užgriuvo

ant krosnies ir liko tysoti paslikas. Dar spėjo laibai veriamai surikti, kai veidas prilipo prie įkaitusio metalo ir ėmė lydytis.

Kembris ne tik išgirdo, bet ir *pajuto* tą riksmą.

- Dabar! - suklykė jis, pasiduodamas ir prisidėdamas prie likusiųjų. - Dabar!

Rodos, operacija Mėlynasis Vaikis pasibaigė.

11.

Henris nubėgo tris ketvirčius kelio ir sustojo, sunkiai švokšdamas ir stverdamasis už širdies. Už nugaros veržliai vystėsi miniatiūrinis armagedonas, jo rankų darbas, o priešaky nebuvo nieko, išskyrus tamsą. Anderhilas, šunsnukis, nusiplovė, paliko jį...

Ramiau, gražuoliuk, ramiau...

Dusyk mirktelėjo žiburėliai. Henris ieškojo ne ten, tiek ir bėdos. Ovenas laukė mažumą kairiau pietvakarinio aptvaro krašto. Dabar Henris aiškiai matė kvadratinius visureigio kontūrus. Už nugaros vis skardėjo riksmai, klyksmai, įsakymai, šūviai. Šaudė ne taip pašėlusiai, kaip jis tikėjosi, tačiau spėlioti, koks gi čia reikalas, nebuvo kada.

Greičiau, paragino Anderhilas. *Reikia nešdintis iš čia.*

Palūkėk. Stengiuos kaip įmanydamas.

Henris vėl pasileido bėgte. Kad ir kas slypėjo Oveno dopinge, tablečių poveikis silpo, ir kojos pastebimai apsunko. Šlaunies niežulys varė iš proto, burnoje irgi niežėjo taip, kad norėjosi lipti sienom. Grybelis lėtai ropojo liežuviu, tarsi niekaip nesprogstantys angliarūgštės burbuliukai mineraliniam vandeny.

Ovenas perkirpo vielą - tiek spygliuotą, tiek tą, su srove - ir jau stovėjo prie "Snou keto" (balto, priderinto prie fono, nenuostabu, kad Henris jo nepastebėjo), atrėmęs į šlaunį automatą ir stengdamasis sukioti galvą šimto aštuoniasdešimt laipsnių kampu. Begalinių žiburių šviesoje Ovenas metė kelis šešėlius, kurie šakojosi nuo batų it pamišusios laikrodžio rodyklės. Anderhilas stvėrė Henrį už peties. *Gerai jautiesi?*

Henris linktelėjo. Kai tik Ovenas nutempė jį iki "Snou keto", orą perplėšė kurtinantis sprogimas, primenantis paties didžiausio pasaulyje

karabino šūvį. Henris pasilenkė, už kažin ko užkliuvo ir vos neparpuolė. Gerai, kad Ovenas spėjo įsikibti į jo striukės apykaklę.

Kas...

Dujos. O gal ir benzinas. Žiūrėk.

Anderhilas apgręžė Henrį, ir tas išvydo milžinišką ugnies stulpą. Į dangų, nelyginant animaciniame filmuke, kilo parduotuvės liekanos: lentos, čerpės, degantys "Čirioz" pakeliai, liepsnojantys tualetinio popieriaus rulonai. Kažkokie kareiviai it pakerėti stebėjo fejerverką. Kiti lėkė į mišką, matyt, persekiojo bėglius. Nors Henrio galvoje siautėjo jų panika - *Bėgti! Bėgti! Dabar! Dabar!* - jis atsisakė tikėti tuo, ką regi. Vėliau, mažumą pamąstęs laisvėje, suprato, kodėl kareiviai buvo išvien su civiliais, bet dabar ničnieko nenutuokė: pernelyg sparčiai viskas vyko.

Ovenas vėl apsuko bendražygį ir kone švystelėjo į keleivio krėslą, įstumdamas po nukarusiu kiltiniu stogu, aitriai dvelkiančiu variklių alyva. Kabinoje buvo šilta, prie skydelio prikabinta racija be atvangos cypčiojo ir kvaksėjo. Henris pastebėjo vienintelį dalyką: dešimtyse vienas kitą perrėkiančių balsų aiškiai girdėjosi isteriškos gaidelės. Jį užliejo nežabotas džiaugsmas. Tokios pašėlusios laimės nebuvo patyręs nuo tos dienos, kai jiems pasisekė įbauginti Ričį Grenado ir jo dragužius goblinus. Šitai operacijai vadovavo būtent tokie, kaip anie, gauja suaugusių Ričių Grenado, ginkluotų ne šuns išmatomis, o galingais automatais.

Tarp sėdynių kažkas dunksojo: dėžė, kurioje žybsėjo du gintariniai žiburiukai. Henris pasilenkė, stengdamasis perprasti, kas gi čia; Ovenas įsitaisė vairuotojo vietoje ir, sunkiai alsuodamas bei šypsodamasis, paskutinį kartą pažvelgė į liepsnojančią parduotuvę.

- Atsargiau su ta dėže, brolau, - perspėjo jis. - Neliesk mygtukų.

Henris kilstelėjo dėžę - kone tokio pat dydžio, kaip ir Daditso numylėta priešpiečių dėželė su Skubiu Dū. Mygtukai, kuriuos minėjo Anderhilas, glūdėjo po mirksinčiais indikatoriais.

- Kas čia?

Ovenas suktelėjo degimo raktelį, ir pašildytas variklis akimoju suburzgė. Anderhilas nesiliovė šypsotis, ir ryškioje šviesoje, besisunkiančioje pro priekinį stiklą, Henris pastebėjo raudonai oranžines bairumo gijas, šiurpinančiais kutais nukarusias po bendražygio akimis. Antakiai irgi apžėlė.

- Čia pernelyg šviesu, - tarstelėjo kariškis. - Reikia nuleisti štoras.

Ovenas stebėtinai mikliai apgręžė visureigį, tarsi motorinę valtį, ir Henris, nepaleisdamas iš rankų dėžutės, palaimingai įsispaudė į krėslo atkaltę. Jautė, kad po visko, ką teko patirti, galėtų bent penketą ateinančių metelių praleisti invalido krėsle, nes anaiptol nebetrokšta vaikščioti savomis kojomis.

Anderhilas kreivai dėbtelėjo į bendrakeleivį ir pasuko "Snou ketą" link aukštais sniego krantais įrėminto griovio, kadaise vadinto Sonipondo keliu.

- Tau pasisekė, - pratarė jis. - Atvirai šnekant, aš abejojau ir nesigėdiju šito pripažinti. Tačiau tu įstengei išjudinti visą tą mėšlo krūvą.

- Aš gi tau sakiau, kad esu motyvacijų meistras, - šyptelėjo Henris. *Be to*, mintimis perdavė jis, *daugumai jų vis vien lemta numirti.*

Nesvarbu. Tu suteikei jiems šansą. Ir dabar...

Šaudymas vėl sustiprėjo, bet tik tuomet, kai kulka atšoko nuo metalo tiesiai viršum jų galvų, Henris sumojo, kad šauliai taikosi į juos. Antroji žvangėdama rikošetavo nuo visureigio vikšrų, ir Henris įtraukė galvą į pečius, tarsi šitai galėtų jį išgelbėti. Nesiliaudamas šypsotis, Anderhilas bedė ranka kažkur į dešinę. Henris atsisuko kaip tik tą akimirką, kai nuo kvadratinės visureigio dėžės atšoko dar dvi kulkos. Abu kartus pasilenkė. Ovenas, regis, nieko nepastebėjo. Ten, kur jis rodė, tamsavo priekabų sankaupa. Priešais ją išsirikiavo namelių ant ratų kolonija, o greta paties didžiausio, "Vinebago", kuris atrodė it tikrų tikriausia vila, susispietė keli žmonės, pleškinantys į "Snou ketą". Nors atstumas buvo gana didelis ir vėjas bei pūga netyko, šauliai pernelyg dažnai pataikydavo į tikslą. Jų link skubėjo pastiprinimas (vienas profas bėgo atlapa krūtine, kuri gan neblogai atrodytų komikse apie superherojų). Centre stovėjo aukštas žilas vyriškis, greta mindžikavo dar vienas, stambesnis. Henrio akyse liesasis kilstelėjo šautuvą ir spustelėjo gaiduką, net nesiteikdamas prisitaikyti. *Dzin-n* - ir pačia Henrio panose nuzvimbė įkyri musė.

Kaip bebūtų keista, Ovenas nusijuokė.

- Tasai žilas ir liesas - pats Kurcas. Jis čia svarbiausias, ir yra neprilygstamas snaiperis.

Į "Snou keto" korpusą bei vikšrus be atvangos caksėjo kulkos.

Viena visgi įlėkė į kabiną, ir racija nutilo. Jie ir toliau tolo nuo "Vinebago", tačiau, regis, didėjantis atstumas šaudančiųjų taiklumui neturėjo jokios įtakos. Kiek atminė Henris, visi tie galvijai mokėjo valdyti ginklą. Anksčiau ar vėliau juos vis vien pričiups... bet Ovenas nesiliovė šypsotis. Henris tik dabar sumojo susidėjęs su žmogumi, kur kas rimčiau galvojančiu apie savižudybę, negu jis pats.

- Šaunuolis greta Kurco - Fredis Džonsonas. Visi tie muškietininkai - Kurco berniukai, tie, kurie privalo... ei, saugokis!

Čaižus pliaukštelėjimas, dar viena plieninė bitė, šįsyk prazvimbusį tarp jų, ir plastmasinis rutuliukas ant pavarų perjungimo sverto pažiro į dulkes. Ovenas nusikvatojo.

- Kurcas! - suklykė jis. - Galiu lažintis iš paskutinio dolerio! Įsivaizduoji, pagal įstatymą jam reikėjo atsistatydinti jau prieš dvejus metus, o tas šunsnukis vis dar šaudo nelyginant Anė Oukli!* - Anderhilas iš susižavėjimo stuktelėjo kumščiu per vairą. - Na, bet gero po truputį. Pasilinksminome, ir gana. Išjunk apšvietimą, gražuoliuk!

- Ką?

Vis dar šypsodamasis, Ovenas bedė pirštu į dėžę su mirksinčiais žiburėliais, ir Henris pagalvojo, kad bairumo lankai po jo akimis panėši į kovinį indėnų raštą.

- Spustelk mygtukus, mažyli. Spustelk mygtukus ir nuleisk uždangą.

12.

Staiga - šitai visuomet nutinka staiga, tarsi mostelėjus burtų lazdele, - pasaulis pranyko, ir Kurcas atsidūrė vakuume. Sužvėrėjusio vėjo klyksmas, sniego užtaisai, sirenų kauksmas, nervingas signalų ritmas... viskas dingo. Kurcas jau nebematė nei Fredžio Džonsono, nei likusiųjų vaikinų iš "Imperiel Veli". Dabar visa jo esybė susitelkė perdėm į tolstantį "Snou ketą". Aiškiai matė Oveną Anderhilą kairiajame krėsle, matė kiaurai plieninę kabinos kriauklę, tarsi jis, Eibas Kurcas, būtų apdovanotas rentgeniniu Supermeno regėjimu. Atstumas buvo neįtikė-

*Moteris kaubojė, garsėjusi savo taiklumu.

tinai didelis, tačiau tai neturėjo reikšmės. Kita kulka pataikys stačiai į išdaviko, drįsusio peržengti Ribą, pakaušį.

Jis kilstelėjo šautuvą, prisitaikė...

Naktyje vienas po kito nugriaudėjo du sprogimai, ganėtinai arti, kad smogiamoji banga parmuštų žemėn ir Kurcą, ir jo vaikinus. Priekaba su užrašu "Intel Insaid" apsivertė ir rėžėsi į kilnojamą virtuvę su lentele "Spago".

- Jėzau! - riktelėjo kažkas.

Užgeso anaiptol ne visi prožektoriai: Anderhilas tespėjo pakišti terminius užtaisus po dviem iš keturių generatorių (darbuodamasis Ovenas be atvangos bambėjo sau po nosim: "Į Benberio kryžkelę, į Benberio kryžkelę, bim-bos, raitas ant lazdos"), tačiau per sniegą švilpiantis visureigis ūmai pradingo keistuose kibirkštimis nubarstytuose šešėliuose, ir Kurcas nuleido šautuvą.

- Kad tave, - be jokios išraiškos iškošė jis. - Nešaudyti. Nešaudyti, mulkiai jūs nesusitupėję. Baikite, garbė Jėzui. Lipkite į furgoną. Visi, išskyrus Fredį. Susiimkite už rankų ir melskitės Dievui Tėvui Visagaliui, kad padėtų sėkmingai išnešti subines iš šito širšių lizdo. Eime, Fredi. Dėliok kojas.

Likusieji, lygiai dvylika žmonių, lėtai užkopė laiptais, nuolat atsigręždami į degančius generatorius ir liepsnojančią virtuvės palapinę (greta stovinti valgyklos palapinė irgi ruseno, savo eilės laukė izoliatorius ir morgas). Išsijungė pusė lempų ir prožektorių.

Kurcas apglėbė Fredžio Džonsono pečius ir pasivedė į šalį, į pusnį, kur naujos jėgos įgavęs vėjas nešė ir vijo sūkuriais kažin ką panašaus į mistišką ūkaną iš filmo apie vaiduoklius. Stačiai priešais juos ugnis linksmai rijo parduotuvę. Greta liepsnojo karvidė. Statinys su juodomis išlaužtų vartų angomis priminė bedantį sukriošėlišką žandikaulį.

- Fredi, ar myli Viešpatį? Sakyk tiesą.

Fredis visa tai jau mokėjo. Mantra. Įprasta mantra. Bosas valo jo smegenis.

- Aš myliu Jį, bose.

- Prisieki, kad tai tiesa? - kamantinėjo Kurcas, gręždamas jį žvilgsniu. Tiksliau pasakius, žvelgdamas kiaurai jį. Kažką planuodamas penkis žingsnius į priekį, jei tokia perdėm iš instinktų sudaryta būtybė

apskritai sugeba planuoti. - Žinodamas, jog už melą per amžius kankinsies pragare?

- Prisiekiu, bose.

- Tu labai Jį myli, tiesa?

- Labai, bose.

- Labiau, nei grupę? Labiau, nei geras muštynes ir savo darbą? - Pauzė. - Labiau, nei mane?

Jei brangini gyvybę, į tokius klausimus turi atsakinėt atsargiai, gerai pamąstęs. Laimei, jie ne tokie jau sudėtingi.

- Ne, bose.

- Telepatija išgaravo, Fredi?

- Kažkas buvo, pats nežinau, ar tai telepatija... balsai galvoj...

Kurcas linktelėjo. Ant karvidės stogo ėmė šokti raudonai auksiniai liepsnos liežuviai - lygiai tokio atspalvio, kaip ir Ripli grybelis.

- ...bet viskas praėjo.

- O likusieji grupės nariai?

- "Imperiel Veli"? - pasitikslino Fredis, linkteldamas į "Vinebagą".

- O tai kas gi? Gaisrininkų komanda? Aišku, jie.

- Visi švarūs, bose. Nė vienas neužsikrėtė.

- Puiku, tai yra, nelabai. Fredi, mums reikia kelių ligonių. Ir kai sakau "mums", omeny turiu tave ir mane. Man reikia amerikiečių, knibždančių tuo mėšlu, aišku?

- Tikrai taip.

Žinia, Fredis ničnieko nesuprato, bet kol kas tai nesvarbu. Jautė, kaip Kurcas ima valdyti padėtį stačiai jo akyse, ima valdyti padėtį, ir tai jau laimė. Kurcas paaiškins Fredžiui viską, ką jam dera žinoti.

Džonsonas baugiai grįžtelėjo į liepsnojančią parduotuvę, liepsnojančią karvidę, liepsnojančią virtuvę. Padėtis - blogesnių nebūna.

O gal ir ne. Dabar, kai Kurcas ima vadeles į savo rankas.

- Dėl visko kalta ta suknista telepatija, - balsu mąstė Kurcas, - bet pirminį postūmį visai šiai istorijai suteikė ne ji. Paprastas žmogaus niekšiškumas, šlovė Jėzui. Kas išdavė Jėzų, Fredi? Kas paženklino jį išdaviko bučiniu?

Fredis Bibliją skaitė kone vien todėl, kad ją padovanojo Kurcas.

- Judas Iskarijotas, bose.

Šefas skubiai linktelėjo. Jo akys be atvangos lakstė į šalis, vertino sugriovimų lygį, svėrė atsakomųjų veiksmų galimybes.

- Teisingai, drauguži. Judas išdavė Jėzų, o Ovenas Anderhilas išdavė mus. Judas gavo trisdešimt sidabrinių. Nelabai didelis atlygis, kaip manai?

- Nelabai, bose, - pritarė Fredis, pusiau nusigręžęs nuo Kurco, nes tą akimirką valgykloje kažin kas sprogo. Plieniniai pirštai sugniaužė jo petį ir atgręžė atgal. Baltomis vaiduokliškomis blakstienomis įrėmintos liepsnojančios Kurco akys stačiai įsisiurbė į pašnekovą.

- Žiūrėk į mane, kai su tavimi kalbuosi, - iššunkė jis. - Ir klausyk, kai į tave kreipiuosi. - Kurco ranka sugniaužė devynių milimetrų revolverį. - Antraip ištaškysiu tau smegenis. Naktis ir šiaip jau pasitaikė ne iš lengvųjų, ir *nėr ko mane siutinti, nususęs šunie! Supratai?*

Džonsono negalėjai apkaltinti drąsos stoka, tačiau dabar kareivio skrandyje kažkas apsivertė ir ėmė šliaužt link gerklės.

- Taip, bose, atleiskite.

- Tebūnie. Viešpats myli ir atleidžia, ir mums taip liepė. Nežinau, kiek sidabrinių kliuvo Ovenui, bet pasakysiu štai ką: mes privalome jį nutverti, praskėsti sėdmenis ir pragręžti mūsų berniukui naujutėlaitę skylutę, bent penkis sykius platesnę už buvusią! Tu su manim?

- Taip, bose. - Visų karščiausiai tą akimirką Fredis troško surasti tipą, apvertusį jo griežtai surikiuotą gyvenimą aukštyn kojom, ir išdulkint per visas skyles. - Kaip manote, bose, ar Ovenas visoj šioj istorijoj įklimpęs giliai?

- Manding, pakankamai, - šaltakraujiškai pratarė Kurcas. - Man rodos, Fredi, aš leidžiuos į dugną...

- Ne, bose.

- ... Bet nuskęsiu ne vienas. - Vis dar glėbdamas Fredį per pečius, Kurcas nusivedė savo naująjį pavaduotoją link "Vinebago". Merdintys ugnies stulpai žymėjo sudegusių generatorių vietas. Tik pamanyk, visa tai iškrėtė Anderhilas, vienas iš Kurco vaikinų. Neįsivaizduojama! Tačiau Fredis, nors ir ne iki galo patikėjęs siaubingąja naujiena, pamažu pradėjo karščiuotis. *Kiek sidabrinių, Ovenai? Kiek, prakeiktas išdavike?*

Kurcas sustojo laiptelių papėdėje.

- Duodu užduotį surasti ir sunaikinti. Ką paskirtum grupės vadovu?

- Galaher, bose.

- Keitę?

- Teisingai.

- Ar ji kanibalė, Fredi? Tokios grupės vadas turi būti kanibalas. Pats žinai, misija...

- Surys gyvą ir nepasprings, bose.

- Okei, - linktelėjo Kurcas. - Darbelis purvinas. Man reikia dviejų Ripli nešėjų, labiausiai tiktų vaikinai iš Mėlynosios grupės. Likusius... kaip gyvulius, Fredi. Dar kartą: "Imperiel Veli" skiriama užduotis surasti ir sunaikinti. Galaher ir likusiems teks susekti ir nušauti visus, kuriuos tik pajėgs. Tiek kareivius, tiek ir civilius. Terminas - iki rytojaus dienos dvyliktos nulis nulis. Po to - kiekvienas už save. Išskyrus mudu, Fredi.

Ugnis nutvieskė Kurco veidą bairumu, akis pavertė šeško veizolais.

- Mums teks užpjudyti Oveną Anderhilą ir išmokyti jį mylėti Viešpatį.

Nepaisydamas slidaus nutrypto sniego, Kurcas lėkte užlėkė "Vinebago" laipteliais - vikriai it kalnų ožys. Fredis Džonsonas užkopė įkandin.

13.

"Snou ketas" taip mikliai nušvilpė pylimu Sonipondo link, jog Henrį net supykino. Visureigis apsisuko ir nulėkė į pietus. Ovenas vairavo mašiną, nenuleisdamas akių nuo kelio. "Ketas" atkakliai skverbėsi į priekį. Henris primetė, kad jie važiuoja maždaug trisdešimt penkių mylių per valandą greičiu. Žinia, bėgliai įstengs sėkmingai pasišalinti iš slaptosios zonos, bet Henriui atrodė, jog Džounsis judėjo kur kas sparčiau.

Plentas priešaky? - paklausė Ovenas. *Teisingai?*

Taip. Už keturių mylių.

Kai pasieksime plentą, reiktų pasikeist mašiną.

Niekas nenukentės - žinia, jei tai priklausys nuo mūsų. Ir niekas nežus.

Henri... nežinau, kaip tau paaiškinti... bet čia ne žaislai.

- Niekas nenukentės, ir niekas nežus. Šiaip ar taip, ne tada, kai atiminėsime mašiną. Sutik, arba aš tučtuojau atsidarau dureles ir rituosi laukan.

Ovenas grįžtelėjo į jį:

- Tau jau gana, tiesa? Ir teprasmenga skradžiai tavo bičiulis bei viskas, ką jisai ruošia šiam pasauliui?

- Mano bičiulis čia niekuo dėtas. Jį pagrobė.

- Tebūnie. Kai mes keisime mašinas, niekas nenukentės. Jeigu tai priklausys nuo mūsų. Ir niekas nežus. Išskyrus, galimas daiktas, mus. Kur važiuojam?

Į Derį.

Jis ten? Paskutinysis išlikęs ateivis?

Man regis, ten. Šiaip ar taip, Deryje turiu draugą, kuris mums padės. Jis regi liniją.

Kokią liniją?

- Nesvarbu, - atsakė Henris ir pagalvojo: *Tai pernelyg sudėtinga.*

- Ką reiškia "sudėtinga? O "nėr kauliukų, nėr lošimo"?

Paaiškinsiu pakeliui. Jei sugebėsiu.

"Snou ketas" ritosi link valstijas skiriančios autostrados, plieno kapsulė su geltonais spinduliais, gręžiančiais sniego uždangą.

- Pakartok dar sykį, ką mes turime padaryti, - pareikalavo Ovenas.

- Išgelbėti pasaulį.

- Ir pasakyk, kuo tuomet tapsime... man reikia išgirsti.

- Didvyriais, - atsakė Henris, ir, atlošęs galvą į krėslo atkaltę, užsimerkė. O po akimirkos jau kietai miegojo.

TREČIA DALIS

KVEBINAS

Aš laiptais aukštyn vieną kartą kopiau,
Ir ūmai, ko nebuvo tenai, sutikau,
Kitądien ir vėl susitikt nepavyko,
Kada gi jis liausis manęs nebetykot?

Hjuzas Mirnsas

AŠTUONIOLIKTAS SKYRIUS

PERSEKIOJIMAS PRASIDEDA

1.

Džounsis taip ir nesuprato, kiekgi buvo laiko, kai iš sniego makalynės išplaukė žalia “Dykumos” iškaba - laikrodis “Dodžo” prietaisų skyde seniai sustojo, įkyriai rodydamas vidurnaktį, - tačiau sniegas dribo kaip dribęs, ir aplink tebetvyrojo tamsa. Išvažiavime iš Derio sniegvalės pralaimėjo nelygią kovą su uraganu. Pavogtas automobilis buvo “velniškai geras darbininkas”, kaip išsireikštų Džounsio tėtušis, bet ir jis ėmė silpti, slysdamas ir klimpdamas giliose sąnašose, tęsiamai riaumodamas ir tik vargais negalais skverbdamasis per tamsą bei pūgą. Džounsis nežinojo, kur traukia misteris Grėjus, ir netikėjo, kad anas ten nusigaus. Tik ne per tokią audrą, ne tokia mašina.

Radijas veikė, bet ne itin gerai, visų garsiausiai aidėjo statinių iškrovų treškesys. Tikslaus laiko kol kas nepranešė, bet Džounsiui pavyko nugirsti orų prognozę. Į pietus nuo Portlendo sniegą keitė lietus, tačiau nuo Ogastos iki Brunsviko toliau dribo šlykštus ledinės krušos ir šlapio sniego mišinys. Daugelis miestų bei miestelių liko be elektros energijos, ir, pasak pranešėjo, leistis į kelionę be grandinių būtų ne tik neįmanoma, bet ir mirtinai pavojinga.

Išgirdęs tokias geras naujienas, Džounsis neišpasakytai apsidžiaugė.

2.

Kai misteris Grėjus pabandė pasukti automobilį link panduso, kurio viršuje viliojamai švytėjo žalia iškaba, “Dodžas” bejėgiškai

nuslydo į šoną, taškydamas milžiniškus sniego debesis. Džounsis palingavo galvą - jei mašiną valdytų jisai, veikiausiai nusiristų nuo kelio ir įstrigtų griovyje, tačiau šitaip nenutiko. Nors misteris Grėjus nebuvo apsaugotas nuo Džounsio emocijų, visgi kur kas menkiau pasidavė panikai stresinėse situacijose ir, užuot aklai kovęsis su didžiule mašina, paprasčiausiai įsitvėrė į vairą bei leido sunkvežimiui slysti, kol tas sustojo savaime. Taikiai ant kilimėlio šnarpščiantis šuo net nepabudo, ir Džounsio pulsas bemaž nepadažnėjo. Jei už vairo sėdėtų jisai, širdis jau veržtųsi iš krūtinės. Bet, žinia, jeigu būtų jo valia, tokiu oru paprasčiausiai pastatytų mašiną į garažą ir pasiliktų namie.

Misteris Grėjus paklusniai sustabdė mašiną prie "stop" ženklo pačiame panduso viršuje, nors, kiek akys užmatė, visas 9-tasis plentas virto dykuma. Priešais pandusą lankinių lempų žiburiais spindėjo didžiulė automobilių stovėjimo aikštelė, po kurią, nelyginant gigantiški baltieji lokiai, klaidžiojo snieginiai viesulai. Paprastą naktį čia būtų sausakimša, riaumotų varikliai, žėrėtų žalios bei geltonos žibintų šviesos, tvyrotų nepaliaujamas triukšmas. Bet šiandien aikštelėje beveik nieko nesimatė, neskaitant ruoželio, pažymėto lentele: MOKAMAS PARKAVIMAS: KREIPKITĖS Į VALDYTOJĄ. SU SAVIMI TURĖTI KVITĄ. Už užtvaros stovėjo gal tuzinas užpustytų vilkikų ir refrižeratorių. Ko gero, vairuotojai dabar sėdėjo "Dykumoje", žaidė pinbolą, žiūrėjo bare televizorių ar stengėsi užsnūsti aptriušusiame bendrame miegamajame, kur už dešimtį dolerių galima gauti lovą, švarią antklodę bei nuostabų vaizdą į betono sieną. Ir visus juos kamavo ta pati mintis: *Kada gi aš iš čia išsinešdinsiu? Ir - kiekgi man visa tai kainuos?*

Misteris Grėjus atsargiai spustelėjo akseleratorių, nuosekliai laikydamasis Džounsio prisiminimų apie važiavimą žiemos metu, visi keturi pikapo ratai ėmė suktis, ir mašina, graušdamasi į sniegą, pajudėjo.

Nagi! - iš savo pozicijos prie lango ragino Džounsis. *Nagi, įstrik iki pat ausų! Nes kai įstringa sunkvežimiukas su visais keturiais varomais ratais, manyk, jog įstrigai rimtai ir ilgam!*

Bet tuomet ratai pradėjo ristis: iš pradžių priekiniai, ten, kur variklio svoris suteikė jiems kiek daugiau trinties, o paskui ir užpakali-

niai. “Dodžas” kirto 9-tąjį plentą ir trumpam stabtelėjo prie lentelės su užrašu ĮVAŽIAVIMAS. Už šitos matėsi antra: SVEIKI ATVYKĘ Į GERIAUSIĄ AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĘ NAUJOJOJE ANGLIJOJE. Žibintų šviesos tučtuojau nutvieskė ir trečią, pusiau užpustytą, bet visgi įskaitomą: VELNIAI RAUTŲ, SVEIKI ATVYKĘ Į GERIAUSIĄ AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĘ PASAULYJE.

Ar čia išties geriausia aikštelė pasaulyje? - pasmalsavo misteris Grėjus.

Žinoma, patikino Džounsis ir, nebepajėgdamas susivaldyti, nusikvatojo.

Kodėl taip elgiesi? Kodėl skleidi tokius garsus?

Tuomet Džounsis pastebėjo dar vieną dalyką, šiurpinantį ir jaudinantį: misteris Grėjus šypsojosi jo lūpomis! Neplačiai, tik vos vos, bet visgi šypsojosi!

Jis nežino, kas yra juokas, pamanė Džounsis. Aišku, dar visai neseniai ničnieko neišmanė ir apie įniršį, bet mokosi stebėtinai greit, šiaip ar taip, isterikuoja pagal visas taisykles.

Tavo žodžiai man pasirodė juokingi.

Kas yra “juokingas”?

Džounsis sutriko - neišmanydamas, kaip atsakyti į tokį klausimą. Norėjo, kad misteris Grėjus patirtų visą žmogiškųjų emocijų spektrą. Regis, jis pats išgyvens tik tuo atveju, jei sužmogins savo uzurpatorių, pagrobusį ir užvaldžiusį jo kūną bei didžiąją sąmonės dalį. Neveltui Pogo kartą pasakė: “Mes susitikome su priešu, ir priešas - tai mes”. Bet kaip paaiškinti žodžio “juokinga” reikšmę sporų saujai iš kito pasaulio? Ir kas čia juokinga, jei “Dykumos” šeimininkai savo aikštelę paskelbė geriausia pasaulyje?

Dabar jie riedėjo pro eilinę lentelę - su strėliukėmis, rodančiomis į kairę ir į dešinę. Po kairiąja buvo parašyta SUNKIEJI, po dešiniąja - LENGVIEJI.

Kur? - pasiteiravo misteris Grėjus, stabteldamas prie lentelės.

Džounsis būtų galėjęs priversti jį patį pasiieškoti informacijos, bet kuriems galams?

Mes - "lengvieji", trumpai tarstelėjo jis, ir pilkasis pasuko automobilį dešinėn. Ratai užklimpo, pikapą krestelėjo. Ledas pakėlė galvą, eilinį kartą garsiai išleido eteriu dvelkiančias dujas ir gailiai sustūgo. Šuns pilvas išpampo ir nukaro: kiekvienas pašalinis jį būtų palaikęs kale, kuri visai netrukus atsives šuniukų.

Aikštelėje ilsėjosi kelios dešimtys lengvųjų mašinų ir pikapų. Tos, kurios kone iki pat stogo skendo sniege, veikiausiai priklausė aptarnaujančiam personalui: mechanikams (čia visuomet budėdavo bent du), padavėjoms, virėjams. Džounsis žvaliai pažymėjo, kad visų švariausia atrodė šviesiai žydra patrulinė mašina su nedidele sniego pusnele aplink mirksintį švyturėlį. Išprovokuoti suėmimą? Be abejo, tai perbrauktų visus misterio Grėjaus planus; kita vertus, jis regėjo jau tris žmogžudystes, priskaičiuojant ir pikapo vairuotoją. Tiesa, dvi pirmosios vyko be liudininkų, ko gero, ten niekas nerastų ir Gerio Džounso pirštų atspaudų, betgi čia? Čia apstu liaudies. Jis įsivaizdavo save, stovintį teismo salėje. "Matote, teisėjau, visus tuos žmones nužudė į mane įsiskverbęs ateivis. Misteris Grėjus".

Dar vienas pokštas, kurio misteris Grėjus veikiausiai neįvertins.

Tuo tarpu pastarasis vėl naršė jo sąmonę.

"*Perdykuma*", pradėjo pilkasis ateivis. *Kodėl jūs šią vietą vadinate "Perdykuma", kai lentelėje aiškiai parašyta "Dykuma"?*

Lamaras sugalvojo, paaiškino Džounsis, prisimindamas ilgus linksmus pusryčius pakelės restoranėlyje, pakeliui į "Skylę sienoje" ar atgal. Irgi tradicijos dalis... *Šią užeigą taip vadino ir mano tėtis.*

Tai juokinga?

Nelabai. Gana grubus pokštas.

Misteris Grėjus sustojo kuo arčiau apšviestos restorano salelės, kaip įmanydamas toliau nuo policijos mašinos. Džounsis taip ir nesusigaudė, ar misteris Grėjus supranta mirksinčio švyturėlio reikšmę, ar ne. Jis išjungė žibintus, siektelėjo raktelių, tačiau ūmai apmirė ir išleido kelis čaižius, lojimą primenančius garsus:

- Cha! Cha! Cha!

Na, kaip? Patinka? - smalsiai ir mažumą nuogąstaudamas pasiteiravo Džounsis.

- Nieku gyvu, - atsiliepė misteris Grėjus, gesindamas variklį. Bet

ir toliau sėdėjo tamsoje, klausydamasis už kabinos stiklo kaukiančio vėjo. Paskui pabandė dar sykį, kiek ryžtingiau: - Cha, cha, cha, cha!

Džounsis, prigludęs savo kontoroje-slėptuvėje, krūptelėjo. Klaikus garsas. Tarsi vaiduoklis mėgintų pasiversti žmogum.

Juokas nepatiko ir Ledui. Šuva vėl sustūgo, baimingai žvelgdamas į vyriškį, įsitaisiusį prie šeimininko mašinos vairo.

3.

Ovenas purtė Henrį, stengdamasis pažadinti, ir galiausiai Henris nenoriai praplėšė akis. Buvo visiškai tikras, jog miegojo vos penkias minutes. Galūnės atrodė tokios sunkios, tarsi prie jų kas būtų pririšęs svarsčius.

- Henri!

- Aš čia.

Kairiąją koją niežti, burną taip pat, prakeiktas bairumas aplipino lūpas. Henris nubraukė grybelį ir net nustebo, kaip lengvai tas atplyšta. Nulekia it nebereikalingas lukštas.

- Klausyk. Ir žiūrėk. Pajėgsi?

Henris pažvelgė į pamėkliškai baltą kelią. Ovenas sustabdė "Snou ketą" šalikelėje ir išjungė žibintus. Kažkur priešaky, tamsoje, skambėjo balsai... kažkas panašaus į stovyklą. Henris išnaršė jų sąmonę. Ketvertas: visi jauni, eiliniai...

Mėlynoji grupė, sukuždėjo Ovenas. *Mes aptikome Mėlynąją grupę.*

Ketvertas jaunų žmonių, Mėlynosios grupės eiliniai. Besistengiantys neišsiduoti, kokie jie išsigandę, mėginantys atrodyti kieti... balsai naktyje... menkas balsų laužėlis tamsoje...

Henris suvokė galįs viską įžiūrėti, tegul ir miglotai (be abejo, jam kliudė sniegas): geltoni tvyksniai apšvietė posūkį į plentą. Ant prietaisų skydo gulėjo kartoninė picos dėžė, paversta padėklu, ant kurio voliojosi keli gabalėliai sūrio, krekeriai ir šveicariškas karinis peilis. Peilis priklausė vienam vaikinui, vardu Smitis, ir visi paeiliui pjaustė juo sūrį. Kuo ilgiau Henris žiūrėjo, tuo geriau matė, dar daugiau, skverbėsi į svaiginančias

gelmes, tarsi fizinis pasaulis nuo šiol būtų tapęs ne trimačiu, o keturmačiu ar netgi penkiamačiu. Ir lengvai suprato, kodėl: jis matė ne viena, o keturiomis akių poromis išsyk. Jie glaudėsi vienas prie kito kabinoje...

- "*Hamvis*"*!* - susižavėjęs šūktelėjo Ovenas. *Iš koto verčiantis "Hamvis Hameris"! Su patobulinta važiuokle! Prasibraus kur nori ir kaip nori! Būtent tokio mums ir reikia!*

Jaunuoliai sėdėjo pakankamai arti viens kito, bet visi keturi skirtingose vietose, žvelgdami į pasaulį iš keturių skirtingų taškų, ir buvo apdovanoti skirtingo aštrumo regėjimu - nuo kone ereliško (Deina iš Meibruko, Niujorko valstija) iki visiškai įprasto, vidutinio. Tačiau Henrio smegenys kažin kokiu būdu juos tyrė, vertino visus vienu metu, apdorojo. Atrodė, lyg ant ritės sustingusios juostos virstų gyvaisiais paveikslais. Tačiau ne taip, kaip kine: ne į kažkokį nepatikimą trimatį vaizdą, oi, ne, tai buvo visai naujas regėjimo būdas, toks, kuris gali tapti postūmiu į visiškai naują mąstymo būdą.

Jei tas mėšlas išplis dar toliau, pamanė persigandęs ir beprotiškai susijaudinęs Henris, *jeigu jis išplis...*

Ovenas stuktelėjo jam alkūne į šlaunį.

- Gal pataupsotum lekcijas tinkamesniam metui? - patarė jis. - Verčiau žiūrėk tenai, į aną plento pusę.

Henris automatiškai pažvelgė nurodyta kryptimi, mėgaudamasis savo unikaliu keturlypiu regėjimu, ir per vėlai sumojo, kad ne šiaip pažvelgė - norėdamas geriau įžiūrėti tolimąjį kelio galą, pajungė visos ketveriukės akis.

- Kontrolės praleidimo punktas, - sumurmėjo Ovenas. - Senojo Kurco kilpa. Viena iš jo apsidraudimo grandžių. Abu įvažiavimai į plentą užblokuoti, be leidimų nieko nebus. Man reikalingas "Hamvis", tokioje pūgoje geresnės mašinos nesurasi, bet nesinori sukelt įtarimo vaikinams anoje pusėje. Ar galime tuo pasirūpinti?

Henris vėl paeksperimentavo su jaunųjų kareivių regėjimais, pakrutino akių obuolius ir pastebėjo, kad, jei visi nežiūri į tą patį objektą, dieviškojo keturmačio-penkiamačio regėjimo pojūtis išgaruoja, palikdamas tik šleikštulį keliančią išskydusią perspektyvą, kurioje nebeveikia mentaliniai procesoriai. Tačiau Henris *judino* kareivių akių obuolius. Tiktai juos, tačiau...

Manding, įstengsime, jei veiksime kartu, atsakė Henris. *Sėskis arčiau. Ir liaukis kalbėjęs balsu. Palaikykime ryšį mintimis.*

Ūmai Henrio galva prisipildė naujo turinio. Regėjimas vėl pragiedrėjo, tačiau šįsyk perspektyva nebuvo tokia daugiaplanė. Tik dvi poros akių vietoj keturių: jo ir Oveno.

Anderhilas įjungė pirmąją pavarą, ir "Snou ketas" be šviesų pajudėjo į priekį. Žemas variklio grumėjimas skendo nepaliaujamame vėjo kauksme. Atstumui tirpstant, Henris tolydžio stiprino "Hamvyje" sėdinčių eilinių sąmonės kontrolę.

Kad tave kur, pusiau juokdamasis, pusiau dusdamas išspaudė Ovenas.

Apie ką tu?

Apie tave, seni: nepatikėsi, tolygu atsidurt ant skraidančio kilimo. Jėzau Kristau, na, ir stiprus gi tu!

Taip manai? Pažiūrėsim, kaip užgiedosi, sutikęs Džounsį!

Ovenas sustabdė "Snou ketą" žemos kalvos papėdėje. Už kalvos dryksojo plentas, o pačiame aukščiausiame pietinio panduso taške stovėjo "Hamvis". Mašinoje sėdėjo keturi jauni kariai - Bernis, Deina, Tomis ir Smitis, - graužiantys sūrį bei krekerius.

Henris su Ovenu jautėsi visiškai saugūs. Keturi bairumu neužsikrėtę jaunuoliai nė neįtarė, kad yra stebimi.

Pasirengęs? - paklausė Henris.

Turbūt. Šįsyk antroji asmenybė Henrio galvoj nervinosi, nors tuomet, kai į juos pleškino Kurcas su savo parankiniais, atrodė šalta it žaltys. *Perimk vadovavimą, Henri. Aš viso labo tik vykdytojas.*

Pradedam.

Henris veikė instinktyviai, susiejęs ketveriukę iš "Hamvio" draugėn. Nebaugino jų mirties ir griuvėsių vaizdais, o persikūnijo į Kurcą. Šiam tikslui nesidrovėdamas pasinaudojo ne tik Oveno Anderhilo energija, bet ir giliomis pastarojo žiniomis apie statutą ir vado pareigas. Pats veiksmas suteikė Henriui neišpasakytą pasitenkinimą. Beje, ir palengvėjimą taip pat. Vienas dalykas - judinti jų akis, ir visai kitas - visiškai užvaldyti protą. O juk šitie jaunuoliai neužsikrėtę bairumu, vadinas, turėtų būti atsparūs panašiems dalykams. Dėkui Dievui, yra ne taip!

Vaikinai, už kalvelės, stūksančios į rytus nuo jūsų, stovi

"Snou ketas", pranešė Kurcas. *Parvarykite jį į bazę. Tučtuojau - jokių klausimų, pastabų, čiuožkit čionai ir pasiskubinkit. Palyginti su dabartiniu jūsų transportu, visureigis gali pasirodyti kiek ankštokas, bet, manding, visi sutilpsite, šlovė Viešpačiui. Kelkit subines, kareiviai, Viešpats jus myli.*

Henris išvydo, kaip jie vienas po kito šoka į sniegą. Ramūs, užgesę veidai, beaistrės akys. Jau norėjo lipti laukan, bet pastebėjo, kad Ovenas nė nekrustelėjo. Tik lūpos judėjo, dėliodamos žodžius: "Kelkit subines. Viešpats jus myli".

Ovenai! Nagi!

Anderhilas sutrikęs apsidairė, linktelėjo ir šoko lauk.

4.

Henris paslydo, suklupo ant kelių, pakilo ir neramiai įsistebeilijo į srūvančią tamsą. Beliko nedaug, Dievas regi, visai nedaug, tačiau jis šiuose pusnynuose neįstengs įveikti nė dvidešimties pėdų, jau nekalbant apie pusantro šimto. *Egmenas traukia pirmyn, vis pirmyn*, pagalvojo jis. *Aš tai padariau. Galutinai nusikamavau ir pakliuvau į pragarą. Egmenas pra...*

Jį pastvėrė Oveno ranka... ne, ne tik ranka. Anderhilas maitino Henrį savo jėgomis.

Ačiū tau...

Padėkosi paskui. Ir pamiegosi. O kol kas nenuleisk akių nuo kompanijos.

Tačiau kompanijos nebuvo. Buvo tik Bernis, Deina, Tomis ir Smitis, brendantys per sniegą: vorelė nebylių lunatikų, apsitaisiusių kombinezonais ir striukėmis su gobtuvais. Jie traukė į rytus, link Sonipondo kelio, prie "Snou keto", bet Ovenui su Henriu reikėjo visai kitur. Jiedu veržėsi į vakarus, prie palikto "Hamvio". Sūris ir krekeriai liko gulėti ant prietaisų skydo. Henris suvokė šią tiesą ir plėšriai apsilaižė.

"Hamvis" tolydžio artėjo. Jie nuvarys mašiną, neįjungę žibintų, pirma pavara, tyliai tylutėliai, aplenkdami geltonus tvyksnius priešingoje

pusėje, ir jei pasiseks, antrąjį išvažiavimą saugantys vaikinai ničnieko nesuuos.

Jeigu jie mus pastebės, ar sugebėsi priversti juos pamiršti? Suorganizuoti, na, net nežinau... amneziją, ar ką? - paklausė Ovenas.

Henris beveik neabejojo, kad sugebės.

Ovenai?

Ką?

Jeigu mums pavyks, tai pakeis viską. Visiškai viską.

Pauzė. Ovenas apgalvojo bendražygio žodžius. Henris kalbėjo ne apie žinojimą, įprastą smulkią Kurco bosų monetą šio pasaulio stipriausiųjų hierarchijoje. Jis turėjo omeny žmogaus proto sugebėjimus, toli pranokstančius kažkokį apgailėtiną minčių skaitymą.

Žinau, galiausiai atsakė jis.

5.

Jiedu sėdo į "Hamvį" ir pasuko į pietus. Į pietus, į sniegą ir audrą. Henris Devlinas dar kramtė krekerius bei sūrį, kai nuovargis galiausiai užgesino jo pernelyg įsiaudrinusios sąmonės žiburius.

Jis taip ir užmigo su trupiniais ant lūpų.

Ir susapnavo Džozę Rinkenhauer.

6.

Po pusvalandį siautusio gaisro iš senojo Redžio Goslino karvidės beliko apvali rusenanti dėmė, dvesiančio drakono akis juodoje ištirpusio sniego akiduobėje. Miške, į rytus nuo Sonipondo, kaleno šautuvai, iš pradžių tankiai, paskui vis rečiau ir tykiau: "Imperiel Veli" grupė (nuo šiol "Imperiel Veli", vadovaujama Keitės Galaher) medžiojo bėglius. Tikras šaudymas į lėkštes, kuriame tik nedaugeliui lėkštelių pavyks išlikti. Žinia, laimingieji nepraleis progos ir išklos visą liūdną istoriją pasipiktinusiai

visuomenei, ir visai nežinia, kas laukia narsiųjų šiandienos medžiotojų, bet nerimauti dėl to dar ne metas. Rytoj.

O kol vystėsi veiksmas, išdavikas Ovenas Anderhilas traukė vis tolyn ir tolyn, Kurcas su Fredžiu Džonsonu laukė vadavietėje (Džonsono manymu, dabar vėl tapusioje paprastu "Vinebagu": asmeninės galybės ir reikšmingumo pojūtis kažin kur pradingo), mėtydami į kepurę lošimo kortas.

Kurcas, netekęs telepatinių sugebėjimų, bet vis vien subtiliai jaučiantis pavaldinių nuotaikas - tas faktas, jog pavaldinių skaičius sumažėjo iki vieno, neturėjo jokios reikšmės, - dirstelėjo į Fredį:

- Skubėk palengva, dranguži, ši išmintis dar nė vieno neapvylė.

- Taip, bose, - be didesnio entuziazmo atsakė Fredis.

Kurcas pamėtėjo pikų dvejukę. Korta purptelėjo į orą ir nusileido į kepurę. Šefas sumurkė iš pasitenkinimo ir pasirengė spriegti antrą. Į duris kažkas pabeldė. Fredis jau stojosi, ketindamas įleisti lankytoją, bet sutiko grėsmingą Kurco žvilgsnį ir vėl visą dėmesį sutelkė į kortą. Regis, ši irgi skrido sklandžiai, tačiau nusileido ant kepurės snapelio. Kurcas kažin ką sumurmėjo panosėje ir linktelėjo į duris. Fredis mintyse padėkojo Dievui ir nuskubėjo atidaryti.

Ant viršutinio laiptelio stovėjo Džoslina Makevoi, viena iš dviejų "Imperiel Veli" moterų. Švelni kaimietiška tartis išdavė, kad ji gimusi Tenesyje, užtat veidas po trumpai kirptų šviesių plaukų kupeta atrodė it iškaltas iš akmens. Moteris vaizdingai gniaužė nestatutinio izraelietiško automato diržą. Fredis pavydžiai atsiduso - spėliodamas, kurgi ji gavo šitokį prašmatnų ginklą, tačiau nusprendė, jog tai nesvarbu. Per pastarąją valandą ar pusantros daug kas prarado bet kokią reikšmę.

- Džose! - šūktelėjo Fredis. - Ką čia veiki, negera mergaite?

- Atvedžiau du Ripli, kaip buvo įsakyta.

Miške vėl sutratėjo šūviai, ir Fredis pažymėjo, kad moteris godžiai dėbtelėjo tenlink. Jai norėjosi kuo greičiau atsikratyti belaisviais, grįžti atgal į mišką ir, kol žaidimas dar nesibaigė, prisišaudyti iki valiai. Fredis puikiai suprato jos jausmus.

- Duok juos šen, mergaite, - paliepė Kurcas. Jis tebestovėjo šalia kepurės (ant grindų šen bei ten dar matėsi Melrouzo, trečiojo virėjo

padėjėjo, kraujo dėmės), rankose laikydamas kortų kaladę, bet akys jau plėšriai žibėjo. - Pasižiūrėkim, ką radai.

Džoslina mostelėjo automatu. Vyriškas balsas laiptų papėdėje suniurzgė:

- Judinkitės, kad jus kur. Ir neverskite manęs kartoti dusyk.

Pirmasis belaisvis buvo aukštas ir labai juodas. Ant skruosto ir kaklo raudonavo pjūviai, vešliai apėję Ripli. Antakiai virto tikrais brūzgynais. Fredžiui veidas pasirodė pažįstamas, bet štai vardas... Žinia, senis žinojo ir vieną, ir antrą. Fredis manė, kad jis atminė visus, kuriems komandavo. Gyvus ir mirusius,

- Kembri! - sušuko Kurcas, dar ryškiau žybteldamas akimis, ir, švystelėjęs kortas į kepurę, prisiartino prie atvykėlio. Jau tiesė pastarajam ranką, tačiau persigalvojo ir atidavė pagarbą. Džinis Kembris neatsakė. Jis atrodė pasimetęs ir niaurus. - Sveikas atvykęs į Amerikos Teisingumo Lygą.

- Užklupau jį miške, bėgantį drauge su kaliniais, kuriuos jam buvo liepta saugoti, - pranešė Džoslina Makevoi. Veidas liko beaistris, tačiau balse skambėjo panieka.

- Ir kas iš to? - paklausė Kembris. - Jūs vis vien ketinote mane nužudyti. Visus mus. Ir nereikia meluoti. Aš skaitau jūsų mintis.

Tačiau nėmaž nesutrikęs Kurcas tik patrynė rankas ir draugiškai įsistebeilijo į Kembrį.

- Jei sąžiningai atliksi darbą, gal aš ir persigalvosiu, drauguži. Širdys skirtos tam, kad jas daužytų, o protas - kad keistų skubotus sprendimus, šlovė Viešpačiui. Ką dar mums atvedei, Džose?

Fredis spoksojo į klumpančią figūrą su didžiule nuostaba. Ir su pasitenkinimu. Kuklia jo nuomone, Ripli negalėjo susirasti tinkamesnio objekto. Šito kalės vaiko nieks nevirškino nuo pat pradžių.

- Bėgo kartu su likusiais, - nuobodžiaujančiu tonu paaiškino Makevoi, - be to, užsikrėtęs iki pat panagių.

- Melas! - pasipiktino žmogus tarpduryje. - Absoliutus melas! Aš visiškai švarus. Šimtu procentų...

Makevoi atsainiai mostelėjo ranka, nubraukdama belaisvio kepurę. Šviesūs retėjantys plaukai tapo kur kas tankesni ir tarsi nusidažė raudoniu.

- Galiu viską paaiškinti, sere, - slopstančiu balsu sukuždėjo Arčis Perlmuteris. - Matote... aš...

Regis, vaikinas galutinai neteko žado. Išvydęs Arčį, Kurcas nušvito, tačiau skubiai užsitempė kaukę, ir tėviška šypsena virto grėsmingu vypsniu - nelyginant maniako, viliojančio mažylį pyragėliu.

- Perli, viskas bus gerai, - pratarė jis ir grįžtelėjo į Džosliną: - Atneškit kareiviui jo planšetę, Makevoi. Esu tikras, atgavęs savo planšetę, jis išsyk pasijus geriau. Paskui galėsit tęsti medžioklę - neabejoju, nekantraujate grįžti į mišką.

- Taip, bose.

- Bet iš pradžių... pasižiūrėkit... nedidelis fokusas, kurį išmokau Kanzase.

Kurcas paėmė kaladę, vikriai ištempė ilgą liniją, surinko vėl. Mestelėjo į orą, ir pro duris įsiveržęs išprotėjęs vėjas išnešiojo kortas į visas puses. Tik viena atversta nukrito į kepurę. Pikų tūzas.

7.

Misteris Grėjus pasiėmė meniu, nužvelgė patiekalų pavadinimus: sumuštiniai, troškintos daržovės, keptas viščiukas, tortas su šokoladine glazūra - ir suglumęs kilstelėjo akis. Džounsis suprato, jog misteris Grėjus ne tik nenutuokia, koks tų patiekalų skonis, - jis apskritai neišmano, kas yra *skonis*. Ir iš kur? Tiesą sakant, jisai gi ne kas kita, kaip grybas su aukštu IQ.

Pasirodė padavėja, išdidžiai nešanti milžinišką pelenų šviesumo plaukų kupetą. Kortelė ant ganėtinai įspūdingos krūtinės skelbė: SVEIKI ATVYKĘ Į "DYKUMĄ". AŠ - JŪSŲ PADAVĖJA DARLINA.

- Sveikas, mielasis, ką atnešti?

- Kiaušinienės su kumpiu. Gerai pakepintos.

- Skrudintos duonos?

- O gal turit glindžių?

Padavėja kilstelėjo antakius, atplėšė akis nuo bloknoto ir įsistebeili-

jo į lankytoją. Visiškai šalia, prie baro, sėdėjo patrulis. Vaikinas su malonumu kimšo apetitišką sumuštinį ir plepėjo su virėju.

- Atleiskite... norėjau pasakyt "blindžių".

Antakiai pakilo dar aukščiau. Priešakiniame smegenų pakraštyje raudonomis neoninėmis raidėmis, tarsi iškaba salūno lange, nušvito vienintelis klausimas: atvykėliui košė burnoj ar jis tyčiojasi?

Besišypsantis Džounsis, likęs stovėti prie kontoros lango, galų gale susimylėjo.

- *Sklindžių*, - lengviau atsikvėpęs, išsunkė misteris Grėjus.

- Uhu. Taip ir supratau. Kavos?

- Būtų ne pro šalį.

Padavėja užvertė bloknotą ir nusigręžė. Netverdamas įniršiu, misteris Grėjus paknopstomis puolė prie kontoros durų. *Kaip tu galėjai?* - sušnypštė jis. *Kaip įstengei iškrėsti tokį dalyką stačiai iš čia?!*

Pasigirdo piktas smūgis į duris. Džounsis sumojo, kad misteris Grėjus ne šiaip piktas. Persigandęs, mirtinai persigandęs. Nes jei Džounsis gali šitaip kištis į jo reikalus, misterio Grėjaus misijai gresia rimtas pavojus.

Nežinau, atvirai prisipažino Džounsis. *Bet neimk giliai į širdį. Mėgaukis maistu. Aš tik truputį pajuokavau. Pasišaipiau iš tavęs. Neįsižeisk.*

Kodėl? - išsprūdo anam. Grėjus nesiliovė niršęs. Nesiliovė sėmęs iš Džounsio emocijų šulinio ir prieš savo valią tuo mėgavosi. *Kodėl taip padarei?*

Tarkim, keršt auju už tai, jog mėginai pačirškinti mane sapne, šyptelėjo Džounsis.

Kadangi tą valandą lankytojų buvo negausu, Darlina beveik akimoju atnešė užsakymą. Džounsis jau norėjo patikrinti, ar nepavyktų užvaldyti misterio Grėjaus burnos ir leptelti ką nors ne itin padoraus (pavyzdžiui, "Darlina, gal galėčiau timptelt tave už plaukų?"), bet nusprendė verčiau neeksperimentuoti.

Darlina padėjo ant stalo lėkštę, perliejo klientą abejonių sklidinu žvilgsniu ir pasišalino. Misterį Grėjų, Džounsio akimis žvelgiantį į ryškiai geltonas kiaušinienės akeles bei tamsius kumpio dryžius (ne paskrudu-

sius, o beveik sudegintus, laikantis geriausių "Dykumos" tradicijų), kamavo tokios pat abejonės.

Pirmyn! - paragino Džounsis, džiugiai ir smalsiai stebeilydamas pro langą. O jei kiaušinienė su bekonu pribaigs misterį Grėjų? Ko gero, ne, bet atgrasiam sportaškiui, įžūliai užvaldžiusiam jo kūną, veikiausiai sustos skrandis, o gal nutiks ir kas blogiau.

Nagi, misteri Grėjau, valgykit. Gero apetito, kad jus kur skradžiai.

Misteris Grėjus peržvelgė Džounsio failus, išsiaiškino, kaip elgtis su stalo įrankiais, pasmeigė šakute mažutėlį kepto baltymo kąsnelį ir prinešė prie Džounsio burnos.

Tas, kas nutiko paskui, buvo ir stulbinama, ir neįtikėtina. Misteris Grėjus kone springo iš godumo ir vos spėjo mirkyti sklindžius dirbtiniame klevo sirupe. Jam patiko viskas, ypač bekonas.

Kūnas! - džiūgavo jis, nelyginant padaras iš trisdešimtųjų siaubiako. *Kūnas! Kūnas! Tai kūno skonis!*

Juokinga... o gal ir nelabai. Veikiau šiurpu. Tik ką gimusio vampyro klyksmas.

Misteris Grėjus apsidairė, įsitikino, kad niekas jo nestebi (patrulis kimšo vyšnių pyragą), kilstelėjo lėkštę ir Džounsio liežuviu mikliai išlaižė riebalus. Ir susigrūdo į burną nuo sirupo lipnius pirštus.

Sugrįžusi Darlina įpylė jam kavos, dėbtelėjo į tuščias lėkštes.

- Nebloga pradžia, - šyptelėjo mergina. - Medalis už spartą. Pageidausite dar ko nors?

- Kumpio, - iškvėpė misteris Grėjus, vėl permetė Džounsio failus, kad neiškrėstų kokios nesąmonės, ir pridūrė: - Dvigubą porciją.

Kad tu paspringtum, be didesnės vilties pagalvojo Džounsis.

- Reikia gi pakurstyt krosnį malkelėm, - su užuojauta atsiliepė Darlina (pastaba, kurios misteris Grėjus nesuprato ir nepasivargino patikrinti Džounsio failuose). Jis subėrė į kavą du cukraus paketėlius, vėl apsižvalgė nuogąstaudamas, kad jį kas nors stebi, paskubomis prarijo trečiojo paketėlio turinį ir prisimerkė iš pasitenkinimo, nelyginant sotus katinas.

Gali gauti kiek nori ir kada nori, pastebėjo Džounsis. Ko gero, dabar jis žinojo, ką patyrė šėtonas, kuomet atvedė Jėzų į kalno viršūnę ir gundė, žadėdamas atiduoti pastarojo valion visus pasaulio miestus. Nieko tame nebuvo - nei gero, nei blogo. Ir nieko asmeniška: šėtonas viso labo sąžiningai dirbo savo darbą. Mėgino parduoti prekę.

Neskaitant... betgi ne, tai išties šaunu, nes jis visgi sugebėjo pričiupti misterį Grėjų. Įsibrovė į *jo* sąmonę. Aišku, rimtai nesužeidė, tačiau bakstelėjo ganėtinai skaudžiai. Privertė išsunkti mažutėlaičius kruvinus troškimų lašelius. Ryti seiles.

Pasiduok, įkalbinėjo Džounsis. *Mesk visa tai. Asimiliuokis. Gali nugyventi daugybę metų, naudodamasis mano jausmais. Jie dar pakankamai švieži: man nėra nė keturiasdešimties.*

Misteris Grėjus neatsiliepė. Regėdamas, jog niekas nekreipia į jį dėmesio, susipylė į kavą dirbtinį klevo sirupą, išmaukė puodelį ir dėbtelėjo į virtuvę, nekantriai laukdamas antros kumpio porcijos. Džounsis atsiduso. Beviltiška. Tolygu bendraut su giliai tikinčiu musulmonu, netikėtai pakliuvusiu į Las Vegą.

Tolimajame restorano kampe rietėsi arka su užrašu: NAKVYNĖ VAIRUOTOJAMS. DUŠAS.

Trumpame koridoriuje kabėjo telefono automatai, prie jų stoviniavo vairuotojai, matyt, aiškino žmonoms ir bosams, kodėl negali atvykti laiku, Meine juos užklupo uraganas, jie “Dykumoje” (*nuolatiniams lankytojams labiau pažįstama “Perdykumos” vardu*, pagalvojo Džounsis), į pietus nuo Derio, ir pasiliks čia iki kito vidudienio, o gal ir ilgiau.

Džounsis nusisuko nuo lango ir įsistebeilijo į stalą, užverstą senu, kone mielu šlamštu. Štai ir jo telefonas, mėlynas “Trimlainas”. O jei paskambintų Henriui? Ar jis dar gyvas? Džounsiui kažkodėl atrodė, jog taip, priešingu atveju būtų pajutęs bičiulio mirties akimirką... kambaryje būtų susitvenkę kur kas daugiau šešėlių...

“Elvis apleido buveinę, - kaip sakydavo Byveris, nekrologų puslapyje pastebėjęs pažįstamą vardą. - Kas per sumautas dalykas tas gyvenimas!” Vargu ar Henris spėjo apleisti savo buveinę. Gali nutikti, kad jis dar pasirodys “bisui”.

8.

Misteris Grėjus nepaspringo antrąja kumpio porcija, sėkmingai prarijo viską iki paskutinio trupinio, bet kai pilvo apačią sugniaužė iškalbingi diegliai, pagiežingai suriko:

Tu mane nunuodijai!

Atsipalaiduokit, atsiliepė Džounsis. *Jums tereikia atlaisvinti vietą, mano drauge, tiek tos bėdos.*

Vietą? Ką tu...

Ir nutilo, suriestas eilinių dieglių.

Manding, jums derėtų pasiskubinti į mažų berniukų kambarį, paaiškino Džounsis. *Viešpatie, po visų anų grobimų septintajame dešimtmetyje lyg ir turėtumėt geriau išmanyti žmogaus anatomiją! Nejau taip nieko ir neišmokote?*

Darlina atnešė sąskaitą, ir misteris Grėjus kilstelėjo lapelį prie akių.

Palikit penkiolika procentų nuo bendros sumos, paliepė Džounsis. *Arbatpinigių.*

Kiek bus tas penkiolika procentų?

Džounsis atsiduso. Ar čia ir yra Visatos valdovai? Tie patys, Didieji ir Siaubingieji? Kuriuos taip šlovino visos kosminės epopėjos? Negailestingi žvaigždžių užkariautojai, nesugebantys nei atsisėst ant unitazo, nei suskaičiuot arbatpinigių?!

Pilvą susuko vėl, ir dar taip, jog misteris Grėjus tyliai pukštelėjo. Žinia, smirda, bet ne eteriu. *Dėkui Dievui už mažas malones*, pagalvojo Džounsis ir paliepė:

Parodykit čekį.

Misteris Grėjus priglaudė prie stiklo žalią popierėlį.

Palikit jai pusantro dolerio. Kai pilkasis neryžtingai suraukė antakius, pridūrė: *Duosiu jums gerą patarimą. Paliksit daugiau, padavėja įsidėmės jus kaip išlaidūną. Mažiau - palaikys spaudiku.*

Pajuto, kaip misteris Grėjus jo failuose tikrina žodį “spaudikas”. Kažką suradęs, be žodžių padėjo ant stalo dolerį bei du ketvirtukus, lengviau atsiduso ir pasuko link kasos, už kurios buvo vyrų tualetas.

Faras lėtai (netgi įtartinai lėtai) kramtė savo pyragą, ir, eidamas pro šalį, Džounsis pajuto, kaip misterio Grėjaus esybė (vis labiau sužmogėjanti) ištirpsta, skverbiasi į faro galvą, imasi ją naršyti. Ir dabar Džounsio gyvybės užtikrinimo sistemų nebevaldė niekas, išskyrus raudonai juodą debesį.

Jis žaibo greitumu pastvėrė nuo stalo telefoną ir akimirkai sudvejojo - neišmanydamas, ar teisingai elgiasi.

Paprasčiausiai surink 1-800-HENRIS, tarė sau Džounsis.

Trumputė pauzelė, ir kažin kur kitame pasaulyje pasigirdo šaukimo signalai.

9.

- Pito idėja, - sumurmėjo Henris.

Ovenas, įsitaisęs prie "Hamvio" (didžiulio, triukšmingo, tačiau aprūpinto milžiniškomis padangomis ir skriejančio per audrą it ant sparnų) vairo, pasuko galvą. Henris miegojo. Akiniai nuslydo ant nosies galiuko. Bairumu pražydę vokai virpteldavo kaskart, kai po jais sukrusdavo akių obuoliai. Henris sapnavo. Įdomu, ką?

Ko gero, Ovenas sugebėtų įsiskverbti į savo naujojo draugo galvą ir sužinoti, koks čia reikalas, tačiau kažin kodėl nedrįso. Tai nelabai padoru.

- Pito idėja, - pakartojo Henris. - Pitas ją pamatė pirmas.

Jis taip liūdnai ir sielvartingai atsiduso, jog Ovenui pasidarė nejauku. Ne, jis anaiptol nenori dalyvauti tame, kas dedasi Henrio mintyse. Iki Derio dar visa valanda kelio - ar net daugiau, jei vėjas nėmaž neaprims. Lai truputį pamiega.

10.

Už mokyklos drykso futbolo laukas, kuriame kadaise išsidirbinėjo Ričis Grenado, demonstruodamas savo meistriškumą, bet Ričis jau penketą metų ilsisi didvyrio kape, dar vienas įsimintinas mažo miestelio

įvykis. Grenado vietą užėmė kiti didvyriai, pelnė savąją laurų dalį, o paskui, kaip visad nutinka, suaugo ir dingo. Tačiau iki futbolo sezono dar toli, ir lauke pabiro kažkas panašaus į didžiulius raudonus juodagalvius paukščius. Tie varnai mutantai, įsitaisę ant sudedamų kėdžių, juokiasi ir kažin ką karksi tarpusavy, tačiau misteris Trekas, direktorius, užkopęs į improvizuotą tribūną ir pasitelkęs mikrofoną, be vargo juos peršaukia.

- Paskutinis pranešimas, o paskui jus paleisiu! - griaudėja jis. - Neaiškinsiu, jog ceremonijos pabaigoje privalote surinkti akademines kepuraites, kadangi iš daugiametės patirties žinau, jog lygiai taip sėkmingai galėčiau kreiptis į sieną...

Juokas, aplodismentai, šūksniai "valio".

- Tačiau įspėju, TUČTUOJAU PADĖKITE JAS Į VIETĄ, ANTRAIP MOKĖSITE UŽ KIEKVIENĄ PAMESTĄ!

Švilpimas ir nepadorūs garsai, patį griausmingiausią iš jų išleidžia Byveris Klarendonas.

Misteris Trekas paskutinį kartą apžvelgia auditoriją.

- Jaunosios aštuoniasdešimt antrųjų metų laidos damos ir džentelmenai, manau, jog visų mokytojų vardu turiu teisę pasakyti, kad didžiuojuos jumis. Tuo repeticiją ir baigsime, todėl...

Paskutinieji žodžiai skęsta bendrame triukšme, nebepadeda jokie garsiakalbiai; raudoni varnai kyla, čaižiai šnarant nailonui, ir išsiskirsto. Rytoj jie išskris visiems laikams, nors trys varnai, kvatojantys ir kulniuojantys į aikštelę, kur Henris paliko mašiną, šito dar neįsisąmonino. Nesuprato, jog po kelių valandų baigsis jų vaikiški metai. Jie dar nesuvokia... galimas daiktas, tai tik į gera.

Džounsis stveria Henrio kepuraitę, nerūpestingai užsimaukšlina viršum savosios ir skuodžia į aikštelę.

- Ei, kretine, atiduok! - klykia Henris, griebdamas kepuraitę nuo Byverio galvos. Tas pasipiktinęs kudakuoja ir juokdamasis kurna paskui Henrį. Visi trys laigo, pamiršę viską pasaulyje. Raudonos mantijos pučiasi, pliaukši per džinsus. Džounsis išdidžiai demonstruoja dvi kepuraites: kutai plakasi į smilkinius, vaizdas toks juokingas, kad nors griūk negyvas. Byverio kepuraitė nuslenka Henriui ant ausų, uždengdama kaktą. Ilgi juodi Byverio plaukai plaikstosi vėjyje, iš burnos styro nepamainomas dantų krapštukas.

Džounsis dar randa laiko paerzinti Henrį: bėgdamas nuolat gręžiojasi atgal ir ragina:

- Nagi, misteri Krepšini, lakstai it mergiūkštė. Judink kojūkus!

Ir vieną tokią akimirką kone atsitrenkia į Pitą, stoviniuojantį prie šiaurinio įvažiavimo į aikštelę ir stebeilijantį į skelbimų lentą. Pitas, viso labo perėjęs į paskutiniąją klasę, stveria Džounsį, perlenkia, nelyginant tango šokančią damą, ir aistringai bučiuoja į lūpas. Kepuraitės nusmunka nuo Džounsio galvos, ir tasai pasimetęs inkščia.

- Sumautas pedikas! - klykia Džounsis, karštligiškai šluostydamasis lūpas... ir... ir taip pat juokiasi. Ak, tos Pito išmonės: retsykiais neištrauksi nė žodžio, tikras tylenis, o paskui ims ir kad suskels kokią nesąmonę, vėpla tasai!

- Aš taip seniai apie tai svajojau, Geriela, - sentimentaliai atsidūsta Pitas. - Dabar tu žinai mano tikruosius jausmus.

- Suknistas pydere, jei apdovanojai mane sifiliu, aš tave pasmaugsiu!

Atskubėjęs Henris stveria nuo žolės savo kepuraitę ir lupa ja Džounsį.

- Kepurė žoliuota! - piktinasi jis. - Jei teks už ją mokėti, iš manęs sulauksi ne vien bučinių, Geriela!

- Nedalink pažadų, kurių neįstengsi tesėti, mulki, - atrėžia Džounsis.

- Žavingoji Geriela! - iškilmingai atremia Henris.

Pribėga uždusęs Byvas, taip ir neišspjovęs krapštuko, pagriebia Džounsio kepuraitę, dirsteli vidun ir visa gerkle šaukia:

- Ei, taigi čia visai ne žolės dėmės! Sėklytės! Nieks neišmano geriau už mane, juk aš kasryt kelias tokias randu ant paklodės!

Ir, įkvėpęs oro, garsiai šaukia, džiugindamas iš lauko besiskirstančius abiturientus raudonomis mantijomis:

- Geris Džounsas tratina savo kepurę! Ei, klausykit visi! Geris Džounsas tratina...

Džounsis įsikerta į jį, verčia ant žemės, ir abudu nusirita asfaltu, gaubiami raudono nailono debesų. Kepuraitės nusirita į šalis, ir Henris paskubomis jas pačiumpa, išsaugodamas nuo neišvengiamos žūties.

- Lipk nuo manęs! - švokščia Byveris. - Tuoj sutraiškysi, mulki! Jėzaus pimpale! Dėl Dievo meilės...

- Daditsas ją pažinojo, - sako Pitas, seniai nebesidomintis draugų kvailiojimu ir neprisidedantis prie jų linksmybių. Jo nuotaika aiškiai ne tokia (galimas daiktas, Pitas vienintelis iš jų visų jaučia, kad artėja didžiulės permainos). Jis vėl žiūri į skelbimų lentą. - Mes irgi ją pažinojome. Čia toji, kuri visuomet stovėdavo už Debilų Akademijos vartų. Sveikas, Dadi, kaip sekasi, - mergiotišku balsu cypsi jisai. Išeina gana mielai. Nėmaž nepanašu į pasityčiojimą. Ir nors Pitas nekoks imitatorius, Henris akimoju atpažįsta originalą. Ir prisimena mergaitę šviesiais papurusiais plaukais, didelėmis rudomis akimis, nuolat nubruožtais keliukais ir baltu plastikiniu krepšeliu, kuriame šalia priešpiečių guli BarbiKenas. Ji visad taip vadindavo savo lėlių porą, BarbiKenas, tarsi jos būtų viena visuma.

Džounsis su Byvu taip pat supranta, apie ką šnekama, o Henris tik linkteli. Tai vis jų tarpusavio ryšys, šitaip tęsiasi jau keletą metų. Tarp jų - ir Daditso. Jos vardo vaikinai neprisimena, tik atmena, jog pavardė buvo neįmanomai ilga bei sunkiai tariama. Be to, ta mergaitė įsižiūrėjo Daditsą ir nuolat laukdavo jo prie Debilų Akademijos.

Trijulė su raudonomis mantijomis susispiečia aplink Pitą ir studijuoja skelbimų lentą.

Joje, kaip ir visada, aibė lapelių - parduodami kepiniai, plaunamos mašinos, kandidatų į vietos roko grupę atranka, vasaros užsiėmimai Fensteryje, ranka rašyti studentų skelbimai: perku, parduodu, ieškau, kas pavėžėtų į Bostoną, išsinuomočiau butą Providense.

Ir pačiame viršutiniame kampe - fotografija. Besišypsanti mergaitė su šviesių plaukų kupeta (dabar jau ne papurusių, o smulkiai garbanotų) ir plačiai atmerktomis, kiek nustebusiomis akimis. Jos daugiau nevalia vadinti mažyle. Geris (jau ne pirmąkart) suglumsta, kaip greit auga vaikai (įskaitant ir jį patį), bet tas tamsias sutrikusias akis atpažintų bet kur.

DINGO - skelbia užrašas po nuotrauka, o kiek žemiau smulkesniu šriftu pridurta: *Džozetė Rinkenhauer. Paskutinį kartą mergaitę matė 1982 metų birželio 7 dieną softbolo lauke, Strofordo parke.*

Toliau dar kažkoks tekstas, bet Henris nesiruošia jo skaityti. Jis mąsto, kas paprastai dedasi Deryje, vien užsiminus apie pradingusį vaiką. Šiandien aštunta, vadinas, mergaitės nėra beveik ištisą parą, o fotografija jau nukišta į kampą, tarsi koks antraeilis dalykas. Neturintis didesnės reikšmės. Ir laikraštyje nieko nebuvo. Henris žino, nes spėjo jį perskaityti, tiksliau, perversti, srėbdamas pienu užpiltus dribsnius.

Gal žinutė palaidota vietos naujienų skyriuje, galvoja Henris, ir tuomet jam nušvinta protas. Esminis žodis - "palaidota". Deryje štai šitaip palaidoja daugelį dalykų. Tarkim, prapuolę vaikai. Per pastaruosius metus jų pradingo nemažai, ir visi tą žino, juk neveltui berniukai juos prisiminė tą dieną, kai sutiko Daditsą Kevelą, tačiau suaugusieji linkę tylėti. Tarsi eilinis dingęs kūdikis - išperkamoji auka už teisę gyventi tokioje taikioje žavingoje vietelėje, kaip Deris. Nuo tos minties Henrį persmelkia piktumas, pamažėle stumiantis lauk jo idiotišką džiaugsmą.

Ji irgi buvo miela... ir jos BarbiKenas... Įdomu... Tokia pat gera, kaip Daditsas. Jis prisimena, kaip jų ketveriukė lydėdavo Daditsą į mokyklą - visus tuos pasivaikščiojimus - ir kaip dažnai prie vartų mindžikuodavo Džozė Rinkenhauer su savo nubruožtais keliais ir dideliu plastikiniu krepšiu: "Sveikas, Daditsai".

Kokia simpatiška buvo mergiotė.

Ir tebėra, galvoja Henris. *Jinai...*

- Jinai gyva, - ryžtingai pritaria Byveris, išsitraukia iš burnos sužiaumotą krapštuką, atidžiai apžiūri ir švysteli į žolę. - Gyva, kažkur mieste. Juk taip?

- Taip, - linkteli Pitas, neatplėšdamas akių nuo fotografijos, ir Henris be vargo skaito draugo mintis... beveik tokias pat, kaip ir jo paties: kokia ji išaugusi. Toji pati Džozė, kuri kitame, teisingesniame gyvenime būtų galėjusi tapti Dugo Kevelo bičiule.

- Bet manau... Jinai... žinot...

- Ji giliam mėšle, - sako Džounsis. Jis jau spėjo nusimesti mantiją ir dabar kruopščiai ją lanksto.

- Ji įstrigo, - nelyginant sapne murma Pitas, vis stebeilydamas į nuotrauką. - Spąstuose, tik štai...

Jo smilius juda pirmyn ir atgal, nelyginant švytuoklė: tik-tak, tik-tak, tik-tak.

- Kur? - kužda Henris, tačiau Pitas purto galvą.

Džounsis irgi purto jam įkandin.

- Imkim ir pasiklauskim Daditso, - ūmai pasiūlo Byveris.

Ir visi supranta, kodėl. Nes Daditsas regi liniją. Daditsas...

11.

- ...regi liniją! - staiga sušuko Henris, pašoko ir kone atsitrenkė į "Hamvio" kabinos lubas, savo išsišokimu kone mirtinai pergąsdindamas Oveną, kuris visą tą laiką kiūtojo kažkokioje patikimai apsaugotoje, iš visų pusių pridengtoje jaukioje vietelėje, kur nebuvo ničnieko, išskyrus jį, audrą ir begalinę atšvaitų liniją, vienintelį įrodymą, kad jie tebėra plente. - Daditsas regi liniją!

"Hamvis" liuoktelėjo, įklimpo, ratai ėmė slysti, bet Anderhilas paskutinę minutę sugebėjo suvaldyti mašiną.

- O, Viešpatie, seni, - iškvėpė Ovenas. - Kai tau kitąsyk pavažiuos stogas, bent jau perspėk, ar ką.

Henris pasitrynė veidą delnais, įkvėpė oro ir lėtai iškvėpė.

- Žinau, kur mudu važiuojam ir ką darysime...

- Jau geriau.

- ...bet iš pradžių privalau papasakoti istoriją, kad tu suprastum.

Ovenas kreivai dėbtelėjo į bendrakeleivį.

- O tu? *Tu* supranti?

- Ne viską, bet daugiau, nei anksčiau.

- Klok. Iki Derio dar valanda kelio. Ar laiko pakaks?

Henrio manymu, laiko buvo daugiau nei pakankamai, ypač jei jiedu bendraus mintimis. Jis pradėjo nuo pat pradžių... nuo to, kokia, jo supratimu, buvo toji pradžia. Ne nuo pilkųjų įsiveržimo, ne nuo bairumo, ne nuo šeškų, o nuo keturių berniukų, svajojusių pamatyti abiturientų baliaus karalienės nuotrauką su užverstu sijonėliu, tik tiek. Ne daugiau ir ne mažiau. Ovenas ir toliau automatiškai sukiojo vairą, nors į jo galvą

plūstelėjo aibė tarpusavyje susijusių vaizdinių, veikiau kaip sapne, nei kaip kine. Daditsas, pirmoji kelionė į "Skylę sienoje", Byveris, vemiantis į sniegą. Rytinės kelionės į mokyklą, Daditso žaidimo versija: jie verčia kortas, o Daditsas dėlioja smaigelius. Kaip jie nusivežė Daditsą pasižiūrėt Santa Klauso... na, stačiai iškvaišimas! Ir kaip išleistuvių baliaus išvakarėse skelbimų lentoje aptiko Džozės Rinkenhauer fotografiją. Ovenas išvydo, kaip jie Henrio mašina privažiuoja Daditso namus Meipl Leine - mantijos ir kepuraitės suverstos gale, jie sveikinasi su misteriu ir misis Kevel, kurie sėdi svetainėje su pelenų blyškumo vyriškiu, vilkinčiu kombinezoną su "Derio Dujų" kompanijos emblema, ir raudančia moterim: Roberta Kevel glėbia Elenos Rinkenhauer pečius ir tikina, kad viskas bus gerai: Viešpats neleis, kad brangiajai mažylei Džozei kas nors nutiktų.

Jie iš tiesų stiprūs, susižavėjęs galvoja Ovenas. *Dieve, čia tai bent! Kaipgi šitaip gali būti?*

Kevelai beveik nekreipia dėmesio į atėjusius: visas ketvertas Meipl Leine seniai tapo saviškiais, o Rinkenhaueriai pernelyg pasinėrę į savo širdgėlą, kad pastebėtų svečius. Jie net nepalytėjo Robertos kavos. "Jis savo kambaryje, berniukai", - liūdnai šypsodamasis praneša Elfis Kevelas. Kai ant slenksčio išdygsta keturi draugai, Daditsas, žaidęs su alaviniais kareivėliais, nedelsdamas pašoka. Namuose jis niekada neavi batų: tik šlepetes, juokingus triušius, gimtadieninę Henrio dovaną, Dadsas taip mėgsta tas šlepetes, jog avės ir tada, kai tos virs rožiniais pliušiniais skarmalais, iš visų pusių apklijuotais pleistru. Bet dabar jis su batais. Laukė jų, ir nors šypsosi taip saulėtai, kaip ir visada, akys lieka rimtos.

- Ku eisi? - klausia Daditsas. "Kur eisim?"

Ir...

- Vadinas, jūs visi buvot tokie? - sukuždėjo Ovenas. Tiesa, Henris jau sakė kažką panašaus, bet Anderhilas iki šiol neįsivaizdavo, apie ką jis šneka. - Dar prieš tai? - Jis paliečia siaurą bairumo dryželį ant skruosto.

- Taip. Ne. Nežinau. Patylėk, Ovenai. Verčiau klausyk.

Ir į Oveno sąmonę vėl plūsteli vaizdiniai iš aštuoniasdešimt antrųjų.

12.

Kai jie pasiekė Strofordo parką, laikrodis rodė jau pusę penktos, ir softbolo lauke pabiro mergaitės geltonais marškinėliais, visų plaukai suimti į uodegėles, prakištas pro beisbolo kepuraičių gumeles. Daugelis su dantų plokštelėmis.

- Dievulėliau tu mano, taigi jų rankos įstatytos ne tuo galu, - sako Pitas. Galimas daiktas, taip ir yra, tačiau mergaitės linksminasi kaip įmanydamos. Skirtingai nei Henris, kurio skrandyje susirangė blogos nuojautos gniutulas. Jis net džiaugiasi, jog ir Džounsis atrodo taip pat: išsigandęs bei pritilęs. Jei Pito ir Byverio vaizduotė lygi nuliui, tai jiems su senąja Geriela to gero atseikėta su kaupu. Pitui ir Byveriui viskas tik žaidimas, nelyginant filmuose bei knygose apie detektyvus vunderkindus, bet Henriui... Nesurasti Džozės Rinkenhauer - jau savaime baisu. Tačiau surasti ją nebegyvą...

- Byvai, - išsunkia jis.

Byveris, su pasimėgavimu stebintis mergaites, atsigręžia į Henrį:

- Ko tau?

- Kaip manai, ji dar gyva?

- Aš... - Byvo šypsena blėsta, žvilgsnyje šmėsteli nerimas. - Nebežinau, seni. Pitai?

Bet Pitas purto galvą.

- Tenai, mokykloj, maniau, kad gyva... po velnių, taigi jos nuotrauka kone kalbėjo, bet dabar... - Jis gūžteli pečiais.

Henris žiūri į Džounsį, bet tas irgi gūžčioja pečiais ir skėsteli rankas:

- Nenutuokiu.

Tuomet Henris žengteli prie Daditso. Tasai spokso į juos pro tą, ką pats vadina "ano aniai" - siaurus tamsius akinius veidrodiniais stiklais. Henrio manymu, su tais akiniais Daditsas panašus į Rėjų Volstoną filme "Mano mylimas marsietis", bet Henris niekada šito nesako balsu. Ir Daditso draugijoje stengiasi apie tai negalvoti. Dadsas užsivožė ir Byverio kepuraitę: jam baisiai patinka pūsti į kutą.

Daditsas neišrankus: jis vienodai domisi tiek girtuokliu, besirausiančiu šiukšliadėžėse ir ieškančiu tuščių butelių, tiek softbolą žaidžiančiomis mergaitėmis, tiek ir voverėmis, liuoksinčiomis medžių šakose. Būtent todėl jisai toks ypatingas. Nepanašus į kitus.

- Daditsai, - pradeda Henris, - ar prisimeni mergaitę, su kuria vaikščiojai į Akademiją? Džozę. Džozę Rinkenhauer.

Daditsas mandagiai klausosi, bet tik todėl, kad į jį kreipiasi draugas, tačiau vardo, žinia, neatpažįsta. O kaipgi kitaip, juk jis net neprisimena, ką valgė pusryčiams, jau nekalbant apie kažkokią mažylę, su kuria prieš trejus ar ketverius metus vaikščiojo į mokyklą!

Henrį persmelkia neviltis, keistai sumišusi su karčia ironija. Ir ką gi jie sau manė?

- Džozė, - kartoja Pitas, irgi be didesnės vilties. - Atmeni, mes iš tavęs dar pasišaipydavom? Vadinom ją tavo panele? Rudos akys... šviesūs išsipūtę plaukai, tikra kupeta... ir... - Jis nuvargęs atsidūsta. - Kad tave...

- Iena non a pa tūda, - jų mėgstama fraze atsako Daditsas, "diena dienon tas pats šūdas". - Ė aliuku, ė osima.

-Teisingai, - linkteli Džounsis. - Nėr kauliukų, nėr lošimo. Ką gi, parvežkim jį namo, vaikinai, juk vis vien...

- Ne, - įsiterpia Byveris, ir visi žiūri į jo jauduliu liepsnojančias akis. Byvas taip energingai kramto krapštuką, jog tas stačiai liuoksi burnoje.

- Sapnų Gaudyklė, - sako jis.

13.

- Sapnų Gaudyklė? - perklausia Ovenas, ir balsas netgi jo paties ausyse skamba lyg iš tolimų tolių. Žibintų šviesos slysta per begalinę sniego dykumą, kuriai panašumo į kelią suteikia vien tolin bėgančių geltonų atšvaitų eilė. *Sapnų Gaudyklė*, galvoja jis, vėl grįždamas į Henrio praeitį, kone užliejusią jį peizažais, paveikslais, triukšmais ir kvapais, tvyrojusiais aną dieną ties vasaros slenksčiu.

Sapnų Gaudyklė.

14.

- Sapnų Gaudyklė, - taria Byvas, ir jie, kaip retsykiais nutinka, supranta vienas kitą beveik be žodžių. Patiems atrodo (klaidingai, vėliau Henris tą supras), kad toks supratimas būdingas tik draugams. Nors niekada nesikalbėjo apie aną, per pirmąją išvyką medžioklėn visiems drauge prisisapnavusį košmarą, visgi žino, jog, Byverio manymu, sapną kažkokiu būdu iššaukė Lamaro Sapnų Gaudyklė. Niekas neprieštaravo - iš dalies todėl, jog nenorėjo išjuokti prietaringos Byverio baimės prieš nieko vertą virvinį voratinklį, bet labiausiai dėl to, jog apskritai nepageidavo šnekėtis šia tema. Tačiau dabar visi aiškiai suvokė, jog Byveris užčiuopė tikrąją priežastį. Juos išties siejo Sapnų Gaudyklė, tik ne ana. Ne toji, kuri priklausė Lamarui.

Daditsas. Štai kas yra tikroji Gaudyklė.

- Nagi, vaikinai, - tylutėliai taria Byvas. - Pirmyn, ir nieko nesibijokit. Čiupkite ją.

Ir jie paklūsta, nors visgi bijosi... Tegul vos truputį. Ir Byveris taip pat.

Džounsis ima dešiniąją Daditso ranką, taip vikriai valdančią stakles mokykloje. Dadis mažumą nustebęs, bet visgi šypsosi ir gniaužia Džounsio pirštus. Pitas sugriebia jo kairiąją. Byveris su Henriu atsistoja už nugaros ir apglėbia Daditsą per juosmenį.

Visi penki stovi po storu senu ąžuolu, dėmėtame lapų šešėlyje, tarsi ketindami pradėti naują žaidimą. Mergaitės su ryškiai geltonais marškinėliais nekreipia į juos dėmesio. Berniukai nerūpi ir voveraitėms bei darbštuoliui girtuoklėliui, uoliai ieškančiam vakarienės šiukšlių konteineriuose.

Henris siurbia jį užpildančią šviesą ir suvokia, jog tokia pat šviesa nutvieskia ir likusius, jie drauge kuria nuostabų šviesos ir žalių šešėlių kontrastą, ir Daditsas spindi ryškiausiai iš visų. Jis yra pagrindinis jų kauliukas, be jo nėr lošimo. Jų Sapnų Gaudyklė. Jis sujungia berniukus draugėn. Henrio širdį užplūsta toks džiaugsmas, kokio nebepatirs niekad daugiau (bėgant ir kaupiantis niekam tikusiems metams, vėliau atsivė-

rusi tuštuma tik augs bei tamsės), ir jisai mąsto. *Nejau visa vien tam, kad surastume pasimetusią silpnaprotę mergaitę? Ničniekam nereikalingą, išskyrus jos gimdytojus? Ar nužudytume besmegenį niekšą, bendromis pastangomis nustumdami jo mašiną nuo pylimo, ir visa tai, o Viešpatie, atlikdami sapne? Ir tai viskas? Kažkas, toksai stulbinantis, toksai stebuklingas - ir dėl tokių niekingų darbelių? Ne vardan reikšmingų rezultatų? Nejau tai išties viskas?*

Nes jei išties viskas - Henris dėl to kamuojasi netgi jų vienovės ekstazėje, - tuomet kur gi prasmė? Ką tai gali *reikšti*?

Tačiau visas mintis nušluoja pojūčių galia. Priešais juos iškyla Džozės Rinkenhauer veidas, virpantis atvaizdas, sudarytas iš keturių prisiminimų bei nuojautų. Kai tik Daditsas suvokia, dėl ko kilo visa ši sumaištis, prie jų prisideda ir penktasis.

Tereikia įsiterpti Daditsui, ir atvaizdas tampa šimtąsyk ryškesnis, šimtąsyk aiškesnis. Henris girdi, kaip kažkas... Džounsis... aikteli, ir jis pats aikteltų, jei pakaktų kvapo. Gal Daditsas kai kuriais atžvilgiais ir silpnaprotis, bet tik ne *čia*, čia visi jie apgailėtini, silpni, nepajėgūs idiotai, o Daditsas - tikras genijus.

- O, Viešpatie! - pasigirsta Byverio šūksnis. Jo balse susimaišė susižavėjimas ir apmaudas. Lygiomis dalimis.

Nes Džozė stovi čia, greta. Skirtingi įvaizdžio suvokimai pavertė mažąją Rinkenhauer dvylikos metų mergaite: vyresne, nei tuomet, kai berniukai pirmąkart išvydo ją prie Debilų Akademijos vartų, tačiau jaunesne, nei turėtų būti dabar. Apvilko ją jūreiviškais marškinėliais - spalva kaitaliojasi nuo žydros iki rausvos bei raudonos ir atgal iki žydros. Mergaitė laiko didelį plastikinį krepšį su BarbiKenu, spoksančiu pro prasegto užtrauktuko plyšį, o keliukai sėte nusėti mėlynėmis. Ausų speneliuose sužimba ir nyksta auskariukai, dievo karvytės, ir Henris prisimena, kad ji išties tokius turėjo. Džozė prasižioja ir sako: "Sveikas, Dadi. - Paskui apsidairo ir priduria: - Sveiki, berniukai".

Ir viskas. Ji akimoju pranyksta. Štai šitaip. O jie stovi po ąžuolu, tik dabar jau ne šešiese, o penkiese. Penketas suaugusių berniukų po senoviniu ąžuolu, ir senovinė birželio saulė vis taip pat šildo jų veidus, ir mergaitės geltonais marškinėliais vis taip linksmai šūkčioja viena kitai. Pitas verkia. Ir Džounsis. Girtuoklėlis dingo: veikiausiai suspėjo prisi-

rinkti butelių. Jo vietą užėmė kitas - niaurus žmogus su žiemine, nepaisant kaitros, striuke. Kairįjį skruostą dabina raudona kempinė, kurią galėtum palaikyt apgamu, bet Henris žino, kas ten išties. Bairumas. Ovenas Anderhilas stovi šalia jo Strofordo parke ir stebi, tačiau viskas teisingai: iš tolimosios Sapnų Gaudyklės pusės niekas nemato ateivio. Niekas, išskyrus Henrį.

Daditsas vis šypsosi, nors jį mažumą trikdo draugų ašaros.

- Odė u aki? - klausia Džounsio. "Kodėl tu verki?"

- Nesvarbu, - numoja Džounsis, patraukdamas ranką. Abu su Pitu šluostosi skruostus. Byveris nervingai sukrizena.

- Po velnių, vos neprarijau krapštuko, - sako jis.

- Ne, štai jis, nelemtas pydere, - prunkšteli Henris, rodydamas sau po kojų, kur voliojasi sumaitotas dantų krapštukas.

- Ati Ose? - klausia Daditsas. "Surasti Džozę?"

- O tu pajėgsi, Daditsai? - pagyvėja Henris.

Daditsas žingsniuoja link softbolo lauko, o likusieji pagarbiai seka įkandin. Dadsas traukia pro Oveną, bet, aišku, jo nepastebi; Dadsui Ovenas Anderhilas neegzistuoja, šiaip ar taip, kol kas. Kulniuoja pro tuščias žiūrovų vietas, trečiąją liniją, mažą užkandinę. Ir apmiršta. Pitas tyliai šūkteli.

Daditsas atsigręžia ir žvelgia į jį, linksmai, gyvai susidomėjęs, kone juokdamasis. Akys spindi. Pitas kilsteli pirštą ir pradeda pažįstamą ceremoniją, pirmyn atgal, tik-tak... atidžiai stebeilydamas į žemę. Henris nuleidžia galvą, ir akimirką dingojasi, kad jis irgi kažką *mato*, ryškų geltoną tvyksnį žolėje, tarsi dažų brūkšnį. Ir viskas pranyksta. Belieka tik Pitas, atliekantis įprastus veiksmus, kaip ir visuomet, kai naudojasi savo *prisimenančiu* talentu.

- Aai iiją Ita? - klausia Daditsas, tėviškai rūpestingai, ir Henris kone nusikvatoja.

"Matai liniją, Pitai?"

- Taip, - iškvepia Pitas, išsprogindamas akis. - Kad tave sutrauktų, taip! - Ir apžvelgia likusius. - Ji buvo *čia*, vaikinai! *Tiesiog čia!*

Jie traukia per Strofordo parką, žingsniuoja griežtai pagal liniją,

kurią regi tik Daditsas ir Pitas, o žmogus, kurį mato tik Henris, sėlina įkandin. Šiaurinį parko galą užtveria išklibusios lentos su užrašu:

D.B.&A.R.R. NUOSAVYBĖ. VAIKŠČIOTI DRAUDŽIAMA

Žinia, vaikams nusispjaut į visus draudimus, kadangi nuo tų laikų, kai Deris, Bangoras ir Arustukas per Dykrą nutiesta atšaka vežiojo savo krovinius, prabėgo bent šimtas metų. Tačiau berniukai, lįsdami pro skylę tvoroje, pastebi surūdijusius bėgius: tie bėga šlaitu žemyn, blausiai žvilgėdami saulėje.

Šlaitas gana status, apžėlęs nuodingąja mauda ir varnalėšomis, o pusiaukelėje jie aptinka didelį plastikinį Džozės Rinkenhauer krepšį, dabar jau visiškai senutėlį ir nutriušusį, daugelyje vietų suklijuotą izoliacine juosta, tačiau Henris tą krepšį atpažintų bet kur.

Daditsas džiugiai puola prie radinio, atidaro ir dirsteli vidun.

- AbiEna! - praneša jis, traukdamas laukan lėles.

Tačiau Pitas naršo apylinkes - beveik keturpėsčias, paniuręs it Šerlokas Holmsas, sekantis profesorių Moriartį. Būtent Pitas Muras ją suranda, Pitas, kuris it pamišęs baksnoja pirštu į purviną betoninį nuotekų vamzdį, išnirusį iš brūzgynų.

- Ji čia! - veriamai klykia jis, ir jei skruostų nedabintų dvi tamsios dėmės, Pito veidas atrodytų baltesnis už popierių. - Vaikinai, man rodos, ji čia!

Po visu Deriu, miestu, išaugusių vietoj pelkių, aplink kurias gyveno mikmakų genties indėnai, rangosi senas ir neįtikėtinai painus kanalizacijos vamzdžių bei kolektorių labirintas. Didžioji jo dalis buvo nutiesta ketvirtajame dešimtmetyje už Naujojo Kurso* pinigus - ir didžioji dalis bus sunaikinta aštuoniasdešimt penktaisiais, per baisų uraganą, kuris užgrius Derį ir sugriaus vandentiekio siurblinės bokštą. Bet kol kas visi vamzdžiai sveiki. Šis veda iš viršaus žemyn, grauždamasis į kalvą. Džozė Rinkenhauer suklupo, pargriuvo, bejėgiškai nučiuožė penkiasdešimties metų senumo sausų lapų paklode, įlėkė į vamzdį ir dabar guli pačiame dugne. Ji visai nusikamavo, stengdamasi užkopti slidžiu gūrančiu skardžiu, suvalgė kelis sausainėlius, gulėjusius džinsų kišenaitėje, ir

---

*Prezidento F.D. Ruzvelto vyriausybės politika, siekiant likviduoti Didžiosios depresijos padarinius.

pastarąsias dvylika ar keturiolika valandų paprasčiausiai tyso dvokiančioje tamsoje, klausydamasi silpnų išorinio pasaulio garsų bei laukdama mirties.

Pasigirdus Pito klyksmui, jai dar pakanka jėgų kilstelti galvą ir iš paskutiniųjų šūktelti:

- Padėkite! Aš negaliu išlipti! Praaašau, padėkit!

Jiems ir į galvą nešovė bėgti pakviesti suaugusiųjų, bent jau policininko Nelo, patruliuojančio apylinkes. Vaikinai trokšta kuo greičiau ištraukti ją iš čia: išgelbėti Džozę - jų pareiga. Jie neleidžia Daditsui lįsti vidun, tam proto pakanka, tačiau likusieji nesvarstydami išsirikiuoja grandine: pradžioje Pitas, paskui Byvas, tada Henris ir galiausiai Džounsis. Jis sunkesnis už kitus. Jų atsvara. Jų inkaras.

Neatgniauždami delnų, vaikinai šliaužia link dvokiančios skylės (dvokia ne vien kanalizacijos nuotekomis, bet dar kažin kuo senu ir neištveriamai šlykščiu). Henris užtinka pliurzėje paskendusį Džozės batelį ir automatiškai bruka jį į užpakalinę kišenę.

Dar kelios sekundės, ir Pitas neatsigręždamas tarsteli:

- Ei, vaikinai, stop.

Rauda ir prašymai padėti aidi vis garsiau, ir dabar Pitas regi ją, sėdinčią lapais užberto vamzdžio dugne. Pakeltas veidas panėši į baltais dažais nuteptą skrituliuką.

Pitas sveriasi žemyn, ir, nepaisant visus apėmusio jaudulio, berniukai visgi stengiasi veikti atsargiai. Džounsis įsiremia kojomis į didžiulį betono luitą. Džozė pasistiebia, stengiasi kaip įmanydama, ir vis vien nepasiekia Pito rankos. Galiausiai, kai jau rodosi, kad viskas veltui, ji įsigudrina pasiropšti aukštyn, vos truputėlį, bet Pitas spėja nutverti purviną ir subraižytą mergaitės riešą.

- Laikau! - pergalingai klykia jis. - Turiu!

Bičiuliai lėtai traukia ją aukštyn, kur jau laukia Daditsas su baltu krepšeliu vienoje rankoje ir lėlėmis kitoje. Šokinėdamas iš jaudulio, Dadsas šaukia, kad Džozė nesijaudintų, nes jisai turi BarbiKeną. Ir vėl saulės šviesa, grynas oras, ir kai berniukai padeda Džozei išsiropšti laukan...

15.

"Hamvyje" nebuvo telefono - dvi racijos ir nė vieno telefono. Ir visgi tylą perplėšė kurtinantis skambutis, nutraukdamas Henrio nuaustą prisiminimų giją ir mirtinai pergąsdindamas juos abu.

Ovenas krūptelėjo it žmogus, kurį grubiai prikėlė iš gilaus miego, "Hamvis" šastelėjo į šalį, kliudė pusnį, susimėtė ir ėmė suktis nelyginant šokantis dinozauras.

Kad tave...

Ovenas pamėgino ištaisyti padėtį, bet ratai bejėgiškai sukosi, o mašina blaškėsi it laivas be vairo ir be burių. "Hamvis" lėtai slydo atgal ir galiausiai šonu įsirėmė į pusnį, priekiniai žibintai liūdnai nutvieskė apsnigtą kelią, kuriuo jie atvažiavo.

Dzin! Dzin-n! Dzi-i-inn!

Nežinia iš kur. Stačiai iš oro.

Tai mano galvoje, pamanė Ovenas. *Matyt, pradėjo vaidentis, vis tie nelemtos telepatijos foku...*

Ant sėdynės tarp jų gulėjo pistoletas. Henris jį pakėlė, ir skambučiai akimoju nutilo. Henris priglaudė vamzdį prie ausies.

Na, žinoma! Kas čia tokio? Jam skambina į pistoletą, ir tiek. Paprasčiausias dalykas, pagalvojo Ovenas.

- Alio, - ištarė Henris. Atsakymo Anderhilas neišgirdo, tačiau išvargusį jo bendrakeleivio veidą nutvieskė šypsena. - Džounsi! Taip ir žinojau, kad čia tu.

O kas gi daugiau! Opra Vinfri? - šyptelėjo Ovenas.

- Kur...

Pauzė.

- Jam reikalingas Daditsas, Džounsi? Todėl...

Henris vėl klausosi.

- *Vandentiekio siurblinės bokštas*? Kodėl? Džounsi! *Džounsi*!

Henris dar truputį palaikė pistoletą, pažvelgė į ginklą, tarsi nesuvokdamas, kas gi čia toks, ir lėtai paguldė į vietą. Šypsenos kaip nebūta.

- Padėjo ragelį. Matyt, sugrįžo tas kitas. Džounsis jį vadina "misteriu Grėjumi".

- Tavo bičiulis gyvas, o tu, regis, ne itin laimingas.

Henrio mintys išties nebuvo itin džiaugsmingos, tačiau kalbėti apie tai nesinorėjo. Iš pradžių jis atsidūrė devintam danguj - o kaip neatsidursi, kai žmogus, kurį myli, paskambina tau į seną pistoletą? - bet dabar, regis, nusiminė. Kodėl?

- Jis... *jie* į pietus nuo Derio. Stabtelėjo užkąsti "Dykumoje", vairuotojų pakelės užeigoje, tik Džounsis ją vadina "Perdykuma", kaip vaikystėje. Nemaniau, kad dar prisimena. Regis, jis kaip reikiant išsigandęs.

- Dėl savęs? Dėl mūsų?

Henris be džiaugsmo pažvelgė į Oveną.

- Nuogąstauja, kad misteris Grėjus nori nužudyti patrulį ir pasigrobti mašiną. Manding, jis neklysta. Tai velnias! - Henris tvojo kumščiu sau per koją.

- Tačiau jis gyvas.

- Taip, - be jokio entuziazmo atsakė Henris. - Imunitetas, apsaugantis nuo grybelio. Daditsas... ar dabar supratai apie Daditsą?

Ne. Abejoju, kad ir tu supratai iki galo, Henri... bet kai kas paaiškėjo.

Henris vėl pasitelkė bendravimą mintimis, šitaip buvo paprasčiau.

Daditsas mus pakeitė, bendraudami su juo mes pasikeitėme. Kai Džounsį Kembridže partrenkė mašina, jis pasikeitė vėl. Klinikinę mirtį išgyvenusių žmonių elektroencefalogramos dažnai patiria neįtikėčiausias metamorfozes, praėjusiais metais skaičiau apie tai "Lancete". Ko gero, Džounsio atveju šitai reiškia, jog misteris Grėjus, tegul ir užgrobęs mano draugo kūną, visgi negali užkrėsti jo grybeliu, nepajėgia visiškai užvaldyti sąmonės. Džounsio neįmanoma įsiurbti, šiaip ar taip, kol kas.

- Įsiurbti?

Ištirpinti kitame organizme. Trumpiau tariant, suryti. - Ir balsu pridūrė: - Tu negali ištraukt mašinos iš šitos pusnies?

Ko gero, galiu.

- Šito ir bijojau, - niūriai tarstelėjo Henris.

Ovenas atsuko į jį žalsva prietaisų skydo šviesa nutviekstą veidą.

- Koks velnias tau darosi?

O, Viešpatie, nejau nesupranti? Kiek sykių turėsiu tau aiškinti? Ir kokiais žodžiais? Jis vis dar egzistuoja tenai! Džounsis. Jis YRA!

Trečią ar ketvirtą kartą nuo kelionės pradžios Ovenui teko peršokti bedugnę tarp širdies emocijų bei šalto ir racionalaus proto žinių.

- Suprantu, - pradėjo jis ir užsičiaupė. - Jis gyvas. Gyvas ir mąsto. Netgi skambina. - Anderhilas užsičiaupė vėl. - Jėzau!

Pabandė ištraukti "Hamerį", įjungęs pirmąją pavarą, ir ilgai kankinosi, kol galiausiai pradėjo suktis visi ratai. Tada pavažiavo atbulas ir įsmigo į pusnį, bet mašinos kėbulas mažumą pakilo virš sulipusio sniego - Ovenas šito ir siekė. Dabar, kai jis vėl įjungs pirmąją pavarą, automobilis išlėks iš pusnies tarytum kamštis iš butelio. Tačiau Anderhilas neskubėjo ir, truputį palaukęs, spustelėjo stabdį. "Hameris" nekantriai sudrebėjo. Variklis urzgė, vėjas kaukė, gainiodamas sniego sūkurius, klaidžiojančius po tuščią plentą.

- Juk supranti, ką mums teks padaryti? - paklausė Ovenas. - Tiesa, pirmiausiai reikia jį nutverti. Nes kad ir kokios būtų detalės, generaliniame plane veikiausiai numatytas visos planetos užkrėtimas. Ir matema...

- Skaičiuot moku ne prasčiau už tave, - pertraukė Henris. - Šeši milijardai kosminio laivo "Žemė" keleivių prieš vieną Džounsį.

- Statistikai nepaprieštarausi.

- Skaičiai gali meluoti, - niauriai atrėmė Henris, tačiau priešpastatyti nebuvo ką. Tokie dideli skaičiai nemeluoja. Šeši milijardai - labai didelis skaičius.

Ovenas atleido stabdį ir užgulė akseleratorių. Mašina paklusniai pasirito priekin, viso labo per kelias pėdas, lyg ir pradėjo suktis, paskui išsitiesino ir urgzdama iššoko iš pusnies, tarsi koks laukinis žvėris. Anderhilas pasuko į pietus.

Papasakok, kas nutiko po to, kai jūs ištraukėte mergaitę iš nuotekų vamzdžio.

Henriui nespėjus atsakyti, prietaisų skyde tykiai sučirškė racija.

Užtat balsas nuskambėjo taip garsiai bei aiškiai, tarsi kalbantysis drauge su jais sėdėtų "Hameryje".

- Ovenai! Tu čia, drauguži?

Kurcas.

16.

Jie sugaišo beveik visą valandą, kol įveikė pirmąsias šešiolika mylių į pietus nuo Mėlynosios bazės (*buvusios Mėlynosios bazės*), bet Kurcas nepergyveno. Viešpats jais pasirūpins, be jokių abejonių.

Mašiną vairavo Fredis Džonsonas. Keleivio sėdynėje gūžėsi Arčis Perlmuteris, antrankiais prikaustytas prie durelių rankenos. Kembrį prikaustė užpakalinėje sėdynėje. Kurcas sėdėjo už Fredžio, Kembris - už Arčio nugaros. Tiesa, Kurcas šiek tiek nerimavo, nuogąstavo, jog abu belaisviai bendrauja telepatiškai ir rezga sąmokslus. Tačiau jie nieką tepeš! Kurcas su Fredžiu atvėrė langus, nors "Hamvyje" buvo šalčiau nei kaimo išvietėje sausio mėnesį. Tokio šalčio negalėjo įveikti joks šildytuvas. Tačiau priemonė buvo priverstinė: užvėrus langus, atmosfera salone akimoju tapdavo neištveriama - dvokė siera, nelyginant dujomis užtvindytoje šachtoje. Tiksliau, ne siera, o eteriu. Didžiausia smarvė sklido nuo Perlmuterio, tykiai aimanuojančio ir be perstojo bruzdančio krėsle. Kembris apžėlė Ripli, tarytum laukas - javais po pavasarinio lietaus, ir Kurcas net per kaukę užuodė nuo jo sklindančią smarvę. Tačiau svarbiausiu padorumo taisyklių pažeidėju buvo Perlis, mėginantis bezdėti be triukšmo (kilstelintis tai vieną, tai antrą sėdmenį - "mažutis pusiau-pukšt", kaip sakydavo miglotomis Kurco vaikystės dienomis). Ir, žinia, apsimetinėjo, neva jisai čia niekuo dėtas. Džinis Kembris kultivavo Ripli. Kurcas įtarė, jog Perlis, apsaugok jį Viešpatie, kultivuoja kai ką kita.

Pats Kurcas sėkmingai slėpė mintis po monotoniška savos kūrybos mantra: *Devisas ir Robertsas, Devisas ir Robertsas, Devisas ir Robertsas...*

- Gal teiktumėtės nustoti? - susierzinęs paprašė Kembris. - Jūs varote mane iš proto! Veikiai kuoktelsiu!

- Aš irgi, - pritarė Perlmuteris. Jis vėl subruzdo ir išspaudė ilgą "pufffff", tarsi išleisdamas orą iš pripūsto žaislo.

- Viešpatie, Perli, - sustūgo Fredis, nuleisdamas stiklą iki pat galo ir iškišdamas galvą laukan. "Hamvis" susimėtė, ir Kurcas jau pasiruošė blogiausiam, tačiau viskas baigėsi sėkmingai. - Gal galėtum prilaikyt savo analinius parfumus?

- Atleiskite, - sausai paprieštaravo Perlmuteris, - jei užsimeni apie tai, kad aš išleidau dujas, turiu pastebėti...

- Nieko aš neužsimenu! - suriaumojo Fredis. - Tik sakau, kad liautumeisi dvokęs it skunkas, antraip...

Ir kadangi Fredis Džonsonas niekaip negalėjo įvykdyti visų išsakytų bei neišsakytų grasinimų (jie kol kas nepajėgė apsieiti be dviejų telepatų, pagrindinio bei atsarginio), teko įsikišti Kurcui.

- Edvardo Deviso ir Franklino Robertso istorija ganėtinai pamokoma, - prabilo jis, - nes darsyk įrodo, jog po saule nėra nieko nauja. Tai nutiko Kanzase, senų senovėje, kai Kanzasas dar buvo tikras Kanzasas...

Kurcas, išties neblogas pasakotojas, perkėlė juos į Korėjos karo laikus. Edas Devisas ir Franklinas Robertsas turėjo kone vienodas nedideles fermas, abu gyveno Kurco (katras tuomet vadinosi visai ne Kurcu) šeimos kaimynystėje. Devisas, kuriam galvoj aiškiai stigo varžtelių, kažin kodėl buvo įsitikinęs, jog kaimynas, įžūlėlis Robertsas, geidžia paveržti iš jo fermą, be to, mieste apie jį skleidžia visokiausias šlykščias paskalas. Robertsas barstė nuodais jo laukus. Robertsas susiuostė su "Emporia" banku, ketindamas atimti Deviso fermą už skolas.

Galutinai netekęs proto, Edas Devisas sugavo pasiutusį meškėną ir įleido jį į vištidę, *savo* vištidę. Meškėnas nusmaugė visas vištas, o kai nebeliko nė vienos, šlovė Viešpačiui, fermeris Devisas peršovė juodai pilką dryžuotą žvėrelio galvą.

Sėdintys "Hamvyje" tylėjo it pakerėti ir klausėsi neskubraus pasakojimo.

Edas Devisas sukrovė negyvas vištas bei meškėną į savo kombainą, "Internešnl Harvester". Nuvežė prie kaimyno fermos ir, šviečiant mėnuliui, suvertė į abu šulinius: į tą, iš kurio girdė galvijus, ir tą, kurs buvo

prie namo. Kitą vakarą, prisisiurbęs viskio ir linksmai kvatodamas, Devisas paskambino savo priešui ir viską išklojo. “Šiandien buvo karštoka, tiesa? - smaginosi psichas, kvatodamas taip garsiai, jog Franklinas Robertsas vos skyrė žodžius. - Kokį vandenį gėrei tu ir tavo mergiotės, Robertsai? Su padvėsusiu meškėnu ar su padvėsusiomis vištomis? Negaliu pasakyti tiksliai, kuo kurį šulinį pagardinau. Na, ar ne gėda! Sklerozė!”

Džinio Kembrio lūpos nežymiai virpėjo, tarsi žmogaus, gavusio rimtą smūgį. Alsavimas judino ilgas Ripli barzdas, nukarusias nuo kaktos.

- Ką norite pasakyti? - sukuždėjo jis. - Kad mudu su Perliu niekuo ne geresni už porelę pasiutusių vištų?

- Mandagiau kalbėk su bosu, Kembri, - perspėjo Fredis. Jo kaukė - veikiausiai iš pasipiktinimo - smagiai šokčiojo aukštyn ir žemyn.

- Tegul jį skradžiai, tą tavo bosą! Misija *baigta*!

Fredis kilstelėjo ranką, ketindamas sutrėkšti Kembrį į krėslo atkaltę, bet tasai tik pasilenkė arčiau, prikišdamas baimės iškreiptą, grybelio subjaurotą veidą.

- Pirmyn, mažyli! O gal iš pradžių patikrink savo kumštį, įsitikink, kad jis nežaizdotas? Mažutėlaitis brėželis - ir tu gatavas.

Fredžio ranka neryžtingai sustingo ore ir vėl sugniaužė vairą.

- Beje, Fredi, tavim dėtas, nuolat žvalgyčiaus per petį. Jei manai, kad bosas ketina palikti gyvą liudininką, vadinas, esi visiškai bukas. Arba kuoktelėjęs.

- Kuoktelėjęs, būtent, - šiltai atsiliepė Kurcas ir krenkštelėjo. - Beje, daugelis fermerių nusigaluoja psichinėse ligoninėse, ar bent jau nusigaluodavo prieš Vilį Nelsoną*, palaimink Viešpatie jo sielą, bei pagalbos fermeriams programą. Manding, priežastis - gyvenimo sunkumai. Pernelyg dideli stresai. Vargšelis Edas Devisas savo dienas baigė uždaroje veteranų įstaigoje, mat kariavo Antrajame Didžiajame, o veikiai po istorijos su Franklino Robertso šuliniu pardavė fermą, persikėlė į Vičitą ir įsidarbino komivojažieriumi “Elis Čalmerse”. Nors šuliniai, kaip netrukus paaiškėjo, visai nebuvo užnuodyti. Jis kreipėsi į apygardos sanitarijos inspektorių, prašydamas paimti mėginius, ir tas

*Garsus kantri stiliaus dainininkas.

pasakė, jog vanduo tinkamas gerti. Pasiutligė per vandenį neplinta. Įdomu, a, Ripli?

- Galėtumėt bent jau vadint jį teisingai, - suniurzgė Kembris. - Ne Ripli, o *bairumu*!

- Bairumas ar Ripli, tas pats velnias, - numojo Kurcas. - Tie tipai stengiasi apnuodyti mūsų šulinius. Kaip kažkas sakė, užteršti mūsų neįkainojamą drėgmę.

- Jums į tai nusispjaut! - taip piktai išrėžė Perlis, kad Fredis net pašoko. - Jums terūpi pričiupti Anderhilą, o visa kita teprasmenga skradžiai! - Ir patylėjęs sielvartingai pridūrė: - Jūs išties kuoktelėjot, bose.

- Ovenas! - nelyginant kanarėlė sučirškėjo Kurcas. - Vos nepamiršau! Kur jis, vaikinai?

- Priekyje, - niauriai atsakė Kembris. - Įstrigo pusny.

- *Nuostabu!* - suklykė Kurcas. - Mes prie tikslo!

- Nesidžiaukite per anksti, bose. Jis tuoj ištrūks. Ir jo mašina tokia pat, kaip ir mūsų. Jei žinai, ką daryti, ir sugebi laikyti rankose vairą, su šituo traktorium gali važiuot per patį pragarą. O jisai, regis, sugeba.

- Gaila. Ar mes turime šansų?

- Nedaug, - atsakė Perlis ir subruzdo vėl. Susiraukė ir išleido nepadorų garsą.

- Po ve-e-elnių, - tyliai sudejavo Fredis.

- Duok mikrofoną, Fredi. Bendrąjį kanalą. Mūsų bičiulis Ovenas dievina bendrąjį kanalą.

Fredis neatsigręždamas ištiesė mikrofoną, pamaigė siųstuvą, įtvirtintą prietaisų skyde, ir tarė:

- Dabar galima, bose.

Kurcas spustelėjo mygtuką mikrofono šone:

- Ovenai? Tu čia, drauguži?

Tyla, atmosferinių trukdžių chaosas ir monotoniškas vėjo kauksmas. Kurcas jau ketino dar sykį spustelti mygtuką ir pamėginti iš naujo, bet tuomet pasigirdo Oveno balsas, ramus, aiškus, gožiamas trukdžių, bet nėmaž neiškraipytas.

- Čia.

- Kaip malonu tave girdėti, drauguži! Kaip jaudinama! Manding,

tu mus lenki penkiasdešimčia mylių. Mes tik ką pravažiavome posūkį Nr.39, tad aš beveik neklystu, tiesa? - Iš tiesų Fredis pravažiavo posūkį Nr.36, ir juos skyrė kur kas mažesnis atstumas. Ko gero, perpus mažesnis.

Tyla.

- Išjunk variklį, drauguži, - kuo nuoširdžiausiu, kuo svariausiu balsu patarė Kurcas. - Dar ne per vėlu kai ką išgelbėti ir išsikapanoti iš šito mėšlo. Mūsų karjeroms galas, gali neabejoti, padvėsusios vištos užnuodytam šuliny, bet jei turi tikslą, leisk man prisidėti. Aš jau nebejaunas, sūneli, ir noriu, kad mudu garbingai...

- Nemalk šūdo, Kurcai, - ištrėškė visi šeši "Hamvio" garsiakalbiai - taip garsiai ir aiškiai, jog Kembris išties leido sau įžūliai nusijuokti. Kurcas perliejo jį žudikišku žvilgsniu. Įprastomis aplinkybėmis to pakaktų, kad juoda Kembrio oda papilkėtų iš siaubo, bet tai kitomis aplinkybėmis, kitos aplinkybės išbrauktos iš dienotvarkės, ir Kurcas pajuto plūstelint visai nebūdingą baimę. Vienas dalykas - protu suvokti, jog viskas ritasi velniop, ir visiškai kitas, kai tiesa sunkiu švino luitu nusėda tavo viduriuose.

- Ovenai... bičiuli...

- Paklausyk manęs, Kurcai. Nežinau, ar tavo kuoktelėjusiose smegenyse dar liko bent vienas normalus vingis, bet jei visgi liko, skirk man mažumėlę dėmesio. Šalia manęs sėdi žmogus, vardu Henris Devlinas. Priešaky... gal už šimto mylių nuo mūsų - jo draugas Geris Džounsas. Tik tai jau nebe Džounsas. Jį užvaldė ateivis, kitaplanetinis protas, kurį Džounsas vadina "misteriu Grėjumi".

Geris... Geris... - galvojo Kurcas. *Pagal jų anagramas atpažįstame juos...*

- Viskas, kas dėjosi Džefersono trakte, neturėjo prasmės, - tęsė balsas iš garsiakalbių. - Skerdynės, kurias suplanavai, Kurcai, beprasmės - ar tie žmonės mirs patys, ar nuo kulkos, jie nekelia jokios grėsmės.

- Girdėjot?! - isteriškai suklykė Perlmuteris. - Nekelia grėsmės! Ne...

- Užsičiaupk! - suriaumojo Fredis, voždamas Arčiui per fizionomiją. Kurcas beveik nieko nepastebėjo. Jis pastatė ausis ir išsitempė it

styga. Beprasmės? Ovenas Anderhilas išties tvirtina, kad ši operacija, pati svarbiausia operacija jo gyvenime, yra *beprasmė*?

- ... aplinkoje, supratai? Jie nesugeba išgyventi mūsų ekosistemoje. Išskyrus Grėjų. Nes pastarajam pasisekė susirasti visiškai kitokį šeimininką. Tokį, kuris iš esmės skiriasi nuo likusiųjų žmonių. Tai štai, Kurcai, jei šiame pasaulyje tau kas nors brangu, jei turi nors kokius principus, *tučtuojau liaukis mus medžiojęs ir leisk ramiai užsiimti reikalais. Pasirūpinti misteriu Džounsu ir misteriu Grėjumi.* Galimas daiktas, tau pavyks mus sugauti, tačiau labai abejoju, kad sugebėsi pričiupti juos. Jie nuvažiavo pernelyg toli į pietus. Ir mes manome, jog Grėjus turi planą. Planą, kuris gali išdegti.

- Ovenai, tu pervargai ir pernelyg jaudinies, - ramiai atrėmė Kurcas. - Sustok. Kad ir kas ten būtų, mes galime veikti išvien. Mes...

- Jeigu tau ne vis vien, tu pasitrauksi iš žaidimo, - šaltai pertraukė Ovenas. - Ryšio pabaiga. Aš išsijungiu.

- Nedrįsk, drauguži! - suriaumojo Kurcas. - Nedaryk šito! Aš tau draudžiu!

Spragt. Iš mikrofonų pasiliejo šnypštimas.

- Jis nebepasiekiamas, - tarė Perlmuteris. - Atjungė mikrofoną. Užčiaupė imtuvą. Viskas.

- Tačiau jūs girdėjote? - paklausė Kembris. - Visa tai neturi nė menkiausios prasmės. Važiuojam atgal.

Kurco kaktoje supulsavo gyslelė.

- Galima pamanyt, aš leisiuos jo įkalbamas, ir dar po visko, kas nutiko!

- Tačiau Anderhilas sakė tiesą, - išpoškino Kembris, pirmąkart atsigręždamas į Kurcą visu kūnu: plačiai atmerktos akys, kampučiuose apėjusios Ripli ar bairumu, ar kaip ten jį. Seilių purslai aptaškė Kurco skruostus, kaktą ir kaukę. - Aš girdėjau jo mintis! Perlis taip pat! OVENAS SAKĖ GRYNĄ TIESĄ! JIS...

Kurcas antgamtiškai mikliai išsitraukė iš dėklo pistoletą ir iššovė. Atatranka uždaroje erdvėje prilygo griausmui. Fredis riktelėjo iš netikėtumo, paleido vairą, ir nevaldomas "Hamvis" pasigręžė skersai kelio. Perlmuteris suspigo ir užsimerkė. Mirtis Kembriui buvo gailestinga:

smegenys per skylę pakaušyje išlėkė pro langą ir akimoju išsisklaidė vėjyje. Džinis net rankos kilstelti nespėjo.

Nespėjai sumoti, kas artinas, teisingai, drauguži? - pamanė Kurcas. *Kaip matau, tavo įžymioji telepatija čia bejėgė!*

- Teisingai, - gailiai išsunkė Perlis. - Kaip elgtis su žmogum, kuris nė pats nežino, ką darys po akimirkos? Psichai - nevaldoma liaudis.

Kurcas nukreipė pistoletą į Perlmuterį.

- Dar kartą pavadink mane psichu. Noriu pasiklausyti.

- Psichas! - nedelsdamas pakartojo Perlis. Jo lūpas ištempė šypsena, apnuoginanti likusius dantis, tarp kurių tamsavo skylės. - Psichas-psichas-psichas. Tu nešausi. Pribaigei mano dublerį, bet daugiau sau leisti nebegali!

Arčis aiškiai siutino pats save, sulig kiekvienu žodžiu jo balsas pavojingai kilo. Kembrio lavonas plakėsi į dureles, pro langą įsiveržęs šaltas vėjas draikė plaukų ir bairumo sruogas.

- Užsičiaupk, Perli, - taikiai tarstelėjo Kurcas. Berods, bosas jautėsi kiek geriau ir spėjo mažumą apsiraminti. Kembris atsiėmė pagal nuopelnus. - Laikykis savo planšetės ir tylėk. Fredi!

- Taip, bose.

- Tu po senovei su manimi, Fredi?

- Iki pat galo, bose.

- Ovenas Anderhilas - išdavikas, Fredi, ar gali padėkot Viešpačiui už tai, kad padėjo mums jį išaiškinti?

- Dėkoju Viešpačiui! - Fredis sėdėjo tiesus it lazda ir žvelgė stačiai pirmyn, į kelią bei "Hamvio" žibintų šviesos kūgius.

- Ovenas Anderhilas išdavė šalį ir savo draugus. Jis...

- Jis išdavė *tave*, - sukuždėjo Perlmuteris.

- Teisingai, Perli, ir nereiktų pervertinti savo svarbos, sūneli, tai vienintelis dalykas, kurio nedera daryti, nes, kaip pats sakei, psichas nežino, kas jam šaus į galvą po minutės.

Kurcas įrėmė žvilgsnį į platų Fredžio pakaušį.

- Mes užpjudysime Oveną Anderhilą, jį ir tą vaikiną, Devliną, jei jiedu tebėra kartu. Aišku?

- Tikrai taip, bose.

- Na, o kol kas išmeskime balastą. - Kurcas išsitraukė iš kišenės

antrankių raktą, palinko prie lavono, išsiterliodamas rankas sustingusiuose drebučiuose, kurie nespėjo išlėkti pro langą, ir galiausiai užčiuopė durų rankenėlę. Dar sekundė - ir velionis misteris Kembris, dėkui Viešpačiui, išgriuvo ilsėtis sniego įkapėse.

Tuo tarpu Fredis it paklaikęs kasėsi velnioniškai niežintį pilvą. Niežėjo ir pažastis, ir...

Grįžtelėjęs galvą, sugavo įdėmų Perlmuterio žvilgsnį. Didžiulės patamsėjusios akys blyškiame, raudonomis dėmėmis nusėtame veide atrodė stačiai bedugnės.

- Į ką čia taip spoksai? - pasiteiravo Fredis.

Perlmuteris be žodžių nusigręžė į langą.

DEVYNIOLIKTAS SKYRIUS

PERSEKIOJIMAS TĘSIASI

1.

Misteris Grėjus mėgavosi žmogiškųjų emocijų naujumu, misteris Grėjus mėgavosi žmogiškuoju maistu, bet misteriui Grėjui visiškai nepatiko Džounsio žarnyno ištuštinimo procesas. Jis atsisakė netgi dirstelt į tą, ką išspaudė, tiesiog užsitempė kelnes ir mažumą virpančiomis rankomis užsisegė sagą.

O, Viešpatie, nejau net nebrūkštelsi tualetiniu popierium? - pasipiktino Džounsis. *Bent jau nuleisk vandenį!*

Tačiau misteris Grėjus tetroško vieno: kuo greičiau nešdintis iš kabinos. Dar laimė, kad prieš išeidamas kyštelėjo po vandeniu rankas!

Džounsis pernelyg nenustebo, tarpduryje išvydęs patrulį.

- Pamiršote užsisegt užtrauktuką, mano drauge, - pastebėjo tas.

- Išties! Dėkui.

- Važiuojate iš šiaurės, tiesa? Per radiją praneša, jog ten dedasi tokie dalykai! Tiesa, tenykščių stočių nesigirdi. Kone ateiviai, ir panašiai!

- Aš iš Derio, - atsakė misteris Grėjus. - Iš kur man žinot?

- Leiskite paklausti, kas gi tokią naktį, kaip ši, išginė jus iš namų?

Paaiškink, jog susirgo draugas, pasufleravo Džounsis, graužiamas nevilties. Nenorėjo šito matyti, juo labiau dalyvauti, tegul ir netiesiogiai.

- Susirgo draugas, - trumpai tarstelėjo misteris Grėjus.

- Nejaugi? Ką gi, sere, norėčiau pamatyt jūsų teises ir pažymėjimą...

Ir tuomet patrulio akys išlipo ant kaktos. Jis nusigręžė ir it sukaustytas nužingsniavo link sienos, ant kurios kybojo lentelė: DUŠAS TIK TOLIMŲJŲ REISŲ VAIRUOTOJAMS. Truputį pastovėjo, drebėdamas visu kūnu... ir ėmė stipriai, ritmiškai daužyti galvą į plyteles. Nuo pirmo smūgio nulėkė “stetsonas”. Po trečio pasiliejo klaretas, iš pradžių telkdamasis ant rudų plytelių lašais, paskui srūdamas tamsiais upeliukais. Neįstengdamas sustabdyti to siaubo, Džounsis siektelėjo telefono. Bet ragelis tylėjo. Gal šlamšdamas antrą bekono porciją, o gal pirmąsyk įsijausdamas į žmogiškąjį pavidalą, misteris Grėjus perrėžė liniją. Kalinys liko vienas.

2.

Nepaisydamas pasibjaurėjimo, o gal būtent dėl jo, Džounsis nusikvatojo, kai jo rankos pačiupo rankšluostį su “Dykumos” emblema ir ėmėsi šluostyti nuo sienos kraują. Misteris Grėjus deramai įvertino Džounsio patirtį tokioje delikačioje srityje, kaip atsikratymas lavonu, ir pastebėjo aptikęs tikrą aukso gyslą. Būdamas ištikimu siaubiakų, detektyvų ir kriminalinio skaitalo gerbėju bei vertintoju, Džounsis, jei galima taip pasakyti, ilgainiui tapo tikru ekspertu. Netgi dabar, kai misteris Grėjus švystelėjo kruviną rankšluostį ant šlapio patrulio mundūro krūtinės (striuke apvyniojo sužalotą galvą), Džounsio galvoje šmėstelėjo Fredžio Mailso kūno laidojimo scena iš “Talentingojo misterio Riplio”, be to, kartu iš filmo ir iš Patricijos Haismit romano. Bet tai dar ne viskas. Atmintyje atgijo ir nyko epizodai iš kitų filmų, jie taip klojosi vienas ant kito, jog Džounsiui susvaigo galva, tarsi jis stovėtų ant bedugnės krašto ir žvelgtų žemyn. Bet ir tai dar ne visų blogiausia. Džounsio padedamas talentingasis misteris Grėjus suvokė, kas jam patinka labiau, nei paskrudintas kumpis, kur kas labiau, nei galimybė semti emocijas iš neišsenkančio Džounsio įniršio šulinio.

Misteris Grėjus atrado žudymo džiaugsmą.

3.

Už dušinės įsikūrė persirengimo kambarys. Už šio dryksojo koridorius, vedantis į vairuotojų poilsio kambarį. Koridorius buvo tuštutėlis. Kitame gale matėsi durys, atsiveriančios į pastato užkaborius, į sniegu užpustytą aklavietę. Tamsoje šmėžavo dviejų didžiulių šiukšliavežių siluetai. Vienintelis silpnutis žibintas su metaliniu gaubtu metė ant sniego ilgus šešėlius. Misteris Grėjus, viską perprantantis iš pusės užuominos, apieškojo negyvėlį, surado mašinos raktus, į Džounsio striukės kišenę įsimetė policininko pistoletą ir tikrumo dėlei užsegė užtrauktuką. Durys virpėjo, grasindamos užsitrenkti, tad pilkasis sugrūdo į tarpdurį vis tą patį rankšluostį ir nutempė kūną už šiukšliavežių.

Visa tai - nuo klaikios patrulio savižudybės iki Džounsio pasirodymo koridoriuje - truko vos dešimt minučių. Džounsio kūnas tapo lengvas bei lankstus, nuovargis kažkur išgaravo, bent jau tą minutėlę: jiedu su misteriu Grėjum svaiginosi eiliniu nežabotos euforijos protrūkiu. Ką gi, nieko nepasakysi, "juodas darbelis" užgula ne tik misterio Grėjaus, bet ir Gerio Embrouzo Džounso sąžinę. Jis prisidėjo ne vien gebėjimu atsikratyti kūno, bet ir kraugeriškais-žmogėdriškais asmenybės geiduliais, pridengtais plonute cukrine glazūra "visa tai vyksta neišties". Taip, įkvėpėjas - misteris Grėjus, paties Džounsio nėmaž nekamavo mintis, neva jis įvykdė žmogžudystę, tačiau nusikaltimas padarytas jo rankomis.

Galbūt mes nusipelnome būti sunaikinti, mąstė Džounsis, misteriui Grėjui einant per dušinę, ieškant (Džounsio akimis) atsitiktinių kraujo dėmių ir gniaužiant (Džounsio delne) patrulio mašinos raktus. *Galbūt viskas, ko nusipelnome, - supūti, pavirsti niekuo, apžėlusiu raudona žole, linkstančia vėjyje. Tikriausiai. Taip būtų geriausia. Padėk mums, Viešpatie.*

4.

Prie kasos sėdinti išvargusi moteris pasiteiravo, ar jis nematė patrulio.

- Na, žinoma, mačiau, - atsakė Džounsis. - Parodžiau jam teises ir dokumentus.

- Šiandien policija nerimsta, - tarstelėjo moteris. - Nuo pat vidudienio. Pūga ar ne pūga, jiems vis vien. Nėr ramybės. Ir pikti kaip velniai. Taigi ir likusiems nejauku. Jei jau taip norėčiau pamatyt vaikinus iš kitos planetos, išsinuomočiau vaizdajuostę. Gal girdėjote ką nauja?

- Per radiją minėjo, kad pavojus netikras, - sagstydamasis striukę, atsakė misteris Grėjus. Paskui pažvelgė pro langą, norėdamas eilinį kartą įsitikinti tuo, ką jau buvo matęs: langai taip užšalę, jog vargiai kas pastebės, kokia mašina jis išvažiuoja.

- Tikrai? Teisybė? - lengviau atsidususi šyptelėjo moteris, išsyk nusimesdama bent dešimt metelių. Ir nuovargis kažkur išsisklaidė.

- Garbės žodis. Bet nelaukit savo bičiulio taip greit, brangioji. Jis sakė turįs mažumėlę nusnūsti. Visai nusivarė nuo koto.

Tarp moters antakių įsirėžė vertikali raukšlė.

- Jis taip sakė?

- Labos nakties. Laimingos Padėkos dienos. Linksmų Kalėdų. Ir podraug Naujųjų Metų.

Ūmai Džounsis sumojo, jog šiuos niekus tauškia tam, kad būtų pastebėtas. Ir įsidėmėtas. Ir anksčiau, nei spėjo suvokti, ar pasiekė savo ir ar jį išties įsidėmėjo, vaizdas anapus kontoros lango pasisuko šimto aštuoniasdešimties laipsnių kampu - misteris Grėjus nusivedė jį nuo kasos, ir veikiai jiedu vėl lėkė į pietus. Patrulinės mašinos grandinės žvangėjo ir žlegėjo, užtat leido važiuoti keturiasdešimties mylių per valandą greičiu.

Džounsis pajuto, kaip misteris Grėjus tiesia minties čiuptuvus atgalios. Stengiasi įsismelkti į Henrio sąmonę, tačiau nepajėgia - kaip ir pats Džounsis: Henris buvo kitoks. Nelaimei, tas žmogus šalia Henrio, Overhilas ar Anderhilas... į jį misteris Grėjus įstengs įsikirsti

kaip pridera. Jie už septyniasdešimties mylių nuo čia, o gal ir toliau, ir... suka iš plento? Taip, rieda į Derį.

Misteris Grėjus prasiskverbė dar giliau ir aptiko naujus persekiotojus. Trys vyrai... bet pagrindinis jų tikslas - ne misteris Grėjus, o Overhilas (Anderhilas). Džounsiui tai atrodė neįtikima ir pernelyg painu, kad būtų tiesa. Tačiau misteris Grėjus neapsakomai nudžiugo. Ir net nepasivargino pasidomėti priežastimi, dėl kurios Overhilas (Anderhilas) su Henriu nusprendė užsukti į Derį.

Dabar visos misterio Grėjaus mintys sukosi apie tai, jog privalu pakeisti transporto priemonę, šįsyk reikėtų įsitaisyti sniegvalę - žinia, jei Džounsis sugebės ją valdyti. Vadinas, laukia eilinė žmogžudystė, tačiau veržliai žmogėjantis misteris Grėjui nieko nepaisė.

Misteris Grėjus tik pradėjo jausti skonį.

5.

Ovenas Anderhilas stovi šlaite, visai šalia vamzdžio, kyšančio iš lapijos, ir mato, kaip jie traukia laukan išsiterliojusią, sutrikusią mergaitę. Mato, kaip Daditsas (tvirtas jaunuolis su futbolininko pečiais ir neįtikėtinai tankių bei šviesių plaukų kupeta) stveria ją į glėbį ir apiberia purviną veiduką sodriais bučiniais. Girdi pirmuosius jos žodžius:

- Noriu pas mamą.

Viskas susidėjo kuo palankiausiai: nei policijos, nei "greitosios pagalbos". Jie paprasčiausiai padeda Džozei užkopti šlaitu, pralįsti per skylę tvoroje, pereiti Strofordo parką (mergaites su geltonais marškinėliais pakeitė mergaitės su žaliais: nei jos, nei treneriai nekreipia dėmesio į berniukus ir jų išterliotą sutaršytą prizą), įveikti Kanzaso gatvę ir pasukti į Meipl Leiną. Jaunuoliai žino, kur yra Džozės mama. Ir tėtis.

Ir ne tik jie. Abipus Meipl Leino, iki paties gatvės kampo, rikiuojasi mašinos. Tai Roberta Kevel pasiūlė paskambinti Džozės klasiokų bei draugų tėvams. Ji įsitikinusi, jog visi sutiks padėti ieškoti mergaitės ir iškabins mieste skelbimus apie prapuolusią mažylę. Ne kukliuose apleistuose kampeliuose (kur, Derio piliečių manymu, jiems

ir vieta), o ten, kur skelbimus pamatys visi. Robertos entuziazmas toks užkrečiamas, jog Elenos ir Hektoro Rinkenhauerių akyse sužimba nedrąsi viltis.

Likusieji tėvai taip pat sutinka veikti, jie pasiryžę, tarsi būtų telaukę, kad jų paprašys. Roberta pradėjo skambinti išsyk po to, kai Daditsas su draugais išrūko iš namų (misis Kevel įsitikinusi, kad jie žaidžia kažkur netoliese, nes privažiavimo alėjoje vis dar ganosi senas kovinis Henrio arklys), ir tuo metu, kai berniukai sugrįžta, svetainėje jau sėdi bent dvi dešimtys svečių. Jie dūmija it garvežiai, o ant stalo rikiuojasi begalė kavos puodelių. Kažin koks vyriškis rėžia kalbą. Henris jau yra jį matęs. Tai advokatas Deivas Boklinas. Jo sūnus, Kendalas, retsykiais žaidžia su Daditsu. Kenas irgi daunas, geras vaikinas, bet iki Dadso jam toli. Beje, kam veidmainiauti, kas apskritai gali prilygti Dadsui?

Berniukai stovi svetainės tarpduryje, prilaikydami Džozę. Ji jau atsiėmė iš Daditso krepšelį su sėkmingai savo vieton pargrįžusiais BarbiKenu. Net veidas beveik švarus, nes Byveris, išvydęs tokią automobilių gausą, paaukojo savo nosinę ir nušluostė labiausiai piktinančias dėmes. („Atvirai šnekant, - vėliau, kai truputį aptyks visi klyksmai, cypsmai ir kitokios velniavos, prisipažins Byvas, - man buvo truputį nejauku. Tik pamanyk, šluostau aš tą mergiotę su tokia figūra, kad nors dabar ant „*Pleibojaus*" viršelio, ir smegenimis, grubiai šnekant, it žoliapjovės. Ir kas, jūsų manymu, man darosi?")

Iš pradžių niekas jų nepastebi, išskyrus misterį Bokliną, bet misteris Boklinas, regis, nesusigaudo, ką regi, nes yra pernelyg įsijautęs į savo kalbą.

- Taigi, visų pirma reikia pasidalinti į grupes... tarkim, po tris poras kiekvienoje... kiekvienoje grupėje... ir... mes... mes...

Misteris Boklinas mažina tempą, nelyginant žaisliukas, kuriam baigiasi prisukimas, ir galiausiai tik žuviškai žiopčioja, stebeilydamas nežinia kur. Kambaryje pasigirsta nervingas kuždesys: matyt, susirinkusieji niekaip nesupranta, kas nutiko šitam žmogui, kuris vos prieš minutėlę atrodė toksai pasitikintis savimi.

- Džozė, - dusliai, be jokios išraiškos ištaria misteris Boklinas, ir

jo tonas toks nepanašus į įprastinį, taip ryžtingai skardintį teismo salėje.

- Taip, - linkteli Hektoras Rinkenhaueris, - toks jos vardas. Kas nutiko, Deivai? Jums...

- Džozė, - kartoja Deivas, keldamas virpančią ranką. Henriui (ir, žinia, Ovenui, visa tai reginčiam Henrio akimis) jis primena Artėjančių Kalėdų Šmėklą, rodančią į Ebinezerio Skrudžo kapą.

Kažkieno veidas atsigręžia į duris... antras... trečias... Elfio Kevelo akys už storų akinių stiklų, didžiulės ir netikinčios... ir galiausiai misis Rinkenhauer.

- Labas, ma, - lyg niekur nieko taria Džozė, tiesdama jai krepšelį. - Dadis surado mano BarbiKeną. Aš įstrigau...

Visa kita skęsta džiugiame klyksme. Henris niekad gyvenime negirdėjo tokių šauksmų, ir, nors visa tai šaunu, jį kažkodėl krečia drebulys.

- Išdulkink mane, Fredi, - murma Byveris, tiesa, tik sau po nosim.

Džounsis laiko už rankos sumaišties išgąsdintą Daditsą.

Pitas žvelgia į Henrį ir nežymiai linkčioja. *Mes šaunuoliai.*

Henris irgi linkteli. *Kurgi ne!*

Gal tai ne jų žvaigždžių valanda, bet kažin kas labai artima. Ir kai raudanti misis Rinkenhauer sugniaužia dukrą glėbyje, Henris paliečia Daditso petį. Tasai atsigręžia, ir Henris bučiuoja bičiulį į skruostą.

Gerasis senasis Daditsas, galvoja jis. *Gerasis senasis...*

6.

- Štai jis, Ovenai, - tyliai perspėjo Henris. - 27-asis posūkis.

Kevelų svetainės vaizdas sprogo nelyginant muilo burbulas, ir Ovenas dirstelėjo į kelio ženklą: 27-TASIS POSŪKIS - KANZASO GATVĖ. LAIKYKITĖS DEŠINĖS PUSĖS. Ausyse dar skambėjo džiugūs laimės šūksniai.

- Kaip tau sekasi? - paklausė Henris.

- Normaliai. Kad ir kaip ten būtų, man taip atrodo. - Jis išsuko iš plento, ir milžiniški "Hamvio" ratai nusirito per pusnis. Laikrodis prietaisų skyde sustojo, kaip ir rankinis Henrio laikrodis, bet Ovenui pasirodė, jog dangus vos pastebimai pašviesėjo. - Kai nusileisim žemyn, sukti į kairę ar į dešinę? Sakyk dabar, nes sustoti nerizikuosiu.

- Į kairę, į kairę.

Ovenas prigludo prie kairiosios pusės, įveikė eilinę pusnį ir nuriedėjo Kanzaso gatve. Visai neseniai ja pravažiavo sniegvalė, tačiau kelio danga jau užpustyta naujai.

- Regis, sniegas liaujasi, - pratarė Henris.

- Taip, bet vėjas it nutrūkęs nuo grandinės. Nori kuo greičiau jį pamatyti? Daditsą?

- Truputį nervinuos, bet, atvirai šnekant, taip, - šyptelėjo Henris ir palingavo galvą. - Daditsas, senis. Kai jis šalia, tavo sieloj šventė. Jis... kažkas tokio. Pats pamatysi. Gaila, kad įsiveršime pas jį tokioje ankstybėje.

Ovenas gūžtelėjo pečiais. *Ką gi padarysi*?

- Jie jau ketverius metus gyvena naujame bute, bet aš nė sykio ten nebuvau, - pratarė Henris, ir, pats nesuvokdamas, ėmė bendrauti mintimis: *Persikėlė po Elfio mirties.*

O tu... Ir vietoje žodžių iškilo paveikslas: juodai vilkintys žmonės po juodais skėčiais. Kapinės per lietų. Ant pakylėlės - karstas su raižytine epitafija: "Ilsėkis ramybėje, Elfi".

Ne, susigėdęs prisipažino Henris. *Nė vienas iš mūsų ten nebuvo.*

?

Bet Henris nežinojo, kodėl jie neatvyko į laidotuves, nors mintyse šmėstelėjo frazė: "Judantis pirštas rašo; parašęs juda toliau". Daditsas buvo svarbi (ne tas žodis, jis buvo *gyvybiškai svarbi*) jų vaikystės dalis. Bet kai tik ryšys nutrūko, sugrįžimas į praeitį tapo pernelyg skausmingas. Vienas dalykas - skausmingas, kitas - *nereikalingai* skausmingas. Bet dabar Henris kai ką suprato. Vaizdiniai, kuriuos jisai siejo su depresija ir tolydžio tvirtėjančiu įsitikinimu, jog savižudybė neišvengiama: pieno takelis ant tėvo smakro, platutėlė Bario Njumeno subinė, dingstanti kabineto tarpduryje, - slėpė kitą,

kur kas stipresnį, kur kas veiksmingesnį vaizdinį. Sapnų Gaudyklę. Negi ne joje glūdi tikrasis jo nevilties šaltinis? Sapnų Gaudyklės teorijos didybė ir tikslų, kuriems ja naudotasi, banalumas... ne, menkumas. Pasinaudoti Daditso sugebėjimais vien tam, kad surastum Džozę Rinkenhauer, tolygu atrasti kvantinę fiziką ir jos dėka sukurpti naują videožaidimą. Ir manyti, esą tai viskas, ką geba kvantinė fizika. Aišku, jie padarė gerą darbą: jeigu ne jie, Džozė Rinkenhauer būtų mirusi vamzdyje tarytum žiurkė vandens statinėje. Tačiau būkime sąžiningi: šiaip ar taip, jie išgelbėjo anaiptol ne būsimą Nobelio premijos laureatą...

Paprasčiausiai neįstengiu suspėti paskui tą, kas dedasi tavo galvoj, netikėtai pasiskundė Ovenas, *bet, regis, tu pernelyg gerai apie save galvoji! Nėr ko riesti nosį. Kokia gatvė?*

Henris apmaudžiai dėbtelėjo į bendrakeleivį.

- Pastaruoju metu mes čionai nevažinėjome, aišku? Ir baikim šią temą.

- Kaip pageidausi, - atsiliepė Ovenas.

- Tačiau siųsdavom atvirukus Kalėdoms, aišku? Kasmet, todėl ir žinau, kad jie persikėlė į Dirborno gatvę, Vest Saidą, numeris keturioliktas. Trečia gatvė nuo čia.

- Gerai, gerai, nusiramink.

- Iškrušk savo motiną ir dvėsk, atsirado mat...

- Henri...

- Mes paprasčiausiai praradome ryšį, taip pasitaiko. Gal ne tokiems, kaip tamsta, jūsų didenybe, prince Tobulybe, bet likusiems... likusiems... - Henris nudelbė akis, išvydo sugniaužtus kumščius ir valios pastangomis ištiesė pirštus.

- Aš gi sakiau, gerai jau.

- Galbūt Princas Tobulybė iki šiol nepamiršo nė vieno iš savo draugų, netgi tų, su kuriais šalimais sėdėjo ant puodo. Gal būtinai susitinka kartą metuose, apsimaino naujienomis, pasigiria naujais "Motli Kru" įrašais ir užkerta salotų su tunu, kaip mokyklos kavinukėje.

- Atleisk, jei tave nuliūdinau.

- Gali kandžiotis, aš neįžeidus. Juk ne be reikalo elgiesi taip, tar-

si mes būtume jį *metę*, kaip kokie paskutiniai... - Beje, juk beveik šitaip ir nutiko.

Ovenas nieko neatsakė, toliau stebeilydamas į sūkuriuojantį sniegą: baiminosi, jog pilkutėlėje ankstyvo ryto šviesoje gali pražiopsoti lentelę su gatvės pavadinimu... štai ji, prieš pat nosį! Kanzaso gatve važiavusi sniegvalė užvertė Dirborno galą, tačiau Ovenas vylėsi, jog "Hamvis" pravažiuos.

- Nepasakyčiau, jog visiškai jį pamiršome, - tęsė Henris, iš pradžių mintyse, paskui balsu. Galvoti apie Daditsą - vadinas, išversti save išvirkščiai. - Visi jį atminėme. Mudu su Džounsiu pavasarį ruošėmės jį aplankyti. Bet Džounsis pakliuvo į avariją, ir man viskas išgaravo iš galvos. Nejau šitai taip nepaprasta?

- Anaiptol, - švelniai atsiliepė Ovenas, staigiai sukteldamas vairą kairėn, paskui dešinėn, kad mašina neįklimptų, ir spustelėjo akseleratorių. "Hamvis" su tokia jėga rėžėsi į sniego sieną, kad abu keleivius įspaudė į krėslų atkaltes. Tačiau galinga mašina visgi pramušė griūtį, ir Ovenas vos spėjo išvairuoti ją į gatvės vidurį, kad nekliudytų šalikelėse išrikiuotų automobilių.

- Nepageidauju, kad manimi teisėtai ir iš aukšto piktintųsi vyrukas, ketinęs gyvus iškepti kelis šimtus niekuo dėtų žmonių, - suniurzgė Henris.

Ovenas abiem kojom užgulė stabdį, "Hamvis" apsisuko, o juos abu bloškė į šalį.

- Užsičiaupk, po velnių.

Nemalk šūdo, kurio nesupranti.

- galimas daiktas, man teks

nudvėsti per

- tave, tad kodėl gi tau nepasilaikius savo sumautos

savimeilės

(kaprizingo kūdikio su atkišta apatine lūpa paveikslas)

- to racionalaus, logiško mėšlo,

sau.

Henris nustėro iš netikėtumo ir išpūtė akis. Kada gi į jį paskutinį kartą kreipėsi šitokiu tonu? Regis, apskritai niekada.

- Man tereikia vieno, - paaiškino iš nuovargio pablyškęs Anderhi-

las. Veidas sukrito, oda tampriai aptraukė skruostikaulius. - Noriu surasti ir sustabdyti tavo Šiltinės Džounsį. Aišku? Ir velniop juos, tavo subtilius jausmus, velniop tavo švelnią natūrą ir velniop tave. Štai taip.

- Sutinku, - linktelėjo Henris.

- Visiškai negeidauju klausytis paskaitos apie etiką bei moralės principus, ypač jei tą paskaitą rėžia žmogus, sumanęs ištaškyti velniop savo superišlavintas, superjautrias smegenėles.

- Okei.

- Todėl iškrušk savo motiną ir dvėsk.

"Hamvyje" stojo tyla. Nieko, visiškai nieko, išskyrus už lango kaukiantį vėjo siurblį.

- Štai ką mes darysim, - galiausiai nusprendė Henris. - Aš iškrušiu tavo motiną ir nudvėsiu, tu iškruši maniškę ir nudvėsi. Tokiu būdu pavyks sėkmingai išvengti incesto.

Ovenas nejučia šyptelėjo. Henris irgi atsakė šypsena.

Ką veikia Džounsis ir misteris Grėjus? Ar gali pasakyti? - paklausė Anderhilas.

Henris aplaižė lūpas. Kojos beveik neniežėjo, bet liežuvis apžėlė taip, jog tapo panašus į seno pliušinio kilimo skiautę.

- Ne. Jie išsijungė. Matyt, tai Grėjaus išmonės. O kaip tavo bebaimis vadas? Jis vis arčiau ir arčiau, tiesa?

- Taip. Jei norim išlaikyt atstumą, reikia pasiskubinti.

- Būtent.

Ovenas pakasė raudoną luobą, išsiblaškęs pūstelėjo nuo pirštų gijas ir padidino greitį.

Sakai, keturioliktas numeris?

Taip. Ovenai!

Ko tau?

Aš bijau.

Daditso?

Panašiai.

Kodėl?

Nežinau.

Henris pakėlė į Oveną užgesusias akis.

Jaučiu, jam kažkas nutiko. Kažkas negera.

7.

Vidurnakčio sapnas ūmai virto tikrove. Kai į duris išties pabeldė, Roberta pajuto, jog kojos neklauso. Atsisako ją išlaikyti. Naktį išstūmė blyškus apniukęs rytas, keliantis dar didesnį liūdesį, ir štai jie čia, Pitas ir Byveris, negyvėliai, jie atėjo išsivesti sūnaus.

Į duris vėl stuktelėjo kumščiu, kartą, kitą, taip stipriai, jog sudrebėjo fotografijos, ypač įrėmintas pirmasis vietos "*Naujienų*" puslapis su Daditso, jo draugų ir Džozės Rinkenhauer nuotrauka. Visas šešetas stovi apsikabinę, kvailai šiepiasi iki pat ausų (kaip puikiai šioje nuotraukoje atrodė Daditsas, koksai stiprus bei normalus), o apačioje didelėmis stambiomis raidėmis parašyta: MOKYKLOS DRAUGAI ŽAIDŽIA DETEKTYVUS. PRADINGUSI MERGAITĖ SURASTA.

Bum! Bum! Bum!

Ne, pagalvojo ji. *Sėdėsiu tykiai, ir anksčiau ar vėliau jie pasišalins, turi pasišalinti, juk aš negaliu pasikviesti vidun negyvėlių, svarbiausia neišsiduoti...*

Bet pro šalį strimgalviais nukūrė Daditsas - *nukūrė*, - nors pastaruoju metu net vaikščiojo tik vargais negalais, ir jo akys sklidinos to ankstesniojo neapsakomo švytėjimo, kokie geri berniukai jie buvo, kiek laimės jam suteikė, bet dabar jie nebegyvi, atėjo per audrą išsivesti jos sūnaus, *nebegyvi*!

- Dadi, ne! - sušuko Roberta, tačiau jis nesiklausydamas nulėkė pro seną fotografiją: Daditsas Kevelas pirmajame puslapyje, Daditsas Kevelas didvyris, pasitaiko gi stebuklų, ir ji išgirdo, kaip sūnus šaukia, atlapodamas duris:

- Eni! Eni! ENI!

8.

Henris jau žiojosi, stengdamasis kažką pasakyti - pats nežinojo, ką, žodžiai strigo gerklėj. Sustingo, it žaibo trenktas. Čia ne Daditsas, negali

būti Daditsas, veikiausiai kažkoks ligotas dėdulė ar pusbrolis, baltas it siena, plika makaulė šiaip taip pridengta ant šono nuslinkusia "Red soks" kepurėle", šeriuoti skruostai, panosėje sukepęs kraujas, po akimis didžiuliai tamsūs ratilai. Ir visgi...

- Eni! Eni! ENI!

Juokdamasis. Raudodamas. Apiberdamas jį skambiais, sodriais, jau mažumą primirštais bučiniais... Ankstesniojo Daditso bučiniais. Kažkur giliai, atminties saugyklose, Byveris Klarendonas sukuždėjo: "Vaikinai, jei kam nors išpliurpsite..." Ir kandi Džounsio replika: "Taip, taip, tu su mumis niekada nebedraugausi, sumautas onane..." Daditsas, tai Daditsas bučiuoja Henrio skruostus, apėjusius raudonų raupų dėmėmis... bet kodėl jis taip atrodo? Klaikiai liesas... ne, ne tas žodis, išsekęs. O kraujas šnervėse, o nuo jo sklindantis kvapas, ne toks dvokas, kaip nuo Bekės Šu, ne bairumu apausto namo smarvė, bet vis vien neabejotinas mirties kvapas.

Čia buvo ir Roberta. Stovėjo prieškambaryje po Daditso ir Elfio nuotrauka, įamžinusia tėvą ir sūnų "Derio Dienų" karnavale. Abu laimingi, linksmi, pasibalnoję plastikinius karuselės žirgus.

Neatvykau į Elfio laidotuves, bet pasiunčiau atviruką, niekindamas save pagalvojo Henris.

Roberta laužė rankas, žvelgdama į jį ašarų sklidinomis akimis, ir nors ji mažumą papilnėjo per krūtinę bei klubus, o plaukai kone visiškai nubalo, visgi ponią Kevel galėjai atpažinti išsyk, gi Daditsas... O, Viešpatie, *Daditsas*...

Henris žiūrėjo į ją, glėbdamas seną draugą, toliau šūkčiojantį jo vardą. Ir išdrįso patapšnoti Daditsui per petį, skausmingai jusdamas kaulų trapumą. Regis, tie galėjo pažirti nuo menkiausio prisilytėjimo, nelyginant paukštuko sparnas.

- Roberta, - prabilo Henris, - Roberta, vardan Dievo, kas jam?

- ALL, - atsakė moteris, išspausdama menkutę šypseną. - Skamba it skalbiamųjų miltelių pavadinimas, tiesa? Aštri limfoleukozė. Diagnozavo prieš devynetą mėnesių, ir, matyt, gydyti buvo jau vėlu. Viskas, kas belieka, - laimėti šiek tiek laiko.

- Eni! - šūktelėjo Daditsas. Papilkėjusiame išsekusiame veide švytėjo ankstesnioji kvaila šypsena. - Iena non a pa tūda.

- Teisingai, - linktelėjo Henris ir pravirko. - Diena dienon tas pats šūdas.

- Žinau, kodėl jūs čia, - pratarė Roberta, - bet nereikia. Prašau, Henri. Meldžiu. Nepasiimkite mano berniuko. Jis miršta.

9.

Kurcas jau ketino išklausyti Perlmuterio ataskaitą apie paskutiniuosius Anderhilo ir jo naujojo bičiulio - Henrio, berods, taip jį vadina, Henriu Devlinu, - žygius, bet tas ištrėškė ilgą vibruojantį riksmą ir užvertė galvą į "Hamvio" stogą. Kadaise Nikaragvoje Kurcas padėjo moteriškei gimdyti (*o jie dar vadina mus žvėrimis*, sentimentaliai pagalvojo jisai), ir šis klyksmas priminė aną nutikimą nuostabios Juveno upės pakrantėje.

- Laikykis, Perli! - šūktelėjo Kurcas. - Laikykis, dranguži! Alsuok giliau, nagi? Įkvėpt-iškvėpt, įkvė...

- Po perkūnais! - sustūgo Perlis. - Tik pažiūrėk, į ką mane įklampinai, senas šunsnuki! TEGUL TAVE SKRADŽIAI!

Kurcas neįsižeidė. Gimdyvės retsykiais tauškia klaikius dalykus, ir nors Perlis nepriklausė silpnajai lyčiai, Kurcui kažkodėl dingojosi, kad vaikino patiriamos kančios menkai tesiskiria nuo gimdymo kančių. Gal ir vertėtų išvaduoti Perlmuterį nuo šitos kankynės...

- Tik pamėgink, - sudejavo Arčis. Raudonais skruostais ritosi skausmo ašaros. - Tik pamėgink, senas kelme, dvokiantis drieže!

- Nesijaudink, berniuk, - įkalbinėjo Kurcas, glostydamas krūpčiojantį Perlmuterio petį. Priešaky ramiai žlegėjo sniegvalė: Kurcas įkalbėjo vairuotoją nutiesti jiems kelią (kai tik dangų nutvieskė niauri aušra, mašinos greitis išaugo iki svaiginančių trisdešimt penkių mylių per valandą). Sniegvalės šviesos mirksėjo purvinomis raudonomis žvaigždėmis.

Kurcas palinko į priekį, nemeluoto susidomėjimo sklidinos spindinčios akys gręžte gręžė Perlmuterį. Ant užpakalinės sėdynės buvo labai šalta, pro išmuštą langą pūtė vėjas, bet Kurcas nieko nepastebėjo. Perlio striukės priešakys lėtai išsipūtė, tarsi oro balionas, ir vadas vėl išsitraukė pistoletą.

- Bose, jeigu jis dar sykį...

Bet, Fredžiui nespėjus baigti minties, Perlmuteris kurtinamai driokstelėjo. Kabinoje akimoju pasklido neištveriamai šlykšti smarvė, tačiau Perliui, regis, buvo nė motais. Galva bejėgiškai tabalavo, akys pusiau užmerktos, veide - didžiulio palengvėjimo išraiška.

- Kad tave! - suriko Fredis ir, nepaisydamas žvarbaus skersvėjo, vėl nuleido šoninį stiklą.

Kurcas it pakerėtas stebėjo, kaip bliūkšta nenatūraliai išsipūtęs pilvas. Bet ne iki galo. Ne iki galo, ir tai, matyt, tik į gera. Padaras, augantis Perlmuterio pilve, dar gali praversti. Nebūtinai, bet gali. Visi padarai tarnauja Viešpačiui, kaip parašyta Šventajame Rašte, matyt, ir šūdšeškiai ne išimtis.

- Laikykis, kareivi, - kartojo Kurcas, viena ranka vėl glostydamas Arčio petį, o antrąja guldydamas šalia savęs pistoletą. - Laikykis ir mąstyk apie mūsų Viešpatį.

- Velniop jį, tą tavo Viešpatį, - niauriai iššunkė Arčis, ir Kurcas iš nuostabos kilstelėjo antakius. Kas galėjo pamanyt, jog Perlmuteris geba šitaip piktžodžiauti!

Galinės sniegvalės šviesos ryškiai tvykstelėjo, ir nerangi mašina prigludo prie dešiniojo kelkraščio.

- Oho, - iškvėpė Kurcas.

- Ką daryti, bose?

- Stok paskui jį, - džiugiai paliepė Kurcas, čiuopdamas pistoletą. - Pažiūrėsim, ko reikia mūsų naujajam draugui. - Nors, regis, jis ir šiaip žinojo. - Fredi, kas girdėt iš mūsų senųjų draugų? Ar suradai juos?

- Tik Oveną, - itin neryžtingai prisipažino Fredis. - Bet ne tą vaikiną, kuris važiavo drauge, ir ne tą, kurį jie vejasi. Ovenas pasuko iš kelio. Jie name. Su kažkuo kalbasi.

- Namas Deryje?

- Aha.

Sniegvalės vairuotojas išvirto laukan ir skverbėsi jų link, vargais negalais traukdamas iš sniego savo didžiulius guminius batus. Pūsta striukė su gobtuvu būtų tikusi net eskimui. Plataus vilnonio šaliko galai plaikstėsi vėjyje, o viršum jo kyšojo tik vyruko nosis. Nereikėjo būti telepatu, kad įspėtum, jog šaliką numezgė vairuotojo žmona ar motina.

Vaikinas kyštelėjo nosį pro langą ir, kvėptelėjęs nepakartojamo sieros bei etilo spirito aromato, šlykštėdamasis susiraukė. Matyt, kompanija jam pasirodė įtartina, nes atėjūnas budriai nužvelgė Fredį, ant sėdynės išsipleikusį Perlmuterį ir džiugiai besišypsantį Kurcą. Tas nusprendė, jog ginklą vertėtų pasikišti po kairiuoju keliu. Kuriam laikui.

- Taip, pareigūne? - prabilo jis.

- Radiograma nuo kažkokio vaikino, pasivadinusio Rendalu, - pranešė vairuotojas, stengdamasis perrėkti vėjo kauksmą. Sprendžiant iš tarties, jis buvo grynakraujis jankis, gimęs Naujojoje Anglijoje. - Generolas Rendalas. Tvirtino, neva kalba palydovinio ryšio kanalu, tiesiai nuo Šajeno kalno Vajominge.

- Vardas man nepažįstamas, pareigūne, - vis taip pat džiugiai tęsė Kurcas, visiškai ignoruodamas nelaimingąjį Perlmuterį, kuris nesiliovė aimanavęs: "Tu vis meluoji, meluoji, meluoji..."

Vairuotojas prabėgom dirstelėjo į Arčį ir vėl įsmeigė akis į Kurcą.

- Vaikinas pasakė man sutartą frazę: "Mėlynoji pabaiga". Ar jums tai ką nors reiškia?

- Aš esu Bondas. Džeimsas Bondas, - nusijuokė Kurcas. - Jus kažkas kvailina, kapitone.

- Perdavė, kad jūsų misija baigta ir kad šalis jums dėkoja.

- Ar nieko nesakė apie auksinį laikrodį, drauguži? - šyptelėjo Kurcas.

Vairuotojas nervingai aplaižė lūpas.

Įdomu, pagalvojo Kurcas. Jis spėjo tiksliai užfiksuoti tą akimirką, kai vairuotojas nusprendė turįs reikalų su psichu. Tiksliai užfiksuoti.

- Apie auksinį laikrodį ničnieko nežinau. Tiesiog norėjau pranešti, jog be įsakymo neturiu teisės važiuoti toliau.

Užuot atsakęs, Kurcas išsitraukė pistoletą ir nusitaikė vaikinui į kaktą.

- Štai tavo įsakymas, drauguži, su parašu ir antspaudu. Ar tiks?

Vairuotojas tylėdamas įsistebeilijo į ginklą žydromis jankio akimis, bet, regis, pernelyg neišsigando.

- Manding, tiks. Viskas gerai.

Kurcas nusikvatojo.

- Šaunuolis! Protingas berniukas! O dabar - pirmyn. Ir jei sumany-

si mažumą padidinti greitį, Viešpats tave pamils. Matai, Deryje yra tasai, kurį būtina... - Kurcas paieškojo tinkamo žodžio, patenkintas linktelėjo ir užbaigė: - ...išklausyti.

Perlmuteris lyg sudejavo, lyg nusijuokė. Vairuotojas pasitraukė atatupstas.

- Nekreipk dėmesio, jis laukiasi, - draugiškai pranešė Kurcas. - Dar valandėlė, ir ims reikalauti austrių bei pikulių su krapais.

- Laukiasi, - stebėtinai neišraiškingu balsu aidu atsiliepė vairuotojas.

- Taip, tačiau nesvarbu. Čia ne tavo problema. Reikalas tas, drauguži... - Kurcas palinko į priekį ir sąmokslininkiškai sukuždėjo - beje, nepaleisdamas iš rankų revolverio: - ...kad aš *privalau* nutverti tą vaikiną Deryje. Manau, netrukus jis išsinešdins iš miesto ir veikiausiai žino, kad aš medžioju jo subinę...

- Jis viską žino, - pertraukė Fredis Džonsonas, pasikasė kaklą ir ėmėsi gremžti pilvą.

- O kol kas turime pasiskubinti ir sumažinti mus skiriantį atstumą, - tęsė Kurcas. - Na, vaikine, įtempsi smegenėles, ar kaip?

Vairuotojas linktelėjo ir nubrido link sniegvalės. Dangus mažumą prašviesėjo.

Ko gero, tai paskutinioji mano paskutiniosios gyvenimo dienos šviesa, truputį nustebęs pagalvojo Kurcas.

Perlmuteris sudejavo vėl, iš pradžių tyliai, paskui vis garsiau, kol aimanos virto ausis gręžiančiu klyksmu. Nelaimingasis stvėrėsi už pilvo.

- Jėzau! - aiktelėjo Fredis. - Pažvelkite į jo pilvą, bose! Kyla it tešla.

- Alsuok giliau, - paliepė Kurcas, maloningai patapšnojęs Perliui per petį. Sniegvalė vėl pajudėjo į priekį. - Įkvėpt-iškvėpt, vaikine. Atsipalaiduok. Atsipalaiduok ir galvok apie ką nors gražaus.

10.

Keturiasdešimt mylių iki Derio. *Keturiasdešimt mylių tarp manęs ir Oveno*, mąstė Kurcas. *Neblogai, visai neblogai. Aš seku*

įkandin, drauguži. Reikia tave pamokyti. Parodyti, kas nutinka tiems, kurie peržengia Kurco Ribą. Kurie pastoja jam kelią.

Jie nuriedėjo dvidešimt mylių, ir Anderhilas dar nepajudėjo iš Derio - jei tikėt Fredžiu ir Perlmuteriu, nors Fredis jau nebuvo įsitikinęs. Bet Perlis tvirtino, neva jie šnekasi su motina, tai yra, Ovenas ir tas, kitas, šnekasi su motina. Motina nenori jo išleisti.

- Ko išleisti? - kamantinėjo Kurcas, nors jam, tiesą sakant, buvo vis vien. Kažkieno motina sulaiko juos Deryje, padėdama persekiotojams sumažinti atstumą, todėl, Dieve, laimink tą motiną, kad ir kas ji būtų, kad ir kokiomis paskatomis vadovautųsi.

- Nežinau, - gūžtelėjo pečiais Perlis. Po pašnekesio su vairuotoju pilvas kiek aprimo, tačiau jis jautėsi siaubingai pavargęs. - Nematau. Rodos, jis paprasčiausiai neturi galvos, į kurią būtų galima dirstelt.

- Fredi?

- Ovenas man nebepasiekiamas, bose. Vargiai girdžiu net tą vaikiną sniegvalėje. Tolygu... nežinau... tolygu prarasti radijo signalą.

Kurcas pasistiebė ir įsižiūrėjo į raudoną Ripli salelę ant Fredžio skruosto. Viduryje grybelis dar žioravo raudoniu, bet pakraščiuose nubluko iki pelenų pilkumo.

Jis žūsta, pagalvojo Kurcas. *Arba kažin kas Fredžio kraujyje jį žudo, arba tai aplinkos poveikis. Ovenas teisus, tegul būsiu prakeiktas, jis teisus!*

Bet šitai ničnieko nekeičia. Riba yra Riba, ir Ovenas ją peržengė.

- Vairuotojas, - išvargusiu balsu išsunkė Perlmuteris.

- Kas atsitiko vairuotojui?

Bet atsakymo jau nebereikėjo. Priešaky suspindo lentelė su užrašu: 32-ASIS POSŪKIS GRENDVJU (GRENDVJU STOTIS). Ūmai sniegvalė kilstelėjo verstuvo ašmenis, padidino greitį ir šastelėjo į šoną, palikdama "Hamvį ropštis per kone pėdos aukščio pusnis. Vairuotojas nesiteikė įjungti posūkio signalo, paprasčiausiai nusirito žemyn penkiasdešimties mylių per valandą greičiu. Įkandin sniegvalės nusidriekė pakeltų sniego sūkurių uodega.

- Paskui jį? - pašoko Fredis. - Sutrinsiu šunsnukį į miltus, bose!

Kurcas aistringai troško įsakyti Fredžiui pasivyt kalės vaiką,

ištrėkšt į žemę ir parodyt, kas nutinka žmonėms, peržengusiems Ribą. Lai gurkšteli tų vaistų, kuriuos Kurcas paruošė Ovenui Anderhilui.

- Tiek to, vaikine. Riedėk plentu, - paliepė jis. - Medžioklė tęsiasi.

Ir visgi apgailestaudamas nulydėjo žvilgsniu didžiulę sniegvalę, nykstančią speiguotoje ryto brėkšmoje. Nedrįso net tikėtis, jog prakeiktas jankis nuo Fredžio arba Arčio Perlmuterio susičiupo dozę, nes grybelis, kaip paaiškėjo, neilgaamžis.

Jie nuvažiavo tolyn. Greitis vėl sumažėjo iki dvidešimties, bet, Kurco paskaičiavimu, toliau į pietus keliai nebe taip užpustyti. Uraganas beveik išsikvėpė.

- Sveikinu, - šnipštelėjo jis Fredžiui.

- A?

- Atrodo, sveiksti, - tarstelėjo Kurcas ir, palytėjęs Perlmuterio petį, pridūrė: - O štai dėl tavęs, vaikine, nesu tikras.

11.

Už šimto mylių į šiaurę nuo tos vietos, kurioje atsidūrė Kurcas, ir mažiau nei už poros mylių nuo dviejų kaimo keliukų sankirtos, kurioje kareiviai nutvėrė Henrį, prie storos pušies, slėnyje kodiniu pavadinimu Valymas-vienas, stovėjo naujasis grupės "Imperiel Veli" vadas, maždaug keturiasdešimties metų amžiaus moteris su atšiauriai sustingusiais gražaus veido bruožais. Vaizdingai šnekant, Valymas-vienas virto mirties slėniu. Žemę nuklojo subjauroti lavonai, beveik visi su oranžinėmis striukėmis. Daugiau nei šimtas. Ant kaklų kybojo asmens pažymėjimai ar vairuotojų teisės, tačiau pasitaikė ir kreditinių kortelių "Visa", "Diskaver" ar "Blu kros" bei medžioklės licenzijų. Ant moters su didžiule juoda skyle kaktoj krūtinės spindėjo video mėgėjų klubo nario kortelė.

Stovėdama prie paties aukščiausio kūnų kalno, Keitė Galaher skaičiavo operacijos rezultatus. Netrukus bus galima imtis ir antrosios ataskaitos. Vienoje rankoje ji laikė kišeninį kompiuterį, mašinėlę, kurios, be jokios abejonės, būtų pavydėjęs pats Adolfas Eikmanas, įžymus

siaubingo martirologo autorius. Regis, ateivių vizito metu išsiderinusi elektronika atsigavo ir vėl veikė normaliai.

Ant Keitės galvos kūpsojo ausinės, priešais kaukę tabalavo mikrofonas. Retsykiais ji kažką pasitikslindavo ar duodavo eilinį įsakymą. Kurcas pasirinko idealų kandidatą: jo energingoji įpėdinė išmanė savo darbą. Sumuodama rezultatus, Galaher nustatė, kad jos grupė sumedžiojo beveik šešiasdešimt pabėgėlių procentų. Keista, kad civiliokai pakėlė uodegas ir mėgino priešintis, tačiau veikiai paaiškėjo, jog jų blauzdos per silpnos. Tie mulkiai paprasčiausiai nesugebėjo išgyventi, ir tiek.

- Ei, Keti-Ket! - šūktelėjo Džoslina Makevoi, išnirdama iš už medžių kitame slėnio gale: gobtuvas atmestas, trumpi plaukai perrišti žaliu šilkiniu šalikėliu, automato diržas permestas per petį. Ant striukės raudonuoja kraujo dryžis. - Išgąsdinau? - nusijuokė ji.

- Man net spaudimas pašoko!

- Klausyk, ketvirtas kvadratas išvalytas, - žybtelėjo akimis Makevoi. - Mes padarėm apie keturiasdešimt. Džeksonas įvardins tiksliau, jis kur kas kiečiau išmano matematiką, negu aš. Beje, apie kietumą, man dabar labai praverstų kietas...

- Atleiskite, ponios...

Moterys atsigręžė.

Iš užpustytų krūmokšnių šiauriniame slėnio gale išniro grupė: pustuzinis vyrų ir dvi moterys. Kone visi su oranžinėmis striukėmis, tačiau, regis, jiems vadovavo kresnas vyrukas, tikra spinta, su uniforminiu Mėlynosios grupės kombinezonu. Veidą pridengė perregima kaukė, nors po ja raudonavo Ripli juostos. Visi atėjūnai buvo apsiginklavę automatais.

Galaher ir Makevoi vos spėjo persimesti suglumusiais žvilgsniais, nelyginant žmonės, iš netyčių užklupti nuleistomis kelnėmis. Makevoi nemąstydama stvėrė automatą, Keitė Galaher siektelėjo į medį atšlieto "brauningo". Ir abi pavėlavo. Orą suvarpė sausa šūvių salvė. Makevoi nubloškė per dvidešimt pėdų. Batas nusprūdo nuo kojos ir pakibo ant šakos.

- Čia už Larį! - sukliko viena moteris su oranžine striuke. - Už Larį, kalės. Čia jums už Larį!

12.

Kai slėnyje vėl įsiviešpatavo tyla, kresnasis vyriškis su Ripli žyme surinko pavaldinius prie kniūbsčiomis tysančio Keitės Galaher lavono. Vest Pointo auklėtinė, kadaise puikiai išlaikiusi baigiamuosius egzaminus, devintas rezultatas visame kurse. Tuomet Keitė dar nebuvo užsikrėtusi maru, kuris vadinamas Kurcu. Kresnasis vyriškis vertindamas nužvelgė moters automatą, akivaizdžiai geresnį, negu jo.

- Tvirtai tikiu demokratijos principais, - pradėjo jisai, - todėl jūs, draugai, galite daryti viską, ką norite, o aš trauksiu į šiaurę. Neįsivaizduoju, kiek laiko teks mokytis Kanados himną, bet pamėginsiu sužinoti.

- Aš su tavimi, - pasisiūlė vienas vyriškis, ir veikiai paaiškėjo, kad niekas nenori atsiskirti nuo grupės.

Vadas pasilenkė ir ištraukė iš sniego kišeninį kompiuterį.

- Visada apie tokį svajojau, - prisipažino Emilis "Šuva" Brodskis. - Dievinu visokiausias naujienas.

Jie apleido mirties slėnį ir pasuko ten, iš kur atėjo. Retsykiais miške nuaidėdavo pavieniai šūviai, sukalendavo kulkosvaidis, tačiau buvo aišku, jog operacija Valymas jau baigta.

13.

Misteris Grėjus įvykdė eilinę žmogžudystę ir pavogė eilinę transporto priemonę, šįsyk Visuomeninių darbų valdybos sniegvalę. Džounsis nežinojo smulkmenų, kadangi įvykyje nedalyvavo. Matyt, misteris Grėjus nusprendė negalįs išvilioti Džounsio iš kontoros (šiaip ar taip, tol, kol ras laiko rimtai užsiimti šia problema) ir aklinai atribojo pastarąjį nuo išorinio pasaulio. Dabar Džounsis žinojo, ką jautė Fortunatas, kai Montrezoras užmūrijo išėjimą iš vyno rūsio*.

Viskas nutiko veikiai po to, kai misteris Grėjus vėl pasuko patrulinę mašiną į pietus. Dabar plente beliko vienos daugmaž pravažiuojamos

*Edgaro Po apsakymo "Amontiljado statinaitė" herojai.

vėžės, ir tos spėjusios apledyti. O Džounsis tuo metu bandė įgyvendinti idėją, kuri iš pirmo žvilgsnio atrodė tiesiog nuostabi.

Misteris Grėjus atėmė iš jo telefoną? Velniop telefoną, jis sukurs naują ryšio priemonę, kaip sukūrė termostatą kone verdančios kontoros vėsinimui, ir misterio Grėjaus pastangos išvilioti jį už durų nuėjo šuniui ant uodegos. Ko gero, labiausiai tiktų faksas. Kodėl gi ne? Džounsiui tereikia susikaupti, pasitelkti vaizduotę ir paleisti laisvėn jėgą, snaudusią jame kone dvidešimt metų. Ne veltui pilkasis išsyk pajuto tą galią ir, įveikęs pirminę nuostabą, padarė viską, kad tik sukliudytų Džounsiui ja pasinaudoti. Svarbiausia - apeiti visas misterio Grėjaus išrikiuotas kliūtis, kol anas ieško būdų nusigauti į pietus.

Džounsis užsimerkė ir pabandė įsivaizduoti faksą, tokį pat, koks stovėjo Istorijos fakulteto kabinete, tik šį patalpino savo naujosios kontoros sandėliuke. Paskui, jausdamasis it Aladinas, trinantis stebuklingą lempą (išpildomų norų skaičius neribotas, jei, žinia, pernelyg neįsijausi), pagalvojo apie popieriaus šūsnį ir greta gulintį “Berol Blek Bjuti” pieštuką. Tada dirstelėjo į sandėliuką - patikrinti, ką nuveikė.

Regis, pavyko... šiaip ar taip, iš pirmo žvilgsnio viskas gerai... nors pieštukas kiek keistokas: naujutėlis, nusmailintas, bet nukramtytu galu. Juk taip ir turėtų būti, tiesa? Juk tai Byveris naudodavosi “Blek Bjuti” pieštukais, dar nuo pradinės mokyklos laikų, ar ne? Likusieji pirmenybę teikė įprastesniems “Eberhard Fabers”.

Po kabykla su vienintele oranžine striuke (ta pačia, kurią prieš pirmąją kelionę į “Skylę sienoj” nupirko motina; tąsyk ji privertė pridėti ranką prie širdies ir prisiekti, jog Džounsis apsivilks striukę *kaskart, kai tik žengs žingsnį už durų*) stovėjo ir raminamai dūzgė stačiai idealus fakso aparatas.

Bet kai Džounsis suklupo prie savo naujojo kūrinio ir perskaitė pirmąjį gautą pranešimą, jį persmelkė giliausia neviltis. PASIDUOK, DŽOUNSI, IŠEIK.

Jis pakėlė telefono ragelį ir išgirdo mechaninį misterio Grėjaus balsą.

- Pasiduok, Džounsi, išeik, pasiduok, Džounsi, išeik, pasiduok...

Tuo metu nuaidėjo toks klaikus bildesys, jog Džounsis net pašoko

iš baimės. Buvo tvirtai įsitikinęs, kad misteris Grėjus atsibogino specdalinio laužtuvą ir tuojau įsiverš vidun.

Tačiau viskas susiklostė kur kas blogiau. Uzurpatorius uždengė langus pilkomis plieno langinėmis. Dabar Džounsis buvo ne šiaip belaisvis. Jį apakino.

Prieš akis raudonavo didžiulės vidinėje langinių pusėje išvedžiotos raidės: PASIDUOK, IŠEIK.

Džounsis kažkodėl prisiminė "Ozo šalies burtininką", PASIDUOK, DOROTE, išrašyta danguje, ir vos nenusikvatojo. Bet neįstengė. Koks jau čia linksmumas, kokia ironija! Tikras siaubas!

- Ne! - suriko jis. - Nuimk jas! Nuimk, velniai tave rautų!

Jokio atsako. Džounsis užsimojo, ketindamas sukulti stiklus, užgriūti plieno langines, bet tuojau pat susitvardė: *Kuoktelėjai, ar ką? Būtent šito jis ir siekia. Tik iškulk langą, ir šunsnukis akimoju atlapos langines bei liuoktels vidun. Ir tu prapuolęs, bičiuli.*

Pajuto kažin kokį judesį: sunkią sniegvalės eigastį, sotų variklio urzgimą. Kur jie dabar? Votervilyje? Ogastoje? Dar toliau pietuose? Zonoje, kur sniegą išstūmė lietus? Veikiausiai ne. Vargu ar misteris Grėjus būtų pasirinkęs sniegvalę, jei galėtų judėti didesniu greičiu. Bet viskas dar priešaky. Nes jie važiuoja į pietus.

Tačiau *kur būtent*?

Tarsi būčiau jau iškeliavęs į aną pasaulį, pagalvojo Džounsis, liūdnai stebeilydamas į užtrenktas langines su pasityčiojamu užrašu. *Jau geriau būčiau miręs.*

14.

Galų gale būtent Ovenas paėmė Robertą Kevel už rankų ir, viena akim dėbčiodamas į pašėlusiai skubančias laikrodžio strėliukes, pernelyg gerai suvokdamas, jog kas pusantros minutės Kurcas priartėja dar per vieną mylią, paaiškino, kodėl jie turi pasiimti Daditsą su savimi, kad ir kaip prastai tas jaustųsi. Netgi tokiomis aplinkybėmis Henris neįstengė prisiversti rimtu veidu ištart sakramentalinę frazę: "nuo šito priklauso

pasaulio likimas". Bet Anderhilas, visą gyvenimą tarnavęs savo šaliai su ginklu rankoje, įstengė - ir pasakė.

Daditsas vis globstė Henrį, žvelgdamas į draugą akinamai spindinčiomis žaliomis akimis. Tik tos akys ir nepakito. Ir jausmas, kurį Henris visuomet patirdavo šalia Daditso - kad viskas gerai ar veikiai bus gerai.

Roberta su neviltim įsistebeilijo į Oveną, kas minutę vis labiau sendama, tarsi kažkieno pikta valia laikas būtų ėmęs lėkti neįtikėtinu greičiu, ir vienas po kito negailestingai drikstų kalendoriaus lapeliai.

- Taip, - tvirtino ji, - taip, suprantu, jūs trokštate surasti Džounsį... sugauti, bet ką gi jis nori padaryti? Ir jei buvo užsukęs į Derį, kodėl nepadarė čia?

- Mem, man sunku atsakyti į šiuos klausimus.

- A-o, - ūmai įsiterpė Daditsas. - Osi oji a-o.

Karo? - mintyse kreipėsi į Henrį sunerimęs Ovenas. - *Kokio karo*?

Nesvarbu, atsakė Džounsis, ir Oveno balsas jo galvoje vėl skambėjo vos girdimai. *Mums metas*.

- Mem, misis Kevel, - pradėjo Ovenas, labai atsargiai imdamas ją už rankos. Henris mylėjo šią moterį kaip motiną, ir Anderhilas suprato kodėl. Iš jos sklido gerumo, geranoriškumo ir neperteikiamo žavesio aura. - Mes privalome važiuoti.

- Ne. O, prašau, pasakykite "ne". - Ji vėl pravirko.

"Nereikia, ponia, - sukosi Oveno galvoje. - Reikalai ir šiaip prasti, prastesnių nebūna. Prašau, nereikia".

- Mus vejasi. Labai negeras žmogus. Privalome dingti, kol jis dar nepasirodė.

Nelaimingą ir liūdną Robertos veidą nutvieskė ryžtas.

- Gerai. Sutinku. Bet tuomet ir aš važiuosiu drauge.

- Ne, Roberta, - papurtė galvą Henris.

- Taip, taip! Aš juo pasirūpinsiu! Duosiu tablečių... prednizono... pasiimsiu citrininių tamponų, ir...

- Ama, iik šia.

- Ne, Daditsai, ne!

- Ama, iik šia. Augu! Augu! - susijaudinęs tvirtino Daditsas. "Mama, pasilik čia. Saugu..."

- Mes neturime laiko, - priminė Ovenas.

- Roberta, - pakartojo Henris. - Labai prašau.

- Leiskite man važiuoti! - pravirko ji. - Dadis - tai viskas, ką turiu!

- Ama, - keistai suaugusiu balsu tvirtai prabilo Daditsas. - Iik ŠIA.

- Gerai, - nusileido Roberta. - Dar minutėlę. Turiu kai ką surinkti.

Ji įpuolė į Daditso kambarį ir grįžo, nešina popieriniu paketu.

- Čia jo tabletės. Devintą reikia sugirdyti prednizoną. Nepamirškite, antraip jis taip įsičiaudės, jog ims skaudėti krūtinę. Jei paprašys, duokit perkoseno, o jis veikiausiai paprašys, kadangi pastaruoju metu neištveria šalčio.

Roberta žvelgė į Henrį liūdnai, tačiau be priekaišto. O tas beveik norėjo, kad jį smerktų. Dievas mato, nė vieno savo poelgio nesigėdijo labiau, nei šio. Svarbiausia net ne leukozė. Svarbiausia, kad Daditsas taip seniai ir sunkiai serga, o jie net nežinojo.

- Ir citrininiai tamponai... suvilgykite tik lūpas, dantenos pastaruoju metu kraujuoja, ir citrinų sultys graužia. Vata į nosį, jei imtų kraujuoti. Taip, ir kateteris. Matote, ant peties.

Henris linktelėjo. Plastikinis vamzdelis, kyšantis iš marlinio raiščio. Išvydęs jį, akimoju patyrė *deja vu*.

- Kai išeisite laukan, pridenkite... Daktaras Brisko juokiasi iš manęs, bet esu tikra, kad šaltis įsismelkia vidun... pakanka šaliko, netgi nosinės...

Ji vėl pravirko, nesėkmingai stengdamasi nekūkčioti.

- Roberta... - pradėjo Henris, irgi dirsčiodamas į laikrodį.

- Aš juo pasirūpinsiu, - prabilo Ovenas. - Prižiūrėjau savo tėtį iki pat mirties. Ir viską žinau apie prednizoną bei perkoseną.

Viską - ir daugiau: stipriai veikiantys steroidai, galingi skausmo malšintojai. Į pabaigą - marihuana, metadonas, o galiausiai - grynas morfijus, kur kas stipresnis už bet kokį heroiną. Morfijus - pats patikimiausias mirties įnagis.

Roberta nedelsdama palytėjo jo sąmonę: keistas, kutenantis pojūtis, nelyginant basomis kojomis žengtum per minkštą kilimą. Netgi mažumą malonu. Moteris pamėgino suvokti, ar Anderhilas apie tėvą sakė tiesą: kukli jos nepaprasto sūnaus dovanėlė. Ovenas suprato, jog

Roberta taip seniai ja naudojasi, kad dabar net nesuvokia, ką būtent daro... visai kaip Henrio draugas Byveris, nuolatos žiaumojantis dantų krapštukus. Aišku, iki Henrio jai toli, bet visgi moteris kai ką sugebėjo, ir Ovenas dar niekuo gyvenime taip nesidžiaugė, kaip tuo, jog šįsyk nesumelavo.

- Ne leukozė, - pratarė Roberta.

- Plaučių vėžys. Misis Kevel, mums išties reikia...

- Turiu įduoti jam dar kai ką.

- Roberta, mes negalime... - pradėjo Henris.

- Aš tuojau, tuojau! - Moteris metėsi į virtuvę.

Ovenas kilstelėjo galvą. Atrodė išsigandęs.

- Kurcas ir Fredis su Perlmuteriu... Henri, aš nebegaliu pasakyti, kur jie! Pamečiau juos!

Henris atidarė paketą su vaistais, dirstelėjo vidun. Ir sukrėstas sustingo. It užhipnotizuotas spoksojo į tą, kas gulėjo dėžutėje su glicerininiais-citrininiais tamponais. Jis atsakė Ovenui, bet atrodė, jog balsas sklinda iš tolimojo kažkokio niekieno neatrasto slėnio galo. Henris nė neįtarė, kad tasai slėnis egzistuoja. Dabar žinojo, kad jis yra. Ir buvo. Ir ne vienerius metus. Nevalia, neįmanoma tvirtinti, neva Henris niekada nesusimąstė apie kažką panašaus, bet kodėl, vardan Viešpaties, jis visą tą laiką buvo toks tingus ir nežingeidus?!

- Jie tik ką pravažiavo 29-tą posūkį, - tarstelėjo Henris. - Už dvidešimties mylių nuo mūsų. O gal ir arčiau.

- Kas tau?

Henris kyštelėjo ranką į paketą ir ištraukė nesuvokiamos paskirties virvinį voratinklį, kybojusį virš Daditso lovos ir čia, ir namuose Meipl Leine.

- Daditsai, iš kur jį gavai? - paklausė jis, nors atsakymo jau nereikėjo. Sapnų Gaudyklė buvo mažesnė už tą, kuri tabalavo medžioklės namelio palubėje, bet, jei nekreiptum dėmesio į dydį, abi ničniekuo nesiskyrė.

- Yve, - paaiškino Daditsas, nenuleisdamas nuo Henrio akių. Tarsi taip iki galo ir neįtikėjęs, jog Henris šalia. - Yve unte an. Aletoo, ėsia aaite.

Nors gebėjimas skaityti svetimas mintis grėsmingai seko (mat organizmas pamažėle stūmė bairumą), Ovenas be vargo suprato, apie ką kalbama. "Byveris atsiuntė man. Kalėdoms. Praėjusią savaitę", - štai ką pasakė Daditsas. Žmonėms su Dauno sindromu laikas praktiškai neegzistavo, ir, regis, Dadsas nebuvo išimtis. Jam praeitis - "ana savaitė", o ateitis - "kita". Ovenas pamanė, kad, jei šitaip skaičiuotų visi, pasaulyje būtų kur kas mažiau liūdesio ir neapykantos.

Henris paskutinį kartą dirstelėjo į mažutę Sapnų Gaudyklę ir vėl subruko ją į paketą - kaip tik tą akimirką, kai į prieškambarį įsiveržė Roberta. Išvydęs ją, Daditsas plačiai išsišiepė.

- Ubi-ū! - sušuko jis. - Ano ute!

Jis stvėrė dėželę ir išbučiavo motiną į abu skruostus.

- Ovenai, - nudžiugęs pratarė Henris. - Turiu *la-abai* gerų naujienų.

- Klok.

- Šunsnukiai įstrigo: visai šalia 28-to posūkio apsivertė traktorius. Jie sugaiš bent dešimt minučių, o gal ir visas dvidešimt.

- Dėkui Dievui. - Ovenas priėjo prie drabužių kabyklos, kur pūpsojo didžiulė striukė su gobtuvu ir ryškiai raudonu užrašu skersai nugaros: RED SOX WINTER BALL. - Čia tavo, Daditsai?

- Ano, - šypsodamasis linktelėjo tas. - Uke. - Ovenui siektelėjus striukės, pridūrė: - U aei aip ees adoe Osi.

Supratęs jo žodžių prasmę, Ovenas krūptelėjo.

"Tu matei, kaip mes surадome Džozę".

Jis išties matė... ir Daditsas tą žino. Pastebėjo jį praėjusią naktį - ar tądien, prieš devyniolika metų? Nejau, be viso kito, Daditsas sugeba keliauti laike?

Bet klausinėti nebuvo kada, ir Ovenas tuo beveik džiaugėsi.

- Pasakiau, kad nesiterliosiu su dėžute, bet, aišku, viską padariau, - pratarė Roberta žiūrėdama, kaip Daditsas, dėliodamas dėželę iš rankos į ranką, nerangiai velkasi striukę, irgi Bostono "Red soks" dovaną. Ryškiai žydrame striukės ir dar ryškesniame geltoname dėželės fone jo veidas atrodė nenatūraliai blyškus. - Žinojau, kad jis važiuos. O manęs nepaims. Prašau, Henri, ar galiu kartu?..

- O jeigu jums teks mirti jo akyse? - paklausė Henris, neapkęsdamas savęs už žiaurumą. Už tai, kad gyvenimas jį šitaip išmankštino. Išmokė spaudyti reikiamus mygtukus. - Ar norite, kad jis visa tai regėtų, Roberta?

- Ne, žinoma, ne, - liūdnai atsiliepė moteris ir po trumpos pauzelės pridūrė, sužeisdama Henrį į pačią širdį: - Būkite prakeikti!

Tada priėjo prie Dadso, atstūmė Oveną, mikliai užsegė striukės užtrauktuką ir, apglėbusi pečius, įsižiūrėjo į veidą. Maža, nenuilstanti moteris-paukštelis. Aukštas, blyškus sūnus, įstrigęs didžiulėje striukėje. Ūmai Robertos ašaros išdžiūvo.

- Būk geras berniukas, Dadi.

- Ūsiu, ama.

- Klausyk Henrio.

- Ysiu Eni.

- Neatsisek. Apsimuturiuok šilčiau.

- Aai, ama, - paklusniai antrino Daditsas, aiškiai nekantraujantis kuo greičiau išeiti, ir Henris vėl grįžo į praeitį: jie traukia pirkti ledų, žaidžia mini golfą (kaip nekeista, Daditsas buvo puikus žaidėjas, ir tik Pitui retsykiais pavykdavo jį įveikti), žingsniuoja į kiną, ir visuomet "klausyk Henrio", arba "klausyk Džounsio", arba "klausyk draugų", ir visuomet "būk geras berniukas, Dadi", ir visuomet "a ūsiu, ama".

Ji nužvelgė sūnų paskutinį kartą.

- Myliu tave, Duglai. Tu visuomet buvai nuostabus sūnus, ir aš labai tave myliu. Pabučiuok mane.

Daditsas pabučiavo motiną; toji neryžtingai, tarsi paslapčia, paglostė jo neskustą skruostą. Tai buvo neištveriama, bet Henris vis vien žiūrėjo, žiūrėjo, nes buvo toks bejėgis, kaip musė, pakliuvusi į voratinklį. Kiekviena Sapnų Gaudyklė buvo pinklės.

Daditsas dar sykį pakštelėjo motiną, nors spindinčios žalios akys lakstė nuo Henrio į duris ir atgal. Daditsas skubinosi. Kodėl? Žinojo, kad žmonės, medžiojantys Henrį ir Oveną, visai netoli? O gal jam visa tai - tik nuotykis, kaip senais laikais, kai jų penketukas buvo neišskiriamas? O gal ir viena, ir kita drauge? Galbūt.

Roberta atgniaužė rankas ir atsitraukė, su neviltim žvelgdama į sūnų.

- Roberta, - sukuždėjo Henris, - kodėl jūs nepasakėte mums, kas dedasi? Kodėl nepaskambinot?

- O kodėl jūs neatvažiavot?

Henris būtų galėjęs paklausti, kodėl neskambino Daditsas, bet tai būtų atviras melas. Daditsas skambino nuolat, nuo pat kovo, kai Džounsis pakliuvo į avariją. Henris pagalvojo apie Pitą, sėdintį sniege šalia apvirtusio "Skauto" ir rašantį *Daditsas* - kartą, kitą, trečią... Daditsas, įkalintas saloje "Kažkur-tenai" ir merdintis kalėjime, Daditsas, siunčiantis kvietimą po kvietimo, bet vietoj atsako - tyla. O galiausiai vienas iš draugų apsireiškė vien tam, kad išsivežtų jį, nešiną vieninteliu vaistų paketu ir pusryčių dėžele. Sapnų Gaudyklėje nebuvo širdies šilumos. Jie linkėjo Daditsui vien gero ir netgi aną pirmąją dieną nuoširdžiai jį mylėjo. Ir visgi baigėsi štai taip.

- Tausok jį, Henri. - Roberta nukreipė žvilgsnį į Oveną: - Jūs irgi. Saugokite mano sūnų.

- Pasistengsime, - pažadėjo Henris.

15.

Dirborno gatvėje nebuvo kur apsigręžti, visus privažiavimo kelius užpustė sniegas. Pilkoje ryto brėkšmoje miegantis miestelis priminė eskimų kaimelį Aliaskos tundroje. Ovenas pavažiavo atbulas, palaipsniui išsikapstė iš kiemo ir ėmė atatupstas ristis keliu. Didžiulis kėbulas nerangiai siūbavo į šalis. Buferis kliudė kažkokią šalikelėje paliktą užpustytą mašiną, pasigirdo dūžtančio stiklo žvangesys, ir "Hamvis" per sušalusias sniego užtvaras vėl išsiveržė į sankryžą, o paskui ir į Kanzaso gatvę. Beliko nusigauti iki plento. Visą tą laiką Daditsas ramiai sėdėjo ant užpakalinės sėdynės, pasidėjęs ant kelių pusryčių dėželę.

Henri, kodėl Daditsas sakė, jog Džounsis nori karo? Kokio karo?

Henris mėgino pasiųsti atsakymą mintimis, bet Ovenas nebegirdėjo. Bairumas ant jo veido pablyško, tereikėjo pasikasyti skruostą, ir imdavo luptis ištisos skiautės. Po jomis likusi oda atrodė paraudusi bei suerzinta, tačiau nieko nebeskaudėjo.

"Tolygu persišaldyti, - nusistebėjo Henris. - Ne rimčiau už slogą".

- Jisai nepasakė "karo", Ovenai.

- A-o, - nuo užpakalinės sėdynės atsiliepė Daditsas ir, palinkęs į priekį, pažvelgė į didelį žalią ženklą su užrašu: 95 Į PIETUS. - Osi oji *a-uo*.

Ovenas suraukė kaktą: ant striukės blyškiomis pleiskanomis pažiro nebegyvo bairumo sruogos.

- Ką...

- Vanduo, - paaiškino Henris ir patapšnojo per kaulėtą Daditso keliuką. - Jis stengiasi pasakyti, jog Džounsiui reikalingas vanduo. Tik jau, žinia, ne pačiam Džounsiui. Tam, kurį jis vadina "misteriu Grėjumi".

16.

Roberta įėjo į sūnaus kambarį ir ėmė rankioti išmėtytus drabužius. Ji kraustėsi iš proto nuo minties, kaip negailestingai ir grubiai iš jos išplėšė Daditsą, nors, ko gero, nerimauti dėl to daugiau neverta.

Nepraėjo nė penkios minutės, ir jai pakirto kojas. Moteris tik vargais negalais nušliaužė iki kėdės. Ją persekiojo lovos, kurioje Dadis praleido pastaruosius metus, vaizdas. Buvo nepakeliama žiūrėti į pagalvę, dar saugančią sūnaus galvos įspaudą.

Henris įsivaizdavo, kad ji išleido Daditsą, nes, pasak jų, viso pasaulio ateitis priklausė nuo to, ar jiems pavyks kuo greičiausiai rasti Džounsį. Bet tai netiesa. Ji išleido Daditsą, nes JIS taip norėjo. Mirštantys gauna dovanų beisbolo kepuraites su autografais, mirštantys gauna ir teisę leistis kelionėn su savo draugais.

Tačiau kaip sunku...

Kaip sunku jo netekti...

Roberta veidu įsikniaubė į jo krūvon sudėtus marškinėlius, kad tik neregėtų to sujaukto patalo, ir įtraukė Daditso kvapą: šampūnas "Džonson", muilas "Dajal", o stipriausiai, *prasčiausiai* dvelkė kremas su arnika, kuriuo ji trindavo įskaudusią sūnaus nugarą bei kojas.

Nebeištverdama nevilties, Roberta pamėgino prasiskverbti į Da-

ditso sąmonę, surasti jį drauge su anais dviem, kurie atėjo naktyje, nelyginant mirusieji, ir išsivedė jos vienintelį, tačiau neįstengė.

Jis užsiblokavo nuo manęs, pagalvojo moteris. Per ilgus metus jiedu įprato bendrauti telepatiškai. Galimas daiktas, jų bendravimo būdas visai nedaug tesiskyrė nuo to, kokiu naudojasi kone visos *ypatingų* vaikų mamos (palaikymo grupės susirinkimuose, kuriuos lankė drauge su Elfiu, ji daugybę kartų girdėjo žodį "kontaktas"), bet dabar viskas dingo. Daditsas atsitvėrė nuo motinos, o tai reiškė, kad turi nutikti kažkas siaubinga.

Jis žinojo.

Glausdama prie veido sūnaus marškinėlius ir uosdama jo kvapą, Roberta pravirko vėl.

17.

Kurcas jautėsi gerai (žinoma, sąlyginai), bet tik tol, kol niūrioje ryto šviesoje sumirgėjo ryškiai mėlyni patrulinių mašinų švyturėliai. Skersai kelio, nelyginant padvėsęs dinozauras, tysojo traktorius su priekaba. Iki ausų apsimuturiavęs policininkas mostelėjo ranka, paliepdamas jiems sukti link išvažiavimo kelio.

- Šūdas! - išspjovė Kurcas, vargais negalais įveikdamas pagundą stverti pistoletą ir atidengti ugnį. Suprato, jog tai būtų savižudybė: policininkų ne mažiau kaip tuzinas, tačiau vis vien tik valios pastangomis sutramdė deginantį, beveik nekontroliuojamą poreikį. Jie buvo taip arti tikslo, *prisiekiu nukryžiuoto Kristaus žaizdomis!* Ir tokia apmaudi kliūtis. - Šūdas, šūdas, šūdas!

- Ką daryt, bose? - šaltai pasiteiravo Fredis, guldydamas ant kelių automatą. - Jeigu juos prispausčiau, galėtume apvažiuoti iš dešinės. Truktume minutę, ne daugiau.

Ir Kurcas vėl vargiai įveikė pagundą įsakyti: "Taip, Fredi, laužkis kiaurai, ir jei kuris iš mėlynkelnių pamėgins pražioti nasrus, paleisk jam žarnas".

Fredis gali prasiveržti... o gali ir neprasiveržti. Kurcas jau suprato, kad vairuotojas iš jo nekoks. Kaip ir didžiuma pilotų, Fredis Džonsonas

savimeiliškai manė, jog dangiškasis transportas niekuo nesiskiria nuo antžeminio. Net jeigu jie prasmuks, vis vien kils triukšmas. O tai visai nepageidautina, ypač po to, kai Generolas Bailiašiknis Rendalas įsakė užbaigti operaciją. Kurco visaleidžiamumo mandatas anuliuotas kartu su indulgencija. Ir dabar Kurcas paliktas pats sau. Vienišas kovotojas už teisybę.

Nieko, veiksime protingai, pagalvojo jis. *Ne veltui man už mano smegenis mokėjo didelius šlamančius.*

- Būk geras berniukas ir suk ten, kur tau įsakė, - balsu pratarė šefas. - Pamojuok jam ranka, apsimesk, jog neišpasakytai džiaugiesi. Toliau riedėk į pietus ir, pirmai progai pasitaikius, sugrįžk į plentą. Viešpats myli nelaimėlius. - Jis palinko prie Fredžio, pakankamai arti, kad pamatytų dešinėje piloto ausyse boluojantį pūką, ir sukuždėjo tarytum aistringas meilužis: - Bet jeigu mus apvilsi, vaikinuk, aš pats įsriegsiu tau kulką į pakaušį. - Ir, palytėjęs tą vietą, kur minkštas kaklas jungėsi su kieta kaukole, patikslino: - Štai čionai.

Nejudrus indėniškas Fredžio veidas virptelėjo.

- Taip, bose.

Kurcas linktelėjo, stvėrė kone apalpusį Perlmuterį už pečių ir kratė tol, kol tas praplėšė vokus.

- Palik mane ramybėje. Noriu miego.

Kurcas priglaudė pistoleto vamzdį prie buvusio adjutanto nugaros.

- Nieko nebus. Prabusk ir nusišypsok, drauguži. Nedidelis brifingėlis.

Perlis sudejavo, bet visgi atsisėdo tiesiau. Kai praplėšė lūpas, iš burnos išsirito dantis ir šleptelėjo ant striukės. Kurco manymu, dantis buvo visiškai sveikas. “Žiūrėk, ma, nė vienos skylutės”.

Perlis patvirtino, kad Ovenas ir jo naujasis bičiulis tebėra Deryje. Nuostabu. Niam-niam. Lygiai po ketvirčio valandos Fredis užpustytu pandusu vėl įsirito į plentą. 28-tas posūkis, viso labo už vienos sankryžos nuo tikslo, tačiau iki jo dar mylia, ne mažiau.

- Jie vėl kelyje, - netikėtai pareiškė Perlmuteris, vargiai versdamas liežuvį.

- Velniai rautų! - suriaumojo Kurcas, netverdamas pykčiu. Jis

skausmingai ir bejėgiškai niršo ant Oveno Anderhilo, tapusio visos nelaimingos, iš anksto pasmerktos operacijos žlugimo simboliu.

Perlis sudejavo: duslus, nevilties sklidinas garsas. Pilvas vėl pradėjo pūstis. Arčis gniaužė jį, prakaituodamas ir rangydamasis iš skausmo. Šiaip jau neišraiškingas veidas, šiuo metu iškreiptas kančios, atrodė kone žavingas.

Buvęs adjutantas vėl paskleidė dvokias dujas, ir tas košmaras tęsėsi visą amžinybę. Kurcas kažin kodėl prisiminė tuos niekus, kuriuos jie meistraudavo vasaros stovykloje iš konservų skardinių ir vaškuotos virvelės. Tereikėjo paliesti vieną, ir pasigirsdavo kurtinantis skambesys. Jie tuos dirbinius vadindavo tarškynėmis.

"Hamvį" užplūdusią smarvę skleidė vėžys, augantis Perlio įsčiose. Iš pradžių jis ėdė nelaimėlio organizmo atliekas, o paskui kibo į patį kūną. Užtat Fredis neabejotinai sveiko, o Kurcas apskritai neužsikrėtė nelemtu grybeliu (ko gero, jis turi imunitetą, kad ir kaip ten būtų, spėjo nusitraukti kaukę ir kažkur ją numesti). O Perlis, nors ir mirštantis, dar pravers: vertingas kadras, žmogus su idealiu radaru šiknoj. Anksčiau ar vėliau jame bręstantis padaras išsiverš laukan, ir, matyt, Perlio pravartumas tuo ir baigsis, bet Kurcas šią problemą spręs tuomet, kai ateis laikas.

- Laikykis, - švelniai sumurkė jis. - Įsakyk savo viduriams apsiraminti ir miegok ramiai.

- Tu... mulkis, - iškvėpė Perlmuteris.

- Teisingai, - linktelėjo Kurcas. - Kaip pasakysi, drauguži.

Šiaip ar taip, Perlis teisus. Jis išties mulkis. Ovenas pasirodė besąs bailus kojotas, ir kas, jei ne pats Kurcas, įsileido tą kojotą į sumautą vištidę?!

Jie pravažiavo 27-tą posūkį. Kurcas dirstelėjo į pandusą ir, regis, išvydo Oveno vairuojamo "Hamvio" padangų pėdsakus. Kažkur tenai, kažkokioj gatvėj stovėjo namas, į kurį skubėjo Ovenas ir jo naujasis bičiulis. Dėl ko jie taip rizikavo? Kodėl sugaišo beveik pusę valandos? Kodėl?

- Užsuko pasiimti Daditso, - paaiškino Perlis. Jo pilvas vėl sukrito, pats stipriausias spazmas atleido gniaužtus. Kol kas.

- Daditsas? Kas per vardas?

- Nežinau. Išgirdau iš jo motinos. Paties Daditso nematau. Negaliu pamatyti. Jis kitoks, bose. Tarsi ne žmogus, o pilkas ateivis.

Kurcas pastatė ausis.

- Motina tą vaikiną, Daditsą, laiko ir berniuku, ir vyru, - pridėjo Perlis.

Tie pranešimai, skirtingai nei ankstesni, nuskambėjo gyviau, tarsi Perlis būtų susidomėjęs tuo nepažįstamu Daditsu. Viešpatie, kas gi jam darosi?

- Gal jisai silpnaprotis, - pratarė Fredis.

Perlmuteris kilstelėjo antakius.

- Gali būti. Šiaip ar taip, tas vaikinas serga. - Ir atsidusęs pridūrė: - Žinau, ką jis jaučia.

Kurcas vėl patapšnojo Arčiui per petį.

- Laikyk uodegą stačiai, vaikinuk. Ką gali pasakyti apie tuos tipus, kuriuos jie vejasi? Gerį Džounsį ir tariamą misterį Grėjų?

Tiesą sakant, jam buvo vis vien, bet gali nutikti, jog Džounsio ir Grėjaus - jei tas Grėjus nėra karščiuojančios Anderhilo vaizduotės vaisius - kelionės kursas įtakos Anderhilo kelionės kursą. Anderhilo, Devlino ir... Daditso?

Perlmuteris papurtė galvą, užsimerkė ir atsilošė krėsle. Trumpas energijos tvyksnis greitai seko.

- Nieko. Blokuotė.

- Visiškai nieko? - neatlyžo Kurcas.

- Kažkas yra. Tarsi juoda skylė, - atsiliepė Perlis ir mieguistai pridėjo: - Girdžiu balsus. Daug balsų. Jie jau siunčia pastiprinimą...

Ir, tarsi mostelėjus burtų lazdele, kitoje plento pusėje pasirodė pats didžiausias karavanas, kokį Kurcui teko matyti per pastaruosius dvidešimt metų. Priešaky petys petin žlegėjo dvi sniegvalės, didžiulės it drambliai. Aštrūs verstuvų ašmenys bloškė sniegą į skirtingas puses, nugremždami pusnis iki pat betono. Joms įkandin riedėjo sudvejinta smėlį gabenančių sunkvežimių greta, o paskui tuos sekė dviguba armijos vilkikų linija. Vilkikai tempė sunkias platformas - sprendžiant iš brezentu apdengtų krovinių kontūrų, vežė raketas. Kiti bogino radarų lėkštes, tolimačius ir dievažin ką dar. Tarp vilkikų įsiterpė didžiuliai transporteriai, gabenantys kareivius. Šviesos kūgiai rėmėsi į priešaky riedančių mašinų

kėbulus. O transporteriuose... ne šimtai, tūkstančiai kareivių, pasirengusių nežinia kam... gal trečiam pasauliniam karui, grumtynėms su dvigalviais padarais, kautynėms su protingais vabalais iš "Žvaigždžių desanto", su maru, mirtimi, beprotyste, Teismo diena. Jei Keitės Galaher vadovaujama "Imperiel Veli" dar neužbaigė operacijos, jiems vertėtų pasiskubinti ir, kol dar yra laiko, traukti tiesiai į Kanadą. Tiems šaunuoliams nepadės nei iškeltos rankos, nei klyksmai *Il n'ypas d'infection ici*, tas fokusas kartą jau neišdegė. Ir viskas taip nereikalinga, taip beprasmiška...

Sielos gilumoje Kurcas suvokė, jog Ovenas buvo teisus mažiausiai vienu atžvilgiu: čia viskas baigta. Galima kiek nori rakinti arklidės duris, šlovė Viešpačiui, bet arklys jau pavogtas.

- Jie ketina uždaryti jį amžiams, - pratarė Perlmuteris. - Džefersono traktas tik ką virto penkiasdešimt pirmąja valstija. Policine valstija.

- Tu vis dar sieki Oveną.

- Kol kas, - išsiblaškęs linktelėjo Perlmuteris. - Bet ilgai nebetruks. Jis sveiksta. Praranda telepatiją.

- Kur jis, drauguži?

- Tik ką pralėkė 25-tą posūkį. Už penkiolikos mylių nuo mūsų. Ne toliau.

- Padidinti greitį, bose?

Per prakeiktą traktorių jie neteko galimybės nutverti Oveną. Dabar betrūko prakišti galutinai, nuskriejus nuo kelio į griovį.

- Nieko panašaus, - atsiliepė Kurcas. - Palauksim, pasižiūrėsim, kaip einasi.

Jis sukryžiavo ant krūtinės rankas ir įsistebeilijo į pro šalį skriejantį sniego baltumo pasaulį. Pūga rimo, ir toliau pietuose keliai veikiausiai nebebus tokie slidūs.

Taip, nieko nepasakysi, pastarosios dvidešimt keturios valandos pasitaikė daugiau nei įspūdingos. Persotintos įvykiais. Kurcas susprogdino ateivių laivą, jį išdavė žmogus, kurį laikė savo logiškiausiu įpėdiniu, jis išgyveno civiliokų maištą ir, negana to, galiausiai buvo atstatydintas - tą pranešė štabo generolas, niekad gyvenime negirdėjęs apie kulką, paleistą įsiūčio priepuolyje.

Kurco vokai nusileido. Po kelių sekundžių jisai jau snaudė.

18.

Džounsis niauriai kiūtojo prie rašomojo stalo, žvilgčiodamas tai į neveikiantį telefoną, tai į Sapnų Gaudyklę, kybančią palubėje (ir lėtai besisupančią vos pastebimame vėjelyje), tai į naujas plieno langines, kuriomis tas šunsnukis Grėjus užrėmė langus. Ausyse visąlaik aidėjo žemas urzgesys, nuo kurio virpėjo į kėdę besiremiantys sėdmenys. Panašu į seniai neremontuotą dujinę krosnelę... bet tai ne krosnelė, o sniegvalė, atkakliai besiskverbianti į pietus, pietus, pietus... o vairuotojo vietoje - misteris Grėjus, matyt, užsimaukšlinęs kepuraitę su raidėmis DPW, pavogtą iš paskutiniosios aukos, spaudžia pedalą Džounsio koja, sukioja vairą Džounsio rankomis, klausosi įsakymų per raciją Džounsio ausimis.

Taigi, Džounsi, kiek gi dar ketini čia tūnoti ir gailėtis savęs?

Džounsis, beveik užsnūdęs krėsle, pašoko. Henrio balsas. Ne perduotas telepatiniu ryšiu - šito nebeliko, misteris Grėjus blokavo visas linijas, išskyrus savo asmeninę. Ne, veikiau suskambęs smegenyse. Ir vis vien dūris buvo gana skausmingas.

Nieko aš nesigailiu, tiesiog mane atkirto! - pradėjo Džounsis ir pats susiraukė nuo kaprizingo, beveik besiteisinančio tono. Jei pamėgintų savo emocijas išreikšti žodžiais, klausytojai veikiausiai nieko neišgirstų, išskyrus gailų primušto šuns inkštimą. *Negaliu paskambinti, negaliu dirstelti pro langą, negaliu išeiti. Nežinau, kur tu, Henri. Gi aš tikrame kalėjimo izoliatoriuje.*

O tavo smegenis jisai irgi pavogė?

- Užsičiaupk. - Džounsis pasitrynė smilkinį.

Ir atmintį nusigvelbė?

Ne. Žinoma, ne. Netgi čia, už uždarų durų, atitvėrusių Džounsį nuo milijardų markeriais sužymėtų dėželių, jis vis vien atminė, kaip pirmoje klasėje nusišluostė snarglį į Bonės Dil kasytę (o vėliau, septintoje klasėje, tą pačią Bonę pakvietė į šokių vakarą), kaip Lamaras Klarendonas mokė juos žaidimo, neišmanėlių vadinamo kribidžu, kaip Riką Makartį palaikė elniu. Džounsis visa tai atminė. Aišku, čia veikiausiai slypi mįslės

įminimas, bet tegul bus prakeiktas, jei išmano, koks gi jis. Gal todėl, kad sprendimas glūdi pačiame paviršiuje.

Taip kvailai įstrigti ir paleisti dūdas... ir tai po visų detektyvų, kuriuos perskaitei, šaipėsi smegenyse įsitaisęs Henrio antrininkas. *O fantastiniai filmai apie ateivių antpuolius - nejau neperžiūrėjai jų visų, nuo "Dienos, kai sustojo Žemė" iki "Pomidorų žudikų atakos"? Ir po viso šito tu nesugebi perkąsti pilkojo tipo? Negali atkapstyti jo pėdsakų nuo dangaus iki žemės ir sužinoti, kur jo urvas?*

Džounsis vėl pasitrynė smilkinius. Čia ne ekstrasensorika, čia jo paties protas, ir kodėl gi jam neužsičiaupus? Po paraliaus, Džounsis įkliuvo į spąstus, tad koks gi skirtumas? Jis - variklis be pavarų, vežimas be arklio, Donovano smegenys rezervuare su maitinamuoju tirpalu, besisvaiginančios sapnais.

Ko jis nori? Pradėk nuo šito.

Džounsis kilstelėjo akis į Sapnų Gaudyklę, šokančią silpnuose kylančio oro srautuose. Pajuto sniegvalės virpesį, pakankamai stiprų, kad persiduotų net paveikslams ant sienų. Tina Džina Šlosinger, štai kuo ji vardu, ir čia, sprendžiant iš paskalų, turėtų kyboti jos nuotrauka, nuotrauka su taip aukštai užverstu sijonėliu, jog kiekvienas gali pamatyt "katytę", ir kiek paauglių svaiginosi šia svajone?

Džounsis atsistojo - beveik pašoko - ir, vos pastebimai šlubčiodamas, ėmėsi žingsniais matuoti kambarį. Uraganas aprimo, ir klubą smelkiantis skausmas kiek atlėgo.

Prisimink Erkiulį Puaro, tarė sau jis. *Paleisk į darbą mažąsias pilkąsias ląsteles. Atsiribok nuo savo prisiminimų, galvok tik apie misterį Grėjų. Logika, svarbiausia - logika. Ko jis nori?*

Džounsis sustojo. Grėjaus troškimai pakankamai akivaizdūs. Jis atvažiavo prie vandentiekio siurblinės bokšto, veikiau, prie tos vietos, kur anas kadaise stovėjo, nes pilkajam reikėjo vandens. Ne šiaip vandens. Geriamo vandens. Tačiau vandentiekio bokšto nebėra, jį sugriovė baisus aštuoniasdešimt penktųjų uraganas - cha cha, misteri Grėjau, nepataikėt, - o dabartinės Derio vandens atsargos glūdi kiek toliau į šiaurės rytus, ir, matyt, dėl pūgos yra visiškai nepasiekiamos, be to, išmėtytos

skirtingose vietose. Tad misteris Grėjus, pasirausęs jam pasiekiamoje Džounsio žinių saugykloje, vėl pasuko į pietus. Link...

Ūmai jis viską suprato. Kojos akimoju virto vatinėmis, sulinko, ir Džounsis susmuko ant kiliminės grindų dangos, nebekreipdamas dėmesio į klubą varstantį skausmą.

Šuo. Ledas. Ar šuo tebėra su juo?

- Na, žinoma, - sukuždėjo Džounsis. - Žinoma, kalės vaikas tebėra su juo. Netgi čia užuodžiu jo smarvę. Bezda kaip Makartis.

Šis pasaulis pasirodė besąs priešiškas bairumui, o šio pasaulio gyventojai priešinosi su stulbinama energija, kurią sėmė iš bedugnio žmogiškųjų emocijų šulinio. Bet paskutiniajam išlikusiam ateiviui velniškai sekėsi - nelyginant lošėjui kauliukais, išmetusiam visas šešiukes dešimt kartų iš eilės. Jis surado Džounsį, savo Šiltinės Merę, užgrobė jo kūną ir didžiąją sąmonės dalį. Surado Pitą, kuris, užgesus signaliniam žiburiui, nuvedė jį, kur reikia. Tada sutiko Endį Džaną, vaikiną iš Minesotos, vežantį dviejų Ripli įveiktų elnių skerdenas. Elniai misterio Grėjaus nedomino, bet Džanas vežė ir yrantį ateivio lavoną.

Vaisingieji kūnai, ūmai pagalvojo Džounsis. *Vaisingieji kūnai, iš kur tą žinau?*

Nesvarbu. Nes kitas misterio Grėjaus laimikis buvo "Dodž remas", priklausęs senajam AŠ MYLIU SAVO KOLĮ. Ką padarė Grėjus? Sušėrė šuniui pilkąjį žmogeliuką? Sugrūdo jo nosį į lavoną ir privertė įkvėpti to vaisingojo kūno sporas? Ne, veikiau privertė suėsti, nagi, berniuk, kramtyk mikliau, metas pietauti. Kad ir koks buvo šeškų užuomazgos procesas, jis prasidėjo ne plaučiuose, o skrandyje. Džounsis vėl išvydo Makartį, pasiklydusį miške. Byveris klausia: "Kokį velnią jūs valgėt? Šerno šūdą?" Ir ką gi atsakė Makartis? "Šakeles, samanas ir panašiai... nežinau, ką būtent, buvau toks alkanas, žinote..."

Tiksliai. Alkanas. Pasiklydęs, persigandęs ir alkanas. Nepastebintis raudonų bairumo purslų ant lapų, ant žalių samanų, kurias grūdo sau į burną, jėga stūmė į skrandį, nes kažkur tenai, savo ankstesniajame ramiame, o Dieve, o Viešpatie, advokatiškame gyvenime buvo skaitęs, jog ekstremaliais atvejais galima išgyventi, valgant samanas bei lapus. Ar gali būti, jog visi, prariję bairumo sporas (tokias mažutėles, neregimas paprasta akimi, sklandančias ore), pasmerkti brandinti pagiežingas

pabaisas, kurių viena suėdė Makartį iš vidaus, perplėšė jį ir nužudė Byverį? Matyt, ne, juk anaiptol ne visos moterys, kurioms pabodo sergėtis, pastoja po paties pirmojo karto. Tačiau Makartis įkliuvo... ir Ledas taip pat.

- Jis žino apie kotedžą, - pratarė Džounsis.

Žinoma. Kotedžas Veire, už šešiasdešimties mylių į vakarus nuo Bostono. Ir veikiausiai žino istoriją apie rusaitę, kaip ir visi apylinkėje. Pats Džounsis ją girdėjo ne sykį. Girdėjo Veire, Naujajame Saleme, Kulivilyje ir Belčertaune, Hardvike, Pakardsvilyje ir Pelheme. Visuose aplinkiniuose miesteliuose. Ir kurgi, kyla klausimas, stovi visi tie miesteliai, ką jie juosia?

Kaip tai ką, aišku, Kvebiną. Kvebino rezervuarą. Bostono ir jo priemiesčių vandens saugyklą. Kiekgi žmonių kasdien gauna vandenį iš Kvebino? Du milijonai? Trys? Džounsis nežinojo tiksliai, bet kur kas daugiau, nei Deryje. Misteris Grėjus rideno šešiukę po šešiukės, dar vienas mestelėjimas - ir jis nusiraškys banką.

Du ar trys milijonai. Misteris Grėjus trokšta supažindinti juos su Ledu, šauniuoju koliu, ir naujuoju Ledo bičiuliu.

Ir, labai galimas daiktas, naujoje aplinkoje persodintas bairumas visgi prigis.

DVIDEŠIMTAS SKYRIUS

PERSEKIOJIMO PABAIGA

1.

Į pietus, į pietus, į pietus.

Kai misteris Grėjus pravažiavo posūkį į Gardinerį, pirmąjį už Ogastos, sniego danga pastebimai suplonėjo, o pats plentas, tegul ir nuklotas purvina ruda pliurze, galiausiai išsivadavo nuo pusnių. Atėjo metas pakeisti sniegvalę kita transporto priemone, ne taip krintančia į akis. Jos daugiau nebeprireiks, be to, Džounsio rankos, niekad gyvenime nevaldžiusios tokių gigantų, paskaudo nuo įtampos. Misteriui Grėjui buvo nusispjaut į laikinojo šeimininko kūną (šiaip ar taip, jis stengėsi save tuo įtikinti, nors, teisybę šnekant, sunku nesimpatizuoti būtybei, gebančiai suteikti tokius netikėtus malonumus, kaip "bekonas" ir "žmogžudystė"), tačiau jis privalo pasitarnauti dar bent kelis šimtus mylių. Misteris Grėjus įtarė, jog Džounsis, kaip tokio amžiaus vyriškis, yra ne itin geros fizinės formos. Matyt, įtakos turėjo ir nelaimingas atsitikimas, bet didžiausia kaltė tenka jo darbui. Džounsis buvo "profesorius", vadinas, beveik visiškai ignoravo fizinius savo gyvenimo aspektus, kas neišpasakytai stulbino misterį Grėjų. Kaip paaiškėjo, šešiasdešimt tokių būtybių procentų sudarė emocijos, trisdešimt - pojūčiai, o protui buvo skirta viso labo dešimt procentų (misterio Grėjaus manymu, netgi šis skaičius truputį pagražintas). Toks atsainus požiūris į savo kūną pilkajam atrodė kvailas ir perdėm neracionalus. Beje, tai ne jo problema. Ir dabar jau nebe Džounsio. Džounsis virto tuo, kuo, regis, visuomet norėjo tapti: grynu protu. Tiesa, sprendžiant iš reakcijos, pasiekęs šį būvį, jisai vis vien liko nepatenkintas.

Ledas, tysantis ant grindų tarp išbarstytų nuorūkų, popierinių

puodelių ir suglamžytų bulvių traškučių pakuočių, kilstelėjo galvą ir sustūgo iš skausmo. Vargšelio kūnas bjauriai išsipūtė, liemuo priminė statinaitę. Veikiai šuva išleis dujas, ir jo pilvas vėl sukris. Misteris Grėjus užmezgė kontaktą su bairumu, augančiu šuns viduje, ir sugebės reguliuoti jo brendimą.

Pilkojo šeimininką kamavo mintis apie kažkokią "rusaitę" - o šuva taps misterio Grėjaus "rusaitės" modifikacija. Kai tik atiduos šunį, misija bus baigta.

Jis pasiuntė mintis atgal, čiuopdamas likusius. Henris ir jo draugas Ovenas netikėtai dingo, nelyginant radijo stotis, nutraukusi savo transliacijas. Neraminantis signalas. Dar toliau įkandin sekė trijų žmonių grupė (jie tik ką pravažiavo posūkius į Niuportą, vadinas, yra maždaug už šešiasdešimties mylių nuo misterio Grėjaus) su vienu aiškiu kontaktu: "Perlis". Perlis, kaip ir šuo, brandino bairumą, tad misteris Grėjus jį girdėjo aiškiai bei tiksliai. Anksčiau tokius pat signalus siųsdavo ir antrasis, vadinamas "Fredžiu", bet dabar tas nutilo. Jame vešėjęs bairumas žuvo. Taip pasakė "Perlis".

Šalikelėje šmėstelėjo žalias ženklas su užrašu POILSIO ZONA. Ko gero, ten stovės "Karališkasis burgeris", kurį Džounsio failai apibūdino kaip "restoraną" ir "greito maisto užkandinę", kurioje galima paprašyti kumpio. Vien nuo minties apie mėsą skrandis garsiai suurzgė. Taip, atsisakyti šio kūno bus nelengva. Jis turi savų privalumų, tikrai turi, ir nemenkų. Tačiau bekonui laiko nėra, metas keisti mašiną. Ir kuo nepastebimiau.

Įvažiavimas į poilsio zoną dalijosi į du keliukus. Vienas LENGVOSIOMS MAŠINOMS, kitas TIK SUNKVEŽIMIAMS IR AUTOBUSAMS. Misteris Grėjus pasuko didžiulę oranžinę sniegvalę į sunkvežimių aikštelę (Džounsiui iš nuovargio drebėjo rankos), baisiai apsidžiaugė, išvydęs dar keturias tokias pat mašinas, ir pastatė saviškę eilės gale.

Atėjo metas pabendrauti su Džounsiu, vis dar tūnančiu savo keistoje slėptuvėje, į kurią misteris Grėjus įsigauti nepajėgė.

- Ką sumanei, partneri? - sumurmėjo misteris Grėjus.

Jokio atsako... tačiau pajuto, jog Džounsis klausosi.

- Ką veiki?

Tyla. Ir išties, ką gi jam veikti? Užrakintas, apakintas, netekęs bendravimo džiaugsmo. Ir visgi nedera nevertinti Džounsio... Džounsio ir jo kažkuo jaudinančio pasiūlymo pamiršti tikslą, įsakymą išbarstyti sėklas ir paprasčiausiai mėgautis gyvenimu Žemėje. Ta mintis atkakliai išlįsdavo pačiais netinkamiausiais momentais: pranešimas, kurį Džounsis pakišo po savo savanoriško kalėjimo durimis. Pasak Džounsio failų, tokios rūšies mintys vadinamos "lozungais". Trumpos, paprastos ir aiškios. Paskutinioji skelbė: KUMPIS - TIK PRADŽIA. Ir misteris Grėjus net nesuabejojo, jog tai tiesa. Netgi ligoninės palatoje (*Kokia palata? Kokia ligoninė? Kas ta Marsė? Kam reikia nuskausminamųjų?)* pilkasis suvokė, kad gyvenimas čia nuostabus. Tačiau įsakymas aiškus, nedviprasmiškas ir neginčijamas: jis užsės šį pasaulį bairumo sporomis, o paskui mirs. Bet jei pakeliui spės užkirsti kumpio, juo geriau.

- Kas buvo Ričis? Kas tie "Tigrai"? Jis irgi buvo tigras? Kodėl jį nužudėte?

Jokio atsako. Bet Džounsis klausėsi. Labai atidžiai. Misteris Grėjus *neapkentė* jo buvimo. Tarytum (šypsena ištraukta iš Džounsio atminties gelmių) mažutėlis žuvies kaulas, įstrigęs gerklėj! Nepakankamai didelis, kad paspringtum, bet nuolatos duriantis ir kliudantis.

- Tu velniškai mane erzini, Džounsi. Iki pamėlynijimo. - Jis užsitempė pirštines, kadaise priklausiusias "Dodžo" savininkui. Ledo šeimininkui.

Šįkart belaisvis teikėsi atsiliepti: *Jausmas abipusis, partneri. Kodėl gi tau neišsinešdinus tenai, kur esi laukiamas svečias? Keliauk sau namo ir krėsk savo pokštus nekliudomas!*

- Negaliu, - atsiliepė misteris Grėjus, tiesdamas ranką koliui. Ledas su dėkingumu apuostė pirštinę, džiaugdamasis buvusio šeimininko kvapu. Misteris Grėjus mintimis įsakė šuniui tupėti ramiai, išlipo laukan ir nužingsniavo aplink restoraną. Kitose pusėje plytėjo dar viena automobilių stovėjimo aikštelė, tarnybinė.

Henris ir tas kitas vaikinas netrukus nutvers tave už uodegos, tu subine su rankenėle. Vis vien nepaspruksi. Todėl atsipa-

laiduok. Praleisk laiką turiningai. Užsisakyk trigubą kumpio porciją.

- Jie manęs nejaučia, - atkirto misteris Grėjus, iškvėpdamas šalto oro kamuolius (vėsos pojūtis burnoje ir gerklėje buvo rafinuotas, žvalinantis, netgi benzino bei dyzelinio kuro kvapai atrodė stačiai nuostabūs). - Jeigu aš jų nejaučiu, vadinas, ir jie manęs nejaučia.

Džounsis nusijuokė - iš tiesų *nusijuokė*, - ir misteris Grėjus iš netikėtumo apmirė šalia šiukšlių konteinerio.

Taisyklės pasikeitė, mano drauge. Jie užsuko pasiimti Daditso, o Daditsas regi liniją.

- Nesuprantu, apie ką kalbi.

Viską tu supranti, subine su rankenėle.

- Nedrįsk manęs taip vadinti! - nebeištvėrė misteris Grėjus.

Jei liausies įžeidinėjęs mano intelektą, gal ir paklausysiu.

Misteris Grėjus vėl patraukė savo keliu ir rado, ko ieškojęs: už kampo rikiavosi būrelis mašinų, daugiausiai senų ir aptriušusių.

Daditsas regi liniją.

Džounsis teisus, jis žinojo, ką tai reiškia. Anas, vadinamas Pitu, irgi pasižymėjo šia savybe, tokiu pat *talentu*, nors ne tiek stipriu, kaip tas keistas tipas... tas Daditsas.

Misteriui Grėjui visiškai nepatiko palikti pėdsaką, kuriuo seka "Daditsas", bet jisai žinojo vieną dalyką, kurio nežinojo Džounsis. "Perlis" manė, jog Henris, Ovenas ir Daditsas yra viso labo už penkiolikos mylių į pietus nuo jo mašinos. Jei tai tiesa, vadinas, Henris ir Ovenas atsiliko keturiasdešimt penkiomis myliomis ir, galimas daiktas, dar nespėjo nusigauti iki Votervilio. Tad vargu ar jiems artimiausiu metu pavyks nutverti jį už uodegos.

Ir visgi stirksoti čia nėra prasmės.

Atsidarė atsarginės restorano durys. Jaunuolis, dėvintis uniformą, kurią Džounsio failai įvardijo kaip "virėjo chalatą", išnešė du didelius šiukšlių maišus. Be abejo, jie turi atsidurti šiukšlių konteineryje. Jaunuolio vardas buvo Džonas, tačiau draugai žaliūką praminė "Bačiu"*. Misteris Grėjus su didžiausiu malonumu jį nudobtų, bet Bačis atrodė kur kas stipresnis už Džounsį, jau nekalbant apie tai, jog buvo

*Stipruolis, chuliganas (*angl.*).

akivaizdžiai sveikesnis ir tikriausiai miklesnis. Be to, žmogžudystė sukeltų aibę nemalonių šalutinių efektų, ir visų blogiausias - būtinybė vėl atsikratyti pavogta mašina.

Sveikas, Bači.

Vaikinas sustingo, budriai stebeilydamas į nepažįstamąjį.

Kuri iš mašinų taviškė?

Tiesą sakant, mašina priklausė ne vaikinui, o jo motinai, ir šitai buvo netgi geriau. Surūdijusi Bačio lupena stovėjo namie: nusigalavo akumuliatorius. Teko pasiskolinti motinos mašiną, keturių varomų ratų "Subaru". Misteris Grėjus, kaip pasakytų Džounsis, vėl išrideno šešiukę.

Bačis nedvejodamas ištiesė raktus. Žvilgsnis liko budrus (pasak Džounsio, akys žvilga ir uodega stulpu, nors, kiek įžiūrėjo misteris Grėjus, jaunasis virėjas buvo be uodegos), tačiau sąmonė jau užgeso.

Išsijungė, pagalvojo Džounsis.

Tu nieko neprisiminsi, pratarė misteris Grėjus.

- Nieko, - sutiko Bačis.

Grįžk prie darbo.

- O kurgi daugiau, - vėl pritarė Bačis ir, pastvėręs maišus, pasuko link šiukšlių konteinerio. Kai baigsis pamaina ir vaikinas suvoks, jog motinos mašina dingo, viskas bus baigta. Veikiausiai.

Misteris Grėjus atidarė raudoną "Subaru" ir įlipo vidun. Ant keleivio sėdynės voliojosi pustuštis bulvių traškučių paketas. Riedėdamas link sniegvalės, kurioje paliko šunį, misteris Grėjus godžiai žiaumojo radinį. Suvalgė viską iki paskutinio trupinio ir aplaižė Džounsio pirštus. Riebu. Skanu. Visai kaip kumpis.

Patupdė Ledą į automobilį ir po penkių minučių jau suko į plentą.

Į pietus, į pietus, į pietus.

2.

Naktyje griaudėja muzika, juokas ir susijaudinę balsai, ore sklando gundantys grilyje keptų mėsainių, šokolado, arachio kvapai.

Dangų drasko margaspalvės ugnys. Ir, sujungdamas visa tai į vientisą linksmybės atmosferą, brūkšteldamas po visa kuo pačios vasaros autografą, iš Strofordo parke iškabintų garsiakalbių sklinda nevaržomas rokenrolas:

Ei, sveika, mažyt-gražuole, palūkėk, sustok,
Veikiai trauksiu Alabamon, su manim važiuok.

Ir tada pasirodo pats aukščiausias kaubojus pasaulyje, devynių pėdų ūgio Pekas Bilas, jis žingsniuoja po liepsnojančiu dangum, stūkso viršum minios, ir vaikučiai, pražioję ledais išterliotas burnytes, sprogina akis; besijuokiantys tėvai kelia juos ar sodina ant pečių. Pekas Bilas mosuoja skrybėle. Kitoje rankoje jis laiko vėliavą su užrašu: DERIO DIENOS - 81.

Lopšines niūniuos per naktį mums dangaus skliautai,
Jei tylėt pabos, na ką gi, barsimės karštai.

- Aip is aji ūt oks aukas? - klausinėja Daditsas, nukardamas ranką su žydru cukrinės vatos kūgiu ir nenuleisdamas nuo kaubojaus tokių pat apvalių akių, kaip ir visi čionykščiai trimečiai. Dešinėje stovi Pitas ir Džounsis, kairėje - Henris ir Byvas. Paskui kaubojų traukia būrys nekaltų vestalių (ko gero, tarp jų išties rastum kelias skaistuoles, netgi 1981-ųjų Viešpaties metų vasarą) su blizgučiais nusėtais kaubojiškais sijonais ir baltais kaubojiškais bateliais.

- Nežinau, kaip jis gali būti toks aukštas, Dadsai, - šiepiasi Pitas ir, išpešęs vatos gniužulą, grūda į pražiotą Daditso burną. - Tikriausiai kokie burtai.

Visi juokiasi iš Daditso, kuris įsigudrina kramtyti, nenuleisdamas akių nuo kaubojaus su kojūkais. Dadsas aukščiausias iš visų, aukštesnis net už Henrį, tačiau vis vien lieka kūdikiu, ir likusieji neišpasakytai tuo žavisi. Burtininkas - tai jis, vien jis, ir nors Džozę Rinkenhauer Daditsas suras tik kitais metais, vaikinai tvirtai įsitikinę: jisai kuo natūraliausias burtininkas. Ir nors visi keturi stingo iš baimės, su-

sikibę su Ričiu Grenado bei jo draugužiais, iki šiolei yra tikri, jog ta diena buvo pati laimingiausia jų gyvenime.

Ak, nesispyriok, mažyte, traukime kartu,
Traukinys į Alabamą laukia už kalvų.

- Ei, tu! - Byveris moja savo beisbolo kepuraite (su "Derio Tigrų" emblema). - Pabučiuok man į subinę, žaliūke! Ei, sugalvojau dar geriau, sėsk ant jos ir pasilinguok!

Ir visi kvatoja iki užkimimo (jie įsimins tą naktį visam gyvenimui, naktį, kai Byveris erzino kaubojų su kojūkais po kibirkštimis trykštančiu dangum), visi, išskyrus Daditsą, kuris ir toliau susižavėjęs stebi įvykius, ir Oveną Anderhilą (*Ovenai*, galvoja *Henris, kaip tu čia atsidūrei, bičiuli*?), kuris neramiai rauko kaktą.

Ovenas purto jį, Ovenas vėl reikalauja, kad jisai prabustų.

Henri, pabusk, pabusk, pa...

3.

...busk, dėl Dievo meilės.

Henrį pažadino būtent virpulys Oveno balse. Nosį dar kutena skrudintų arachių ir cukrinės vatos kvapas. Bet tuomet į mieguistą klejonę įsibrauna realybė: baltas dangus, apsnigtas plentas, žalia rodyklė: OGASTA, KITI DU POSŪKIAI. Ovenas purto jį toliau, o už nugaros aidi kimus beviltiškas lojimas. Daditsas kosti.

- Kelkis, Henris, jam bėga *kraujas*! Prabusk gi, kad tave...

- Pabudau, pabudau...

Jis atsisega saugos diržą, gręžiasi, atsiklaupia ant kelių. Nuvargę šlaunų raumenys skauda, bet Henris to nepaiso.

Viskas buvo geriau nei tikėjosi. Sprendžiant iš paniškų Oveno klyksmų, galima buvo pamanyt, jog Dadsas plūsta kraujais. Gi iš tiesų iš šnervės sunkėsi plona čiurkšlelė, o iš burnos sulig kiekvienu spazmu lėkė smulkūs purslai. Ko gero, Ovenas pamanė, neva vargšelis Daditsas spjaudo nuosavus plaučius, nors tas turbūt paprasčiausiai

peršalo gerklę. O gal trūko kokia smulki kraujagyslė. Aišku, tai anaiptol ne juokai. Tokioje sunkioje būklėje viskas gali baigtis katastrofa, Daditsą gali įveikti menkiausias peršalimas. Henris iš pirmo žvilgsnio suprato, jog bičiulis suka į finišo tiesiąją, vedančią namų link.

- Dadsai! - garsiai šūktelėjo Henris. Jame kažkas pasikeitė. Jame kažkas nauja. Tačiau kas? Nėr laiko apie tai galvoti. - Daditsai, kvėpuok per nosį! Per *nosį*, Daditsai. Štai taip!

Henris kelis kartus giliai įkvėpė, ir sulig kiekvienu iškvėpimu iš šnervių skriejo balti pūkeliai, primenantys pienės parašiutėlius ar karpažolės sėklas. *Bairumas. Jis augo nosyje, bet jau žuvo*, pagalvojo Henris. *Aš iščiaudėju bairumą!* Ir tuomet suvokė, jog seniai nebeniežti nei šlaunies, nei burnos, nei pilvo. Liežuvis liko gruoblėtas, tarsi apsuktas kilimo atraiža, bet daugiau nebedilgčiojo.

Mėgdžiodamas draugą, Daditsas ėmė alsuoti per nosį, ir kosulys išsyk apmalšo. Henris pasirausė pakete, surado nekenksmingą nespiritinį sirupą nuo kosulio ir įpylė šaukštelį Daditsui.

- Išgerk, palengvės, - ryžtingai pratarė jis, stengdamasis ir galvoti taip pat: Daditsui svarbūs ne tik žodžiai, bet ir mintys.

Daditsas nurijo robitusiną, susiraukė ir nusišypsojo Henriui. Kosulys liovėsi, bet kraujas tebesisunkė iš nosies ir akies kampučio. Prasti popieriai. Daditsas išblyško bei dar labiau sukrito. Šaltis... nemiga... išgyvenimai, pernelyg stiprūs tokiam sunkiam ligoniui... prasti popieriai. Jis ima negaluoti, o paskutinėje ALL stadijoje net respiratorinė infekcija gali tapti fatališka.

- Kaip jis jaučiasi? Geriau? - paklausė Ovenas.

- Dadsas? Mūsų Dadsas geležinis! Teisingai, Daditsai?

- Ezini, - sutiko Daditsas, sulenkdamas apgailėtinai sumenkusią ranką.

Žiūrint į draugo veidą, tokį išvargusį, nukamuotą, tačiau vis vien besišypsantį, Henriui norėjosi klykti balsu. Gyvenimas neteisingas, jis seniai žinojo ir susitaikė su šiuo faktu. Bet tas, kas dėjosi dabar, buvo daugiau nei neteisinga. Siaubinga. Šiurpu.

- Pažiūrėsim, ko galime pasiūlyti atsigert geriems berniukams, - pareiškė jis, atidarydamas pusryčių dėželę.

- Ubi-U, - linktelėjo Daditsas. Jis vis dar šypsojosi, bet balsas skambėjo vos girdimai.

- Taip, metas imtis darbo, - atsiliepė Henris, atsukdamas termosą. Ištiesė Daditsui prednizono tabletę, nors dar nebuvo aštuonių, ir paklausė, ar tas norėtų perkoseno. Daditsas mažumą pagalvojo ir iškėlė du pirštus. Henriui sugniaužė širdį. - Visai nekas, tiesa? - paklausė jis, tiesdamas bičiuliui vaistus. Atsakymo nelaukė: tokie žmonės, kaip Daditsas, neprašys dar vienos tabletės vien tam, kad pajustų kaifą.

Daditsas išraiškingai mostelėjo ranka: *comme ci, comme ca**. Henris gerai atminė šį gestą, tokį pat tipišką Pitui, kaip Byvo papratimas žiaumoti dantų krapštukus.

Roberta pripylė į termosą šokoladinio pieno. Jo mėgstamiausio. Henris pripildė puodelį, lukterėjo, kol gūbriuotu ledu kretantis "Hamvis" apsiramins, ir ištiesė Daditsui. Tas užgėrė narkotiką.

- Kur skauda, Dadsai?

- Se. - Ranka ant gerklės. - Se igi. - Ranka ant krūtinės. Ir neryžtingai, mažumą paraudęs. - I se. - Ranka tarpukojy.

Šlapimo ir lyties organų trakto infekcija, pagalvojo Henris. *Tai velnias!*

- Us ejau?

- Aišku, bus geriau, - linktelėjo Henris. - Tabletės padeda, tik truputėlį palauk. Ar mes dar ant linijos, Daditsai?

Šis išraiškingai linktelėjo ir mostelėjo į priekį. Henris jau ne pirmąkart susimąstė, ką gi jis ten regi? Kartą pats paklausė Pito, ir tas paaiškino, jog tai kažkas panašaus į giją, retsykiais beveik neįžiūrimą.

"Visų geriausia, kai ji geltona, - sakė Pitas. - Geltoną lengviausia atsekti, net nežinau kodėl".

Bet jei Pitas matė tik ploną geltoną giją, tai Daditsas, galimas daiktas, regėjo plačią geltoną juostą ar geltonų plytų kelią, kuriuo ėjo Dorotė.

- Jei linija pasuks kitu keliu, pasakyti, gerai?

- Asaysiu.

- Neužmigsi?

---

*Šiaip sau (*pranc.*).

Daditsas papurtė galvą. Kad ir keista, jis dar niekad neatrodė toks žvalus ir pagyvėjęs. Išsekusiame veide žvaigždėmis spindėjo akys. Retsykiais taip nušvinta lemputės, prieš užgesdamos amžiams.

- Jei įsimanysi miego, pasakyk, ir mes sustosime. Atnešime tau kavos. Mudu neužmigsim.

- Oei.

Henris jau norėjo atsargiai apsigręžti, pailsinti maudžiančius raumenis, bet Daditsas pridūrė:

- Ise Ėi oji upio.

- Nejaugi? - mąsliai nutęsė Henris.

- Ko? - paklausė Ovenas. - Nesupratau.

- Sako, jog misteris Grėjus nori kumpio.

- Tas svarbu?

- Nežinau. Klausyk, ar turi paprastą imtuvą? Norėtųsi pasiklausyti naujienų.

Paprastas imtuvas kabėjo po prietaisų skydu, ir, iš visko sprendžiant, jį įtaisė visai neseniai. Pirminiame įrangos komplekte jo nebuvo. Ovenas ištiesė ranką, ketindamas spustelt jungiklį, tačiau vos spėjo užgulti stabdžius, kad nesusidurtų su kelią užkirtusiu "Pontiaku": priekiniai varomieji ratai ir vasarinės padangos. "Pontiaką" sumėtė, tačiau likimas buvo jam maloningas - mašina net nenuslydo nuo kelio. Vairuotojas padidino greitį, ir "Pontiakas" nušvilpė į priekį. Henrio manymu, jis lėkė bent šešiasdešimties mylių per valandą greičiu. Ovenas priekaištingai susiraukė.

- Žinia, aš tik keleivis, - pastebėjo Henris, - bet jei tas šaunuolis gali krėsti tokius fokusus be žieminių padangų, gal ir mes galėtume paspartinti žingsnį? Būtų neblogai, jei pavyktų bent kiek sumažinti atstumą.

- "Hameriai" geriau prisitaikę prie purvo, nei prie sniego. Gali manimi patikėti.

- Ir vis dėlto...

- Po dešimties minučių jį pamatysim. Lažinuos iš gero viskio kvortos. Jis arba išlėks per užtvaros stulpelius ir voliosis pylimo papėdėje, arba įsmigs į pusnį kelio vidury. Jei pasiseks, mašina gulės dešinės pusės durelėmis į viršų. Be to... žinia, tai tik smulkmena, tačiau

nepamiršk, mes - bėgliai, besislapstantys nuo valdžios atstovų, ir, atsidūrę apygardos belangėj, nepajėgsime išgelbėti pasaulio. *O, Dieve*!

Pro šalį, keldamas sniego uodegas, pralėkė "Ford eksploreris", visureigis, tačiau skriejantis neleistinu tokiam ore septyniasdešimties mylių per valandą greičiu. Bagažinė ant stogo apkrauta nerūpestingai surištais ir vos brezentu pridengtais krepšiais bei lagaminais. Nenuostabu, jei visa tai netrukus išsibarstys po plentą.

Pasirūpinęs Daditsu, Henris šviežia akimi nužvelgė kelią. Ką gi, šito ir reikėjo tikėtis. Kita pusė liko beveik tuščia, gi pietų kryptimi skubančių mašinų ženkliai padaugėjo, ir Ovenas įjungė radiją kaip tik tą akimirką, kai pro šalį, taškydamas purvo gniutulus, prašvilpė "Mersedesas". Anderhilas spustelėjo mygtuką "PAIEŠKA", surado klasikinės muzikos kanalą, spustelėjo vėl, aptiko humoristinį kanalą, spustelėjo trečiąkart... ir išgirdo balsą.

- ...didžiulė stulbinanti suktinukė, - pareiškė balsas, ir Henris su Ovenu susižvalgė.

- Ūko aana, - nuo užpakalinės sėdynės pastebėjo Daditsas.

- Teisingai, - linktelėjo Henris, kai balso šeimininkas triukšmingai kvėptelėjo į mikrofoną. - Būtent marihuaną, ir, iš visko sprendžiant, išties nepagailėjo žolytės.

- Abejoju, kad Federalinė ryšių komisija tam pritars, - po eilinio ilgo bei triukšmingo iškvėpimo tęsė didžėjus, - bet jei bent pusė visko, ką girdėjau, tiesa, FRK - pats menkiausias mūsų rūpestis. Broliai ir seserys, į laisvę išsiveržė tarpžvaigždinis maras, štai kur nelaimė! Vadinkite tai Karštąja Zona, Negyvąja Zona, Prieblandos Zona, bet pasistenkite laikytis atokiau nuo šiaurės.

Ilgas ir triukšmingas įkvėpimas.

- Marvinas Marsietis patraukė į žygį, broliai ir seserys, šitaip perduoda iš Somerseto ir Kaslo apygardų. Maras, mirties spinduliai, gyvieji pavydi mirusiesiems.

Treškesys, tarsi kažkas būtų lūžęs. Sprendžiant iš garso, plokštelė. Henris klausėsi it apžavėtas. Štai ji, visai arti, tamsa, jo senoji bičiulė, tik šįsyk ne galvoje, o prakeiktame radijuje!

- Broliai ir seserys, jei dabar esate į šiaurę nuo Ogastos, paklausykite savo seno dragužio, Vienišojo Deivo iš WWWE: persiri-

kiuokit į gretimą juostą ir traukit į pietus. Ir *nedelsdami*. O štai jums ir muzikėlė į kelionę.

Žinia, Vienišasis Deivas iš WWWE pasirinko "Dorz". Džimas Morisonas užtraukė "Pabaigą". Ovenas persijungė į vidutinio dažnio bangas ir aptiko naujienų kanalą. Diktoriaus balsas skambėjo ne itin liūdnai, ir tai jau geras ženklas, kitaip tariant, žingsnelis pirmyn. Jis pranešė, jog panikuoti nėra ko - dar vienas žingsnis į priekį. Paleido į eterį prezidento ir Meino valstijos gubernatoriaus kalbų ištraukas. Abu šnekėjo daugmaž tą patį: ramiai, piliečiai, nesijaudinkite, viskas kontroliuojama. Žodžiu, įprasti paguodos pliurpalai, politikų robitusinas. Vienuoliktą valandą ryto prezidentas ketino kreiptis į Amerikos liaudį.

- Toji kalba, apie kurią šnekėjo Kurcas, - prisiminė Ovenas. - Tik viena diena anksčiau.

- Kokia kalba...

- Š-š-š. - Ovenas parodė į radiją.

Po tokios padrąsinančios įžangos diktorius toliau neramino klausytojus, kartodamas visokiausius gandus, kuriuos jie jau girdėjo iš apsirūkiusio didžėjaus, tik šįkart išsireiškimai buvo kiek subtilesni: maras, mirties spinduliai, ateiviai iš kosmoso. Toliau sekė orų prognozė: pūga, pereinanti į lijundrą, ir stiprus vėjas, šiltam frontui (jau nekalbant apie žudikus-marsiečius) toliau slenkant į šiaurę. Keli trumpi signalai, ir kabinoje vėl pasigirdo tik ką girdėta laida.

- Uėk! - sušuko Daditsas. - Ie aavo o us. - Ir bedė pirštu į purviną langą. Pirštas drebėjo, kaip ir pats Daditsas. Dantys kaleno it medį stuksenantis genys.

Ovenas probėgom žvilgtelėjo į "Pontiaką", išties įstrigusį pačiame kelio viduryje. Nors mašina neapsivertė, sutrikę keleiviai susigrūdo aplink neišmanydami, ką daryti. Ovenas gūžtelėjo pečiais ir pasisuko į Daditsą. Susigūžęs, kažkoks papilkėjęs, iš šnervės kyšo kruvina vata.

- Henri, kas jam?

- Nežinau.

- Iškišk liežuvį.

- Verčiau žiūrėtum į kelią...

- Neužkalbinėk dantų. Iškišk liežuvį.

Henris pakluso. Ovenas dirstelėjo į jį ir suraukė kaktą.

- Atrodo klaikiai, bet, galimas daiktas, viskas ne taip jau prastai. Tas mėšlas pabalo.

- Šitaip nutiko ir žaizdai kojoje. Ir tavo veidui bei antakiams. Pasisekė, jog tas daiktas neįsitaisė plaučiuose, smegenyse ar skrandyje. Beje, Perlmuteris jį augina būtent skrandyje. Vargšelis tapo šlykštaus padaro inkubatoriumi.

- Ar jie toli, Henri?

- Sakyčiau, už dvidešimties mylių. Gal net arčiau. Jei tu bent truputį spusteltum...

Ovenas taip ir padarė. Žinojo, kad Kurcas taip pat įsakys padidinti greitį - kai tik sumos, jog kilo visuotinė sumaištis, vadinas, tikimybė, kad jo ims ieškoti civilinė ar karo policija, labai menka.

- Tu vis dar palaikai ryšį su Perliu, - nusistebėjo Ovenas, - nors bairumas žūsta, tu vis vien...

Jis bedė pirštu į užpakalinę sėdynę, kur pusiau gulom tysojo Daditsas. Drebulys kiek aprimo.

- Žinoma, - linktelėjo Henris. - Perėmiau šį gebėjimą iš Dadso - gerokai anksčiau, nei nutiko šitai. Ir ne tik aš. Byveris, Džounsis ir Pitas taip pat. Mes beveik nepastebėdavom jį turį. Laikėm kasdienybe. - *Kurgi ne. Visai kaip anos mintys apie skustuvą ir vonią, tilto turėklus ir medžioklinį šautuvą. Viso labo kasdienybė.* - Tiesiog dabar jis sustiprėjo. Gal ilgainiui vėl nusilps, bet kol kas... - Jis gūžtelėjo pečiais. - Kol kas aš girdžiu balsus.

- Perlį?

- Jį taip pat, - linktelėjo Henris. - Ir kitus, su aktyvios stadijos bairumu. Daugiausiai tuos, kurie liko mums už nugaros.

- O Džounsį? Savo draugą Džounsį? Arba Grėjų?

Henris papurtė galvą.

- Tačiau *Perlis* kažką girdi.

- Perlis? Kaipgi šitaip gali būti?

- Jo telepatinis diapazonas kur kas platesnis, nei maniškis. Dėl bairumo.

- Kodėl?

- Dėl to padaro, tūnančio jo subinėj, - paaiškino Henris. - Dėl šūdšeškio.

Ovenui pasidarė bloga.

- Jis girdi ne žmogų. Ir nemanau, jog misterį Grėjų, bet kas gali būti tikras? Tik suprantu, jog Perlis palaiko su juo ryšį.

Abu nutilo. Mašinų buvo gana daug, ir didžiuma jų pernelyg įsismaginusių vairuotojų dėka kelionę užbaigė šalikelėje (jie pravažiavo pylimo papėdėje paliktą "Eksplorerį" su aplink išmėtytais ryšuliais), bet Ovenas manė, jog kol kas jiems sekasi. Dauguma uragano įbaugintų žmonių nesiryžo leistis į kelią, gi dabar, audrai rimstant, jie veikiausiai nuspręs bėgti į pietus, tačiau Ovenas suspėjo aplenkti pirmąją bangą. Uraganas jam buvo maloningas. Tapo kone draugu.

- Noriu kai ką pasakyti, - pradėjo Anderhilas.

- Gali nesivarginti. Tu sėdi šalia, ir aš po senovei skaitau tavo mintis.

Ovenas manė, kad galėtų sustabdyti mašiną ir išlipti - jei būtų tikras, jog Kurcas, gavęs geidžiamą grobį, liausis juos persekiojęs. Tačiau tikras nebuvo. Pagrindinis Kurco taikinys - išties Ovenas Anderhilas, tačiau bosas suprato, jog Ovenas nebūtų ryžęsis tokiai siaubingai išdavystei, jei niekas nebūtų jo paskatinęs. Ne, Kurcas paleis kulką Anderhilui į galvą ir nuskubės tolyn. Tačiau su Ovenu Henris turi šansą. Be jo Henris pasmerktas. Ir Daditsas taip pat.

- Mes liksime kartu. Kaip sakoma, draugai iki grabo lentos, - pratarė Henris.

- Es ujim a auk abo, - pasigirdo nuo užpakalinės sėdynės.

- Teisingai, Dadsai. - Henris atsigręžė ir sugniaužė šaltą bičiulio delną. - Mes turim dar daug darbo.

4.

Po dešimties minučių galutinai atsigavęs Daditsas parodė jiems pirmąją už Ogastos poilsio aikštelę. Jie jau beveik pasiekė Luistoną.

- Se! Se! - suriko jis ir užsikosėjo vėl.

- Ramiau, Daditsai, - paprašė Henris.

- Gal sustojo išgerti kavos su pyragėliais, - nusprendė Ovenas. - Ar sukirst sumuštinio su bekonu.

Tačiau Daditsas ženklais paliepė apvažiuoti restoraną. Jie sustojo tarnautojų transportui skirtoje aikštelėje. Daditsas išlipo, truputį pastovėjo, kažin ką murmėdamas panosėje ir kone svyruodamas vėjo gūsiuose, jaudinamai liesas ir bejėgis.

- Henri, - skubino Ovenas, - nežinau, kas jam šovė į galvą, tačiau Kurcas seka mūsų pėdomis, ir...

Bet tuomet Daditsas linktelėjo, įlipo į mašiną ir mostelėjo į išvažiavimo ženklą. Jis atrodė visai nusikamavęs ir, kaip nekeista, patenkintas.

- Ką, vardan Viešpaties, visa tai reiškia? - nebeištvėrė Ovenas.

- Manding, jis pasikeitė mašiną, - įspėjo Henris. - Juk taip, Daditsai? Jis pasikeitė mašiną?

Daditsas maktelėjo galvą:

- Aogė! Aogė asina.

- Pavogė? Dabar jis padidins greitį, - atsiduso Henris. - Pirmyn, Ovenai, spjaut į Kurcą, reikia nutverti misterį Grėjų.

Anderhilas dirstelėjo į bendrakeleivį, nudelbė akis, dirstelėjo vėl.

- Kas tau? Išblyškai it drobė.

- Aš visiškas idiotas! Derėjo nuo pat pradžių įspėti, ką sumanė tas niekšas! Pasiteisint galiu tik tuo, jog buvau pavargęs ir įsibaiminęs, bet koks gi skirtumas, jei... Ovenai, tu paprasčiausiai *privalai* jį pasivyti. Misteris Grėjus skuba į Vakarų Masačūsetsą, tačiau mes turime nutverti jį anksčiau.

Dabar jie taškė pliurzę, bet, nors purvo buvo kur kas daugiau, Ovenas be baimės mygo akseleratorių. Tiesa, kol kas neviršydamas šešiasdešimties mylių per valandą.

- Pamėginsiu, - nenoriai sutiko jis. - Bet jei Kurcas neįsipainios į kokius nors nemalonumus ar neužgaiš...

Henris liūdnai pakinkavo galvą:

- Vargu, drauguži, vargu.

5.

Tą sapną jis dažnai regėdavo vaikystėje (kai dar vadinosi Kunco pavarde), bet tik kartą ar du susapnavo prakaituotuose brendimo košmaruose. Tame sapne jisai bėga mėnesienoje per lauką ir bijosi atsigręžti, nes jį vejasi tai. TAI. Jis kuria iš paskutiniųjų, bet, žinia, nieko neišeina, sapnuose geriau nė nemėginti, vis vien nieko neišeis. Ir TAI mažina atstumą, tolydžio artėja, dabar jau taip arti, jog Kurcas girdi sausą jo alsavimą ir užuodžia *ypatingą* sausą kvapą.

Jis atsiduria didelio tykaus ežero pakrantėje (sausame ir apgailėtiname jo vaikystės miestuke Kanzase nebuvo ir negalėjo būti jokių ežerų), ir nors ežeras neapsakomai gražus, ir jo gelmėse atsispindi mėnuo, Kurcą kankina baimė, nes ežeras pastoja kelią, o jis nemoka plaukti.

Krinta ant kelių pakrantėje (iki šios vietos sapnas niekuo nesiskyrė nuo ankstesnių), bet, užuot išvydęs persekiotojo atspindį sustingusiam vandeny - klaikią pabaisą su vatos prikimštu maišu vietoj galvos ir išsipūtusiomis pirštinėtomis rankomis, - žvelgia į Oveną Anderhilą su raudonais raupais nusėtu veidu. Mėnulio šviesoje bairumas panėši į juodus apgamus, korėtus ir beformius.

Vaikiškas sapnas paprastai nutrūkdavo šioje vietoje (jis pabusdavo su išdidžiai styrinčiu galu, nors vienas Dievas težino, kaip kūdikis gali patirti tokią keistą reakciją), bet šįkart TAI... Anderhilas ištiesį jį paliečia, vandenyje atsispindinčios akys priekaištingai žybteli. O gal klausiamai.

Nes tu nepaklusai įsakymui, drauguži. Nes peržengei Ribą.

Kurcas kilstelėjo ranką, norėdamas atstumti Oveną, nublokšti jo delną... ir mėnulio šviesoje išvydo savo pirštus. Tie buvo pilki.

Ne, tarė sau. *Tai viso labo mėnulio šviesa.*

Bet kodėl jis teturi tris pirštus? Ar dėl to irgi kalta mėnulio šviesa?

Jį liečiantis Ovenas, perduodantis šlykščią ligą... ir visgi drįstantis kreiptis į Kurcą.

6.

...bose! Prabuskite, bose!

Kurcas atsimerkė, bambėdamas išsitiesė ir podraug nustūmė Fredžio ranką - tiesa, liečiančią ne petį, o kelį. Iš savo vietos Fredis tegalėjo pasiekti šefo kelį ir purtė jį, bet ir šitai atrodė nepakeliama.

- Aš nemiegu, nemiegu. - Įrodydamas kilstelėjo prie veido savo delnus. Žinia, ne kūdikiškai rausvus, tą galima pamiršti, bet anaiptol ne pilkus, ir kiekvienas su tradiciniais penkiais pirštais. - Kuri valanda, Fredi?

- Nežinau, bose. Kol kas dar rytas, tai viskas, ką galiu pasakyti.

Na, žinoma. Regis, laikrodžiai iškvaišo galutinai. Sustojo net jo kišeninis. Kurcas, tokia pat šiuolaikiškumo auka, kaip ir visi likusieji, pamiršo jį prisukti. Tačiau, pasižymėdamas įgimta laiko nuojauta, iš akies primetė, jog turėtų būti maždaug devinta, vadinas, jis spėjo nusnūsti bent dvi valandėles. Nedaug, bet jam gana. Jautėsi kur kas geriau. Pakankamai gerai, kad išgirstų Fredžio balse suskambusį nerimą.

- Kas nutiko, drauguži?

- Perlis sako praradęs kontaktą. Su visais. Paskutinis buvo Ovenas, bet ir jis dingo. Perlis mano, kad Anderhilas galiausiai įveikė grybelį.

Kurcas dirstelėjo į užpakalinės apžvalgos veidrodėlį ir sugavo negyvėlišką "visus jus apmoviau" vypsnį.

- Kas yra, Arči?

- Nieko. - Regis, kol Kurcas miegojo, Arčis mažumą pagyvėjo ir apsiramino. - Aš... bose, būtų neblogai gurkštelti vandens. Nesu alkanas, bet...

- Galėtume užsukti vandens, - linktelėjo Kurcas. - Jei turėtume kontaktą. Bet jei praradome visus, tą vaikiną Džounsį, Oveną ir Devliną... ką gi, tu mane pažįsti, drauguži. Dvėsdamas įsikimbu mirtinai. Ir, norint mane atplėšti, prireiks dviejų chirurgų bei pistoleto. Gali stipti iš troškulio, kol mudu su Fredžiu naršysime pietų link vedančius

kelius ir ieškosime pėdsakų. Žinia, jei nesutiksi mums padėti. Nagi, Arči, pasistenk, ir aš įsakysiu Fredžiui stabtelti prie pirmos pasitaikiusios parduotuvėlės. Pats nupėdinsiu vidun ir nupirksiu tau patį didžiausią "Polend Spring" butelaitį iš šaldytuvo. Na, ką pasakysi? Kaip skamba?

Skambėjo neblogai - sprendžiant iš to, kaip godžiai sučepsėjo Perlmuteris ir kaip jis aplaižė lūpas (Ripli ant lūpų ir skruostų vešėjo visu smarkumu, kai kur rausvas, bet daugiausiai tamsiai vyšninis), tačiau žvilgsnis liko gudrus bei vertinantis. Grybelio sruogomis įrémintos akys mikliai lakstė į šalis. Kurcas akimoju nustatė diagnozę. Požymiai kuo akivaizdžiausi: vargšelis kuoktelėjo, telaimina jį Viešpats. Galimas daiktas, žvejys žveją regi iš tolo, kaip psichas - psichą, tad Kurcas buvo įsitikinęs, jog neklysta.

- Prisipažinau kaip per išpažintį. Praradau su jais ryšį, - tarė Arčis, bet kalbėdamas priglaudė pirštą prie nosies ir vylingai dėbtelėjo į veidrodėlį.

- Kai tik juos nutversime, vaikinuk, manding, turėsime galimybę tave apgydyti, - kuo sausiausiu, oficialiai abejingu tonu patikino Kurcas. - Tai su kuo gi tu susiuostei? Su Džounsiu? Ar su tuo nauju tipu, Daditsu? (Kurcas tą vardą ištarė kaip "Dad-Datsas".)

- Ne su juo. Ir su niekuo.

Bet pirštas taip pat pridėtas prie nosies, žvilgsnis toks pat šelmiškas.

- Pasakyk, ir gausi vandens, - neatlyžo Kurcas. - Gali ir toliau mėginti mano kantrybę, kareivi, o aš pavaišinsiu tave kulka ir išspirsiu į sniegą. Nagi, perskaityk mano mintis ir pasakyk, kad meluoju.

Perlis niauriai dėbtelėjo į veidrodėlį ir atsiliepė:

- Džounsis ir misteris Grėjus tebevažiuoja plentu. Kažkur netoli Portlendo. Džounsis liepė misteriui Grėjui aplenkti miestą 295-tąja autostrada. Tik ne žodžiais. Misteris Grėjus jo galvoje, o jei ko įsigeidžia, paprasčiausiai pasiima, ir tiek tos bėdos.

Kurcas kuo džiaugsmingiausiai išklausė jo kalbą, paskubomis sumuodamas rezultatus.

- Šuo, - tęsė Perlis. - Su juo šuo. Ledas. Tai su juo palaikau ryšį. Jis... toks pat, kaip ir aš. - Jų žvilgsniai vėl susitiko veidrodyje, ir šįsyk Perlio akyse nebuvo gudrumo. Jį išstūmė apgailėtina pusiau normalumo parodija. - Manot, aš išties turiu šansą tapti... na... žinote... pats savim?

Kurcas suprato, jog Arčis gali bet kurią akimirką įsiskverbti į jo mintis, tad nusprendė veikti atsargiai.

- Ko gero, egzistuoja galimybė išvaduoti tave nuo tavo naštos, ypač jei rastume išmanantį daktarą. Taip, šitai įmanoma. Daugiau chloroformo, o kai prabusi... puf, ir viskas. - Kurcas pabučiavo pirštų galiukus ir grįžtelėjo į Fredį. - Jeigu jie Portlende, kiek mes atsiliekam?

- Maždaug septyniasdešimčia mylių, bose.

- Tuomet trupučiuką paspausk, šlovė Viešpačiui. Pasistenk nenusiristi į griovį, tačiau pasiskubink.

Septyniasdešimt mylių. Ir jei Ovenas, Devlinas bei "Dad-Datsas" žino tiek, kiek ir Perlmuteris, jie taip pat seka pėdomis.

- Nagi, patikslinkime, Arči. Misteris Grėjus sėdi Džounsyje...

- Taip...

- O su jais šuo, gebantis skaityti mintis?

- Ne, šuo jas girdi, tačiau nesupranta. Šiaip ar taip, jisai gi tik šuo. Bose, aš noriu gerti.

Jis klausosi šuns, kaip kokio sumauto radijo, nusistebėjo Kurcas.

- Fredi, kitas posūkis. Vandens visur apstu, nors užsiliek.

Jam mirtinai nesinorėjo stabčioti ir gaišti laiką, tačiau Perlmuteris svarbesnis. Perlis jam reikalingas sąlyginai gyvas ir gerai nusiteikęs.

Priekyje sušmėžavo kaip tik toji poilsio zona, kur misteris Grėjus iškeitė savo sniegvalę į virėjo "Subaru". Toji, į kurią neilgam užsuko Ovenas ir Henris, nes ten link vedė linija. Aikštelė buvo pilna mašinų, tačiau jie sukrapštė pakankamai smulkių, kad prasibrautų prie prekybos automatų.

Dėkui Dievui.

7.

Kokiomis pergalėmis ir pralaimėjimais garsėtų vadinamoji Floridos prezidentūra (išsamus jų sąrašas nepaskelbtas iki šiol), aktyve visuomet puikuosis viena: kalba, atmintiną lapkričio rytą padariusi galą Kosminiam Siaubui.

Egzistavo nemažai skirtingų nuomonių dėl to, kodėl toji kalba buvo veiksminga (svarbiausia - ne gebėjimas patraukti mases, tiesiog buvo pasirinktas tinkamas momentas, - su panieka prunkštelėjo vienas kritikas), tačiau ji *buvo veiksminga.* Informacijos ištroškę žmonės, kuriems teko bėgti iš gimtųjų namų, suko į šalikeles, kad galėtų pamatyti ir išgirsti prezidento kalbą. Tylūs, sutrikę bėgliai grūdosi prekybos centrų buitinės technikos skyriuose. Degalinių, išmėtytų palei I-95, darbuotojai, užuot aptarnavę klientus, užsirakino, kėlė ant prekystalių greta kasos aparatų nešiojamus televizorius ir žiūrėjo. Baruose net obuoliui neliko kur nukrist. Dažnas vietos gyventojas įsileisdavo į namus kiekvieną, geidžiantį pamatyti prezidento veidą. Jie būtų galėję pasiklausyti kalbos per radiją (kaip Džounsis ir misteris Grėjus), savo mašinose, kelyje, bet šitaip pasielgė nedaugelis. Pasak prezidento nedraugų, kalba tiesiog permušė panikos inerciją.

- Juo dėtas, net Paršelis Porkis būtų pasiekęs lygiai tokį pat rezultatą - tereikėjo išrėžti kalbą *tokią* minutę, - pareiškė vienas iš jų.

Antrasis laikėsi kitokios nuomonės.

- Kalba tapo lemiamu krizinės situacijos veiksniu, - prieštaravo jis. - Dabar keliuose bent šeši tūkstančiai vairuotojų. Jei prezidentas būtų padaręs nors menkiausią klaidą, jei jo žodžiuose būtų suskambęs nerimas, iki vidudienio tas skaičius būtų išaugęs šimteriopai. Ir toji pabėgėlių banga būtų užgriuvusi Niujorką, pati didžiausia banga nuo "Dulkėtosios taurės"* laikų. Amerikiečiai, ypač Naujosios Anglijos gyventojai, kreipėsi į savo niekinga balsų dauguma išrinktą lyderį pa-

*Erozijos pažeisti dirvos rajonai į pietus nuo Misisipės. Fermeriai iš minėtų rajonų masiškai kėlėsi į didžiuosius miestus.

galbos... paguodos ir paramos. O jisai atsakė pačiu jautriausiu bei nuoširdžiausiu kreipimusi į tautą. Tik tiek.

Vienaip ar kitaip, sociologija ar vado išmintis, tačiau kalba išėjo kone tokia, kokios ir tikėjosi Ovenas su Henriu... gi Kurcas nuspėjo beveik kiekvieną žodį. Kertiniais kalbos akmenimis tapo dvi paprastutės idėjos, pateiktos kaip absoliutūs faktai ir nukreiptos prieš siaubą, įsismelkusį į kiekvieno Amerikos gyventojo krūtinę. Pirmoji buvo tokia: tegul ateiviai nemosavo alyvmedžio šakelėmis ir nedalijo dovanų, tačiau nereiškė jokio priešiškumo. Antroji aiškino: nors atėjūnai atnešė kažkokią viruso rūšį, pastarąjį pavyko izoliuoti Džefersono trakto ribose (prezidentas parodė rajoną žemėlapyje, nelyginant sinoptikas - žemo slėgio zoną). Ir netgi ten jisai žūsta - be menkiausios mokslininkų ir karo ekspertų pagalbos.

- Nors šią minutę sunku pasakyti tiksliai, - kvapą užgniaužusiems klausytojams (ypač tiems, kurie atsidūrė Naujosios Anglijos šiaurės-rytų koridoriuje, - šitie, regis, apskritai pamiršo alsuoti) pranešė prezidentas, - mes įsitikinę, jog ateiviai atsigabeno šį virusą, tarsi neatsargūs keliautojai, kurie, patys to nežinodami, retsykiais kerta sieną su vabzdžiais ar mikrobais bagaže arba įsigytuose daiktuose. Žinia, muitininkai stengiasi viską patikrinti, bet, kad ir kaip būtų gaila... - plati Didžiojo Baltojo Tėvo šypsena, - ... mūsų svečiai aplenkė kontrolės-praleidimo punktą. Taip, keli žmonės užsikrėtė, daugiausiai kariškiai. Bet didžioji dauguma (tai kažkas panašaus į paprastą grybelinį susirgimą, žinomą mikozės pavadinimu) jau sugebėjo įveikti ligą savarankiškai. Rajone paskelbtas karantinas, tačiau žmonėms, atsidūrusiems už šios zonos ribų, negresia joks pavojus, kartoju, negresia joks pavojus.

- Jeigu jūs gyvenate Meine ir apleidote savo namus, - pareiškė prezidentas, - siūlau jums sugrįžti. Kaip pasakė Franklinas Delano Ruzveltas, mums nėra ko bijotis, išskyrus pačią baimę.

Jis neprasitarė apie pilkųjų žmogeliukų sušaudymą, susprogdintą laivą, suimtus bei internuotus medžiotojus, gaisrą Goslino parduotuvėje ir maištą. Nė žodžio apie "Imperiel Veli", Keitę Galaher ir pabėgusius belaisvius, kuriuos persekiojo ir žudė it pasiutusius šunis (daugelio manymu, jie buvo kur kas blogesni už bet kokį pasiutusį šunį). Nė žo-

delio apie Kurcą ar apie Šiltinės Džounsį. Prezidentas viso labo užgesino panikos škvalą, kol tasai netapo nekontroliuojamas.

Didžiuma klausytojų paklausė jo patarimo ir sugrįžo namo.

Žinia, kai kurie sugrįžti nebegalėjo.

Kai kuriems "namų" sąvoka buvo išbraukta iš žodyno.

8.

Po tamsiu dangumi į pietus stūmėsi nedidelė procesija, vadovaujama aprūdijusio raudono "Subaru", kurio Mari Teržen iš Ličfildo niekada daugiau nepamatys. Henris, Ovenas ir Daditsas liko už penkiasdešimties mylių, arba už penkiasdešimties minučių kelio. Kurcas ir jo žmonės, kaip tik išvažiuojantys iš poilsio zonos 81-ojoje mylioje (jiems sukant į plentą, Perlis godžiai maukė jau antrą butelį vandens), nuo Džounsio ir misterio Grėjaus atsiliko septyniasdešimt penkiomis myliomis. Kurcą ir jo grobį skyrė vos dvidešimt mylių.

Jei ne tiršta debesų uždanga, stebėtojas iš žemai skrendančio sportinio lėktuvo būtų galėjęs išvysti visu tris sykiu: "Subaru" ir abu "Hamvius", lygiai vienuoliktą keturiasdešimt trys rytinės pakrantės laiku, būtent tą akimirką, kai prezidentas užbaigė savo kalbą žodžiais:

- Telaimina jus Viešpats, mano tėvynainiai. Ir telaimina Viešpats Ameriką.

Džounsis ir misteris Grėjus pervažiavo Kiterio-Portsmuto tiltą, vedantį į Niū Hempšyrą. Henris, Ovenas ir Daditsas riedėjo pro 9-tąjį posūkį, įgalinantį pasiekti Falmutą, Kamberlendą ir Zalės Valdą. Kurcas, Fredis ir Perlmuteris (Perlio pilvas vėl klaikiai išsipūtė; jis pusiau gulėjo, dejavo ir leido dvokias dujas - galbūt savotišką kritiką Didžiojo Baltojo Tėvo adresu) įveikė sankirtą su 295-tąja magistrale, į vakarus nuo Brunsviko. Visas tris mašinas buvo nesunku pastebėti, nes kelias beveik ištuštėjo: vairuotojai sustojo, trokšdami pasimėgauti guodžiančia, spalvotu žemėlapiu pagardinta prezidento paskaita.

Maitindamasis neišsenkančiais Džounsio prisiminimais, misteris

Grėjus išsyk už Niū Hempšyro ir Masačūsetso sienos iš 95-tosios magistralės pasuko į 495-tąją... ir nurodė kryptį Daditsui, kuris Džounsio kelią regėjo it ryškiai geltoną liniją - ja ir sekė "Hamvis". Marlboro miestelyje Grėjus pasuks į I-90, vieną iš plačiausių rytų-vakarų autostradų. "Valstijoje prie įlankos"* šis kelias žinomas kaip Mas Paikas, Masačūsetso automagistralė. Pasak Džounsio, 8-tasis posūkis veda į Palmerį, Amherstą ir Veirą. Už šešių mylių nuo Veiro prasideda Kvebinas.

Jam reikalinga 12-toji atrama, taip sakė Džounsis, o Džounsis negali sumeluoti, net jei panorėtų. Greta Vindzoro užtvankos, pietiniame Kvebino vandens saugyklos gale, įsikūrusi vandentiekio valdybos kontora. Džounsis žino kelią ir palydės jį iki reikiamos vietos, o misteris Grėjus pasirūpins visu kitu.

9.

Džounsis nebeįstengė nusėdėti prie stalo: vos susmukdavo ant kėdės, išsyk imdavo verkti. Netrukus ims kalbėtis pats su savimi, paskui daužyti galvą į sieną, o vėliau, galutinai išprotėjęs ir pasirengęs kišt galvą po kirviu, žiūrėk, šoks prie išėjimo ir puls į svetingą misterio Grėjaus glėbį.

Įdomu, kur mes dabar? - spėliojo jis. - *Jau Marlbore? Sukam iš 495-tosios į 90-tąją? Regis, taip.*

Tiksliai vis vien nepasakysi, langas gi užvertas.

Džounsis dirstelėjo į langą ir nejučia šyptelėjo.

Būtent nejučia.

Vietoj PASIDUOK, IŠEIK raudonavo tas užrašas, apie kurį jis neseniai galvojo: PASIDUOK, DOROTE.

Aš tai padariau, ir, lažinuos, panorėjęs galėčiau pašalinti tas sumautas langines, pagalvojo jis.

O kas paskui? Misteris Grėjus įdės naujas, o gal nuterlios stiklus juodais dažais. Jeigu jis negeidaus, kad Džounsis žvilgteltų į pasaulį, vadinas, pasieks savo. Bėda ta, kad misteris Grėjus valdo jo kūną. Misterio Grėjaus galva susprogo, ji Džounsio akyse pažiro sporomis,

*Oficiali Masačūsetso valstijos pravardė.

misteris Džekilas virto misteriu Bairumu, ir Džounsis įkvėpė tas sporas. Ir dabar misteris Grėjus...

Šunvotė, mąstė Džounsis. *Šunvotė mano galvoj.*

Kažkas silpnai priešgyniavo šiai nuomonei, ir iš kažin kur išniro ganėtinai rišli neortodoksinė mintis - *Tu viską verti aukštyn kojom, būtent tu nusiplovei, pabėgai, išnešei kudašių*, - bet Džounsis ryžtingai ją nuslopino. Visa tai tik pseudointuityvus mėšlas, sąmonės sutrikimas, haliucinacija, gimininga miražui, kurį regi iš troškulio dykumoje merdintis žmogus. Jis uždarytas čia, o misteris Grėjus laisvėje, kemša kumpį ir vadovauja paradui. Jei Džounsis leis sau galvoti kitaip, bus paskutinis idiotas. Balandžio pirmosios kvailys lapkrity.

Reikia kažkaip jį prilaikyti. Jei nepajėgiu sustabdyti misterio Grėjaus, gal galiu bent jau švystelt į variklį veržliaraktį?

Jis atsistojo ir apėjo kontorą. Viso labo trisdešimt keturi žingsniai. Velniškai trumpas pasivaikščiojimas. Visgi patalpa kiek erdvesnė už įprastą kalėjimo kamerą; vaikinams Volpole, Denvery ar Šošenke ji pasirodytų tikri rūmai. Palubėje vis taip pat siūbavo bei šoko Sapnų Gaudyklė. Kažkuri Džounsio sąmonės dalis skaičiavo žingsnius, kita spėliojo, ar jie toli nuo 8-tojo posūkio.

Trisdešimt vienas, trisdešimt du, trisdešimt trys, trisdešimt keturi.

Jis vėl prie savo kėdės. Pradedam antrąjį raundą.

Netrukus jie bus Veire... ir, žinia, nesustos. Skirtingai nei rusaitė, misteris Grėjus puikiai žinojo, ko siekia.

Trisdešimt du, trisdešimt trys, trisdešimt keturi, trisdešimt penki, trisdešimt šeši. Apėjo kėdę ir pasiruošė naujam ratui.

Sulaukę trisdešimties, jiedu su Karla jau turėjo trejetą vaikų (ketvirtasis pasaulį išvydo mažiau nei prieš metus) ir nė nesvajojo apie vasarinį kotedžą netgi pačiame kukliausiame šiaurinio Veiro kampelyje. Bet tuomet fakultete įvyko seisminis poslinkis. Dekanu tapo geras Džounsio draugas, ir šis tučtuojau gavo profesoriaus padėjėjo pareigas - bent trejetu metelių anksčiau, nei drįso svajoti. Priedas prie atlyginimo taip pat buvo ganėtinai svarus.

Trisdešimt penki, trisdešimt šeši, trisdešimt septyni, trisdešimt aštuoni. Ir vėl kėdė. Gerai. Bent jau ramina.

Tais pačiais metais nusigalavo Karlos senelė, palikdama nemenką turtelį, padalintą Karlai ir jos seseriai, kaip pačioms artimiausioms giminaitėms. Štai taip jie ir įsigijo kotedžą. Ir praėjusią vasarą nusivežė vaikus prie Vindzoro užtvankos, o iš ten leidosi vienu iš turistinių pažintinių maršrutų. Jų gidas, Masačūsetso vandentiekio valdybos tarnautojas, vilkintis tamsiai žalią uniformą, papasakojo, kad rajonas aplink Kvebino vandens saugyklą laikomas pagrindine erelių gyvenamąja vieta Masačūsetso valstijoj. (Džonis ir Miša, vyresnieji vaikai, tikėjosi pamatyti kelis erelius, bet nieko neišėjo.) Vandens saugykla buvo įkurta trisdešimtaisiais metais. Teko užtvindyti tris artimiausius punktus - su nedideliais miesteliais kiekvieno centre. Tuo metu ežerą juosiančios žemės buvo gerai įdirbtos, bet po šešiasdešimties metų gamta atsiėmė savo, ir viskas grįžo į tą būseną, kuris veikiausiai vyravo septynioliktojo amžiaus Naujojoje Anglijoje iki pramoninės revoliucijos ir pergalingo progreso proveržio. Negrįsti gūbriuoti keliai bei takeliai chaotiškais labirintais rangėsi apie ežerą, vieną iš pačių švariausių vandens saugyklų Šiaurės Amerikoje, bet civilizacija tuo ir apsiribojo. Jei kam nors šautų į galvą ištyrinėti vietovę už 12-tosios atramos, Rytinėje atšakoje, tektų autis sunkius storapadžius batus. Kad ir kaip ten būtų, šitaip sakė Loringtonas, jų gidas.

Grupėje buvo dar bent tuzinas turistų. Jie jau beveik sugrįžo į pradinį tašką ir stovėjo kelio, kertančio Vindzoro užtvanką, gale (Kvebinas saulės šviesoje tviskėjo ryškia žydryne, trykšdamas milijonais veidrodinių šukelių, Džojis taikiai miegojo nešioklėje Džounsiui ant nugaros). Loringtonas jau baigė programą ir norėjo palinkėti visiems geros dienos, bet tuomet kažkoks vaikinas su sportiniu megztuku kilstelėjo ranką ir paklausė:

- 12-toji atrama. Ar ne ta, kur rusaitė?..

Trisdešimt aštuoni, trisdešimt devyni, keturiasdešimt, keturiasdešimt vienas, ir atgal prie kėdės.

Senas įprotis - skaičiuot, negalvojant apie skaičius. Karla jį laikė maniakiško sindromo požymiu. Džounsis nieko apie tai neišmanė, stačiai žinojo, kad skaičiavimas jį ramina, todėl ir leidosi sukti eilinį ratą.

Sulig žodžiu "rusaitė" Loringtonas konvulsiškai susigūžė. Akivaizdu, ši istorija nebuvo įtraukta į jo programą. Ir jau, be jokios abejonės,

negalėjo pakelt turistų nuotaikos. Aišku, daug kas priklausė nuo to, per kokius municipalinius vamzdžius nelaimėlė plaukė paskutiniąsias aštuonias ar devynias savo kelionės mylias, bet Bostono vandentiekio vanduo buvo visų geriausias, visų tyriausias pasaulyje, štai doktrina, kurią jie norėjo įteigti visam pasauliui.

- Šiuo klausimu neturiu jokių duomenų, sere, - pratarė gidas, ir Džounsis pagalvojo: *Viešpatie Dieve tu mano, regis, mūsų gidas pamelavo ir net neparaudo.*

Keturiasdešimt vienas, keturiasdešimt du, keturiasdešimt trys, vėl prie kėdės ir pasirengęs viską pradėt nuo pradžių. Dabar Džounsis paspartino žingsnį. Rankos sukabintos už nugaros, nelyginant kapitono, apeinančio denį... ar sėkmingai užgrobtą brigą. Antras variantas tinkamesnis.

Didžiąją savo gyvenimo dalį Džounsis dėstė istoriją, ir smalsumas tapo antrąja jo prigimtimi. Rytojaus dieną jis leidosi į biblioteką, perverté vietos laikraščių segtuvą ir atkapstė visą istoriją. Ji buvo išdėstyta sausai bei trumpai - tame pačiame puslapyje patalpinti straipsniai apie piknikus buvo kur kas gražbylingesni ir gyvesni. Užtat jų paštininkas prisiminė nesulyginamai daugiau ir su džiaugsmu pasidalijo savo žiniomis. Senasis misteris Bekvitas. Džounsis iki šiol atminė paskutiniuosius jo žodžius, ištartus prieš atsisveikinant. Paskui Bekvitas užvedė savo žydrai baltą pašto sunkvežimiuką ir nuriedėjo Osborn roudu link kito kotedžo: vasarą visuomet pagausėja darbo.

Džounsis užkopė į namelio, netikėtai gautos dovanos, priebutį ir mąsliai palingavo galvą. Neveltui Loringtonas taip nenorėjo kalbėti apie rusaitę.

10.

Ją vadino lyg Elena, lyg Ilaina Timarova, niekas nežinojo tiksliai. Mergina pasirodo Veire 1995-ųjų rudens pradžioje, atrieda “Fordu eskortu” su kukliu “Herco”* lipduku ant priekinio stiklo. Netrukus paaiškėja, kad mašina vogta, ir apylinkėse ilgai sklando nepatvirtinti,

*Viena iš dviejų stambiausių mašinų nuomos kompanijų.

tačiau pikantiški gandai apie tai, kaip ji stačiai Logano aerouoste savimi sumokėjo už automobilio raktelius.

Bet, pasirodo, rusaitė mažumą kuoktelėjusi. Kažkas dar atmena mėlynę, išplitusią per pusę veido, kažkas - šleivai susegiotą palaidinę. Angliškai kalba prastai, tačiau išsiaiškina, kaip nusigauti iki Kvebino vandens saugyklos. Ten ji rašo laiškelį (rusiškai). Vakare, kai kelias per Vindzoro užtvanką jau uždarytas, piknikų zonoje aptinkamas paliktas "Eskortas". Kitą rytą mašina tebestovi kur stovėjusi, ir du vaikinai iš Vandentiekio valdybos (kas žino, gal vienas iš jų buvo Loringtonas) kartu su dviem eiguliais pradeda jos ieškoti.

Jie patraukia Y st strytu aukštyn ir už dviejų mylių aptinka merginos batelius. Dar už dviejų mylių, ten, kur Y st strytas virsta purvinu takeliu (vingiuojančiu per brūzgynus rytine vandens saugyklos pakrante, ir tai visai ne gatvė, veikiau savotiškas Dypkato variantas), randa jos palaidinę - oho! Dar už poros mylių Y st strytas baigiasi, ir vėžėmis išvagotas Ficpatriko kelias, tiksliau pasakius, šunkelis, veda tolyn nuo ežero. Paieškos grupė jau ketina sukti tuo keliūkščiu, bet kažkas pastebi purviną rožinį skarmalą, kuris kybo ant šakelės, siūbuojančios virš vandens. Veikiai paaiškėja, kad tai liemenėlė.

Žemė šioje vietoje drėgna, bet ne pelkėta, ir jie gali sekti pėdomis, skverbdamiesi per rusaitės išlaužytus brūzgynus. Baisu pagalvot, kuo jie pavertė švelnią merginos odą! Tačiau faktas akivaizdus, kad ir kaip šiurptų vyriškiai: kraujo dėmės ant aštrių šakelių, o paskui ir ant akmenų, kiekviena jos pėda pažymėta raudonu lašu.

Už mylios nuo Y st stryto galo jie pamato akmeninį statinį, stūksantį ant natūralaus uolėto pamato. Šiame statinyje ir yra 12-toji atrama, ir automobiliu ją tegalima pasiekti iš šiaurės. Lieka paslaptimi, kodėl Elena, ar Ilaina, nemėgino pasielgti būtent šitaip.

Kvebine prasidedantis akvedukas driekiasi per šešiasdešimt mylių į rytus, iki Bostono, pakeliui sutelkdamas vandenis ir iš Vačūsetso bei Sadberio saugyklų (dvi pastarosios mažesnės ir purvinesnės). Siurblių nėra: trisdešimties pėdų aukščio ir vienuolikos pėdų pločio akveduko vamzdžiui jų nereikia. Vanduo kyla savitaka, kaip Senovės Egipte prieš trisdešimt penkis amžius. Tarp žemės ir akveduko stūkso dvidešimt vertikalių atramų su ventiliacijos šachtomis bei slėgio reguliatoriais.

Užteršimo atveju per jas galima pakliūti į akveduką. 12-toji atrama - arčiausiai saugyklos, čia tikrinama vandens švara (ir moterų dorybingumas: akmeninis statinys nerakinamas, ir čionai kanojomis dažnai atplaukia įsimylėjėliai).

Durų link veda aštuoni laipteliai, ant apatinio guli tvarkingai sulankstyti moteriški džinsai, ant viršutinio - baltos trikotažinės kelnaitės. Durys atlapos. Vyriškiai susižvalgo, bet tyli. Visi puikiai supranta, ką suras viduje: mirusią damą iš Rusijos, plikut plikutėlę.

Bet nieko panašaus neužtinka. Angą pridengia apvalus geležinis dangtis. Dabar jis pastumtas lygiai tiek, kad apačioje matytųsi tamsus ir tviskantis vandens pusmėnulis. Greta numestas laužtuvas, kuriuo moteris pastūmė dangtį: paprastai jis drauge su kitais instrumentais stovi už durų. Čia pat padėta rusaitės rankinė. Ant jos - portmonė, kuriame guli asmens pažymėjimas. Ant portmonė - piramidės viršūnė, kitaip tariant, pasas. Iš pastarojo kyšo popieriaus lapelis, išmargintais keistais hieroglifais, veikiausiai rusiškais, ar, teisingiau pasakius, kirilica. Vyriškiai įsitikinę, jog rado paskutinį savižudės laišką, tačiau išvertus paaiškėja, kad tai jos maršrutas. Pačioje pabaigoje rusaitė prirašė: "Kai kelias baigsis, eisiu palei krantą". Ji taip ir padarė, pakeliui išsirengdama, nekreipdama dėmesio į įbrėžimus bei žaizdas.

Vyriškiai stovi aplink dalinai uždengtą atramą, kasosi pakaušius ir klausosi, kaip čiurlena vanduo, pradedantis savo kelionę link Bostono fontanų, čiaupų ir laistymo žarnų. Garsas duslus, monotoniškas, kažkoks grėsmingas, ir nenuostabu: 12-tosios atramos aukštis - šimtas dvidešimt penkios pėdos. Vyriškiai nesuvokia, kas gi privertė merginą pasielgti taip, kaip ji pasielgė, tačiau *aiškiai*, pernelyg aiškiai regi, kaip jinai sėdi ant akmeninių grindų, tabaluodama basomis kojomis, ir atrodo it apsinuoginusi merginos iš "Vait roko" etikečių versija. Rusaitė atsigręžia paskutinįsyk, gal norėdama įsitikinti, jog portmonė ir pasas niekur nedingo. Nori, kad tie, kurie čionai ateis, žinotų, kas nusprendė suvesti sąskaitas su gyvenimu, ir visame tame slypi kažkas siaubinga, neapsakomai liūdna. Viso labo vienas žvilgsnelis atgal, ir ji slysta į pusmėnulį tarp dangčio bei vamzdžio. Gal užsispaudė nosį, nelyginant vaikas, neriantis į plaukimo baseiną. O gal ir ne. Šiaip ar taip, po kelių sekundžių čia vėl įsiviešpatauja ramybė. Sveika, tamsa, senoji bičiule.

11.

Paskutinieji senojo misterio Bekvito žodžiai, ištarti prieš lipant į pašto sunkvežimiuką, skambėjo būtent taip:

"Kiek girdėjau, Bostono gyventojai kone prieš pat Valentino dieną gėrė ją su rytine kava. - Ir, gudriai dirstelėjęs į Džounsį, pridėjo: - Aš pats vandens negeriu. Žinote, labiau mėgstu alų".

12.

Džounsis apėjo "kontorą" bent dvylika ar keturiolika kartų. Stabtelėjo prie kėdės, išsiblaškęs pasitrynė šlaunį ir vėl leidosi nustatytu maršrutu, senasis gerasis maniakiškai sindrominis Džounsis.

Viens... du... trys...

Žinia, rusaitės istorija buvo tiesiog nuostabi, idealus Klaikių Užkampio Miesteliūkščio Pasakaičių pavyzdys (beje, pasitaiko neblogų istorijų ir apie namus su vaiduokliais, kuriuose vyko klaikios piktadarybės, ir apie siaubingų avarijų vietas), ir, be jokios abejonės, ji kuo aiškiausiai parodė, kaip su nelaiminguoju koliu ketina pasielgti misteris Grėjus, tačiau kas gi iš to? Koks skirtumas, ar Džounsis žino apie misterio Grėjaus ketinimus, ar ne? Šiaip ar taip...

Vėl prie kėdės: *keturiasdešimt aštuoni, keturiasdešimt devyni, penkiasdešimt* ir *palūkėk* minutėlę, viso labo vieną sumautą minutėlę. Pirmą kartą jis apsuko kambarį trisdešimt keturiais žingsniais, nejau ne? Iš kurgi ėmėsi penkiasdešimt?! Jis netipeno, nemažino žingsnio, nieko panašaus, tai iš kurgi...

Tu didini erdvę. Su kiekvienu nauju ratu. Kuo daugiau apeini, tuo labiau pleti patalpą. Nes niekaip negali nurimti. Bet čia tavo kambarys. Pažiūrėsim, ar pajėgsi paversti jį kažkuo panašiu į balinę "Voldorf Astorijos" salę... jei panorėsi... ir misteris Grėjus neįstengs sukliudyti.

- Negi šitai įmanoma? - sukuždėjo Džounsis. Jis stovėjo prie stalo, užkišęs ranką už nugaros, tarsi pozuodamas portretui. Bet, jei akys jo neapgavo, įrodymas akivaizdus. Kambarys padidėjo.

Henris turi ateiti. Jei su juo Daditsas, vadinas, misteris Grėjus niekur nepasislėps, kad ir kaip dažnai keistų mašinas, nes Daditsas regi liniją. Jis atvedė juos sapne pas Ričį Grenado, vėliau, jau tikrovėje, - pas Džozę Rinkenhauer, ir dabar rodys kelią Henriui, - taip lengvai, kaip lapę persekiojantis skalikas rodo kelią savo šeimininkui. Bėda - pranašumas, prakeiktas pranašumas, kurį spėjo įgyti misteris Grėjus. Valanda, ne mažiau, o gal ir daugiau. Ir kai tik misteris Grėjus įstums šunį į 12-tosios atramos šachtą, viskas bus baigta. Tiesa, teoriškai dar lieka laiko nutraukti vandens tiekimą į Bostoną, bet nejau Henris ką nors įtikins, jog privalu imtis tokių ekstra priemonių, kurios yra grėsmingos ir pražūtingos? Labai abejotina. O tie žmonės, kurie gyvena palei akveduką ir vandenį gauna pirmiausiai? Šešiasdešimt penki tūkstančiai Veire, vienuolika - Etole ir šimtas penkiasdešimt - Vorčesteryje. Jiems beliko vos kelios gyvenimo savaitės. O gal tik dienos.

Nejau nėra būdo sulaikyti šunsnukį? Suteikti Henriui šansą jį pričiupti?

Džounsis kilstelėjo akis į Sapnų Gaudyklę, ir kambaryje akimoju kažkas pakito... kažkoks atodūsis, panašus į garsą, kurį, kaip priimta manyti, spiritistinių seansų metu skleidžia dvasios. Bet čia ne dvasia, iš kur čia dvasia?

Ir visgi Džounsis susigūžė. Akis užplūdo ašaros. Atmintis pateikė Tomo Vulfo eilutę: “Viskas prarasta: akmuo, lapas, neatrastos durys”.

Tomas Vulfas, manęs, jog tau nebelemta sugrįžti į gimtuosius namus.

- Daditsai? - sukuždėjo Džounsis. Plaukai ant pakaušio stojo piestu. - Daditsai, čia tu?

Niekas neatsakė... bet, dirstelėjęs į stalą, kur stovėjo niekam tikęs telefonas, kalinys išvydo dar kai ką. Ne akmenį, ne lapą, ne neatrastas duris, o kribidžo lentą ir kortų kaladę.

Kažkas norėjo su juo sulošti.

13.

Skauda. Dabar viską skauda. Visur. Labai. Mama žino: jis pasakė mamai. Jėzus žino: jis pasakė Jėzui. O Henriui nepasakė. Henriui irgi viską skauda, Henris pavargęs ir labai liūdnas. Byveris ir Pitas danguje, sėdi šalia Dievo Tėvo Visagalio, dangaus ir žemės Kūrėjo, nuo šiol ir per amžių amžius, vardan Dievo, o Viešpatie! Nuo to darosi siaubingai liūdna, jie buvo geri draugai ir niekada iš jo nesijuokė. Kartą jie surado Džozę, o kitąsyk matė tokį aukštą vaikiną, kaubojų, be to, žaidė žaidimą.

Čia irgi žaidimas, bet anksčiau Pitas vis kartodavo: "Daditsai, nesvarbu, ar tu laimi, ar pralaimi, svarbu, KAIP loši", bet dabar tai *svarbu*, taip pasakė Džounsis, kol kas Džounsį išgirsti sunku, bet netrukus bus geriau, labai netrukus. Jei tik bent mažumą aprimtų skausmas. Net perkosenas nepadėjo. Graužia gerklę, kūnas dreba, šlykščiai maudžia pilvą, tarsi norėtųsi padaryti *pukšt-pukšt*, tarsi, bet iš tiesų jam visai nesinori daryti *pukšt-pukšt*, o kai kosti, burnoje retsykiais atsiranda kraujo. Būtų ne prošal nusnūsti, bet Henris ir jo naujasis draugas Ovenas, kuris buvo su berniukais ir tądien, kai jie surado Džozę, vis tvirtina: "Jei tik galėtume jį sulaikyti, jei tik galėtume išlošti laiko..." - ir todėl tenka nemiegoti bei padėti jiems, tačiau, norint išgirsti Džounsį, reikia užsimerkti. O jie galvoja, kad Dadsas miega. Ovenas sako: "Ar nereikėtų jo pažadinti, o jei tas kalės vaikas ims ir kur nors pasuks?" O Henris atsako: "Sakau gi, aš žinau, kur jis važiuoja, tačiau mes pažadinsim Dadsą prieš I-90, kad nereiktų spėlioti. O kol kas lai pamiega, Viešpatie, jis toks nusikamavęs". Ir vėl Henris, tik šįsyk ne balsu. Mintimis: *Jei tik pavyktų sulaikyti kalės vaiką.*

Akys užmerktos. Rankos sudėtos ant maudžiančios krūtinės. Alsavimas lėtas. Kai kosti, mama liepė alsuoti lėtai. Džounsis ne miręs. Ne danguje kartu su Byveriu ir Pitu. Bet misteris Grėjus pasakė, jog Džounsis užrakintas, ir Džounsis juo patikėjo. Džounsis kontoroje, nei telefono, nei fakso, sunku susisiekti, nes misteris Grėjus piktas ir misteris Grėjus išsigandęs. Baiminasi, jog Džounsis sužinos, kas iš tiesų užrakintas.

Kada jie plepėdavo daugiausiai?

Žaisdami žaidimą.

Žaidimas.

Jį vėl krečia drebulys. Dera kaip reikiant pagalvoti, o galvoti skauda, galvojimas vagia paskutinius jėgų likučius, bet dabar tai jau daugiau, nei žaidimas, dabar svarbu, kas laimės, o kas prakiš, todėl jis eikvoja jėgas, daro lentą bei kortas, Džounsis verkia, Džounsis galvoja, viskas *pražuvo*, bet Daditsas Kevelas nepražuvo, Daditsas regi liniją, linija veda į kontorą, ir šįsyk jis padarys kur kas daugiau, nei paprasčiausiai įsmeigs smaigelius.

Neverk, Džounsi, sako jis, ir žodžiai, kaip visuomet, jo smegenyse skamba aiškiai bei tiksliai. Ta kvaila burna nuolatos juos iškraipo. *Neverk, aš nepražuvau.*

Akys užmerktos. Rankos sudėtos.

Tenai, Džounsio kontoroje, po Sapnų Gaudykle, Daditsas žaidžia žaidimą.

14.

- Pajutau šunį, - nuvargusiu balsu pranešė Henris. - Perlmuterio nelaimės draugą. Pajutau jį. Mes mažumą arčiau jų. O, Viešpatie, jei tik rastųsi būdas jį pristabdyti!

Pradėjo lyti, ir Ovenas iš visos širdies vylėsi, kad jie spės kirsti šalnų zoną, kol sniegas dar nepavirto pliurze. Vėjas siautė su tokia jėga, jog rodėsi, kad "Hamvis" tuoj tuoj nusprūs nuo kelio. Buvo jau po pusiaudienio, o jie vis dar riedėjo tarp Seiko ir Bidfordo. Ovenas dirstelėjo į užpakalinės apžvalgos veidrodėlį, į Daditsą. Akys užmerktos, galva atšlieta į krėslo atkaltę, sulysusios rankos sudėtos ant krūtinės. Veidas grėsmingai pagelto, nuo burnos kampučio driekėsi ryškiai raudona gijelė.

- Tavo draugas gali padėti? - sukuždėjo Ovenas.

- Manding, jis mėgina.

- Lyg ir sakei, kad jisai miega.

Henris atsigręžė į Daditsą ir atsiduso:

- Aš suklydau.

15.

Džounsis padalijo kortas, padėjo dvi saviškes į kribą, paėmė kitą pluoštelį, už Daditsą, ir paguldė į kribą dar dvi.

- Neverk, Džounsi. Neverk. Aš nepražuvau.

Džounsis pakėlė akis į Sapnų Gaudyklę - buvo visiškai tikras, jog žodžiai sklinda iš ten.

- Aš neverkiu, Dadsai. Sumauta alergija, tiek tos bėdos. Bet jeigu tu nori lošti...

- Du, - pareiškė balsas iš Sapnų Gaudyklės.

Džounsis atvertė dviakę iš Daditso kortų - nebloga pradžia, - o paskui išmetė savo septynakę. Vadinas, viso devyni. Daditsas turi šešiukę, klausimas tas, ar jis...

- Šeši už penkiolika, - suskambo balsas iš Sapnų Gaudyklės. - Penkiolika už du. Pabučiuok man į subinę!

Džounsis nejučia susijuokė. Žinoma, tai Daditsas, jokių abejonių, bet kaip panašu į Byvą!

- Nagi, smeik kuolelius, - krenkštelėjo jis ir išsižiojo - vienas smaigelis pakilo, nuskriejo link lentos ir stojo į antrą Pirmosios gatvės duobelę.

Ir tuomet jam nušvito protas:

- Tu nuo pat pradžių žinojai taisykles, ar ne, Daditsai? Ir bedžiojai smaigelius kaip pakliuvo, norėdamas mus palinksminti! - Nuo šios minties akis vėl apniaukė ašaros. Tik pamanyk, visus tuos metus jie manė, neva žaidžia su Daditsu, o iš tiesų tai jis žaidė su jais. Ir tądien "Brolių Trekerių" užkaboriuose? Kas ką surado? Kas ką išgelbėjo?

- Dvidešimt vienas, - pratarė jis.

- Trisdešimt vienas už du. - Tai Sapnų Gaudyklė. Ir vėl neregima ranka kilstelėjo smaigelį bei nunešė dviem duobelėm toliau. - Jis užblokuotas nuo manęs, Džounsi.

- Žinau. - Džounsis sulošė triake. Dadsas paskelbė trylika, ir Džounsis atvertė kortą iš Daditso pluoštelio.

- O tu - ne. Tu gali su juo kalbėtis.

Džounsis sulošė dviake ir perkėlė smaigelį. Daditsas, savo ruožtu, atvertė kortas, nuleido smaigelį į duobelę, ir Džounsis pagalvojo: *Mane aplošė silpnaprotis, kaip jums tas patinka?* Tačiau Daditsas nebuvo silpnaprotis. Pavargęs, merdintis, bet ne silpnaprotis.

Jiedu lošė toliau, bet Daditsas ženkliai atsiplėšė, nors tai buvo Džounsio kribas.

- Ko jisai nori, Džounsi? Ko jam reikia, neskaitant vandens?

Eilinės žmogžudystės. Jam patinka žudyti, pagalvojo Džounsis. Bet apie tai nekalbėsim. Vardan Viešpaties Dievo, apie tai nebereikia.

- Kumpio, - balsu ištarė Džounsis. - Jis labai mėgsta kumpį.

Jau pradėjo maišyti kortas... Ir apmirė, kai sąmonę užpildė Daditsas. Tikras Daditsas, jaunas, stiprus, pasirengęs mūšiui.

16.

Daditsas garsiai sudejavo. Henris atsigręžė ir išvydo ryškiai raudoną nelyginant bairumas kraują, varvantį iš šnervių. Veidas sutrauktas nenatūralaus susikaupimo mėšlungio. Už nuleistų vokų mikliai sukiojosi akių obuoliai.

- Kas jam? - išsigando Ovenas.

- Nežinau.

Daditsas užsikosėjo - gilus, krūtinę draskantis bronchitinis kosulys. Iš burnos purslų vėduokle trykštelėjo kraujas.

- Pažadink jį, Henri! Dėl Dievo meilės, pažadink!

Henris atsakė Ovenui baimės sklidinu žvilgsniu. Jie atsidūrė beveik šalia Kenebankporto, ne toliau kaip už dvidešimties mylių nuo Niū Hempšyro sienos, už šimto dešimties mylių nuo Kvebino vandens saugyklos. Ant Džounsio kabineto sienos kybojo Kvebino nuotrauka, Henris pats matė. Ir dar viena, su vasariniu kotedžu Veire.

- Pažadink jį! Daditsas sako, kad jam bloga! Nejau negirdi?!

- Ne "bloga".

- O ką?

- "Kumpis". Jis pasakė "kumpis".

17.

Būtybei, nuo šiolei mąstančiai apie *tai*, kaip apie misterį Grėjų, mąstančiai apie *save*, kaip apie misterį Grėjų, iškilo rimta problema, šiaip ar taip, jis (tai) žinojo, kas ir kaip.

"Ką perspėjai, tą apginklavai", - pasakytų Džounsis. Jo atsiminimų dėželėse buvo apstu panašių posakių, bent keli tūkstančiai. Kai kurie misteriui Grėjui atrodė visai beprasmiški, pavyzdžiui "po švento niekados" ar "viskas grįžta į ratus savuosius", bet "ką perspėjai, tą apginklavai" - tiesiai į dešimtuką. Būtent.

Problema glūdėjo jo požiūryje į... ne, jo jausmuose Džounsiui. Atvirai šnekant, misteriui Grėjui buvo visai nejauku... ir tai dar silpnai pasakyta. Gali kiek įmanydamas galvoti: *Dabar Džounsis atkirstas, aš išsprendžiau savo problemą. Uždariau jį karantine, lygiai kaip jų kariškiai mėgino izoliuoti mus. Mane persekioja... taigi kur ten, atkakliai seka pėdomis, bet jei neužges variklis ir nesprogs padanga, nei viena, nei kita medžiotojų gauja manęs nenutvers. Aš pernelyg toli.*

Visa tai buvo gryna tiesa, tačiau palengvėjimo neteikė. Tikras pasitenkinimas būtų įsiveržti pro duris, už kurių slapstėsi nesvetingasis šeimininkas, ir suriaumoti anam į fizionomiją: "Aš pričiupau tave, teisingai? Ir sumaitojau tavo raudoną furgonėlį!"

Kas per furgonėlis ir kodėl būtent raudonas, misteris Grėjus neišmanė, bet toji emocinė kulka galėjo pragręžti didelio kalibro skylę Džounsio šarvuose, kadangi atliepė skambiu rezonansu, kylančiu iš pačios vaikystės gelmių. O paskui jisai iškiš Džounsio liežuvį (*savo liežuvį*, su didžiausiu malonumu galvojo misteris Grėjus) pro Džounsio lūpas. Ims "erzintis", o Džounsis net nepajėgs atsikirsti!

Gi kalbant apie persekiotojus... ak, kaip norisi nusitraukt Džounsio kelnes ir atkišt jiems Džounsio subinę. Žinoma, visa tai beprasmiška, kaip ir "šventas niekados" ar "raudonas furgonėlis", bet klaikiai norėjosi ištaisyt jiems "ožio snukį", kaip išsireikštų Džounsis. Tai vadinosi "parodyti mulkiams mėnulį", ir pilkasis nekantravo jį parodyt.

Misteris Grėjus suprato, jog užsikrėtė šio pasaulio bairumu. Viskas prasidėjo nuo emocijų, tęsėsi sensorinio informuotumo prabudimu (maisto skonis, neišpasakytas pasitenkinimas, stebint patrulį, daužantį galvą į plytelėmis klotą dušinės sieną, - duslus kiekvieno smūgio bum-bum) ir virto tuo, ką Džounsis vadino aukščiausio tipo mąstymu. Misterio Grėjaus manymu, tai pokštas: tolygu mėšlą vadinti perdirbtu maistu ar genocidą - etniniu valymu. Ir visgi būtybei, visuomet buvusiai vegetatyvinio proto dalimi, mąstymas atrodė savotiškai patrauklus.

Kiek anksčiau, nei misteris Grėjus galutinai blokavo Džounsį, tas pasiūlė jam pamiršti savo misiją ir paprasčiausiai mėgautis žmogiškąja būtimi. Dabar pilkasis suvokė, kad jame, buvusiame harmoningame prote, prote be sąmonės, troškimas ima eižėti, virsta prieštaringiausių balsų choru, vienas nori A, antras - B, trečias C kvadratu, padalinto iš D. Anksčiau tą murmesį būtų palaikęs košmaru, artėjančios beprotystės požymiu, gi dabar, kaip paaiškėjo, mėgavosi vidine kova.

Kumpis. "Seksas su Karla", kurį Džounsis laikė neapsakomai nuostabiu aktu, apjungiančiu tiek sensorinį, tiek ir emocinį faktorius. Greitas važiavimas automobiliu, biliardas "O'Lirio" bare šalia Fenvėjaus parko, ir garsus, "gyvas" orkestro griežimas, ir Petė Lavles, dainuojanti "Kaltink savo šaltą, dviveidę, neištikimą, melagingą mylinčią širdį" (kad ir ką tai reikštų). Žemė, kylanti iš rūko ankstyvą vasaros rytą. Ir, žinia, žmogžudystė.

Problema ta, kad, jeigu jis neįvykdys misijos kuo greičiausiai, vadinas, veikiausiai neįvykdys apskritai. Jis jau nebe bairumas, o misteris Grėjus. Kiek dar truks, kol galutinai išlįs iš misterio Grėjaus kailio ir ištirps Džounsyje?

Šitaip nenutiks, pamanė pilkasis, spausdamas akseleratorių, ir ne itin galingas variklis paklusniai išspaudė dar truputį. Ant užpakalinės sėdynės snaudžiantis šuo tylutėliai kiauktelėjo ir sustūgo iš skausmo. Misteris Grėjus pasiuntė mintį jame augančiam bairumui. Bairumas augo greit. Pernelyg greit. Ir dar kai kas: pasikeitime mintimis nebuvo jokio pasitenkinimo, jokios šilumos, būdingos pašnekovams panašiuose susitikimuose. Bairumo protas atrodė šaltas... pridvisęs...

- Svetimeivis, - sumurmėjo jis, bet visgi apramino bairumą. Kai šuo nuskries į vandens saugyklą, bairumas liks viduje. Adaptacijai taip pat

prireiks laiko. Žinia, šuo nusk̨ęs, bet bairumas išliks ir dar kiek pagyvens, maitindamasis šuns lavonu, kol išmuš jo valanda. Bet iš pradžių reikia nusigauti iki saugyklos.

Beliko visai nedaug.

Skriedamas į vakarus plentu I-90, pro nesuskaičiuojamus miestelius (Džounsis juos vadino išvietėlėmis, tiesa, ne be simpatijos), tokius, kaip Vestboras, Graftonas ir Doroti Pondas (vis arčiau ir arčiau, beliko vos keturiasdešimt mylių), Grėjus ieškojo vietos, į kurią galėtų nugrūsti savo naują ir erzinančią sąmonę, vietos, kur ji neprišauktų bėdos. Gal tiktų Džounsio vaikučiai? Ne, jie pernelyg emocionalūs. Daditsas? Tyla. Jokio ryšio. Džounsis pavogė prisiminimus. Galiausiai jis apsistojo ties Džounsio darbu, istorijos dėstymu, jo pasibjaurėtinai patrauklia specialybe. Regis, tarp 1860 ir 1865 metų Amerika perskilo pusiau, nelyginant bairumo kolonija kiekvieno vystymosi ciklo pabaigoje. Priežastys buvo kelios, ir pagrindinė turėjo kažką bendra su "vergove", bet tai beprasmiška, tolygu vėmalus ar šūdą vadinti "perdirbtu maistu". "Vergovė" nereiškė nieko. "Teisė išeiti" nereiškė nieko. "Sąjungos išsaugojimas" nereiškė nieko. Tiesą sakant, jie padarė tą, ką šios būtybės sugeba geriausiai: "įsiuto". Tiesą sakant, "įsiusti" beveik tolygu "kuoktelėti", tačiau socialiai kur kas priimtiniau. Taip, tačiau kokie mastai!

Misteris Grėjus smalsiai darinėjo dėželę po dėželės ir apžiūrinėjo stulbinančius, intriguojančius, viliojančius ginklus - stambi kartečė, šrapnelis, patrankų sviediniai, durklai, fugasai, - tik ūmai smegenyse suskambo neprašytas balsas:

kumpis.

Jis nuvijo įžūliai lendančią mintį, nors Džounsio skrandis grėsmingai suurzgė. Aišku, būtų ne prošal sukirsti griežinėlį kumpio, tokio sultingo, riebaus ir slidaus, suteikiančio perdėm fizinį pasitenkinimą, bet ne laikas, ne laikas. Gal tada, kai atsikratys šuns... Tada, jei persekiotojai nepasirodys, jis galės kramtyti, kramtyti, kramtyti, kol susprogs. Bet ne dabar.

Važiuodamas pro 10-tąjį posūkį - liko dar du, - vėl grįžo į pilietinį karą, pas mėlynai ir pilkai vilkinčius vyrus, bėgančius per dūmus, klykiančius ir smaigstančius vienas kitą durklais, niokojančius nesuskaičiuojamus raudonus furgonus, šautuvų buožėmis skaldančius priešų

galvas, be atvangos skleidžiančius tuos svaiginančius garsus "bum-bum", ir...

kumpis.

Pilvas suurzgė vėl. Džounsio burnoje susitelkė seilės, ir jis prisiminė "Dykumą", rudas paskrudintas juosteles mėlynoje lėkštėje, imi jas pirštais, tekstūra kieta, negyvo ir gardaus kūno tekstūra...

Nedrįsk apie tai galvoti.

Piktai sužvigo klaksonas, priversdamas misterį Grėjų pašokti, o Ledą užkaukti. Jis ne ten pasuko, į juostą, kurią Džounsis paprastai vadina "apylankine". Teko sustoti, praleisti didžiulį sunkvežimį, lekiantį kur kas didesniu greičiu, nei "Subaru". Sunkvežimis aptėškė priekinį stiklą purvinu vandeniu, apakino misterį Grėjų, ir misteris Grėjus pagalvojo: *Reiktų pavyt tave, nudėt, išsunkt iš tavo moliūgo smegenis, prakeiktas verge-vairuotojau, sumautas pietieti, bum-bum, ištaškyt tavo furgoną, tavo raudoną fur...*

sumuštinis su kumpiu.

Atrodė, jog galvoje nugriaudėjo šūvis. Jis priešinosi kaip įmanydamas, tačiau jėgos buvo nelygios. Nejau tai Džounsis? Veikiausiai ne, Džounsiui nepakaktų galios.

Ūmai misteris Grėjus virto vienu didžiuliu skrandžiu, ir tasai skrandis buvo tuščias, maudė ir liepsnojo aistringu troškimu. Troškuliu. Aišku, laiko dar yra, jisai gali sustoti ir numalšinti tą troškulį. Jei nenumalšins, paprasčiausiai nusiris iš alkio į griovį...

SUMUŠTINIS SU KUMPIU!
IR MAJONEZU!

Misteris Grėjus nerišliai klyktelėjo - nė nepastebėjęs, kad iš burnos kampučių teka seilės.

18.

- Girdžiu jį, - netikėtai pagyvėjo Henris, spausdamas kumščius prie smilkinių, tarsi malšintų skausmą. - O, Viešpatie, kaip raižo! Jis žvėriškai išalkęs.

- Kas? - nusistebėjo Ovenas. Jie kaip tik kirto Masačūsetso valstijos sieną. Priešaky pleveno neperžvelgiama, vėjo pakreipta sidabrinė lietaus uždanga. - Šuo? Džounsis? Kas gi?

- *Jis*, - paaiškino Henris. - Misteris Grėjus. - Dirstelėjo į Oveną su ūmai įsižiebusia beprotiška viltim ir pridūrė: - Tas vaikinas mina stabdį. Regis, sustoja.

19.

- Bose!

Perlmuteris vargais negalais atsigręžė ir kreipėsi į Kurcą, vėl ėmusį knapsėti nosimi. Jie jau važiavo pro kelio mokesčio rinkimo punktą, ir Fredis Džonsonas pasistengė pasirinkti juostą su mokėjimo automatu (baiminosi, jog kasininkas užuos dvoką, pamatys dužusį stiklą, ginklus... Arba juos tris).

Kurcas susidomėjęs žvelgė į prakaituotą, išsekusį Arčio Perlmuterio veidą. Ko gero, net pakerėtas. Kur anas sausuolis biurokratas, paprastai nesiskiriantis su portfeliu, o lauko sąlygomis nepaleidžiantis iš nagų planšetės: uniforma tobulai išlaidyta, švarutėlė, plaukai tvarkingai sušukuoti, skyrimas tiesus it liniuotė? Tas, kuris net prigrasintas mirtimi nepajėgė prisiversti pamiršti kreipinio "sere"? Dingo. Dingo visiems laikams. Ir nors vaikinas baisiai sulyso, veidas tarsi sudvasintas. *Virsta Ma Džoud*, kone sukrizenęs pagalvojo Kurcas.

- Bose, noriu gert. - Perlis ilgesingai dėbtelėjo į Kurco pepsikolą ir paleido eilinį šlykščiai dvokiantį užtaisą.

Ma Džoud su pragaro vamzdžiu, pagalvojo Kurcas ir šįsyk išties sukikeno. Fredis nusikeikė, bet jau be ankstesnio pasibjaurėjimo. Regis, jis susitaikė ir beveik nuobodžiavo, nebepatirdamas naujų, aštresnių pojūčių.

- Deja, šitas mano, drauguži, - papurtė galvą Kurcas. - Aš irgi klaikiai ištroškęs.

Perlmuteris norėjo kažką sakyti, bet ūmai susiraukė, suriestas eilinio skausmo priepuolio. Ir vėl pukštelėjo, šįkart jau nebe taip kur-

tinančiai, veikiau kaip netalentingas vaikas, pučiantis fleitą pikolo. Akys gudriai prisimerkė:

- Duokite atsigerti, ir pasakysiu jums šį tą nauja. - Pauzė. - Vieną dalykėlį, kurį jums *būtina* žinoti.

Kurcas susimąstė. Pro išdaužtą langą ant sėdynės kliokė lietus. Sumautas langas tikra šunvotė subinėj, šlovė Viešpačiui, jo striukės rankovė permirko kiaurai, tačiau teks pakentėti. Šiaip ar taip, ką gi kaltinti?

- Save, - burbtelėjo Perlis, ir Kurcas krūptelėjo. Velniai rautų, tas minčių skaitymas toks nemalonus dalykas! Jau manai, kad pripratai, betgi ne, pasirodo, nieko panašaus. - Jūs ir kaltas. Tad verčiau duokit šen butelį, bose.

- Prilaikyk liežuvį, atmata! - riktelėjo Fredis.

- Pasakyk, ką žinai, ir gausi likusį. - Kurcas kilstelėjo butelį ir pasiūbavo prieš skausmo sklidinas Perlio akis. Ne be paniekos pats sau.

Kadaise jis vadovavo pulkams ir siuntė juos į mūšį, kūrė geopolitiką, perdirbinėjo ir trynė nuo žemės paviršiaus didžiules teritorijas. Dabar visą jo komandą sudarė du žmonės bei gazuoto vandens butelis. Kaip žemai jis puolė! Štai ką daro puikybė, šlovė Viešpačiui! Jis apdovanotas išties šėtoniška puikybe, bet net jei ši nuodėmė mirtina, jos sunku atsisakyti. Puikybė - diržas, kuris prilaiko tavo kelnes net po to, kai tas kelnes tau jau seniai numovė.

- Pažadat? - Raudonas gauruotas Perlio liežuvis aplaižė sukepusias lūpas.

- Jei sumeluosiu, teprasmegsiu skradžiai, - iškilmingai prisiekė Kurcas. - Netiki - perskaityk mano mintis.

Perlis kelias akimirkas jį tyrė, ir Kurcas beveik juto, kaip jo galvoj rausiasi minkšti pirštai (grybelis po kiekvienu nagu). Siaubingas pojūtis, tačiau jisai kentėjo.

Galiausiai Perlmuteris linktelėjo.

- Dabar girdžiu geriau, - pratarė jis ir tuojau pat išgąstingai sukuždėjo: - Žinote, jis mane ėda. Mano vidurius. Žinau.

Kurcas patapšnojo jam per ranką. Jie kaip tik riedėjo pro lentelę SVEIKI ATVYKĘ Į MASAČŪSETSĄ.

- Aš tavimi pasirūpinsiu, berniuk, juk pažadėjau. O kol kas pasakok, ką sužinojai.

- Misteris Grėjus sustoja. Jis alkanas.

Kurcas stipriai sugniaužė Perlmuterio ranką, pirštai it nagai įsisiurbė į odą.

- Kur?

- Netoli vietos, į kurią važiuoja. Tai parduotuvė, - paaiškino Perlmuteris ir kaprizingu vaikišku balsu, nuo kurio Kurco oda ėjo pagaugais, ėmė skanduoti: - Geriausias maistas, užsuk čionai, geriausias maistas, užsuk čionai. - Po akimirkos tonas vėl tapo beveik normalus. - Džounsis žino, jog Henris, Ovenas ir Daditsas važiuoja įkandin. Todėl ir privertė misterį Grėjų sustoti.

Kurcas pašiurpo nuo minties, jog Ovenas sugebės pričiupti Džounsį/misterį Grėjų.

- Arči, klausykis įdėmiai.

- Noriu gerti, - suinkštė Perlis. - Gerti, tu kalės išpera.

Kurcas vėl kilstelėjo butelį ir, Perlmuteriui godžiai ištiesus ranką, pliaukštelėjo per pirštus.

- O Henris, Ovenas ir Dad-Datsas žino, kad Džounsis su misteriu Grėjumi sustojo?

- Daditsas, tu senas kvaily! - suriaumojo Perlis ir, sudejavęs iš skausmo, stvėrėsi už brinkstančio pilvo. - *Ditsas, ditsas, ditsas, Dad-ditsas!* Aišku, žino! Daditsas padėjo sukurstyti misterio Grėjaus alkį. Jiedu su Džounsiu sukurstė jį drauge!

- Man nepatinka, - burbtelėjo Fredis.

Ne tau vienam, pagalvojo Kurcas.

- Prašau, bose, - meldė Perlis. - Mano gerklė stačiai eižėja.

Kurcas ištiesė vaikinui butelį ir nuobodžiaujančiu veidu stebėjo, kaip tasai siurbia gėrimą.

- 495, bose, - pranešė Fredis. - Ką daryti?

- Iš pradžių 495-uoju, - paaiškino Perlis, - paskui suksi į 95-tąjį, į vakarus. - Jis atsiriaugėjo - garsiai, bet, laimei, be smarvės. - *Jis* nori dar pepsės. Jis mėgsta saldumą. Ir kofeiną.

Kurcas apsiniaukė. Anderhilas žino, kad jų grobis sustojo, tegul ir trumpam. Dabar Ovenas su Henriu padidins greitį, stengdamiesi

sumažinti maždaug pusantros valandos atotrūkį. Vadinas, ir jam reikia pasiskubinti.

Kiekvienas faras, drįsęs pastoti Kurcui kelią, mirs, telaimina jį Viešpats. Šiaip ar taip, išmušė kritinė valanda. Persekiojimas artėja prie pabaigos.

- Fredi!

- Bose?

- Spausk iki dugno. Lai šita plieno kalė sulinksta dvilinka, tepamilsta tave Viešpats. Priversk ją sulinkti dvilinką.

Fredis Džonsonas įvykdė įsakymą.

20.

Čia nebuvo nei karvidės, nei daržinės, nei aptvaro, o vietoj priešrinkiminių plakatų vitriną puošė Kvebino vandens saugyklos nuotrauka. Po ja švytėjo viliojantis kvietimas: GERIAUSIAS MAISTAS, UŽSUK ČIONAI, bet visais kitais atžvilgiais ši parduotuvė niekuo nesiskyrė nuo Goslino krautuvės - tokios pat apšiurusios lentinės sienos, tokios pat purvinai rudos čerpės, toks pat pakrypęs kaminas, spjaudantis dūmų kamuolius į apniukusį lietingą dangų, kieme tokia pat surūdijusi benzino kolonėlė. Į kolonėlę atšlieta lentelė skelbė: BENZINO NĖRA, KALTINKIT ŽALIUOSIUS.

Tą lapkričio dieną parduotuvė buvo tuščia, neskaitant savininko, džentelmeno, vardu Dikas Makaskelis. Kaip ir didžiuma tautiečių, jis visą rytą nesitraukė nuo televizoriaus. Po naujienų (dažniausiai kartojamų) parodė tą Šiaurinių Miškų dalį, kurią apjuosė kariškių kordonai, dangų, kurį raižė naikintuvai bei malūnsparniai, tankus ir raketas. Ir tik paskui prasidėjo prezidento kalba. Dikas prezidentą praminė "misteriu Nei-šis-nei-tas", dėl nesusipratimų ir painiavos rinkimų metu, nejau, velniai rautų, niekas nesugebėjo kaip reikiant paskaičiuoti balsų?

Tiesa, pats Dikas nesinaudojo jam suteikta rinkimų teise nuo pat Reigano prezidentavimo laikų - štai kas buvo tikras prezidentas!

Dikas Makaskelis nekentė prezidento "Nei-šis-nei-tas", laikė jį

slidžiu, nepatikimu mulkiu su arkliškais dantimis (tiesa, jo žmona visai nieko), ir vienuoliktos valandos šalies vadovo kalbą laikė įprastais tauškalais. Pats Dikas netikėjo nė vienu senojo "Nei-šis-nei-tas" žodžiu. Jo manymu, visa ši istorija - tik "antis", kurios tikslas - priversti Amerikos mokesčių mokėtoją noriau skirti pinigėlius gynybai ir, žinia, mokėti mokesčius. Ir kosmose ničnieko nėra, mokslas tą įrodė. Vieninteliai ateiviai (aišku, išskyrus patį "misterį Nei-šis-nei-tas") - šlapnugariai, kertantys Meksikos sieną ir atiminėjantys duoną iš garbingų amerikiečių. Tačiau gandų įbauginti žmonės sėdėjo namuose ir žiūrėjo televizorių. Vėliau kai kas užbėgs alaus ar butelaičio vyno, bet dabar prekyba nudvėsus it automobilio pervažiuota katė.

Dikas televizorių išjungė prieš pusvalandį - jam jau pakaks, apsaugok Viešpatie, - ir galiausiai sulaukė. Durų varpelis skimbtelėjo penkiolika po pirmos, kaip tik tą minutę, kai šeimininkas studijavo žurnalą prie tolimiausios parduotuvės lentynos su įspėjimu: TIK SULAUKUSIEMS DVIDEŠIMT VIENERIŲ. Tas specifinis leidinys vadinosi "Ledi su akiniais", kas buvo gryniausia tiesa - ledi kiekviename puslapyje išties dėvėjo akinius. Tiesa, ničnieko daugiau, bet tai jau smulkmenos.

Dikas dirstelėjo į potencialų klientą, norėjo burbtelti kažką panašaus į "Kaip gyvuojate" ar "Atrodo, keliuose slidu", tačiau žodžiai apmirė ant liežuvio. Kažkodėl pasidarė nejauku, ir drauge su nejaukumu plūstelėjo tvirtas tikėjimas, kad jį apiplėš, ir dar labai pasiseks, jei tik apiplėš. Jo *niekada* nebuvo apiplėšę, per visus tuos dvylika metų, kol vadovauja parduotuvei: jei kam nors šautų į galvą rizikuoti savo laisve dėl banknotų saujos, aplink nemažai vietelių, kur toji sauja būtų gerokai riebesnė. Ko gero, vaikinas...

Dikas nurijo seiles. *Veikiausiai vaikinas kuoktelėjęs*, pagalvojo jis. Galimas daiktas, taip ir buvo, gal čia koks maniakas, tik dabar išgalabijęs visą savo šeimą ir nusprendęs dar truputį pasilinksminti, nudobti dar keletą žmonių, o jau tada nusišauti.

Dikas anaiptol nebuvo paranojikas (veikiau jau kietakaktis, bukagalvis, kaip dažnai tvirtino buvusi žmona), tačiau jis kone užuodė blogį, sklindantį nuo pirmojo šiandienos lankytojo. Jam nepatiko vaikinai, kurie šlaistosi po parduotuvę ir seilėjasi dėl "Patriotų" ar "Red

soks", arba ištisas valandas pliurpia apie "štai to-okias lydekas", sugautas vandens saugykloje, bet dabar už tokį daug atiduotų, o dar daugiau - už visą tokių kompaniją.

Vyriškis pastovėjo tarpduryje - tikrai, jis atrodė kažkoks keistas. Oranžinė medžiotojo striukė, nors medžioklės sezonas Masačūsetse dar neprasidėjo! Bet tai dar niekai. Kur kas didesnį nerimą kėlė subraižyti vyriškio skruostai. Regis, jis jau kelias dienas skverbėsi per brūzgynus. Veidas sukritęs - matyt, jį persekioja. Ir lūpos kruta, tarsi atėjūnas kalbėtųsi pats su savim. Negana to - pilkoje neryškioje šviesoje, besiskverbiančioje pro vitriną, įtartinai žvilgėjo smakras.

Taigi tas kalės vaikas varvina seiles! - mintyse aiktelėjo Dikas. *Tegul būsiu prakeiktas, jei klystu!*

Atvykėlis sparčiai, paukštiškai gręžiojo galvą, nors kūnas liko absoliučiai nejudrus. Na, visai kaip grobį sekantis apuokas! Dikas pagalvojo, kad gal vertėtų nuslyst nuo kėdės bei pasislėpt po prekystaliu, bet, kol svėrė visus "už" ir "prieš" (krumpliaračiai jo galvoj išties sukosi ne itin mikliai, tą sakė ir buvusi žmona), vaikino galva vėl krūptelėjo ir akys įsmigo stačiai į šeimininką.

Racionalioji Diko sąmonės dalis dar puoselėjo viltį (tiesa, ne visai susiformavusią), kad jis visa tai tik įsivaizduoja, stačiai pavažiavo stogas, prisiklausius tų kvailų naujienų ir dar kvailesnių gandų, sklindančių iš Meino šiaurės. Gal vaikinui paprasčiausiai prireikė cigaretės ar alaus pakuotės, o gal butelaičio brendžio ar pornografinio žurnaliuko, kad galėtų ištvert ilgą negandingą naktį motelyje prie Veiro ar Belčertauno.

Bet tuomet jų akys susitiko, ir toji silpnutė viltis užgeso.

Ne, tai anaiptol nebuvo žudiko-maniako, išsiruošusio paskutinėn kelionėn į niekur, žvilgsnis, bet Dikui kažkodėl pasidingojo, kad verčiau jau pas jį būtų užsukęs maniakas. Pirkėjo akys, toli gražu ne tuščios, atrodė pernelyg jau sklidinos. Jose blaškėsi milijonai minčių bei idėjų, kažin koks Brauno judėjimas, biržos aparatas, supergreit pateikiantis kotiravimus. Atrodė, jog akių obuoliai akiduobėse mažne spurda nuo įtampos.

Dikui Makasveliui per visą savo gyvenimą neteko matyti tokių *alkanų* akių.

- Mes nedirbame, - išspaudė jis balsu, panašesniu į varno karksėjimą. - Mudu su partneriu... jis kitame kambaryje, šiandien nusprendėme užsidaryti. Dėl to, kas dedasi šiaurėje. Aš... tai yra, *mes* pamiršome pakabinti lentelę. Mes...

Dikas, nelyginant užsikirtusi plokštelė, būtų galėjęs kartoti savo giesmelę ištisas valandas, bet vyriškis su medžiotojo striuke jį pertraukė:

- Kumpis, - išsunkė jis. - Kur?

Dikas suprato, netikėtai ir aiškiai, kad, jei parduotuvėje neatsiras kumpio, šitas tipas jį paprasčiausiai pribaigs. Jis ir šiaip gali nužudyt šeimininką. Tačiau be kumpio... taip, aišku, kumpio yra. Dėkui Dievui, šlovė Kristui, šlovė misteriui "Nei-šis-nei-tas" ir visiems žaliesiems, jisai turi kumpio.

- Šaldytuvas antai tenai, - savo naujuoju keistuoju balsu sulemeno šeimininkas. - Salės gale.

Ant žurnalo nuleista ranka atrodė sustingusi it ledo gabalas. Galvoje pasigirdo svetimas kuždesys. Raudonos mintys ir juodos mintys. Alkanos mintys.

Kas yra šaldytuvas? - paklausė nežmogiškas balsas, o nuvargęs, net *labai* žmogiškas balsas atsakė: *Eik šituo tarpueiliu, gražuoliuk. Išsyk pamatysi.*

Balsai! Aš girdžiu balsus, pašiurpęs pagalvojo Dikas. *O, Viešpatie, ne! Šitaip nutinka prieš kuoktelint.*

Vyriškis prasisprаudė pro parduotuvininką ir nužingsniavo centriniu tarpueiliu. Pastebimai šlubuodamas.

Greta kasos aparato stovėjo telefonas. Dikas dirstelėjo į jį, bet tuojau pat nudelbė akis. Visai šalia, pakaktų ištiesti ranką, be to, nustatytas greitaeigis 911 rinkimas, tik kas iš to? Telefonas šalia, bet tolygu stovėtų mėnuly. Net jei Dikui pakaktų narsos ištiesti ranką...

Aš viską sužinosiu, iškošė nežmogiškas balsas, ir Makaskelis vos girdimai sudejavo. Galvoje, tiesiog galvoje, tarsi kažkas būtų įgrūdęs į smegenis radijo imtuvą.

Virš durų kybojo išgaubtas veidrodis, įdomus niekutis, kuris, kaip ir šaltas alus, labai praverčia vasarą, kai parduotuvėje apstu vaikų, drauge su tėvais keliaujančių prie vandens saugyklos - Kvebinas viso labo už aštuoniolikos mylių nuo čia, - žvejoti, į piknikus ar ekskursijas.

Mažieji niekdariai nuolat stengiasi nugvelbti, kas blogai padėta, ypač saldainius, kramtomą gumą ar žurnaliukus su plikomis mergiotėmis. Dabar Dikas įsmeigė akis į veidrodį, liūdnai ir smalsiai stebėdamas, kaip vyriškis oranžine striuke artinasi prie šaldytuvo. Atplėšęs dureles, mažumėlę pastovėjo ir stvėrė ne vieną, o visas keturias pakuotes su kumpiu. Tada vėl nušlubavo tarpueiliu, žvilgsniu naršydamas lentynas. Jis atrodė pavojingas, alkanas ir nepaprastai pavargęs, nelyginant maratono bėgikas, kuriam beliko viena, tačiau pati sunkiausia mylia. Nelaimingajam Dikui susvaigo galva, tarsi būtų iš klaikaus aukščio žvelgęs žemyn. Tarsi stebėtų kelis žmones išsyk. Prabėgom pagalvojo apie kažkada matytą filmą, kuriame veikė kuoktelėjusi šliundra su susidvejinusia asmenybe, tik dabar tų asmenybių buvo bent šimtas.

Nepažįstamasis sustojo, įsigrūdo į kišenę majonezo indelį, stvėrė nuo lentynos kepaliuką duonos ir patraukė link kasos. Dikas kone jautė nuovargį, besisunkiantį iš atėjūno porų. Nuovargį ir beprotystę.

Vyriškis pasidėjo pirkinius ir sumurmėjo:

- Sumuštiniai su kumpiu, su balta duona ir majonezu. Visų skaniausia.

Ir nusišypsojo - skausmingai, su tokiu širdį draskančiu nuoširdumu, jog Dikas akimirkai pamiršo baimę ir ištiesė ranką:

- Misteri, ar jums nie...

Tačiau ranka sustingo, tarsi atsimušusi į sieną, virptelėjo ir pakilusi kirto Dikui per veidą - pliaukšt! Tada lėtai atsitraukė ir sustingo vėl, sklęsdama ore it koks idiotiškas dirižablis.

Nežudyk jo!

Išeik ir pamėgink man sutrukdyti!

Jei įsiutinsi mane, žiūrėk, kad paskui netektų gailėtis!

Ranka-dirižablis pakilo aukštyn, pirštai įsmigo į šnerves, patikimai jas užkimšo ir, o Viešpatie, ėmė skverbtis gilyn. Nors Dikas Makaskelis turėjo nemažai abejotinų įpročių, nagų jisai negraužė, ko jau ne, tai ne. Iš pradžių pirštai judėjo lėtai, mat jiems buvo baisiai ankšta, o paskui, kai ėmė tekėt kraujas-tepalas, jie stačiai paklaiko. Rangėsi it kirminai. Purvini nagai aštriomis iltimis siurbėsi į kūną. Veržėsi aukštyn, brovėsi link smegenų, Dikas jautė, kaip lūžta kremzlės, girdėjo...

Liaukitės, misteri Grėjau, tučtuojau liaukitės!

Ir ūmai Diko pirštai vėl virto jo nuosavybe. Vyriškis paskubomis patraukė ranką. Kraujas kliūstelėjo ant prekystalio, ant guminio kilimėlio smulkiems pinigams su “Skoul” emblema ir ant plikutėlių akiniuotų gražuolių, kurių anatomiją studijavo iki tos akimirkos, kai į parduotuvę įžengė šitas padaras.

- Kiek aš jums skolingas, Dikai?

- Imkite dykai! - Vėl tasai karksėjimas, tik šįsyk *sniaukrojantis*, nes nosis užkimšta krauju. - Imkite ir išeikite! Nešdinkitės iš čia po velnių!

- Ne, aš primygtinai reikalauju. Čia komercija, kai kiekviena tam tikros vertės prekė yra mainoma į atitinkamą valiutą.

- Trys doleriai! - sušvokštė iš siaubo ir šoko nustėręs Dikas. Širdis daužėsi it garinis kūjis, raumenis užliejo adrenalinas. Jis vylėsi, jog padaras išsinešdins, ir nuo to darėsi tik blogiau: žinoti, jog būsimas gyvenimas - štai jis, visai greta, ir podraug suvokti, kad tavo egzistenciją gali nutraukti kažkokio priekvaišio kaprizas.

Priekvaišis išsitraukė seną aptrintą piniginę, atsegė ją ir ėmė raustis viduje. Dikui pasirodė, jog praėjo visa amžinybė. Iš psicho burnos vis taip pat varvėjo seilės, tyškančios ant parudusios piniginės odos. Galiausiai atėjūnas surado tris dolerius, padėjo ant prekystalio ir vėl paslėpė piniginę. Tada pasirausė užpakalinėje pasišlykštėtinai purvinų džinsų kišenėje (valandų valandas neišlindo iš mašinos ir bent dvi savaites nedžiovino kelnių, pagalvojo Dikas), išsitraukė saują smulkių ir švystelėjo ant kilimėlio tris monetas. Du ketvirtukus ir dešimt centų.

- Arbatpinigiai. Dvidešimt procentų, - su neslepiamu išdidumu pareiškė pirkėjas. - Džounsis duoda penkiolika. Čia geriau. Čia daugiau.

- Žinoma, - sukuždėjo Dikas, baimindamasis išsišnypšti kraują.

- Geros jums dienos.

- Jūs... nesijaudinkite. Neimkite giliai į širdį.

Vyriškis su oranžine striuke dar mažumėlę pastovėjo, nukoręs galvą. Dikas girdėjo, kaip atėjūnas svarsto galimus atsakymo variantus, ir norėjo klykti iš bejėgiškumo. Galiausiai nepažįstamasis išspaudė:

- Imsiu, kaip galėsiu. - Dar viena pauzė. - Nenorėčiau, kad jūs kam nors skambintumėt, partneri.

- Neskambinsiu, - pažadėjo Dikas.

- Prisiekiate?

- Taip. Prisiekiu Dievu.

- Aš ir esu kažkas panašaus į Dievą, - pareiškė pirkėjas.

- Žinoma. Žinoma. Kaip pasakysit.

- Jei ką nors iškviesite, aš sužinosiu. Grįšiu ir ištaškysiu jūsų furgonėlį.

- Aš... neiškviesiu...

- Štai ir puiku.

Atsivėrė durys. Skimbtelėjo varpelis. Vyriškis dingo.

Dikas nepajėgė pasijudinti, tarsi būtų prišalęs prie grindų, tik mirksėjo akimis. Mažumą atsitokėjęs, puolė prie durų, į prekystalio kampą skaudžiai susitrenkė šlaunį, bet nė nesusiraukė. Vakarop ant kojos atsiras didžiulė mėlynė, bet dabar jisai nieko nejuto. Užrakino spyną, užstūmė skląstį ir dirstelėjo pro vitriną. Prie parduotuvės stovėjo raudonas nutriušęs "Subaru", aptaškytas purvu, - regis, nemažai nuriedėjo ir nė sykio nesiprausė, vargšelis. Vyriškis permetė pirkinius į kitą ranką, atsidarė dureles ir sėdo prie vairo.

Važiuok iš čia, mintyse meldė Dikas. *Prašau, misteri, dėl Dievo meilės, kuo greičiau dink iš čia.*

Tačiau nepažįstamasis nesiskubino. Kažin ką pasiėmė - regis, duoną, - perplėšė pakuotę ir išsitraukė kelias riekes. Atsuko majonezo indelį ir pirštais aptepė duoną padažu. Užbaigęs nulaižė nuo rankų menkiausią lašelį - užsimerkęs, atlošęs galvą, su ekstazės išraiška kiekviena bruoželyje. Švariai nučiulpęs pirštus, čiupo kumpio pakuotę, perplėšė popierių, dantimis perkrimto vidinį plastikinį paketą ir išpurtė gerą pjaustyto kumpio svarą. Perlenkęs pjaustę, tėkštelėjo ant duonos riekės, iš viršaus pridengė dar viena ir godžiai, vilkiškai suleido į sumuštinį dantis. Nuo veido nė akimirkai nenyko dieviško pasitenkinimo išraiška. Atėjūnas priminė gurmaną, skanaujantį rafinuočiausius ir gardžiausius pietus. Su kiekviena į skrandį keliaujančia porcija kaklu slankiojo didžiuliai gūbriai. Pirmas sumuštinis pranyko trim kąsniais. Ir kai vyriškis eilinį kartą siektelėjo duonos, Diko Makaskelio smege-

nyse ryškia neonine iškaba sutvisko mintis: *Taip netgi geriau. Beveik gyvas. Šaltas, tačiau beveik gyvas!*

Šeimininkas atsitraukė nuo durų. Judėjo lėtai, tarsi po vandeniu. Atrodė, jog patalpą užtvindė pilka dienos šviesa, slopinanti liuminescencinių lempų švytėjimą. Ūmai Dikui pakirto kojas, ir anksčiau, nei jam priešais pakilo purvinos lentinės grindys, pilkuma virto juoduma.

21.

Nežinia, kiek laiko Dikas voliojosi ant grindų; buvo jau gana vėlu, bet pasakyti tiksliau jisai negalėjo, elektroninis "Budveizerio" laikrodis, įtaisytas virš šaldytuvo su alumi, linksmai mirkčiojo ir rodė 88:88. Ant grindų voliojosi trys dantys, kuriuos jis veikiausiai išsimušė krisdamas. Kraujas ant viršutinės lūpos ir smakro sukepė korėta luobele. Pamėgino atsistoti, tačiau nepajėgė ir melsdamasis nušliaužė durų link. Jo malda buvo išklausyta. Maža raudona išvietė su ratais dingo. Jos vietoje voliojosi tuščios kumpio pakuotės, trim ketvirčiais palengvėjęs majonezo indelis ir pusė kepalo baltos pjaustytos duonos. Smalsūs varnai - o šiuose kraštuose veisėsi tikri milžinai - jau aptiko duoną ir iš perplėštos pakuotės tąsė riekes. Atokiau, beveik prie pat 32-tojo kelio, aplink sustingusią kiaulienos masę bei sulipusius mėsos kąsnelius straksėjo dar keli paukščiai. Regis, pusryčiai mesjė gurmanui neišėjo į naudą.

Viešpatie! Tikiuosi, tau buvo taip bloga, jog viduriai išlipo laukan, pagalvojo Dikas. Bet tuomet jį patį klaikiai supykino, tarsi žarnos būtų atlikusios beviltiškai fantastišką salto mortale. Dikui vos pakako laiko delnu prisidengti burną. Akyse iškilo pasišlykštėtinas vaizdas: žmogaus dantys, godžiai suleisti į žalią, riebią mėsą, nukarusią abipus duonos riekės, nelyginant nukirstas padvėsusio arklio liežuvis.

Dikas nejučia žiaugtelėjo.

Nuo šleikštulio priepuolio jį išgelbėjo automobilis - kaip tik tas, ko reikia, normalus pirkėjas. Na, tarkim, ne automobilis ir ne visai sunkvežimis. Ir netgi ne mikroautobusas. Vienas iš tų baisiųjų "Hamvių", išmargintas žaliai rudomis kamufliažinėmis dėmėmis. Priekyje sėdėjo dviese - Dikas buvo beveik įsitikinęs - už jų dar vienas.

Skubiai atgręžė į vitriną kortelę "ATIDARYTA" ir atsitraukė. Sugebėjo atsistoti, dėkui nors už tai, tačiau dabar juto, jog bet kurią akimirką gali apalpti vėl. *Jie mane matė, nėmaž neabejoju. Tuojau įeis ir paklaus, kur dėjosi anas, kitas, nes šitie vaikinai jį vejasi. Jiems reikalingas tasai, vyriokas su kumpiu. Ir aš pasakysiu. Vis vien privers. O paskui aš...*

Ranka pati pakilo prie akių. Du pirštai, iki pat antrojo sąnario aplipę sukepusiu krauju, pastebimai virpčiojo. Dikui pasidingojo, kad jie grėsmingai artėja prie veido. *Ei, akutės, ką veikiat? Pasimėgaukit tuo, ką regit, nes mes netrukus jus iškabinsime.*

Regis, sėdintis ant užpakalinės sėdynės palinko į priekį, kažką pasakė vairuotojui, ir mašina šoko į priekį. Užpakalinis ratas ištaškė pirmojo lankytojo paliktą vėmalų balą. "Hamvis" apsigręžė, sekundėlę lukterėjo ir nurūko Veiro bei Kvebino kryptimi.

Kai tik jis pranyko už pirmosios kalvos, Dikas Makaskelis sukūkčiojo ir klupdamas (tačiau savomis kojomis!) nukiūtino link prekystalio. Ir tuomet jo žvilgsnis įsmigo į tris dantis, besivoliojančius ant grindų. Trys dantys. Nedidelė kaina už viską, kas būtų galėję nutikti. O taip, visai menka.

Prie pat prekystalio sustojo ir apstulbęs įsistebeilijo į tris dolerinius banknotus, likusius gulėti ant kilimėlio. Per tą laiką jie spėjo apželti rausvai oranžine vilnele.

22.

- E se! Azio oliau, Oina!

Ovenas, tai aš, nuvargęs pagalvojo Anderhilas: jis jau pakankamai gerai suprato Daditsą (tai nėra labai sudėtinga, svarbiausia nuteikti klausą ir prisitaikyti). "Ne čia. Važiuok toliau!" Ovenas pasuko į 32-tąjį kelią, o Daditsas atsilošė ir užsikosėjo vėl.

- Pažvelk, - pratarė Henris, rodydamas pirštu. - Matai?

Ovenas matė. Lietuje mirkstančių pakuočių krūvą. Ir majonezo indelį. Jis padidino greitį ir nušvilpė į šiaurę. Lietus taip nenuilstamai čaižė stiklą, jog net valytuvai negelbėjo. Ko gero, po valandėlės kitos lietus virs

kruša, o paskui ir sniegu. Visai nusikamavęs ir keistai pasiilgęs besitraukiančios telepatijos, Ovenas ūmai suprato: visų labiausiai apgailestauja dėl to, jog teks mirti tokią sumautą dieną.

- Ar jis toli nuo mūsų? - paklausė Ovenas, nedrįsdamas užduoti tiesaus klausimo, vienintelio, turinčio prasmę: "Mes jau pavėlavome?"

Ko gero, Henris pasakytų tiesą...

- Jis ten, - išsiblaškęs atsiliepė Henris, drėgna skepeta šluostydamas Daditso veidą. Daditsas su dėkingumu žvelgė į draugą, stengdamasis šypsotis. Pelenų pilkumo skruostai žvilgėjo nuo prakaito, juodi ratilai po akimis vis plėtėsi, tarsi meškėno.

- Jeigu jis *ten*, kodėl mes turėjome važiuoti *čionai*? - neištvėrė Ovenas. Jis ginė "Hamerį" septyniasdešimties mylių per valandą greičiu, tai labai, *labai* pavojinga tokiame slidžiame dviejų juostų asfaltuotame-žvyruotame kelyje, tačiau rinktis vis vien nebuvo iš ko.

- Baiminausi, kad Daditsas nebeištvers, - paaiškino Henris. - Jeigu taip nutiktų...

Daditsas gailiai sudejavo, stvėrėsi už pilvo ir susirietė. Henris, ir toliau klūpantis ant kelių, atsargiai paglostė liesą draugo kaklą.

- Mažumėlę pakentėk, Dadsai, - paprašė jisai. - Nusiramink, ir viskas bus gerai.

Bet Daditsui buvo blogai. Karščiuojantis, krečiamas skausmo ir šalčio, jis nebepaliaudamas kosėjo krauju. Negelbėjo nei antra prednizono tabletė, nei dar dvi perkoseno. Iki geros savijautos buvo toli it iki dangaus. Šiokia tokia paguoda galėjo būt nebent tai, jog Džounsio--Grėjaus simbiozė taip pat neturėjo kuo girtis. Gerumas bei tvarka jiems irgi nė nesisapnavo.

Kumpis. Visa ko priežastimi tapo kumpis. Jie vylėsi viso labo mažumą sugaišinti misterį Grėjų. Niekas nenumanė, kokios liūdnos gali būti apsirijimo pasekmės. Nenuostabu, jog Džounsio skrandis nebeišlaikė. Po pirmojo šleikštulio priepuolio misteriui Grėjui pakeliui į Veirą teko sustoti dar du sykius. Jis neišlipdamas kišdavo galvą pro langą ir, kone tąsomas konvulsijų, išvemdavo kumpį.

Paskui sustreikavo viduriai. Grėjus stabtelėjo "Mobilio" degalinėje ir vos spėjo nuskuosti iki vyrų tualeto. Lentelė prie degalinės skelbė: PIGUS BENZINAS, ŠVARŪS TUALETAI. Bet tuo metu, kai miste-

ris Grėjus išėjo laukan, antroji lentelės dalis nebegaliojo. Šįkart jis nieko nenužudė, ir Henris pamanė, jog tai jau pliusas.

Prieš sukdamas į Kvebino kelią, misteris Grėjus dar du sykius mynė stabdį ir nėrė į artimiausius krūmus, kur mėgino ištuštinti maištaujančius Džounsio vidurius. Tuo metu liūtį pakeitė stambūs šlapio sniego dribsniai.

Įdūkęs misteris Grėjus be atvangos urzgė ant Džounsio, ypač po kiekvieno stabtelėjimo. Kaltino jį visomis nuodėmėmis. Viskuo kaltas Džounsis. Džounsis jį pakišo. Džounsis sugalvojo šitą šlykštynę.

Kur kas lengviau buvo pamiršti kankinantį alkį ir nepasotinamą godumą, paakinusį suryti keturis svarus kumpio ir dar aplaižyti pirštus.

Henris turėjo reikalų su panašiais pacientais, iš visos aibės faktų pasirenkančiais tik tuos, kurie juos pateisina, ir kaltinančiais bet ką, tiktai ne save. Kažkuria prasme misteris Grėjus buvo Bario Njumeno antrininkas.

Koksai žmogiškas jis tapo, mąstė Henris. *Stebėtinai žmogiškas*.

- Sakydamas, kad jis *ten*, - prabilo Ovenas, - ką būtent turėjai omenyje?

- Pats nežinau. Jis vėl užsiblokavo. Daditsai, ar tu girdi Džounsį?

Daditsas išspaudė skausmingą šypsenėlę ir papurtė galvą.

- Ise Ėi ėmė ūsu ota. - Išvertus į įprastą kalbą, tai reikštų: "Misteris Grėjus paėmė mūsų kortas".

Daditsui stigo žodžių apsakyti, kas nutiko iš tiesų, bet Henris skaitė jo mintis it atverstą knygą. Misteris Grėjus, neįstengęs įsiveržti į Džounsio tvirtovę ir pavogti kortų, kažkokiu būdu nutrynė nuo jų visus paveikslėlius.

- Daditsai, kaip jauties? - paklausė Ovenas, žvelgdamas į užpakalinės apžvalgos veidrodį.

- A oei, - atsiliepė Daditsas ir tuojau pat sudrebėjo. Ant jo kelių gulėjo geltona dėželė bei rudas paketas su vaistais... ir keistu virviniu voratinkliu. Ligonis stačiai skendo didžiulėje mėlynoje striukėje, tačiau vis vien neįstengė numaldyti drebulio.

Jis taip greit traukiasi, nelyginant vanduo, besisunkiantis į

smėlį, pagalvojo Ovenas, kai Henris vėl ėmėsi šluostyti savo seno draugo veidą.

"Hamvis" slystelėjo ir nuriedėjo iki pat kelkraščio, pavojingai balansuodamas ties katastrofos riba: lekiant tokiu greičiu, avarija veikiausiai užsibaigtų visų trijų žūtimi, o jei ir ne, vis vien nebeliktų jokio šanso sustabdyti misterį Grėjų. Tačiau Ovenas ir šįsyk suvaldė mašiną.

Ir nejučia dirstelėjo į popierinį paketą, mintimis grįždamas prie to virvelinio daikto. "Man atsiuntė Byveris. Praeitoms Kalėdoms. Aną savaitę".

Bendrauti telepatiškai, pamanė Ovenas, *tolygu įkišti laišką į butelį, užkimšti ir sviesti į vandenyną*. Tačiau jis vis vien pamėgino pasiųsti mintį, kaip vylėsi, skirtą Daditsui.

O kaip tu šitai vadini, sūneli?

Ir ūmai išvydo didžiulę patalpą, svetainės, valgomojo bei virtuvės kombinaciją. Pušinės lentos žvilgėjo laku. Grindis dengė indėniškas kilimas, sieną puošė gobelenas: mažulyčiai indėnų medžiotojai apsupo pilką figūrą, tipišką ateivį, tūkstančių geltonų laikraštukų herojų. Tolimajame gale stūksojo židinys su akmeniniu dūmtraukiu, greta stovėjo ąžuolinis pietų stalas. Tačiau Oveno dėmesį prikaustė (ir nenuostabu, tas daiktas, regis, buvo Daditso perduoto paveikslo centras ir švytėjo sava ypatinga šviesa) virvinis raizginys, nukaręs nuo vidurinės sijos, - padidintas Daditso pakete gulinčio talismano variantas.

Oveno akis apniaukė ašaros. Tai buvo pats gražiausias kambarys pasaulyje. Jautė tą, nes šitaip galvojo Daditsas. O Daditsas taip galvojo todėl, kad čionai atvažiuodavo jo draugai, o jisai juos mylėjo.

- Sapnų Gaudyklė, - sukuždėjo ant užpakalinės sėdynės merdintis žmogus, idealiai aiškiai tardamas žodžius.

Ovenas linktelėjo.

Taip, Sapnų Gaudyklė.

Tai tu, pagalvojo Anderhilas, puikiai žinodamas, kad Henris irgi klausosi, bet nėmaž nesigėdydamas. Šis pranešimas skirtas Daditsui. Tiktai Daditsui. *Juk tu ir esi Sapnų Gaudyklė, tiesa? Jų Gaudyklė. Ir visada toks buvai.*

Veidrodyje atspindėtas Daditsas nusišypsojo.

23.

Jie pravažiavo lentelę: KVEBINO VANDENS SAUGYKLA. 8 MYLIOS. ŽVEJOTI, PILTI DEGALUS IR RENGTI PIKNIKUS GRIEŽTAI DRAUDŽIAMA. PĖSČIŲJŲ TAKAI ATVIRI, PASIVAIKŠČIOJIMAI JŪSŲ ATSAKOMYBE.

Buvo ir dar kažkokių užrašų, bet, lekiant aštuoniasdešimties mylių per valandą greičiu, Henris nespėjo jų perskaityti.

- Ar yra šansų, kad jis sustos ir eis pėsčiomis? - pasiteiravo Ovenas.

- Nė nesitikėk, - atsiliepė Henris. - Jis lekia kaip įgeltas. Gal įstrigs ar į ką nors atsitrenks. Belieka tikėtis, jog taip ir bus. Šitai įmanoma. Be to, jis nusilpęs ir negali veikti greit.

- O tu, Henri? Tu gali veikti greit?

Įvertinus, kad visi raumenys nutirpo, o koją traukė mėšlungis, klausimas buvo ganėtinai taiklus.

- Jei pasitaikys proga, pasistengsiu iš visų jėgų. Šiaip ar taip, negalime pamiršti Daditso. Vargu ar jis ištvers tokį varginantį žygį.

Ir bet kokį žygį apskritai, neišdrįso pridurti jisai.

- Kurcas, Fredis ir Perlmuteris, Henri. Kur jie?

Henris susikaupė. Jis gerai jautė Perlmuterį ir galėjo bendrauti su nepasotinamu kanibalu jo pilve. Pabaisa kažkuo priminė misterį Grėjų. Kaip ir pastarasis, egzistavo pasaulyje, sudarytame iš kumpio. Kumpiu tapo Arčis Perlmuteris, kadaise buvęs Jungtinių Valstijų armijos kapitonu. Henris nenorėjo ten skverbtis. Pernelyg daug skausmo. Pernelyg žvėriškas alkis.

- Penkiolika mylių, - atsiliepė jis. - O gal vos dvylika. Bet tai nebesvarbu, Ovenai. Mes juos aplenksime. Svarbiausia, ar įstengsime nutverti misterį Grėjų, ar ne. Et, kaip praverstų truputis sėkmės. Nors truputis. Ar pagalba.

- O jeigu jį prigriebsime, Henri? Ar vis vien būsime didvyriai?

Henris liūdnai šyptelėjo:

- Manding, teks pamėginti.

DVIDEŠIMT PIRMAS SKYRIUS

12-TOJI ATRAMA

1.

Misteris Grėjus ginė "Subaru" Y st strytu, purvinu, klampiu, gūbriuotu, kupstais ir duobėmis nusėtu keliuku, šiuo metu užklotu ir trijų colių storio tik ką iškritusio sniego sluoksniu. Nelaimė tykojo už trijų mylių ir apsireiškė šiukšlėmis užversto drenažo vamzdžio pavidalu. "Subaru" sąžiningai kovėsi su visais sunkumais ir garbingai laimėjo grumtynes, paaukojęs duslintuvą ir išmetimo vamzdį, tačiau paskutiniosios likimo šunybės nebeištvėrė: nosimi rėžėsi į properšą ir pakibo ant vamzdžio. Be duslintuvo likęs variklis sustūgo iš nuoskaudos. Džounsio kūną švystelėjo į priekį, diržas skaudžiai įsirėžė į diafragmą. Nebeįstengdamas įkvėpti oro, jisai bejėgiškai sulinko ir apsivėmė stačiai ant prietaisų skydo: nieko rimta, vien seilės ir tulžis. Akimirkai pasaulis priblėso, variklio gausmas nutolo. Misteris Grėjus pašėlusiai priešinosi - baimindamasis, jog praras sąmonę, ir Džounsis vėl įstengs paimti viršų.

Kiauktelėjo šuo. Akys liko užmerktos, tačiau užpakalinės kojos konvulsiškai trūkčiojo, virpėjo ausys. Pilvas neįtikėtinai išsipūtė, kailiu sruvo ribuliai. Artėjo paskutinė jo valanda.

Pamažėle šviesa ir realybė sugrįžo. Misteris Grėjus kelis kartus giliai įkvėpė, stengdamasis prikelti veiklai savo ligotą nelaimingą kūną. Kiek gi dar skverbtis iki vandens saugyklos? Vargu ar ilgai, bet jei mašina išties įstrigo, teks eiti pėsčiomis... o šuo nepasijudins iš vietos. Be to, Ledas turi miegoti, dabar jo žadinti nevalia.

Misteris Grėjus mintyse paglostė primityvių smegenų miego centrus ir nusibraukė savo seilėtą burną. Proto dalimi suvokė, kad Džounsis, užrakintas ir apakintas Džounsis, laukia savo valandos, ketindamas jį užpulti ir sunaikinti viską, vardan ko misteris Grėjus taip stengėsi, bet, kad

ir kaip būtų keista, kita dalimi geidė numalšinti alkį kumpiu, tuo pačiu maistu, kuris apnuodijo visąjo organizmą. Džounsio organizmą.

Miegok, drauguži, ramino jis šunį. Ir bairumą taip pat. Abu klausė. Ledas nutyko. Letenos nustojo trūkčioti. Pilvu besiritančios bangos pamažėle slopo... slopo... apmirė. Ramybė ilgai netruks, tačiau bent jau kol kas galima nesijaudinti. Bent jau kol kas.

Pasiduok, Dorote.

- Užsičiaupk! - riktelėjo misteris Grėjus. - Pabučiuok man į subinę!

Jis įjungė atbulinę pavarą ir spustelėjo akseleratorių. Variklis sustūgo, iš artimiausių medžių išbaidydamas paukščius, tačiau nieko neišėjo. Priekiniai ratai įstrigo mirtinai, užpakaliniai kvailai pakilo ir sukosi ore.

- Šūdas! - sukliko misteris Grėjus, Džounsio kumščiais daužydamas vairą. - Jėzaus pimpale! Išdulkink mane, Fredi!

Patikrino, ar toli persekiotojai, tačiau aiškaus atsakymo negavo, vien besivejančių artumo pojūtį. Dvi grupės, ir viena, kurioje yra Daditsas, beveik čia pat. Misteris Grėjus bijojo Daditso, jautė, kad būtent jis tapo pagrindine visų nesėkmių priežastimi. Palyginti lengva užduotis pačiu absurdiškiausiu, pačiu neįtikimiausiu būdu virto kažin kuo beveik neįvykdomu. Jeigu jis sugebės pasprukti nuo Daditso, viskas bus gerai. Būtų ne pro šalį sužinoti, kiek arti atsidūrė Daditsas, tačiau visa trijulė - Daditsas, Džounsis ir tasai, kurį vadino Henriu, - patikimai jį atkirto, sudarydama jėgą, su kuria misteriui Grėjui dar neteko susidurti. Todėl jis ir bijojo.

- Tačiau aš vis vien tebesu priekyje, - pranešė jis Džounsiui ir išsiropštė iš mašinos. Paslydo. Sumurmėjo Byverio keiksmą. Užtrenkė dureles. Negana visų bėdų, pradėjo snigti - iš dangaus dribo didžiulės baltos snaigės, raižytais konfeti barstančios žemę ir tirpstančios ant Džounsio skruostų. Misteris Grėjus nukiūtino prie bagažinės, nuolat klupdamas ir skęsdamas purve. Truputį pastovėjo, apžiūrinėdamas iš griovio kyšančią apgailėtiną sumaitotą drenažo vamzdžio liekaną (tam tikra prasme jis irgi tapo niekam tikusio, tačiau nepasotinamai patologiško savojo šeimininko smalsumo auka), ir sugrįžo atgal. - Aš sumušiu tavo mulkius bičiulius viena kairiąja.

Džounsis nesiteikė atsiliepti, tačiau misteris Grėjus Džounsį jautė taip, kaip ir likusius, Džounsį, atgrasią ašaką gerklėje.

Nusispjaut. Velniop juos. Svarbiausia problema - šuo. Bairumas visai netrukus išsigraus sau kelią į laisvę. Kaip pernešti šunį?

Teko vėl niurktelti į Džounsio atminties saugyklą. Nieko... nieko... tuščia... paskui scena iš "sekmadieninės mokyklos", kurią Džounsis lankė vaikystėje, norėdamas sužinoti apie "Dievą" ir "Vienatinį Dievo sūnų", kurie misterio Grėjaus sąmonėje asocijavosi su bairumu, bairumo kultūros kūrėju; o Džounsio protas tą kultūrą identifikavo ir kaip "krikščionybę", ir kaip "nesąmonę". Paveikslas buvo labai ryškus, paimtas iš knygos, vadinamos "Biblija". Jame "Vienatinis Dievo sūnus" nešė avinėlį, tiksliau, tempė ant kupros. Priekinės avinėlio kojos tabalavo dešinėje "Dievo sūnaus" krūtinės pusėje, užpakalinės - kairėje.

Kągi, vis geriau, negu nieko.

Misteris Grėjus ištraukė miegantį šunį ir užsivertė ant pečių. Jisai jau dabar atrodė neįtikėtinai sunkus - Džounsio raumenys velnioniškai, piktinančiai, idiotiškai nusilpo, ir tuo metu, kai nusigaus iki tikslo, bus dar blogiau, tačiau jis *nusigaus*. Nueis.

Misteris Grėjus per tolydžio tirštėjantį sniegą nukiūtino Yst strytu, ant kaklo, tarsi didžiulę kailinę apykaklę, nešdamas miegantį kolį.

2.

Kelią nubėręs sniegas sparčiai šalo, ir, atsidūręs 32-ajame plente, Fredis buvo priverstas sumažinti greitį iki keturiasdešimties. Kurcas kone staugė iš pykčio. Negana to, Perlmuteris tolo nuo jo, nirdamas į savotišką komą. Ir kaip tik tuomet, kai, velniai jį parautų, įsigudrino susisiekti su tuo, kurį Ovenas ir jo naujasis draugužis Henris vadino misteriu Grėjumi!

- Jis pernelyg užsiėmęs, kad slapstytųsi, - pareiškė Perlis. Kalbėjo lėtai, tempdamas žodžius, tarytum per miegus. - Jis bijosi. Dėl Anderhilo nesu tikras, bose, tačiau Džounsis... Henris... Daditsas... jisai jų bijosi. Ir teisingai daro. Jie nudėjo Ričį.

- Kas tas Ričis, drauguži?

Kurcui buvo nusispjaut ant Ričio, tačiau reikėjo išjudinti Perlmuterį. Suprato, kad jie važiuoja tenai, kur Perlio greičiausiai neprireiks, tačiau kol kas jis dar reikalingas.

- Ne... žinau...

Paskutinis žodis išsiveržė drauge su knarkimu. "Hamvis" kelis jardus nučiuožė šonu. Fredis nusikeikė, stengdamasis suvaldyti vairą, ir sugebėjo sustoti prie pat kelkraščio. Tačiau Kurcas ničnieko nepastebėjo. Jis persilenkė per sėdynę ir ėmė skaldyti Perlmuteriui antausius. Jie kaip tik važiavo pro parduotuvėlę su užrašu vitrinoje: GERIAUSIAS MAISTAS, UŽSUK ČIONAI.

- O-o-oi! - mirksėdamas sukliko Perlmuteris. Akių baltymai pagelto, tačiau Kurcas nepaisė ir to. - Ne-e-re-eikia, bose...

- Kur jie dabar?

- Vanduo, - silpnučiu kaprizingo ligonio balsu sumurmėjo Perlis. Virpčiojantis pilvas virto tikru kalnu, suveržtu striuke.

Ma Džoud devintam mėnesy, Viešpatie, palaimink ir apsaugok mus, pagalvojo Kurcas.

- Va-a-a...

Vokai sulipo vėl. Kurcas kilstelėjo ranką eiliniam kirčiui.

- Lai miega, - tarstelėjo Fredis.

Kurcas dirstelėjo į jį, kilstelėjo antakius.

- Veikiausiai kalba apie vandens saugyklą. O jeigu taip, jisai mums nebereikalingas.

Džonsonas mostelėjo į ratų žymes, kurias paliko kiek anksčiau pravažiavusi mašina. Juoduojančios vėžės ryškiai įsispaudė šviežiai iškritusiame sniege.

- Šiandien šitame plente nieko nėra, išskyrus mus. Tiktai mes, bose.

- Šlovė Viešpačiui. - Kurcas atsilošė krėsle, išsitraukė pistoletą, apžiūrėjo ir įgrūdo atgal į dėklą. - Fredi, pasakyk man kai ką.

- Jeigu galėsiu, bose.

- Kai visa tai baigsis, ką pasakytum apie Meksiką?

- Sutinku. Su sąlyga, jog neteks gerti tenykščio vandens.

Kurcas nusikvatojo ir paplojo Fredžiui per petį. Tuo tarpu Arčis Perlmuteris vis giliau niro į komą. Pačioje storosios žarnos apačioje,

perdirbto maisto ir nusidėvėjusių negyvų ląstelių sąvartyne, padaras pirmąkart atmerkė akis.

3.

Įėjimą į milžinišką teritoriją, juosiančią Kvebino vandens saugyklą, žymėjo du akmeniniai stulpai. Už jų plentas siaurėjo iki vienos juostos keliuko, ir Henris pajuto apsukęs visą ratą bei sugrįžęs ten, kur ir pradėjo savo kelionę. Tarsi būtų atsidūręs ne Masačūsetse, o Meine, ir nors lentelė skelbė: KELIAS Į KVEBINĄ, jie vėl riedėjo Dypkatu. Pats nesuvokdamas, kodėl taip elgiasi, pažvelgė į dangų, tikėdamasis išvysti šokančius žiburius. Tačiau išvydo tik pliką erelį, sklendžiantį kone viršum galvos. Paukštis nutūpė ant apatinės pušies šakos ir palydėjo juos skvarbiu žvilgsniu.

Daditsas atplėšė galvą nuo vėsaus stiklo ir pranešė:

- Ise Ėi eia esiom.

Henrio širdis suspurdėjo.

- Ovenai, ar girdėjai? Grėjus eina pėsčiom.

- Girdėjau, - linktelėjo Ovenas, padidindamas greitį. Šlapias sniegas buvo labai pavojingas, toks pat išdavikiškas, kaip ir ledas, tačiau į vandens saugyklą vedė tiktai vienas pėdsakas.

Mes paliksime antrąjį, mąstė Henris. *Jei Kurcas atskubės įkandin, jam ir telepatijos nereikės.*

Daditsas sudejavo, sugniaužė pilvą ir krūptelėjo.

- Eni, an bloga. Daditsui bloga.

Henris palytėjo Daditso kaktą ir patraukė ranką, nutvilkytą karščiu. Kas bus toliau? Galbūt priepuolis. Jei priepuolis bus pakankamai stiprus, bičiulis mirs, ir dar nežinia, kas tokioje būklėje jam būtų geriau. Ir visgi kaip skaudu, kaip skaudu... Henris Devlinas, potencialus savižudis. Bet vietoj Henrio tamsa pasiglemžė jo draugus. Vieną po kito.

- Laikykis, Dadsai. Viskas jau beveik baigta.

Tačiau pats neabejojo, kad visų blogiausia dar priešaky.

Daditso akys atsimerkė vėl.

- Ise Ėi... iigo...

- Ką? - perklausė Ovenas. - Nesupratau.

- Jisai sako, kad misteris Grėjus įstrigo, - paaiškino Henris, toliau glostydamas Daditso kaktą. Prisimindamas jo auksaspalvę ševeliūrą. Nuostabius šviesius Daditso plaukus. Jo rauda kamavo berniūkščius, rėžėsi į smegenis bukais ašmenimis, tačiau kiek laimės teikė jo juokas: tereikėjo išgirsti Daditso Kevelo juoką, ir jūs, tegul neilgam, vėl imdavote tikėti senomis pasakomis: kad gyvenimas geras ir teisingas, kad berniukų ir vyrų, mergaičių ir moterų gyvenime yra kažkoks tikslas. Kad egzistuoja ne tik tamsa, bet ir šviesa.

- Kodėl jis paprasčiausiai nešvysteli to sumauto šuns į vandens saugyklą? - iš nuovargio virpančiu balsu paklausė Ovenas. - Kodėl tempia jį iki tos suknistos 12-tosios atramos? Ar todėl, kad būtent ten nusiskandino rusaitė?

- Manding, vandens saugyklos jam paprasčiausiai nepakanka, - atsiliepė Henris. - Vandentiekio siurblinės bokštas būtų geriau, tačiau akvedukas - stačiai ideali vieta panašiems tikslams. Tarsi šešiasdešimt penkių mylių ilgio žarnos, o 12-toji atrama - gerklė, per kurią nuodai pakliūva į organizmą. Daditsai, ar mes pajėgsime jį nutverti?

Daditsas pažvelgė į draugą skausmo ūkana užtrauktomis akimis ir papurtė galvą. Ovenas iš bejėgiško įniršio smogė sau per šlaunį. Daditsas aplaižė lūpas ir išspaudė du kimius žodžius.

Anderhilas juos išgirdo, tačiau nesuprato.

- Ką? Ką jis pasakė?

- "Tiktai Džounsis".

- Ir ką gi tai reiškia? Kuo čia dėtas Džounsis?

- Manau, tik Džounsis įstengs jį sulaikyti.

"Hameris" vėl užbuksavo, ir Henris stvėrėsi už sėdynės. Jo pirštus sugniaužė šalta ranka. Daditsas beviltišku žvilgsniu įsisiurbė į draugą. Mėgino prabilti, bet užsikosėjo vėl - siaubingas, lojantis, krūtinę draskantis kosulys. Ant lūpų pasirodė kraujas, šviesus, kone rožinis, burbuliuojantis. Plaučių kraujas.

Ir nors geibų kūną purtė traukuliai, Daditso gniaužtai nesilpo.

- Pagalvok šitai man, - paprašė Henris. - Ar gali man pagalvoti, Daditsai?

Kelias akimirkas nieko nevyko, o paskui ledinė Daditso ranka susigniaužė dar stipriau. Jų žvilgsniai susikryžiavo ir sustingo. Paskui

Daditsas ir apsauginis “Hamvio” šarvas kažkur pradingo - kartu su įsisenėjusiu vogčiomis sutrauktų cigarečių kvapu. Užtat atsirado telefono automatas, senamadiškas, su skirtingo dydžio angomis, viena - ketvirtukams, antra - dešimties centų monetoms, trečia - penkiacenčiams. Vyriškų balsų gaudesys, ir beveik nenutrūkstantys, iki skausmo pažįstami “klik-klak”. Ūmai suprato, jog tai šaškių bilsmas į stalą. Jisai žvelgia į telefoną pas Gosliną, į tą patį, iš kurio jie skambino Daditsui po Ričio Grenado mirties. Tiesą sakant, skambino Džounsis, nes jis vienintelis turėjo numerį, kuriuo buvo galima atsiųsti sąskaitą. Likusieji susispietė aplink, net nenusivilkdami striukių - parduotuvėje šalta kaip lauke, nors malkų tikrai netrūksta. Tačiau senis Goslinas verčiau pasikars, nei švystels į ugnį dar vieną pliauską, nelaimingas šykštuolis, subinė su rankena. Virš aparato dvi lentelės. Viena - su prašymu kalbėti ne ilgiau kaip penkias minutes. Antroji...

Girgždesys, duslus smūgis, skambesys. Daditsą bloškė į Henrio krėslo atkaltę, o patį Henrį - nosimi į prietaisų skydą. Jų rankos susikibo. Ovenas nuriedėjo nuo kelio į griovį. Priešaky juodavo į tirštėjantį sniegą vedantis “Subaru” pėdsakas.

- Henri! Tu sveikas?

- Taip. O kaip tu, Dadsai? Okei?

Daditsas linktelėjo, tačiau užgautas skruostas juodo stulbinančiai greit. Jūsų Leukemija Darbuojasi Už Jus.

Ovenas įjungė pirmąją pavarą ir ėmė pamažėle ropštis aukštyn. “Hamvis” ropojo kelio link pavojingu trisdešimties laipsnių kampu, vykdydamas visus prityrusio vairuotojo nurodymus ir paklusdamas pastarojo valiai.

- Prisek diržus. Iš pradžių jo.

- Daditsas mėgino man pasakyti, kad...

- Man nusispjaut į viską, ką jisai mėgino tau pasakyti. Šįkart viskas baigėsi gerai, o kitą - galime apvirsti ratais aukštyn. Prisek iš pradžių jo diržą, paskui saviškį.

Henris tylėdamas pakluso, bandydamas prisiminti užrašą ant kitos lentelės. Ką jisai pasakė? Kažką apie Džounsį. Tiktai Džounsis gali sulaikyti misterį Grėjų, ir tai Evangelija pagal Daditsą.

Kas buvo parašyta kitoje lentelėje?

4.

Ovenui teko sumažinti greitį iki dvidešimties mylių per valandą. Jis niršo, jog tenka šliaužti vėžlio greičiu, bet sniegas įsisiautėjo nejuokais ir matomumas nukrito iki nulio.

"Subaru" palikti pėdsakai veržliai nyko, bet, jiems dar nespėjus pradingti galutinai, persekiotojai aptiko mašiną, nosimi įsibedusią į kelią kertantį vandens paplautą griovį: vienos durelės atplėštos, užpakaliniai ratai ore.

Ovenas spustelėjo avarinį stabdį, stvėrė pistoletą ir atidarė duris.

- Pasilik čia, Henri. - Jisai nušoko ant žemės, pribėgo prie "Subaru" ir žemai pasilenkė. Henris atsisegė diržą ir atsigręžė į Daditsą - sunkiai alsuojantį, išsipleikusį ant sėdynės. Tik diržas ir prilaikė jį sėdimoje padėtyje. Vienas skruostas vaško geltonumo, ant kito išplito didžiulė mėlynė. Iš nosies vėl pasileido kraujas, kiaurai permerkęs vatos gniutulėlius ir lašantis ant striukės.

- Dadsai, aš siaubingai apgailestauju, - sukuždėjo jisai. - Na, ir mėšlas.

Daditsas linktelėjo ir pakėlė rankas. Įstengė palaikyti jas vos keletą sekundžių, bet Henris puikiai suprato draugo gestą. Atvėrė dureles ir išlipo kaip tik tuomet, kai pribėgo Ovenas, pakeliui brukdamas ginklą už juostos. Dribo toks tirštas sniegas, atskiros snaigės kone sulig delnu, jog, rodėsi, oro jau nebeliko, ir su kiekvienu įkvėpimu į plaučius pakliūva sauja snaigių.

- Man regis, įsakiau sėdėti mašinoje, - iškošė Ovenas.

- Norėjau persėsti pas jį.

- Kodėl?

Henris atsakė ramiai, nors balsas mažumą virpėjo.

- Nes jisai miršta. Daditsas miršta, bet manau, dar suspės kai ką man pasakyti.

5.

Ovenas dirstelėjo į užpakalinės apžvalgos veidrodėlį, išvydo Henrį, glėbiantį Daditsą per pečius, įsitikino, kad abiejų diržai prisegti, ir spragtelėjo savąjį.

- Laikyk jį tvirčiau, - patarė Anderhilas. - Tuojau prasidės pragariškas kratymas.

Jis pavarė "Hamvį" atgal, įjungė pirmą pavarą ir pasileido vėžlio žingsniu, stengdamasis aplenkti paliktą "Subaru" iš dešinės, kur plyšys atrodė kiek siauresnis.

Ovenas neklydo: kratė dar klaikiau nei pragare. Jis prabėgom išvydo, kaip Daditso kūnas bejėgiškai liuoksi Henrio rankose, o plika galva daužosi į bičiulio krūtinę. Tačiau jie sėkmingai įveikė kliūtį ir nusirito Y st strytu. Ovenui dar pavyko įžiūrėti pusiau užpustytus batų įspaudus baltoje kelio juostoje. Misteris Grėjus gyvas ir funkcionuoja. Jei tik pavyktų nutverti niekšą anksčiau, nei jisai pradings miške...

Jie nesuspėjo.

6.

Sutelkęs paskutines jėgas, Daditsas nežmoniškomis pastangomis kilstelėjo galvą, ir Henris su kažin kokiu lediniu, triuškinančiu siaubu išvydo, jog bičiulio akis taip pat semia kraujas.

Klakt. Klakt-klakt. Kimus seniokų juokas: kažkuriam pavyko atlikti įžymųjį trigubą ėjimą. Akiratyje vėl pasirodė telefonas. Ir lentelės virš jo.

- Ne, Daditsai, - sukuždėjo Henris. - Nemėgink. Tausok jėgas.

Tačiau kam jas tausoti? Kada jų beprireiks, jei ne dabar?!

Lentelė dešinėje: PRAŠAU APSIRIBOTI PENKIOMIS POKALBIO MINUTĖMIS. Tabako, degančio medžio kvapai, raugo smarvė iš statinaitės su agurkais. Draugo ranka ant peties. Ir lentelė kairėje: TUČTUOJAU PASKAMBINK DŽOUNSIUI.

- Daditsai...

Jo balsas, plintantis tamsoje. Tamsa, jo senoji bičiulė.

- Daditsai, aš nežinau *kaip*.

Ir paskutinį kartą išgirdo Daditso balsą, neišpasakytai nusikamavusį, tačiau ramų.

Greičiau, Henri... aš išsilaikysiu visai nebeilgai... privalai su juo pasikalbėti.

Henris ima telefono ragelį, trikdomas absurdiškos minties (na, nejau visa situacija nėra absurdiška?), jog neturi smulkių, nė vienos sumautos penkių centų monetos. Kelia ragelį prie ausies.

Ir girdi beaistrį dalykišką Robertos Kevel balsą.

- Masačūsetso ligoninė, su kuo jus sujungti?

7.

Yst strytas baigėsi, ir misteris Grėjus nutempė Džounsio kūną taku, vedančiu rytine vandens saugyklos pakrante. Klibikščiavo slysdamas, krisdamas, stengdamasis įsikibti į šakeles ir kildamas vėl. Džounsio kelius išmargino sumušimai, džinsai suplyšo ir permirko krauju. Plaučiai liepsnojo, širdis daužėsi į šonkaulius. Bet prasčiausiai sekėsi avarijoje sužalotam Džounsio klubui. Lūžio vieta virto įkaitusiu pulsuojančiu kamuoliu, iš kurio skriejo skausmo strėlės, varstančios koją iki kelio ir nugarą iki juosmens. Ir suknistas šuo kas minutę darėsi vis sunkesnis. Tiesa, jis dar miegojo, užtat padaras jo viduriuose negeidavo nusiraminti, ir tik misterio Grėjaus valios galia laikė jį pažabotą. Kažkurią akimirką, po eilinio kritimo, klubas atsisakė lankstytis, ir teko padaužyti jį į kumščius sugniaužtomis pirštinėtomis Džounsio rankomis. Ar dar toli? Kiek gi dar reikės skverbtis per prakeiktą, dusinantį, akinantį, nesiliaujantį sniegą? Ir ką tenai sumanė Džounsis? O padaras?

Misteris Grėjus nedrįso nė akimirkai atleist vadžių ir duot valią visa graužiančiam bairumo alkiui. Dabar nevalia atsipalaiduoti, nevalia sėlinti prie uždarų durų ir pasiklausyti, kas ten dedasi.

Priešaky sušmėžavo miglotas siluetas. Misteris Grėjus dusda-

mas stabtelėjo, įsižiūrėjo į baltą košę ir vėl leidosi į priekį, prilaikydamas šuns letenas ir sunkiai vilkdamas dešinę Džounsio koją.

Ir išvydo prie stulpo prikaltą lentelę: ŽVEJOTI NETOLI ATRAMOS GRIEŽTAI DRAUDŽIAMA. Už penkiasdešimties pėdų nuo lentelės prasidėjo akmeninės pakopos. Šešios... ne, aštuonios. Viršuje stūksojo akmeninis statinys, suręstas ant akmeninio pamato, neriančio į snieguotą pilką nieką, kuriame plytėjo vandens saugykla: Džounsio ausys girdėjo vandens teškenimą į akmenis, gožiantį net padažnėjusius išvargusios širdies dūžius.

Jis pasiekė tikslą.

Gniauždamas kolio letenas, misteris Grėjus sutelkė paskutiniąsias Džounsio jėgas ir ėmė kopti apsnigtais laiptais.

8.

Kai pro šalį praslinko akmeniniai stulpai, žymintys įvažiavimą į vandens saugyklos teritoriją, Kurcas trumpai įsakė:

- Pristabdyk, Fredi. Šalikelėje.

Fredis be jokių klausimų įvykdė įsakymą.

- Kur tavo "auto", vaikine?

Fredis kilstelėjo šautuvą. Senasis gerasis M-16, išmėgintas ir patikimas.

Kurcas linktelėjo.

- O dėkle?

- "Magnumas-44", bose.

Pats Kurcas turėjo "devintuką", kuris visų geriausiai tiko artimoms grumtynėms. O dabar jis *trоško* šauti iš arti. Norėjo pamatyti, kokios spalvos Oveno Anderhilo smegenys.

- Fredi?

- Taip, bose?

- Tiesiog noriu, kad žinotum: tai paskutinė mano užduotis, ir aš negalėjau tikėtis geresnio partnerio.

Jis persilenkė per sėdynę ir sugniaužė Fredžio petį. Greta knarkė Perlmuteris. Jiems pravažiavus akmeninius stulpus, Arčis kabinoje vėl paskleidė stebėtinai šlykštų dvoką, o po to jo pilvas, dėkui Dievui, sudubo. Kurco manymu, paskutinį kartą.

Fredžio akys suspindo dėkingumu. Kurcas tylomis susižavėjo. Regis, jis dar ne visiškai prarado formą. Vadinas, nurašyti jį į atliekas dar per anksti.

- Gerai, drauguži, - atsiduso Kurcas, - spausk priekin, ir nusispjaut į torpedas. Teisingai?

- Tikrai taip, sere.

Kurcas nusprendė, kad šioje situacijoje kreipinys "sere" visai pateisinamas. Šiaip ar taip, *ana* operacija baigėsi, tegul ir nešlovingai. Nuo šiol jie patys sau vieni, paskutinieji pilietinio karo laikų partizanai, pašėlusieji džeihokeriai*, skriejantys per Vakarų Masačūsetso erdves.

Fredis šlykštėdamasis susiraukė ir bedė pirštu į Perlmuterį.

- Įsakysite jį pažadinti, sere? Rodos, vaikinas visai kuoktelėjo, bet...

- Kam mums tie bereikalingi rūpesčiai? - Kurcas gūžtelėjo pečiais ir, nepaleisdamas Fredžio peties, parodė į priekinį stiklą, už kurio siauras keliukas nyko sniego migloje. Prakeiktas sniegas persekiojo juos it pati mirtis, juodas įkapes pakeitusi baltomis. "Subaru" pėdsakai dingo, užtat vėžės, kurias paliko Oveno pavogtas "Hamvis", matėsi visai neblogai. Jeigu jie pasiskubins, šlovė Viešpačiui, įstengs be vargo pasivyt išdaviką. Užduotis neką sunkesnė už paprastą pasivaikščiojimą po parką.

- Manau, jis mums nebereikalingas, ir šį faktą asmeniškai aš laikau didžiuliu palengvėjimu. Pirmyn, Fredi. Pirmyn.

"Hamvis" susimėtė, bet tučtuojau išsitiesė vėl. Kurcas išsitraukė pistoletą ir priglaudė prie kojos. *Aš einu įkandin, Ovenai. Ateinu tavęs, drauguži. Pradėk repetuoti kreipimąsi į Dievą, nes gyventi tau beliko ne daugiau valandos.*

---

*Kanzaso valstijos gyventojų pravardė, Kanzaso ir Misūrio partizanai, veikę Šiaurės ir Pietų karo metu.

9.

Kontora, kurią jis taip uoliai apstatė, rausdamasis smegenyse bei prisiminimuose, dabar griuvo akyse.

Džounsis be atvangos blaškėsi pirmyn ir atgal, nuolat apžvelgdamas kambarį, taip uoliai čiaupdamas lūpas, kad tos net pabalo. Per kaktą ritosi prakaito lašai, nors patalpoje tvyrojo velnioniškas šaltis.

Tai buvo Džounsio Kontoros Žlugimas. Beveik kaip Ešerų namų Žlugimas. Po juo stūgavo ir klaksėjo krosnis - taip stipriai, jog drebėjo grindys. Balti milteliai - veikiausiai sniego kristalai - skriejo vidun per ventiliacijos angą ir pūkuotu trikampiu telkėsi ant sienos. Ten, kur jis palytėdavo medinius skydus, akimoju pasirodydavo įbrėžimai bei pelėsis. Fotografijos krito ant grindų viena po kitos, nelyginant savižudžiai nuo stogo. Imso kėdė, toji, kurią jis visuomet troško turėti, būtent toji, perskilo pusiau, tarsi perkirsta neregimu kirviu. Stalo stalčiai išlėkė laukan ir suvirto ant kiliminės dangos. Raudonmedžio skydai trūkinėjo ir žiro rudeniniais lapais. Langinės, misterio Grėjaus išmonė, drebėjo, vibravo ir taip garsiai žvangėjo, kad Džounsiui ėmė gelti dantis.

Šaukti misterį Grėjų, mėginti iškvosti, kas dedasi? Beprasmiška... be to, Džounsis gavo visą reikiamą informaciją. Jis sulaikė misterį Grėjų, tačiau tas narsiai priėmė iššūkį ir, berods, laimi. *Viva*, misteri Grėjau, kuris arba jau pasiekė, arba tuojau pasieks tikslą!

Skydai virto žemėn, apnuogindami purviną tinką, "Brolių Trekerių" sienas - tokias jas draugų ketveriukė regėjo septyniasdešimt aštuntaisiais, kai kaktomis glaudėsi prie stiklo, o jų naujasis bičiulis, kaip ir liepta, paklusniai laukė apačioje, kol berniukai patenkins savo smalsumą ir palydės jį namo.

Ant grindų, lydimas drykstančio popieriaus garso, žnektelėjo dar vienas skydas, apnuogindamas skelbimų lentą su vienintele nuotrauka. Poliaroidinė fotografija. Ne grožio karalienė, ne Tina Džina Šlosinger, o kažkokia nepažįstama moteris su kvaila fizionomija, užsiplėšusi sijoną iki pat kelnaičių. Brangi kiliminė danga ūmai susitrau-

kė, pasirodė nušiurusios plytelės ir balti panaudotų prezervatyvų buožgalviai. Juos paliko porelės, užsukusios čionai pasidulkinti, abejingai stebint poliaroidinei moteriškei, kuri, tiesą pasakius, buvo visiškai niekas, stačiai tuščios praeities artefaktas.

Džounsis blaškėsi, šlubuodamas skaudama koja, kurią pirmąkart po nelaimingo atsitikimo maudė taip neištveriamai, ir viską suprato - taip, teks susitaikyti ir pripažinti akivaizdų dalyką: į šlaunį tarsi privarė rakščių bei stiklo šukių, o kaklas ir pečiai nutirpo bei įskaudo nuo neįprasto sunkumo. Misteris Grėjus finaliniame žygyje nusprendė nuvaryti jo kūną mirtinai, paaukoti, ir Džounsis ničnieko negalėjo padaryti.

Vienintelis dalykas, kuris iki šiolei liko nepaliestas, - Sapnų Gaudyklė. Tiesa, ji nerimastingai sūpavosi, brėždama milžiniškus lankus, tačiau nė nemanė kristi. Džounsis įsistebeilijo į Gaudyklę. Buvo pasirengęs mirti, tačiau ne taip, ne šioje prismirdusioje kontoroje. Tenai, už patalpos sienų, jie kadaise atliko gerą, beveik kilnų darbą. Tačiau nudvėsti čia, abejingai stebint apdulkėjusiai moteriškei, prismeigtai prie skelbimų lentos... tai atrodė neteisinga. Nusispjaut į visą pasaulį, tačiau jis, Geris Džounsas iš Bruklino, Masačūsetso valstija, o anksčiau iš Derio, Meino valstija, o dabar tiesiog iš Džefersono trakto, nusipelno geresnės dalios.

- Prašau, aš nusipelniau daugiau, nei šitai!!! - suriko jis ore šokančiam voratinkliui, ir ant akyse gūrančio stalo suskambo telefonas.

Džounsis pasisuko ir sugriežė dantimis - šlaunį nudiegė tūžmingai deginantis skausmas. Telefonas, kuriuo jis spėjo paskambinti Henriui, žydras “Trimlainas”, dingo. Vietoje jo ant suskeldėjusio stalviršio kūpsojo juodas senamadiškas aparatas su sukamu disku ir lipduku, kuris skelbė: TELYDI TAVE JĖGA. Tas pats, kurį jam gimimo dienai padovanojo tėvai! 949-7784. Numeris, kuriuo atsiuntė sąskaitą už pokalbį su Daditsu prieš daugelį metų.

Džounsis puolė prie telefono, nepaisydamas šlaunį smelkiančio skausmo, karštai melsdamasis, kad linija nesutrūkinėtų, neatsijungtų anksčiau, nei jisai suspės pribėgti.

- Alio! Alio! - šaukė kalinys, stengdamasis išsilaikyti ant drebančių, liuoksinčių grindų. Kontorą blaškė nelyginant laivą per audrą.

Ragelyje pasigirdo Robertos Kevel balsas - šito tai jau nieku gyvu nesitikėjo.

- Taip, daktare, tuojau kalbėsite.

Nuaidėjo spragtelėjimas. Toksai čaižus, jog Džounsis net susiraukė. Stojo tyla. Jis sudejavo ir jau norėjo padėti ragelį, tik ūmai pasigirdo dar vienas spragtelėjimas.

- Džounsi?

Tai Henris! Vos girdimas, bet vis vien Henris!

- Kur tu? - suklykė Džounsis. - Dieve mano, Henri, šita vieta griūva! Ir aš drauge su ja!

- Aš pas Gosliną, tačiau iš tiesų visai ne ten. Kad ir kur tu būtum, irgi esi ne ten. Mes ligoninėje, kur tave atvežė po avarijos...

Treškesys, dūzgimas, triukšmas - ir vėl Henris, šįkart kur kas arčiau ir garsiau. Vienintelis jo šiaudas katastrofoje ir chaose... ir netgi ne ten!

- *Ką?!*

- Mes Sapnų Gaudyklėje, Džounsi! *Mes Sapnų Gaudyklėje, ir visuomet ten buvome! Nuo pat septyniasdešimt aštuntųjų!* Gaudyklė - tai Daditsas, tačiau jisai miršta! Laikosi iš paskutiniųjų, bet nežinau, kiek dar...

Spragtelėjimas, lydimas atgrasaus dūzgimo, varstančio ausį statinėmis iškrovomis.

- Henri! Henri!!!

- ...išeik! - Vėl vos girdėti, tačiau Henrio balsas sklidinas nevilties: - Tu privalai išeiti, Džounsi! Pasitikti manęs. Bėk Gaudykle man priešais! Dar turime laiko! Galime pričiupti tą šunsnukį! Ar girdi? Mes galime...

Vėl spragtelėjimas, ir linija išsijungė. Jo vaikiško telefono korpusas triokštelėjo, perskilo ir išvėmė netvarkingą laidų raizgalynę. Visi oranžiniai. Užsikrėtę bairumu.

Džounsis paleido iš rankų aparatą ir pakėlė akis į siūbuojančią Sapnų Gaudyklę, tą efemerišką voratinklį. Prisiminė frazę, kurią jie taip mėgo kartoti vaikystėje, pasiskolintą iš kažkokio komiko repertuaro: “Kad ir kur tu būtum, ten ir esi”.

Vienu metu ji beveik užgožė “Diena dienon tas pats šūdas”, ir

išsiveržė į pirmąją vietą, kai jie tapo vyresni bei įsivaizdavo esą išmintingi, viską išmanantys, visažiniai. *Kad ir kur tu būtum, ten ir esi.* Tik, jei tikėt Henriu, šitai netiesa. Kad ir kur jie, *jų manymu*, buvo, iš tiesų jie buvo *ne ten.*

Jie buvo Sapnų Gaudyklėje.

Džounsis vėl užvertė galvą į lubas. Ir pastebėjo, kad nuo Gaudyklės centro šakojasi keturi pagrindiniai spinduliai, ant kurių laikosi skersinės voratinklio gijos. Tie keturi spinduliai kryžiavosi centre, tos mažos visatos branduolyje, viso statinio pamate.

Bėk Sapnų Gaudykle man priešais! Dar turime laiko!

Džounsis apsigręžė ir puolė prie durų.

10.

Misteris Grėjus irgi stovėjo prie durų, prie tų, kurios vedė į atramos patalpą. Durys buvo užrakintos. Nenuostabu, ypač prisimenant, kas nutiko rusaitei. Pasak Džounsio, *per vėlu rakint arklidės duris, kai arklys jau pavogtas*. Jei turėtų laužtuvą, būtų paprasčiau. Bet ir dabar nerimauti nėra ko. Kiek pavyko sužinoti, gana įdomiu šalutiniu emocinės žmogaus natūros pusės efektu buvo gebėjimas numatyti ateities veiksmus, kad, sumanymui žlugus, neįvyktų susikaupusių emocijų sprogimas. Kas supaisys, gal tai ir yra viena iš priežasčių, kurių dėka šitoms būtybėms pavyko išgyventi taip ilgai.

Mintyse nuolat aidėjo Džounsio pasiūlymas pasiduoti, *tapti saviškiu, tokiu pat čiabuviu* (jis beveik pakerėjo misterį Grėjų, atrodė toks paslaptingas bei egzotiškas), tačiau uzurpatorius atkakliai vijo pagundą šalin. Jis atliks savo misiją, eis iki galo. O paskui - kas žino? Sumuštiniai su kumpiu. Ir tas, ką Džounsio protas įvardijo kaip "kokteilį". Vėsus, gaivinantis, mažumą svaiginantis gėrimas.

Nuo vandens saugyklos atskriejo piktas vėjas, aplipinęs veidą šlapiu sniegu ir akimirkai apakinęs misterį Grėjų. Tarsi būtų pelnęs smūgį šlapiu rankšluosčiu, grąžinusį jį į dabartį, ten, kur laukė neužbaigtas darbas.

Pilkasis atatupstas atsitraukė link kvadratinės granitinės pako-

pos krašto, paslydo ir suklupo ant kelių, nekreipdamas dėmesio į skausmą, durklu pervėrusį šlaunį. Jis ne tam įveikė visą šį kelią, juodus šviesmečius ir baltas mylias, kad nusiristų nuo laiptų ir nusisuktų sprandą ar niurkteltų į Kvebiną ir mirtų, persišaldęs lediniame vandenyje. Viršutinę pakopą parėmė smulkinti akmenys. Misteris Grėjus persilenkė per turėklus, nubraukė nuo pylimo sniegą ir pamėgino išlupti išklibusį akmenį. Šalia durų rikiavosi langai, siauri, bet ne *pernelyg*.

Garsą slopino ir silpnino sunki sniego antklodė, tačiau misteris Grėjus vis vien jį išgirdo - artėjančios mašinos riaumojimą. Kažkur urzgia dar viena, bet ta jau sustojo - veikiausiai Yst stryto gale. Jie važiuoja, tačiau jau per vėlu. Viskas baigta. Iki atramos dar bent mylia, o kelias nelygus, išdavikiškai slidus. Kai jie atvyks čionai, šuo jau gulės šachtos dugne, padvėsęs, tačiau spėjęs išleisti laisvėn bairumą.

Jis sugebėjo išlupti akmenį, stengdamasis veikti atsargiai, kad nepažadintų miegančio ir svetima gyvybe pulsuojančio šuns. Nušliaužė nuo pakopos krašto ir pamėgino atsistoti. Tačiau neįstengė. Ugninis kamuolys Džounsio šlaunyje išbrinko vėl. Neįtikėtinomis valios pastangomis misteris Grėjus visgi atsiplėšė nuo žemės, nors skausmas akimirkai jį apakino ir spigino net dantyse bei smilkiniuose.

Pilkasis prisidengė akis, truputį pastovėjo, perkeldamas svorį ant sveikosios kojos, visai kaip arklys, kuriam į pasagą pakliuvo akmenėlis. Atsišliejo į užrakintas duris. Kai skausmas mažumą atlėgo, akmeniu išmušė kairiojo lango stiklą, keliose vietose perrėždamas Džounsio ranką. Vienas pjūvis buvo gana gilus, o nuo rėmo viršaus liko karoti kelios didžiulės skeveldros, primenančios savadarbės giljotinos kirvį, tačiau uzurpatorius į tokius dalykus nekreipė dėmesio. Kaip ir į tai, jog Džounsis galiausiai apleido savo slėptuvę.

Misteris Grėjus prasispraudė pro langą, nušoko ant šaltų cementinių grindų ir apsidairė.

Kvadratinė gal trisdešimties pėdų ilgio patalpa. Tolimajame gale langas, už kurio, be jokios abejonės, veriasi nuostabus vaizdas į vandens saugyklą, ypač giedrią dieną. Tačiau dabar ant jo užmesta kažkokia balta paklodė. Vienoje pusėje kybo kažkas panašaus į didžiulį plieninį kibirą, išmargintą raudonomis dėmėmis, tačiau ten ne bairu-

mas, o oksidas, kurį Džounsis identifikuoja kaip "rūdis". Misteris Grėjus nebuvo įsitikinęs, tačiau spėjo, kad, prispyrus reikalui, šituo kibiru į šachtą leidžiasi žmonės.

Geležinis keturių pėdų skersmens dangtis guli pačiame patalpos centre. Viename jo pakraštyje atėjūnas pastebi kvadratinį plyšelį ir apsidairo. Į sieną atšlieti instrumentai, o šalia - laužtuvas, besiviliojantis dužusio stiklo pursluose. Gal būtent tas, kuriuo rusaitė prieš mirtį pastūmė dangtį.

Kiek girdėjau, pagalvojo misteris Grėjus, *Bostono liaudis gers šitą paskutinį bairumą su rytine kava kaip tik Valentino dienos išvakarėse.*

Sunkiai švokšdamas, jisai pakėlė laužtuvą, nušlubavo į kambario vidurį ir kyštelėjo įnagį į plyšį.

Laužtuvas įsmigo lengvai, tarsi pateptas sviestu.

11.

Henris kabina ragelį, įkvepia į plaučius oro, sulaiko jį... ir metasi link durų su lentele: KONTORA. NEVAIKŠČIOTI.

- Ei, - kvaksi senoji Rinė Goslin iš savo vietos prie kasos. - Sugrįžk, vaikinuk! Ten nevalia!

Bet Henris nesustoja, net nesulėtina žingsnio, tačiau, įsilaužęs pro duris, ūmai suvokia, taip, jis išties *vaikinukas*, kone per pėdą žemesnis, nei dabar, ir nors dėvi akinius, tie anaiptol ne tokie stiprūs, kaip šiandien. Jisai berniūkštis, tačiau po besidraikančiais plaukais (kurie, sulaukus trisdešimties, mažumą praretėjo) visgi slypi suaugusiojo protas.

Aš du, du, du viename flakone, galvoja jis, įvirsdamas į senojo Goslino kontorą, ir pašėlusiai kudakuoja, netverdamas juokais, kaip ir kadaise, kai visi Gaudyklės spinduliai buvo sveikutėliai ir jungėsi centre, o Daditsas dėliojo smaigelius. "Man vos neplyšo pilvas, - sakydavo jie, - vos neplyšo pilvas, kas per Dievulėlio šūdas!"

Henris atsiduria kontoroje, bet čia ne senojo Goslino kontora, kur žmogus, vardu Ovenas Anderhilas, ir kitas, vardu *ne* Abraomas

Kurcas, klausėsi įrašo, kuriame pilkieji žmogeliukai čiauškėjo įžymių žmonių balsais. Čia koridorius, ligoninės koridorius, ir Henris nėmaž nesistebi. Tai Masačūsetso ligoninė. Jis pats ją sukūrė.

Čia drėgna ir kur kas šalčiau, nei įprastame koridoriuje, o sienos apžėlusios bairumu. Iš kažkur ataidi aimanos: *Man nereikia jūsų, man nereikia nuskausminamųjų, aš noriu Džounsio. Džounsis pažinojo Daditsą. Džounsis numirė, numirė "greitukėje", Džounsis vienintelis, katras tinka. Dinkit iš čia, pabučiuokit man į subinę, aš noriu Džounsio.*

Tačiau svečias neišeis. Tai senas, klastingas misteris Mirtis, neketinantis laukti nuošalėje. Jisai turi čia reikalų.

Henris sėlina koridoriumi, kuriame taip šalta, jog alsavimas verčiasi baltu garu, berniukas su oranžine striuke, kuri veikiai taps ankšta. Gaila, kad neturi šautuvo, to, kurį jam užtaisė Pito tėvas, tačiau ir šautuvas dingo, jis pamirštas, palaidotas po metų našta, drauge su Džounsio telefonu, papuoštu lipduku iš "Žvaigždžių karų" (ak, kaip jie pavydėjo to telefono!), Byverio striuke, išraižyta užtrauktukais, ir Pito megztiniu su NASA emblema ant krūtinės. Palaidoti po metų našta. Kai kurios svajonės miršta ir išskrenda į laisvę, štai dar viena karti pasaulio tiesa. Kiek jų daug, tų karčiųjų tiesų...

Jis eina pro besijuokiančias, plepančias medicinos seseris, viena jų - paaugusi Džozė Rinkenhauer, antroji - moteris iš poliaroidinės nuotraukos, kurią jie anądien matė pro "Brolių Trekerių" kontoros langą. Seserys nepastebi Henrio, nes jisai joms neegzistuoja, jis dabar Sapnų Gaudyklėje, bėga spinduliu atgal, į patį centrą.

Aš egmenas, galvoja Henris. *Laikas sustojo, iškrypo erdvė, o egmenas traukė pirmyn. Pirmyn, vis pirmyn.*

Henris sėlina koridoriumi, orientuodamasis pagal misterio Grėjaus balsą.

12.

Pro išdaužtą mašinos langą Kurcas aiškiai girdėjo nelygų automatinio šautuvo kalenimą, pažadinusį seniai pamirštus pojūčius: piktumą,

jog susišaudymas prasidėjo be jo, ir baimę, kad viskas baigsis anksčiau, nei jis spės atsidurti įvykių sūkuryje, ir nebeliks nieko, išskyrus sužeistuosius, gailiai inkščiančius: *daktarą-daktarą-daktarą.*

- Spausk, Fredi, - šūktelėjo jis, perrėkdamas Perlmuterio knarkimą.

- Labai jau slidu, bose.

- Vis vien. Manęs neapleidžia pojūtis, kad mudu beveik...

Ūmai jis išvydo rausvą dėmę švarioje baltoje sniego uždangoje, išskydusią nelyginant kraujas, besisunkiantis iš perrėžto skruosto per skutimosi kremą, ir tik paskui įžiūrėjo nosim į žemę įsibedusio "Subaru" siluetą. O po akimirkos Kurcas nuoširdžiai atsiprašė už visas negeras mintis apie Fredžio vairavimo meistriškumą. Jo pavaduotojas paprasčiausiai suktelėjo vairą dešinėn ir, "Hamviui" vos neužbuksavus, padidino greitį. Milžiniška mašina stačiai liuoktelėjo per properšą. Smūgis buvo gana stiprus. Aukštyn pamėtėtas Kurcas pakaušiu trenkėsi į stogą, ir dar taip, jog iš akių pasipylė kibirkštys. Perlmuterio rankos pakibo it lavono, galva loštelėjo iš pradžių atgal, paskui į priekį. "Hamvis" prašvilpė taip arti "Subaru", jog tik per plauką neužkabino durelių rankenos, ir galingai nuburzgė į priekį, sekdamas vieninteliais rantytais padangų pėdsakais, sumynusiais šviežiai iškritusį sniegą.

Dabar aš minu tau ant kulnų, Ovenai. Alsuoju į pakaušį, Ovenai, tesupūdo Viešpats tavo mėlynas akis, iškilmingai pareiškė sau Kurcas.

Vienintelis jį neraminantis dalykas - neseniai girdėti šūviai. Ką visa tai reiškia? Bet, šiaip ar taip, daugiau niekas nebešaudė.

Priekyje sušmėžavo dar viena dėmė, šįkart alyvų žalumo. "Hameris". Jie išlipo, veikiausiai išlipo ir nuėjo, tačiau...

- Ypatingoji parengtis, - tarė jis Fredžiui. - Kai kam atėjo metas mokėti skolas.

13.

Kai Anderhilas pasiekė Yst stryto galą (tiesą sakant, Yst strytas čia nesibaigė, stačiai įsiliejo į Ficpatriko kelią, vedantį į šiaurės rytus),

tolumoje pasigirdo antrojo "Hamvio" variklio grumėjimas. Matyt, Kurcas irgi juos girdėjo, "Hamviai" nėra tokie griausmingi, kaip "Harliai", bet burkuojančiais balandėliais jų irgi nepavadinsi.

Džounsio pėdsakai pranyko galutinai, tačiau Ovenas dar matė kelią, atsišakojantį nuo pagrindinio ir vingiuojantį vandens saugyklos pakrante.

Anderhilas užgesino variklį.

- Henri, regis, iš čia teks eiti pės...

Ir nutilo. Jis taip uoliai stebeilijo į priekinį stiklą, taip baiminosi įsmukti į griovį, jog nė sykio neatsigręžė atgal ir nedirstelėjo į užpakalinės apžvalgos veidrodį. Ir todėl buvo visiškai nepasirengęs tam, ką pamatys. Vaizdas stačiai sukrečiantis.

Henris ir Daditsas susiliejo tame, ką Ovenas pavadino paskutiniuoju apsikabinimu, prigludę vienas prie kito šeriuotais skruostais. Akys užmerktos, veidai ir striukės išterliotos krauju. Alsavimo negirdėti, ir Ovenas nusprendė, kad abudu numirė: Daditsas - nuo leukemijos, Henris - nuo širdies smūgio, kurį sukėlė pervargimas ir neįtikėtinas, neįsivaizduojamas, nepakeliamas trisdešimt valandų trukęs stresas. Anderhilas kone suriko, bet tuomet vokai nežymiai virptelėjo. Abiejų vokai.

Apsikabinę. Aptaškyti krauju. Tačiau ne mirę. Miegantys.

Miega ir sapnuoja...

Ovenas norėjo šūktelti Henrį, tačiau apsigalvojo. Henris atsisakė apleisti Džefersono trakto stovyklą ir palikti įkalintuosius likimo valiai, ir nors viskas baigėsi laimingai, bet tik gryniausio atsitiktinumo dėka... neišpasakytos sėkmės ar likimo šypsnio dėka... jei tikite, kad šitaip pasitaiko ne vien teleserialuose. Šiaip ar taip, jiems nepavyko išsmukti nepastebėtiems. Dabar įkandin seka Kurcas, įsikirto it bulterjeras, ir šitaip veikiausiai nebūtų nutikę, jei Ovenas ir Henris būtų išgaravę tylutėliai, staugiant ir švilpiant pūgai.

Ką gi, kaip bežiūrėsi, vis vien nieko nebepakeisi, pagalvojo Ovenas, atverdamas mašinos dureles ir šokdamas žemėn. Kažkur šiaurėje, už baltos sniego dykros, sukliko erelis, veikiausiai besiskundžiantis sumautu oru. Iš užnugario, iš pietų, artėjo Kurco, to įkyraus psicho, mašina. Per tą suknistą sniegą neįmanoma pasakyti tiksliai, koks

atstumas juos skiria. Tokiu oru visi garsai apgaulingi, slopinami sniego. Kurcas gali būti už dviejų mylių, o gali ir kur kas arčiau. Ir Fredis su juo, prakeiktas Fredis, idealus kareivis, Dolfas Lundgrenas iš pragaro.

Klupdamas, keikdamas viską pasaulyje, Ovenas apėjo mašiną ir atidarė bagažinę. Vylėsi aptikti automatus, o gal net minosvaidį. Deja, jokių minosvaidžių, jokių granatų, užtat surado keturis automatinius šautuvus MP-5 ir dėžutę su apkabomis, kiekvienoj po šimtą dvidešimt patronų.

Tenai, stovykloje, jis žaidė pagal Henrio taisykles, galimas daiktas, jiems pavyko išgelbėti kelias gyvybes, bet šįsyk bus taip, kaip nuspręs jisai, regi Dievas, jei dar nesumokėjo už sumautą Reiplou dubenį, vadinas, teks likti skolininku. Nieko, Ovenas ištvers, su tuo gyventi galima, bet neilgai, jei pasiseks ne jam, o Kurcui.

Henris arba miega, arba apalpęs, arba susivienijęs su merdinčiu draugu kažkokiame beprotiškame, Ovenui nepasiekiamame sąmonių susiliejime. Lai sau. Prabudęs Henris, žvalus ir mąstantis Henris, veikiausiai pamėgintų sukliudyti tam, kas turi įvykti, ką būtina padaryti, ypač jeigu jis teisus, ir Džounsis tebėra gyvas, slapstosi kažin kur ateivio užgrobto proto gelmėse. Oveno ranka nesudrebės... ir kadangi telepatijai galas, jis neišgirs Džounsio, meldžiančio pasigailėti, net jeigu Džounsis tebėra tenai. Jo pistoletas - geras ginklas, tik nepakankamai patikimas.

MP-5 suplėšys Gerio Džounso kūną į kruvinus skutus.

Ovenas stvėrė šautuvą, susigrūdo į kišenes tris papildomas apkabas. Kurcas visai šalia - arti, arti, arti.

Anderhilas atsigręžė atgal, kone tikėdamasis išvysti žaliai rudą antrojo "Hamvio" siluetą, ryškėjantį Y st stryto gale, tačiau kelias liko tuščias. Šlovė Jėzui, kaip pasakytų Kurcas.

"Hamerio" langus jau apvilko sniegas, tačiau Ovenas, tipendamas palei sunkvežimio šoną, ant užpakalinės sėdynės dar įžiūrėjo dviejų apsikabinusių kūnų siluetus.

- Sudie, berniukai, - sukuždėjo jis. - Saldžių sapnų.

Jeigu pasiseks, jie taip ir neprabus, kai čia pasirodys Kurcas su Fredžiu. Persekiotojai nedvejodami pribaigs "Hamvio" keleivius, o tada leisis medžioti savo pagrindinio grobio.

Ūmai Ovenas apmirė, paslydo ir stvėrėsi už "Hamvio" kapoto. Daditsas - jau atidirbusi medžiaga, tačiau išgelbėti Henrį Devliną dar galima.

Ne! - klykė viena proto dalis, kai jisai sugniaužė užpakalinių durelių rankeną. *Ne, nebeliko laiko!*

Tačiau Ovenas nusprendė surizikuoti. Pastatyti ant kortos visą pasaulį. Gal sumokėti dar truputį, dar mažumėlę skolos už Reiplou dubenį, o gal už tai, ką padarė vakar (tos plikos pilkos figūrėlės, susigrūdusios apie sudužusį laivą, su pakeltomis rankomis, nelyginant pasiduodančios), o gal tiesiog dėl Henrio, sakiusio, kad jie didvyriai, ir mėginusio narsiai įvykdyti savo pareigą.

Čia ne užuojauta, po velnių, pamanė jisai, atplėšdamas dureles. *Ne, sere, jokios užuojautos mulkiui.*

Daditsas sėdėjo arčiau. Ovenas stvėrė jį už didžiulės striukės apykaklės ir trūktelėjo į save. Dadsas šonu parvirto ant sėdynės. Kepurė nusirito, apnuogindama žvilgančią pliką kaukolę. Nepaleisdamas iš glėbio draugo, Henris užgriuvo ant viršaus ir neatsimerkdamas tykiai sudejavo. Ovenas pasilenkė ir tūžmingai sukuždėjo jam į ausį:

- Tik nesikelk. Vardan Viešpaties Dievo, Henri, tik nesikelk.

Tada užtrenkė dureles, atsitraukė per tris žingsnius ir atidengė ugnį. "Hamvio" stiklai sueižėjo, pabalo ir pabiro. Prie Oveno kojų liuoksėjo gilzės. Jis vėl prisiartino prie mašinos ir dirstelėjo pro angą. Henris su Daditsu gulėjo nejudėdami, nužerti stiklo šukėmis, apsipylę Daditso krauju, ir iš pirmo žvilgsnio atrodė patys negyviausi iš visų negyvųjų. Beliko tikėtis, jog Kurcas ilgai į juos nežiūrės. Jis pernelyg skuba. Šiaip ar taip, Ovenas padarė viską, ką galėjo.

Išgirdęs čaižų metalo žvangesį, Anderhilas šyptelėjo. Dabar jis tiksliai žinojo, kur yra persekiotojai: prie tos properšos, kur savo kelionę užbaigė "Subaru". Būtų gerai, jei Kurcas ir Fredis įsibestų į sumautos lupenos subinę, tačiau, kad ir kaip būtų gaila, garsas neatrodė toks griausmingas. Ir visgi dabar aišku, kur jie. Per mylią nuo čia, per visą mylią. Ne taip prastai, kaip jisai manė.

- Laiko apstu, - burbtelėjo Ovenas. Aišku, Kurco atžvilgiu jo pastebėjimas yra teisingas, bet kaipgi kita pusė? Kur dabar misteris Grėjus?

Ovenas sugniaužė šautuvo diržą ir nužingsniavo taku, vedančiu link 12-tosios atramos.

14.

Misteris Grėjus atrado dar vieną nemalonią žmogišką emociją - paniką. Jis įveikė visą šį kelią: šviesmečius per kosmosą, šimtus mylių per sniegą, kad kelionės gale jį taip idiotiškai pavestų Džounsio raumenys - beviltiškai nusilpę, atsisakantys funkcionuoti. Be to, geležinis dangtis pasirodė besąs kur kas sunkesnis, nei įsivaizdavo.

Iš nevilties taip užgulė laužtuvą, jog rodėsi, kad Džounsio nugara tuojau perlūš - ir galiausiai buvo apdovanotas siauru tamsos dryželiu, atsivėrusiu surūdijusio metalo pakraščiuose. Ir tos pačios geležies džeržgesiu per betoną. Pajudėjo! Per colį ar du, ne daugiau, tačiau pajudėjo!

Bet tuomet Džounsio pusiaują surėmė taip, jog misteris Grėjus svyruodamas stvėrėsi už skaudamos vietos ir, griežbeing dantimis (savojo imuniteto dėka Džounsis išsaugojo visus iki vieno), atsitraukė. Rodos, jis iš tiesų baigia nusigaluot.

Ledas gailiai suinkštė. Misteris Grėjus dirstelėjo į šunį. Regis, padaras jau pasirengęs veržtis į laisvę. Nors kolis dar miegojo, jo pilvas išsipūtė taip, jog viena letena liko stirksoti ore. Oda pilvo apačioje išsitempė it būgnas, atrodė, jog tuojau perplyš, venos pulsavo it pašėlusios. Iš pauodegio sruveno kraujas.

Misteris Grėjus niršiai nužvelgė niekuo dėtą laužtuvą, likusį styroti metaliniame dangtyje. Džounsio vaizduotėje rusaitė tapo liekna gražuole su ilgais juodais plaukais ir tamsiomis tragiškomis akimis. Ko gero, iš tiesų jinai buvo plačiapetė, kresna ir raumeninga, antraip kaipgi...

Orą perplėšė šūviai. Pavojingai arti. Pernelyg arti. Misteris Grėjus aiktelėjo ir apsidairė. Džounsio dėka jo kaukės dalimi tapo perdėm žmogiška abejonės korozija. Jis pirmąkart suvokė, jog gali patirti nesėkmę, taip, nesėkmę, netgi dabar, kai tikslas taip arti, jog *girdisi*, kaip teška vanduo, pradedantis savo šešiasdešimties mylių ilgio

požeminę kelionę. Ir bairumą nuo likusio pasaulio skiria tik apgailėtinas surūdijęs dangtis, sveriantis gal šimtą dvidešimt svarų.

Drabstydamas beviltiškus Byverio prakeiksmus, misteris Grėjus puolė į priekį. Nukamuotas Džounsio kūnas svyravo ant nepatikimos sužaloto klubo atramos. Tuojau pasirodys vienas iš jų, tas, kurį vadina Ovenu, ir misteris Grėjus nedrįso tikėtis, jog įstengs priversti Oveną taikytis sau į krūtinę. Jeigu būtų laiko, jei būtų galima užklupti Oveną iš netyčių, tuomet galbūt. Tačiau nėra nei vieno, nei antro. Tas žmogus, kuris seka Grėjaus pėdomis, išmokytas žudyti, tai jo amatas.

Misteris Grėjus pamėgino atsistoti. Kažin kas dusliai triokštelėjo - Džounsio klubikaulis, nebeištvėręs nepakeliamos įtampos, išniro iš sąnario. Misteris Grėjus užgriuvo laužtuvą visu Džounsio kūno svoriu. Kraštas pakilo vėl, ir šįkart dangtis nuslydo betonu kone per visą pėdą. Vėl pasirodė juodas pusmėnulis, į kurį kadaise įsmuko rusaitė. Ne visai pusmėnulis, veikiau plonytė "C", brūkštelta kaligrafo plunksna... tačiau šuo tilps.

Džounsio koja nebeklausė (beje, kur patsai Džounsis? Iš skandalingojo šeimininko iki šiolei nieko negirdėti), bet tai nesvarbu. Jis gali šliaužti.

Misteris Grėjus taip ir padarė. Nušliaužė ledinėmis grindimis prie miegančio šuns, stvėrė Ledą už antkaklio ir nuvilko link plyšio.

15.

Prisiminimų Salė - erdvi dėžučių saugykla - irgi netrukus sugrius. Grindys virpa, nelyginant per nesiliaujantį, lėtą žemės drebėjimą, liuminescenciniai šviestuvai pašėlusiai mirga, ir jų dėka patalpa atrodo kažkokia nereali, panaši į baltąja karštine sergančio ligonio haliucinaciją.

Džounsis bėga iš paskutiniųjų jėgų, lekia iš koridoriaus į koridorių, perdėm intuityviai orientuodamasis labirinte. Ir be perstojo įsakinėja savo kūnui spjaut į sumautą šlaunį, šiaip ar taip, jis dabar viso labo gryniausias protas. Bet lygiai taip sėkmingai invalidas galėtų paliepti amputuotai galūnei nebeskaudėt.

Jis skuodžia pro dėželes su atžymomis AUSTRŲ-VENGRŲ KARAS, ir KATEDRINĖ POLITIKA, ir VAIKIŠKOS ISTORIJOS, ir VIRŠUTINĖS LENTYNOS TURINYS. Aptinka krūvą pabirusių dėželių už užrašu KARLA, suklumpa ant sužalotos kojos, klykia iš skausmo. Stveriasi už dėžių (šitos su užrašu GETERSBERGAS), kad išsilaikytų neparpuolęs, ir galiausiai pamato tolimąjį saugyklos galą. Dėkui Dievui, regis, už nugaros liko daugybė mylių.

Ant durų lentelės: INTENSYVIOS TERAPIJOS SKYRIUS. PRAŠAU LAIKYTIS TYLOS. Ir: LANKYMAS TIKTAI SU LEIDIMAIS.

Tikrai, būtent ten jį ir nuvežė. Ten jisai pabudo ir išgirdo gudriojo misterio Mirties kvietimą. Pasalūnas apsimetė, neva šaukia Marsę.

Džounsis įvirsta pro duris ir atsiduria kitame pasaulyje, kurį atpažįsta išsyk: baltai žydras intensyvios terapijos blokas, kur, prabėgus keturioms dienoms po nelaimingo atsitikimo, jis žengė pirmuosius netvirtus žingsnelius. Plytelėmis klotu koridoriumi nuklibikščiavęs per tuziną pėdų, pastebi bairumo purslus, ištiškusius ant sienų, girdi ligoninei neįprastą tykią muziką, regis, tai "Roling Stounai" dainuoja "Užuojautą šėtonui".

Vos spėja sumoti, kokia čia daina, ir klubikaulį sudrebina termobranduolinis sprogimas. Džounsis klykteli iš nuostabos ir, stverdamasis už kojos, virsta ant juodų-raudonų intensyvios terapijos bloko grindų. Visai kaip tuomet, po avarijos, dusinantis purpurinės agonijos debesis. Raičiojasi grindimis, stebeilydamas į mirksintį šviesinį tablo, į apvalius garsiakalbius, iš kurių sklinda muzika ("Anastasija šaukė bergždžiai"), muzika iš kito pasaulio, kai skausmas toksai siaubingas, *visa kita* palieka kitame pasaulyje, skausmas paverčia esmę ir tikrąją prasmę bekūniu šešėliu, meilę - parodija bei pajuoka, tą jisai sužinojo dar kovo mėnesį ir dabar privalo sužinoti iš naujo. Džounsis raičiojasi ir raičiojasi, įsikirtęs į ištinusią šlaunį, akys lipa iš orbitų, burna virto bjauriai ištemptu plyšiu, ir sielos gilumoje jisai jau supranta, kas nutiko, žino: tai misteris Grėjus. Kalės vaikas misteris Grėjus sulaužė jau kartą sulaužytą jo klubą.

Ir tuomet iš tolo, iš kito pasaulio, pasigirsta pažįstamas balsas. Vaiko balsas:

- *Džounsi!*

Atliepiantis aidu... iškreiptas... bet ne toks tolimas. Ne šiame koridoriuje, bet viename iš gretimų. Kieno balsas? Kažkurio iš jo vaikučių? Gal Džono? Ne...

Džounsi, greičiau! Jis eina tavęs nužudyti! Ovenas eina tavęs nužudyti!

Džounsis nė nenutuokia, kas tas Ovenas, bet atpažįsta balsą. Henris Devlinas. Ne šiandieninis Henris, ne tas, kurį paskutinį kartą matė išvykstantį į parduotuvę pas Gosliną. Čia tas Henris, su kuriuo jis užaugo, tas, kuris pareiškė Ričiui Grenado, kad jie visiems apskelbs, jeigu jis nesiliaus tyčiotis iš Daditso, o Ričis ir jo draugužiai nieku gyvu nenutvers Pito, nes Pitas bėgioja greit - nė velnio nepavysi.

Negaliu! - atsiliepia Džounsis, toliau raičiodamasis ant grindų. Jaučia, kaip kažkas keičiasi, palengvėle, pamažu, tačiau kas? - *Aš negaliu, jis vėl sulaužė man koją, tas kalės vaikas sulaužė...*

Ir ūmai suvokia, kas dedasi: skausmas ritasi atgalios. Tolygu žiūrėti atgal persukamą kasetę: pienas teka iš stiklinės į paketą, besiskleidžiantis žiedas vėl suglaudžia žiedlapėlius.

Priežastis paaiškėja tuomet, kai Džounsis nudelbia akis ir pamato ryškiai oranžinę striukę, kurią kadaise, prieš pirmąją kelionę į "Skylę sienoje", jam nupirko mama. Tada Henris nušovė elnią, ir jie visi drauge nužudė Ričį Grenado bei jo bičiulius, nužudė sapnu, gal nė neketindami to daryti, ir visgi padarė.

Jis vėl tapo berniuku, keturiolikmečiu berniuku, ir atsikratė skausmo. Nenuostabu: klubas bus sulaužytas tik po dvidešimt trejų metų. Ir tuomet smegenyse viskas su griausmu susilieja, griūva į vietas: nėra ir nebuvo jokio misterio Grėjaus. Misteris Grėjus gyvena Sapnų Gaudyklėje, ir niekur daugiau. Jis ne realesnis už kojos skausmą.

Aš apsaugotas, stodamasis galvoja Džounsis. *Nė dėmelės bairumo. Ir mano galvoje ne šiaip prisiminimai, o tikras vaiduoklis su mašina. Jis - tai aš. Viešpatie Dieve, misteris Grėjus - tai aš.*

Džounsis pašoka ir pasileidžia bėgte, taip mikliai, jog vos neatsitrenkia į kampą. Tačiau viskas baigiasi laimingai: mitrios keturiolikmečio paauglio kojos neša jį į priekį. Ir jokio skausmo, jokio skausmo!

Kitas koridorius jam pažįstamas. Čia stovi vežimėlis su naktipuodžiu. Pro jį laibomis kojelėmis atsargiai tipena elnias, kurį anądien prieš

avariją regėjo Kembridže. Aksominį kaklą juosia platus antkaklis, nuo antkaklio didžiuliu amuletu karo jo magiškasis kristalas. Džounsis švilpia pro elnią, kuris žvelgia į berniuką didžiulėmis droviomis akimis.

Džounsi!

Jau arti. Visai arti.

Džounsi!

Jis padvigubina spartą, kojos skrieja, jauni plaučiai alsuoja laisvai, jokio bairumo, nes jisai neimlus, nėra jokio misterio Grėjaus, šiaip ar taip, jame, misteris Grėjus ligoninės palatoje, ir visąlaik buvo ten, misteris Grėjus, tas fantomiškas skausmas nurėžtoje galūnėje, kurią jauti iki šiol, šmėkla mašinoje, šmėkla, prijungta prie gyvybės palaikymo aparatūros, ir toji gyvybės palaikymo aparatūra - tai jis.

Džounsis suka už eilinio kampo. Priešais - trejos atlapos durys. Prie ketvirtųjų, uždarų, stovi Henris. Jam keturiolika, kaip ir Džounsiui. Henris irgi vilki oranžinę striukę. Akiniai, kaip ir visada, nuslydo ant nosies galo, ir bičiulis beviltiškai moja ranka.

Greičiau! Greičiau, Džounsi! Daditsas ilgai nebeištvers! Jeigu jis mirs anksčiau, nei mudu pribaigsime misterį Grėjų...

Džounsis prišoka prie draugo. Nori išskėsti rankas, apglėbti Henrį, tačiau laiko nėra.

Tai aš dėl visko kaltas, laibu jaunuolišku tenorėliu taria jisai.

Netiesa, atsako Henris, žvelgdamas į draugą. Jo balse skamba pažįstamas nekantrumas, vaikystėje taip neišpasakytai šiurpindavęs Pitą, Byvą ir Džounsį: skirtingai nei jie, Henris visuomet mąstydavo į priekį, visuomet vos susiturėdavo, kad neliuokteltų į ateitį, palikdamas juos visus. Regis, jie visuomet tebuvo našta, sunkūs svarsčiai, sveriantys toliaregiškojo draugo pečius.

Bet...

Dar pasakyk, kad Daditsas nužudė Ričį Grenado, o mes - jo bendrininkai. Jis buvo tas, kas buvo, Džounsi, ir pavertė mus tuo, kuo esame... bet ne tyčiomis. Vienintelis dalykas, kurį jis galėjo padaryti tyčia, - užsirišti batelių raištelius, nejau nežinai?

Ir Džounsis galvoja: *Ėsiu? Obati?*

Henri! Daditsas...

laikosi dėl mūsų, Džounsi. Aš tau sakiau. Ir laiko mus.

Sapnų Gaudyklėje.

Teisingai. Na, ką, stovėsime čia ir žiūrėsime, kaip pasaulis ritasi velniop, ar...

Reikia pribaigt tą šunsnukį, sako Džounsis ir siekteli durų rankenos. Virš jos kybo lentelė su įspėjimu: INFEKCIJA NEAPTIKTA. IL N'Y PAS D'INFECTION ICI, ir ūmai pamato abi medalio puses, dvigubą prasmę, kurią ne kiekvienam lemta atpažinti. Tolygu optinė Ešero apgaulė. Pažvelgsi vienu kampu, išvysi tiesą. Pažvelgsi kitu, suprasi, jog tai visų siaubingiausias melas visoje Visatoje.

Sapnų Gaudyklė, galvoja Džounsis ir suka rankeną.

Palata - triumfuojančio bairumo karalija. Košmariškų sapnų džiunglės, apžėlusios lianomis, šliaužiančiais augalais, vijokliais, susivijusiais, susipynusiais į kraujo raudonumo kasas. Čia trenkia siera ir stingdančiu etilo spiritu, dvokia skysčiu, pilamu į besispyriojantį karbiuratorių speiguotą sausio rytą. Dar laimė, kad nereikia bijotis šūdšeškių, tiktai ne čia, jie kitame Gaudyklės spindulyje, kitoje vietoje ir kitame laike. Bairumas kol kas lieka Ledo problema, vargšas kolis, nereikšminga visos šios istorijos figūra.

Televizorius įjungtas, ir nors ekranas apėjęs bairumu, visgi paviršiun atkakliai skverbiasi pamėkliškos juodos baltos figūrėlės. Vyriškis velka šuns lavoną cementinėmis grindimis, dulkėtomis, nubertomis nukritusiais rudeniniais lapais. Keista patalpa primena rūsį iš penkiasdešimtųjų metų siaubo filmų, kurie taip patiko Džounsiui. Bet čia ne rūsys: girdisi duslus tekančio vandens čiurlenimas.

Grindų centre - apvalus surūdijęs dangtis su paviršiuje įspaustomis raidėmis MVTV - Masačūsetso vandens tiekimo valdyba. Raidės gerai matomos net per rausvą luobą. Kurgi ne! Misteriui Grėjui, kurio fizinė esybė žuvo dar ten, "Skylėje sienoj", jos reiškia viską.

Vaizdžiai tariant, visą pasaulį.

Dangtis mažumą paslinktas, matyti absoliučios juodumos pusmėnulis. Džounsis suvokia, jog šunį tempiantis vyriškis - jis pats, ir šuo dar nepadvėsęs. Išpampęs kūnas palieka ant cemento plonutį kraujo pėdsaką, o užpakalinės letenos trūkčioja. Tarsi irtųsi.

Liaukis su tuo savo kinu, urzgia Henris, ir Džounsis atsigręžia į

lovoje tysančią figūrą. Pilkąją būtybę, užklotą bairumu apželusia antklode, - iki pat krūtinės, plokščios, beplaukės, be spenelių, be porų, vien pilkas kūnas, aptrauktas pilka oda. Džounsis net nežiūrėdamas žino, jog bambos irgi nėra, nes tas padaras niekada negimė. Jis viso labo tik vaikiškas įsivaizdavimas apie kito pasaulio gyventoją, kūną ir pavidalą jam suteikė pasąmonė tų, kurie pirmąkart susidūrė su bairumu. Jie niekada neegzistavo kaip realios būtybės - ateiviai, kitų planetų gyventojai. Pilkuosius, kaip fizinius kūnus, sukūrė žmogaus vaizduotė, jie atėjo iš Sapnų Gaudyklės, ir ši mintis Džounsiui suteikė tam tikrą palengvėjimą. Šiaip ar taip, apkvailino ne jį vieną. Tai jau šis tas.

Jį džiugina ir dar kai kas: tų bjaurių juodų akių žvilgsnis. Jame tyvuliuoja baimė.

16.

- Aš pasirengęs, - ramiai pareiškė Fredis, stabdydamas "Hamvį", nuriedėjusį dar tris mylias.

- Puiku, - linktelėjo Kurcas. - Apžiūrėk visureigį. Aš tave pridengsiu.

- Tuojau.

Fredis dirstelėjo į Perlmuterį, kurio pilvas išsipūtė iki neįtikimos apimties, paskui į Oveno "Hamerį". Kiek anksčiau girdėto šaudymo priežastis akivaizdi: "Hameris" stačiai suvarpytas. Beliko vienas klausimas: kas laikė šautuvą ir kam kliuvo kulkos. Nuo mašinos tolstantys pėdsakai greitai taps beveik neįžiūrimi, tačiau kol kas jais sekti dar galima. Vieno žmogaus pėdsakai. Sunkių batų žymės. Ovenas?!

- Nagi, Fredi!

Džonsonas išėjo į kelią, ir Kurcas nusekė įkandin. Fredis išgirdo, kaip spragtelėjo gaidukas. Pasikliauja savo "devintuku". Kągi, bosas teisus, tą ginklą jis valdo kaip niekas kitas.

Kai Kurcas nusitaikė TENAI, Fredžio nugara nuėjo pagaugais. Tiesiog TENAI. Na, kas per nesąmonės! Ovenas - taip, Ovenas - kitas reikalas, nejau ne? Ovenas peržengė Ribą.

17.

Išvydęs du berniukus, tylomis besiartinančius link bairumu apaustos lovos, misteris Grėjus suskumba karštligiškai maigyti medsesers iškvietimo mygtuką, tačiau niekas nepasirodo.

Ko gero, visas sistemas nusmaugė bairumas, mąsto Džounsis. *Juo blogiau, misteri Grėjau, juo blogiau jums.*

Jis atsigręžia į televizorių ir mato, kad ekraninis jo antrininkas jau spėjo nuvilkti kolį iki šachtos angos. Gal jie pavėlavo? O gal ir ne. Kol kas pasakyt neįmanoma. Ratas dar sukasi.

Sveiki, misteri Grėjau, aš taip norėjau su jumis susipažinti, taria Henris, iš po siauros beausės gulinčiojo galvos traukdamas nuo bairumo gauruotą pagalvę. Misteris Grėjus bando šliaužti į kitą lovos kraštą, bet Džounsis primygia jį prie čiužinio, stveria laibas vaikiškas ateivio rankas. Oda nei karšta, nei šalta. Ir apskritai nepanaši į odą. Veikiau jau...

Veikiau jau tuštuma, galvoja jisai, *nelyginant sapne.*

Misteri Grėjau? - kreipiasi Henris. *Šitaip mes sveikinam svečius Žemės planetoje.*

Misteris Grėjus mėgina priešintis ir silpnai rangosi Džounsio rankose. Kažin kur isteriškai žviegia monitorius, tarsi šitas padaras išties turėtų širdį, kuri dabar liovėsi plakusi.

Džounsis žvelgia į merdintį monstrą ir svajoja apie vienintelį dalyką: kad visa tai greičiau baigtųsi.

18.

Misteris Grėjus atvilko Ledą iki geležinio dangčio, kurį šiaip ne taip pastūmė į šalį. Iš šachtos kilo užsistovėjęs drėgmės kvapas, dugne čiurleno tekantis vanduo.

Jei ką nors darai, daryk greit ir sąžiningai... čia iš dėželės su atžyma ŠEKSPYRAS.

Užpakalinės šuns letenos mėšlungiškai virpčiojo, ir misteris Grėjus girdėjo, kaip drėgnai šliurpsi plėšiamas kūnas: tai bairumas skverbėsi vienu galu ir žiaumojo antru, tiesdamas sau kelią į laisvę. Iš šuns pauodegio sklido niršus čirpimas, primenantis pasipiktinusios beždžionėlės čiauškesį. Reikia įstumt šunį į šachtą anksčiau, nei padaras išsiverš laukan. Visai nebūtina, kad jisai gimtų vandenyje, bet tokiu atveju išgyvenimo šansas būtų kur kas aukštesnis.

Misteris Grėjus pabandė įgrūsti šuns galvą į angą tarp dangčio bei cemento, tačiau nesugebėjo. Kaklas idiotiškai išlinko, beprasmiškai išsišiepęs snukis atsigręžė į lubas. Taip ir neprabudęs (o gal netekęs sąmonės), šuo tyliai slopiai sulojo.

Ir netilpo į angą.

- Išdulkink mane, Fredi! - sustūgo misteris Grėjus, beveik nepastebėdamas Džounsio klubą smelkiančio skausmo ir, žinia, nekreipdamas dėmesio į įsitempusį blyškų Džounsio veidą, žalsvai rudas akis, šlapias nuo vilčių žlugimo bei nuovargio ašarų. Užtat suvokė, aštriai, šiurpdamas suvokė: kažkas dedasi. “Dedasi man už nugaros”, - kaip pasakytų Džounsis. Ir kas gi ten galėtų būti? Kas dar, jei ne Džounsis, jo nesvetingasis šeimininkas?

- Kad tave! - suriaumojo jis prakeiktam, neapkenčiamam, užsispyrusiam, mažumėlę-per-dideliam šuniui. - Tu niurktelsi žemyn, girdi! TU NIURKT...

Žodžiai įstrigo gerklėj. Kažkodėl jisai nebegalėjo rėkti, nors baisiausiai norėjo, ak, kaip norėtų surikti, tvoti kumščiu kam nors pirmam pasitaikiusiam (kad ir vargšui mirštančiam nėščiam šuniui). Bet kažin kodėl neįstengė ne tik surikti, bet netgi *įkvėpti*. Ką jam daro Džounsis?

Atsakymo nelaukė. Bet gavo. Nepažįstamu balsu, sklidinu šalto įniršio.

Šitaip mes sveikinam svečius Žemės planetoje.

19.

Bejėgiškai tabaluojančios tripirštės pilkosios būtybės rankos ūmai pakyla ir akimirkai atstumia pagalvę. Juodos akys, spoksančios iš pilko bebruožio veido, sklidinos pagiežos ir siaubo. Pilkasis padaras dūsta. Ir

nors jisai neegzistuoja realybėje, netgi Džounsio smegenyse, bent jau kaip fizinis artefaktas, tačiau niršiai kaunasi už savo gyvybę. Henris negali užjausti, tačiau supranta. Misteris Grėjus trokšta to paties, kaip ir Džounsis, Daditsas ir netgi pats Henris, nes, nepaisant juodųjų minčių, nejau širdis nustojo plakusi? Nejau kepenys nebevalo jo kraujo? Nejau kūnas netęsia neregimų karų prieš viską, pradedant įprastu blogiu ir baigiant vėžiu bei pačiu bairumu? Kūnas arba kvailas, arba begaliniai išmintingas, bet, kad ir kaip ten būtų, laisvas nuo pražūtingų minties kerų: jis paprasčiausiai ginasi žūtbūtinai ir kaunasi, kol išsenka jėgos. Jei misteris Grėjus kadaise ir buvo kitoks, dabar viskas pasikeitė. Jisai nori gyventi.

Tačiau vargu ar tau kas išeis, šaltakraujiškai, beveik raminamai praneša Henris. *Nemanau, mano drauge.*

Ir vėl prispaudžia pagalvę prie misterio Grėjaus veido.

20.

Misterio Grėjaus kvėpavimo takai vėl atviri. Jis godžiai siurbia šaltą orą, kartą, kitą... ir staiga viskas baigiasi. Jie jį dusina. Smaugia. Žudo.

Ne!!! Pabučiuok man į subinę! Pabučiuok man į sumautą subinę! JŪS NEIŠDRĮSITE!

Jis čiumpa šunį ir pasuka šonu, visai kaip į lėktuvą vėluojantis keleivis mėgina įgrūsti į lagaminą paskutinį nepasiduodantį daiktą.

Šitaip jisai sutilps, galvoja misteris Grėjus.

Taip. Sutilps. Net jei teks Džounsio rankomis sutraiškyt šuns pilvą, ir bairumas išsiverš laukan. Šiaip ar taip, bet tas suknistas galvijas tilps.

Išpurtęs veidas. Iš orbitų lipančios akys. Užspausta gerklė. Vienintelė riebi vena, pulsuojanti Džounsio kaktos viduryje. Misteris Grėjus nebesusivokdamas vis stumia ir stumia šunį į angą, kol galiausiai ima kumščiais daužyti kolio krūtinę.

Lįsk gi, velniai tave rautų, lįsk!

LĮSK!

21.

Fredis Džonsonas kyštelėjo karabiną pro palikto "Hamerio" langą, o tuo tarpu įkandin sėlinantis Kurcas (scena kažkuo primena pilkųjų laivo ataką) laukė, kas bus toliau.

- Du civiliokai, bose. Regis, prieš patraukdamas tolyn, Ovenas nusprendė atsikratyti bereikalingų šiukšlių.

- Negyvi?

- Kaip malkos. Tikriausiai Devlinas ir tas kitas. Pas kurį jie buvo užsukę.

Kurcas priėjo arčiau, kyštelėjo galvą pro išdaužtą langą ir linktelėjo. Jam irgi pasirodė, kad jiedu negyvi, dvi blyškios lervos, susirietusios ant užpakalinės sėdynės, kruvinos ir nužertos stiklo trupiniais. Kilstelėjo pistoletą, ketindamas padėti paskutinį tašką. Kad viskas būtų užtikrintai. Po kulką abiem į kaktą... ko gero, nepakenks. Pakėlė... ir nuleido. Galimas daiktas, Ovenas negirdėjo jų variklio kauksmo. Sniegas buvo stulbinančiai šlapias bei sunkus, tikra akustinė antklodė, tad viskas įmanoma. Užtat šūvius išgirs, galima neabejoti.

Kurcas staigiai atsigręžė.

- Rodyk kelią, drauguži, ir žiūrėk, būk atsargus, regis, po kojomis grynas ledas. Be to, mes dar galime užklupti jį iš netyčių. Manding, verta tą atminti, tiesa?

Fredis linktelėjo.

Kurcas nusišypsojo ir išsyk tapo stebėtinai panašus į išsiviepusią kaukolę.

- Jei pasiseks, drauguži, Ovenas Anderhilas iškeliaus į pragarą nė nesumojęs, kad jau nudvėsė.

22.

Ant misterio Grėjaus spintelės guli televizoriaus pultas, juodo plastiko stačiakampis, apėjęs bairumu. Džounsis pastveria jį ir balsu, keistai panašiu į Byverio tenorą, murma:

- Kad tave, sumautas šūdas, - ir iš visų jėgų tvoja pultu per stalo kraštą, tarsi daužydamas kietai virtą kiaušinį. Pultas triokšteli, išspjaudamas baterijas, ir Džounsio rankose lieka tik bjauri plastmasinė nuolauža. Jis siekteli pagalvės, kurią Henris mygia prie spurdančio padaro veido. Ir akimirkai sudvejoja, prisiminęs pirmąjį susitikimą su misteriu Grėjumi, jų *vienintelį* susitikimą. Vonios kambario durų rankena, lygiai taip likusi rankoje. Visiškos tamsos pojūtis, kai ant jo krito ateivio šešėlis. Tuomet viskas atrodė pakankamai realu. Realu nelyginant rožės. Realu nelyginant lietaus lašai. Džounsis atsigręžė ir išvydo jį - kad ir kas buvo misteris Grėjus prieš tapdamas misteriu Grėjumi, - stovintį didžiajame centriniame kambaryje. Šimtų meninių bei dokumentinių filmų apie "nepaaiškinama" herojus. Tik labai senas. Senas ir paliegęs. Jau tuomet užtikrintas intensyviosios terapijos bloko pacientas.

- Marse, - sako JISAI, išžvejojęs žodį stačiai iš Džounsio smegenų. Ištraukęs jį nelyginant kamštį. Išgręžęs skylę, pro kurią sugebėjo išliaužti. O paskui, susprogęs it Naujųjų Metų pliauškynė, viską nužėrė ne konfeti, o bairumu, ir...

ir aš įsivaizdavau visa kita. Juk taip ir buvo, tiesa? Eilinis intergalaktinės šizofrenijos priepuolis. Štai ir viskas.

Džounsi! - klykia Henris. *Jei ketini tai padaryti, pirmyn*!

Na, štai, misteri Grėjau, galvoja Džounsis, *ruoškitės apmokėti...*

23.

Misteris Grėjus pusiau sugrūdo Ledo kūną į šachtą, kai galvą ūmai užtvindė Džounsio balsas.

Na, štai, misteri Grėjau, ruoškitės apmokėti sąskaitas. Savo kailiu.

Džounsio gerklę drasko skausmas. Misteris Grėjus kelia Džounsio rankas, iš gerklės veržiasi klaikus gargaliavimas, taip ir neįstengiantis virsti klyksmu. Ir šįkart dryksta ne šeriuotas Džounsio kaklas, o jo paties kūnas. Grėjų užlieja nuostabos ir netikėjimo banga, paskutinioji emocija, kurią pavyko nugvelbti iš Džounsio.

Šitaip negali būti... negali būti... negali...

Jie visuomet atskriedavo laivais, šitie artefaktai, jie visada iškeldavo rankas pasiduodami, *jie visada nugalėdavo*. Šitaip negali būti.

Ir visgi kažkokiu neįtikimiausiu būdu paaiškėja, kad gali.

Bairumo sąmonė ne tiek blėsta, kiek eižėja. Merdinti esybė, kadaise buvusi misteriu Grėjumi, sugrįžo į pradinę būseną. *Jam* virstant *tuo* (ir akimirka anksčiau, nei *tai* virto *niekuo*), misteris Grėjus paskutinįsyk pagiežingai įspyrė šuniui. Ledas niurktelėjo į angą, tačiau įsigudrino įstrigti pusiaukelėje.

Paskutinioji Džounsiu pagardinta bairumo mintis buvo tokia:

Man derėjo priimti pasiūlymą. Tapti žmog...

24.

Džounsis aštria pulto nuolauža čaižo pliką raukšlėtą misterio Grėjaus kaklą. Žaizda žiojasi it didžiulė burna, ir iš jos išsiveržia rausvai auksinių dulkių debesis, nudažydamas orą purpuru, nusėsdamas ant antklodės dulkių bei pūkų dribsniais.

Misterio Grėjaus kūnas trūkčioja, tarsi purtomas elektros srovės, ir ūmai susitraukia it sapnas, kuriuo visada ir buvo, ir virsta kažin kuo pažįstamu. Iš pradžių Džounsis neįstengia suvokti, kuo būtent, bet vėliau susigaudo. Misterio Grėjaus liekanos atrodo visai kaip gumytės, besivoliojančios ant apleistos brolių Trekerių kontoros grindų.

Jis...

... negyvas! - nori užbaigti Džounsis ir raukosi nuo pasalūniško aštraus skausmo dūrio. Šįkart ne šlaunyje, o galvoje. Ir gerklėje. Kaklą apsivijo ugninis vėrinys. Ir visas kambarys virsta perregimu, tegul jis bus prakeiktas, jeigu ne taip. Džounsis žvelgia kiaurai sieną ir regi atramos patalpą, kur skylėje įstrigęs šuo pagimdo šlykštų raudoną padarą, panašų į šešką, sukryžmintą su didžiuliu kruvinu kirminu. Džounsis žino, kas ten: eilinis bairumas.

Kruvinas, šūdinas, savosios placentos draiskanomis aplipęs padaras stebeilija į jį beprasmėmis juodomis akimis (*jo akimis*, galvoja Džounsis, *misterio Grėjaus akimis*), jisai gimsta būtent šią akimirką,

ištempia savo nenatūraliai lankstų kūną, stengdamasis išsivaduoti, nukristi į tamsą, skrieti į tekančio vandens srautus.

Džounsis žiūri į Henrį.

Henris žiūri į Džounsį.

Akimirkai jaunos išsigandusios akys susitinka... ir *jie patys* išnyksta taip pat.

Daditsas, iš tolimų tolių kužda Henris... iš tolių... iš tolių... *Daditsas mus palieka, Džounsi...*

Sudie. Galimas daiktas, Henris nori pasakyti "sudie". Bet nesuspėja. Jiedu abu ištirpsta.

25.

Beviltiškas galvos svaigulys, ir Džounsis atsiduria niekur, tuštumoje, kur jam bloga, siaubingai bloga, neįtikėtinai bloga. Ko gero, jisai miršta, nužudė save drauge su misteriu Grėjumi, kaip sakoma, persirėžė sau gerklę.

Atsitokėti privertė skausmas. Ne gerklėje, tas praėjo, ir vėl galima alsuoti. Jis net girdėjo, kaip oras švokšdamas veržiasi į plaučius ir plūsta atgal. Ne, šitas skausmas - senas pažįstamas. Klubas. Skausmas jį nutvėrė ir sviedė atgalios į pasaulį, sukdamas apie išburkusią, klykiančią ašį, nelyginant vilkelį.

Šiaip ar taip, šita dalis reali, pamanė Džounsis. *Šita dalis nepakliuvo į Gaudyklės voratinklį.*

Šitas klaikus čerškesys.

Džounsis išvydo šeškiškąjį padarą, besisveriantį į tamsą, įsitvėrusį į angos kraštą kruvina uodega, dar ne visiškai išnirusia iš šuns. Iš paskutiniųjų metėsi į priekį ir pastvėrė glitų virpantį kūną kaip tik tuomet, kai tas galiausiai išsivadavo. Atsilenkė atgal, stengdamasis nekreipti dėmesio į karščiu pulsuojančią šlaunį, laikydamas besiranganti, terškiantį padarą virš galvos, nelyginant smauglių dresuotojas. "Smauglys" konvulsiškai spurdėjo, klaksėjo dantimis ir vangstėsi, stengdamasis įsikibti Džounsiui į ranką. Galiausiai jam pavyko nutverti striukės rankovę ir akimoju paversti ją skutais.

Tarsi pajutęs kažkieno žvilgsnį, Džounsis pasigręžė ir išvydo vyriškį, sustingusį išdaužtame lange, per kurį įsiropštė misteris Grėjus. Nepažįstamasis vilkėjo kamufliažinę striukę, rankose laikė šautuvą ir neapsakomai nustebęs stebeilijo į Džounsį.

Tasai sviedė besipriešinantį šešką kaip įmanydamas toliau. Padaras nuskriejo bent dešimt pėdų, šleptelėjo ant grindų ir tučtuojau ėmė šliaužti šachtos link. Šuns kūnas užkimšo angą, bet ne visiškai. Vietos liko pakankamai.

- Šauk! - suklykė Džounsis vyriškiu su šautuvu. - Dėl Dievo meilės, šauk, kol jisai nenusigavo iki vandens!

Tačiau vyriškis lange suakmenėjo. Paskutinioji pasaulio viltis stovėjo it prikalta, bukai pražiojusi burną.

26.

Ovenas stačiai netikėjo savo akimis. Kažkoks raudonas padaras, šlykštus, atgrasus, bekojis šeškas. Vienas dalykas - girdėti apie tokius dalykus, ir visai kitas - *matyti*. Šlykštynė šliaužė link skylės grindyse, kurioje įstrigo šuo, iškėlęs nenatūraliai sustingusias letenas, tarsi prašytų pagalbos.

Vyriškis, veikiausiai Šiltinės Džounsis, staugia, reikalauja nušauti padarą, bet Oveno rankos neklauso, jos tarsi švininės. Netrukus padaras prasmegs angoje, po visko, kas jau nutiko, ir tas, kam Ovenas Anderhilas vylėsi užkirsti kelią, netrukus įvyks jo panosėje. Tolygu pakliūti į pragarą ir čirškėti ant keptuvės.

Jis it pakerėtas žiūrėjo, kaip padaras slysta vis arčiau, skleisdamas klaikų beždžionišką terškesį, besismelkiantį iki pat smegenų centro, stebėjo, kaip Džounsis puola į priekį, beviltiškai stengdamasis jį nutverti ar bent jau nuvyti. Bergždžiai. Trukdė šuo.

Ovenas vėl įsakė rankoms pakelti šautuvą ir prisitaikyti, bet ničnieko neišėjo. Regis, MP-5 lygiai taip sėkmingai galėtų būti kitoje Galaktikoje. Jis leis padarui paspmkti. Stirksos čia lyg daržo baidyklė ir leis jam paspmkti. Viešpatie, padėk jam.

Viešpatie, padėk jiems visiems.

27.

Henris krustelėjo ir, nepraplėšdamas sulipusių vokų, svyruodamas atsisėdo bei atsišliejo į krėslo atkaltę. Plaukuose pilna kažkokių trupinių. Nupurtė juos, dar skendėdamas sapne apie ligoninę (*tačiau tai nebuvo sapnas*, pamanė Henris), ir tuomet aštrus skausmo dūris grąžino jį į realybę. Stiklas? Galva apibirusi stiklo trupiniais. Visa sėdynė ir grindys spindėjo šimtais mažulyčių vaivorykščių. Ir Daditsas.

- Dadsai?

Per vėlu. Daditsas miręs. Tikriausiai miręs. Jis išeikvojo gęstančios energijos likučius, kad nuvestų Henrį ir Džounsį į ligoninės palatą.

Tačiau Daditsas sudejavo. Akys atsimerkė, ir, žvelgdamas į jas, Henris vėl sugrįžo į apsnigtą akligatvį. Kelias į vieną pusę. Daditso akys - raudoni kruvini nuliai. Sibilės akys.

- Ubi, - šūktelėjo Daditsas. Jo rankos pakilo, tarsi gniauždamos neregimą šautuvą. Jis tarytum taikėsi į nematomą taikinį. - Ubi-u! Eas tis abo!

Metas imtis darbo...

Ir, tarsi atsiliepdami į jo kvietimą, miške nuaidėjo du šautuvo šūviai.

Pauzė.

Trečiasis šūvis.

- Dadsai... - sukuždėjo Henris. - Daditsai!

Daditsas jį pamatė. Netgi kraujo sklidinomis akimis Daditsas jį pamatė. Henris jautė, daugiau nei jautė: akimirką jis išties regėjo *save* Daditso akimis. Tarsi žiūrėtų į stebuklingą veidrodį. Regėjo anų dienų Henrį, berniūkštį, žvelgiantį į pasaulį pro raginius akinius, pernelyg didelius jo veidui ir nuolatos slystančius ant nosies galo. Jautė Daditso meilę, paprastą, neįmantrią emociją, netemdomą nei dvejonių, nei egoizmo, nei netgi dėkingumo.

Henris apglėbė Daditsą ir, pajutęs draugo kūno nesvarumą, pravirko.

- Tau sekėsi, bičiuli, - sukuždėjo jisai apgailestaudamas, jog šalia

nėra Byverio. Byveris galėtų padaryti tai, ko Henris nepajėgia - užliūliuoti Daditsą. - Tu visuomet buvai pats laimingiausias iš mūsų, štai ką aš manau.

- Eni, - sumurmėjo Daditsas, atsargiai palytėdamas Henrio skruostą. Tada nusišypsojo ir stebėtinai taisyklingai ištarė: - Aš myliu tave, Eni.

28.

Priešaky nuaidėjo du šūviai - čaižūs karabino kirčiai. Ne taip jau toli. Kurcas sustojo. Fredis atsidūrė jau per dvidešimt pėdų priekyje ir sustingo prie lentelės, draudžiančios žvejoti šalia atramų.

Trečiasis šūvis, ir tyla.

- Bose, - prabilo Fredis, - ten kažkas dedasi.

- Ar nieko nematai?

Fredis papurtė galvą.

Kurcas priėjo arčiau ir padėjo ranką padėjėjui ant peties. Fredis nervingai krūptelėjo. Krūptelėjo? Ir ne be reikalo, linksmai pagalvojo Kurcas. Jo uoslė kaip reikiant. Jei Eibui Kurcui pavyks ištverti artimiausias penkiolika ar dvidešimt minučių, į naują spinduliuojantį pasaulį jisai ketina žengti vienas. Niekas nespaus širdies, niekas sunkia našta neslėgs pečių, jokių jo paskutiniojo partizaninio karo liudininkų. Fredis gali puoselėti bet kokius įtarimus, tačiau tiesos nežino. Negali žinoti. Nieko nepadarysi, telepatija praėjo nelyginant gripas. Žinia, liūdna. Liūdna Fredžiui.

- Rodos, Ovenas surado ką nudobti, - Fredžiui į ausį sukuždėjo Kurcas. Ausyje dar liko kelios pabalusios ir sudžiūvusios Ripli gijelės.

- Ko gero, vertėtų jį pričiupti.

- Viešpatie, nė už ką! - šūktelėjo Kurcas. - Nė nemanyk. Manding, atėjo metas - kad ir kaip būtų gaila, jis neišvengiamai kada nors ateina, - kai mes privalome trauktis. Pasislėpsime už medžių. Pasižiūrėsim, kas liks ir kas sugrįš. Jei apskritai kas nors sugrįš. Duosime jiems dešimt minučių, sutinki? Manau, dešimties minučių tikrai gana.

29.

Oveno Anderhilo smegenis užpildę žodžiai neturėjo prasmės, bet skambėjo kuo aiškiausiai: "Skubi! Skubi Dū! Metas imtis darbo!"

Karabinas pakilo. Ginklą pakėlė ne Ovenas, tačiau kai jį pakėlusi jėga nuslūgo, Anderhilas atgavo savišką. Spragtelėjo automatinio šautuvo svirtelę, pasirinkdamas pavienių šūvių režimą, nusitaikė ir dusyk spustelėjo gaiduką. Pirmoji kulka kirto į grindis palei pat šeško galvą ir atšoko rikošetu. Pažiro cemento skeveldros. Padaras atšlijo, pasigręžė, išvydo šaulį ir iššiepė nasrus, pilnus aštrutėlių adatų.

- Teisingai, gražuole, - linktelėjo Ovenas. - Nusišypsok į kamerą, tuoj išskris paukščiukas.

Antroji kulka smogė stačiai į bedžiaugsmį šeško vypsnį. Jis nuskriejo atgalios, tėškėsi į sieną ir nušliaužė ant grindų. Bet netgi begalviame kūne dar išliko instinktai. Padaras vėl, šįsyk jau lėčiau, ėmė šliaužti į priekį. Ovenas dar sykį kilstelėjo šautuvą ir prisimerkdamas pagalvojo apie Reiplou, Diką ir Airinę. Geri žmonės. Mieli kaimynai. Jei prireikdavo puodelio cukraus ar pintos pieno (ar peties, ant kurio galėtum paverkti), tereikėjo pabelsti į kaimynų duris, ir, žiūrėk, bėdos kaip nebūta.

"Sako, tai smūgis!" - šūktelėjo misteris Reiplou, o Ovenui pasigirdo "kūdikis". Vaikas, ko iš jo norėti!

Tad ši kulka už Reiplou. Ir už mažylį, kuris viską suprato ne taip.

Ovenas iššovė trečią kartą. Kulka perplėšė padarą pusiau. Kruvini gabalai virptelėjo... virptelėjo... sustingo.

Ovenas vėl kilstelėjo karabiną. Vamzdis nukrypo į patį Gerio Džounso kaktos centrą.

Džounsis nemirksėdamas žvelgė į Anderhilą. Ovenas buvo nusikamavęs... beveik mirtinai, bet netgi dabar laikėsi oriai. Nepaisydamas skausmo ir nuovargio.

Džounsis pakėlė rankas.

- Galite manimi netikėti, - pradėjo jis, - tačiau misteris Grėjus nebegyvas. Perrėžiau šunsnukiui gerklę, kol Henris dusino jį pagalve, na, stačiai kaip "Krikštatėvyje".

- Nejaugi? - be jokio kandumo atsiliepė Ovenas. - Ir kurgi, jei ne paslaptis, vyko veiksmas?

- Mūsų sąmonės Masačūsetso ligoninėje, - paaiškino Džounsis ir trumpai nusijuokė. Liūdnesnio juoko Ovenas dar nebuvo girdėjęs. - Ten, kur koridoriais klaidžioja elnias, o televizorius transliuoja vienintelę programą: seną filmą "Užuojauta šėtonui".

Ovenas nežymiai krūptelėjo.

- Šauk, jei manai, kad reikia, kareivi. Aš išgelbėjau pasaulį - aišku, su šiokia tokia ugnies pagalba. Ką jau čia slėpt, su tavo pagalba. Gali atsilyginti už paslaugą tradiciniu būdu. Be to, niekšas vėl sulaužė man klubą. Nedidelė atsisveikinimo dovanėlė nuo žmogaus, kurio čia nebuvo. Skausmas, - Džounsis plėšriai išsišiepė, - beveik neištveriamas.

Ovenas dar sekundėlę taikėsi į jį, paskui nuleido šautuvą.

- Skausmą galima ištverti, - šyptelėjo jis.

Džounsis bejėgiškai nuvirto aukštielninkas, sudejavo ir šiaip ne taip perkėlė kūną ant sveikojo šono.

- Daditsas nebegyvas. Jis buvo vertas mūsų abiejų, sudėtų draugėn... O dabar jo nebėra. - Džounsis akimirkai prisidengė akis. - Viešpatie, kas per šuns šūdas! Taip pasakytų Byveris. Visiškas nukvėšimas. Priešingybė terminui "iškvaišimas", kas Byverio kalboje reiškė "nepaprastą malonumą, be to, nebūtinai seksualinio pobūdžio".

Ovenas niekaip nesusigaudė, apie ką šneka tas tipas. Galimas daiktas, paprasčiausiai kliedi.

- Daditsas gal ir nebegyvas, o štai Henris - ne. Mus vejasi žmonės, Džounsi. Baisūs žmonės. Ar jūs mane girdite? Ar žinote, kur jie?

Džounsis, tebetysantis ant šaltų, lapais nubertų grindų, lėtai pasukiojo galvą į šalis.

- Regis, aš grįžau prie penkių standartinių pojūčių. Telepatija išgaravo. Danajai gali dovanoti dovanas, bet paskui, nelyginant indėnai, atsiima jas atgal. Po velnių, - nusijuokė jisai, - už tokius pokštus galima ir darbo netekti. Jūs įsitikinęs, kad nenorite manęs nušauti?

Į pastarąją tiradą Ovenas atkreipė tiek pat dėmesio, kaip ir į semantinius skirtumus tarp "nukvėšimo" bei "iškvaišimo". Dabar pagrindinė problema - Kurcas. Jis nebegirdi variklio gausmo, bet per tą sniegą velnią išgirsi - žinia, nebent šūvius.

- Turiu grįžti į trasą, - pratarė jis. - Pasilikite čia.

- Galima pagalvot, kad aš galiu rinktis, - vėl užsimerkdamas atsiliepė Džounsis. - Viešpatie, kaip norėčiau sugrįžti į savo šiltutėlę jaukią "kontorėlę". Niekad nemaniau, kad šitaip pasakysiu, bet, kaip matyti, teko.

Ovenas nusigręžė ir slysdamas bei klupdamas ėmė ropštis žemyn. Jam tik per stebuklą pavyko išlaikyti pusiausvyrą. Prieš leisdamasis į kelią, apžvelgė tamsuojantį mišką, tačiau nelabai įdėmiai. Jei Kurcas ir Fredis prigludo už medžių, kur nors tarp jo ir "Hamerio", Ovenas vargiai įstengs juos pastebėti. Aišku, galima ieškoti pėdsakų, tačiau tie pėdsakai bus paskutiniai, kuriuos jam apskritai bus lemta pamatyti. Beliko tikėtis, kad persekiotojai dar nespėjo pasivyti bėglio, pasikliauti sėkme, lydinčia kvailius, kuriems visada sekasi. Ta pačia, kuri visuomet jį ištraukdavo. Gal ir šįkart...

Pirmoji kulka smogė į pilvą, parblokšdama ant žemės. Striukė bjauriai užsivertė, išsiskleisdama juodais sparnais. Ovenas pamėgino stotis, remdamasis į šautuvą. Skausmo nejuto, tik apmaudą - klastingas priešininkas pritykino iš pasalų ir smogė, pirštinėje paslėpęs švininį kastetą.

Antroji kulka čirkštelėjo per galvą, ir žaizdą išsyk ėmė perštėti, tarsi į ją kas būtų pripylęs spirito. Trečioji kirto į krūtinę, dešinėje, Kete, uždaryk duris, - ir viskas baigėsi. Šautuvas išsprūdo iš rankų. Jėgų pakilti nebeliko.

Ką pasakė Džounsis? Tiems, kurie išgelbėja pasaulį, atmoka tradiciniu būdu. Tiesą sakant, visai neblogai: šiaip ar taip, Jėzus merdėjo šešetą valandų po viršum galvos prikaltu pasityčiojamu užrašu, o kai išmušė kokteilių valanda, jam patiekė acto su karčiu vandeniu.

Anderhilas tysojo ant apsnigto tako, it per miglą girdėdamas isteriškus klyksmus, bet čia ne jis... ne jis... kažkas panašaus į didžiulį įniršusį mėlynąjį kėkštą.

Čia erelis, pagalvojo Ovenas.

Galiausiai jam pavyko įkvėpti ir, nors iškvėpė daugiau kraujo, nei oro, pakilti ant alkūnių. Anderhilas išvydo dvi figūras, atsiskiriančias nuo medžių. Jos išniro iš už beržų bei pušų ir pasilenkusios, nelyginant per mūšį, ėmė sėlinti artyn. Viena augalota, plačiapetė, antra - žilaplaukė,

liesa ir stačiai trykštanti energija. Džonsonas ir Kurcas. Buldogas ir skalikas. Vadinas, sėkmė persimetė stipresniojo pusėn. Kaip ir kiekviena moteris.

Kurcas atsiklaupė šalia, žvelgdamas į Oveną spindinčiomis akimis. Vienoje rankoje laikė popierinę trikampę kepurę, aptriušusią, su užlinkusiais kraštais, susiglamžiusią po ilgos kelionės užpakalinėje kelnių kišenėje, bet visgi ganėtinai atpažįstamą. Popierinė trikampė. Juokdario kepurė.

- Nepavyko, drauguži, - tarstelėjo Kurcas.

Ovenas linktelėjo. Kas teisybė, tas teisybė. Nepavyko.

- Kaip matau, radote laiko pagamint man dovanėlę.

- Radau. O tu ar pasiekei savo pagrindinį tikslą? - Kurcas mostelėjo smakru į atramos patalpą.

- Pričiupau jį, - vargais negalais išsunkė Anderhilas. Burnoje grėsmingai greit kaupėsi kraujas. Išspjovė jį, pamėgino įkvėpti darsyk ir išgirdo, kaip oras švokšdamas išsiveržė pro naują skylę.

- Ką gi, - geraširdiškai tęsė Kurcas, - viskas gerai, kas gerai baigiasi, argi ne?

Jis atsargiai užmaukšlino trikampę Ovenui ant galvos. Fontanu trykštelėjęs kraujas akimoju užliejo kepurę, paskandindamas žinutę apie NSO.

Kažkur viršum vandens saugyklos vėl nuaidėjo klyksmas. Gal iš kurios nors salelės, buvusios kalvos, kuri, nepaisydama visų užtvindymų, atkakliai tebekyšojo iš vandens.

- Erelis, - pranešė Kurcas, tapšnodamas Ovenui per petį. - Manyk, kad esi laimės kūdikis, vaikinuk. Viešpats atsiuntė karo šauklį, kad tasai sugiedotų tau...

Kurco galva trykštelėjo kraujo, smegenų ir kaulų fontanu. Ovenas suspėjo pamatyti paskutinę išraišką, šmėstelėjusią žydrose, baltomis blakstienomis įrėmintose vyriškio akyse: nuostaba ir netikėjimas. Paskui Kurcas nuvirto kniūbsčias, tuo, kas liko iš veido, įsikniaubdamas į sniegą. Už jo nugaros stovėjo Fredis Džonsonas, taip ir nespėjęs nuleisti karabino. Iš vamzdžio rūko dūmelis.

“Fredi”, - pamėgino išsunkti Ovenas, bet pro bejėgiškai krutančias

lūpas neprasprūdo joks garsas. Tačiau Fredis linktelėjo. Tikriausiai suprato.

- Aš nenorėjau, vaikine, bet tas šunsnukis ketino šitaip pasielgt su manimi. Nevertėjo nė skaityt jo minčių, ir taip viskas buvo aišku. Ir tai po tokios daugybės metų...

"Užbaik", - vėl pamėgino pasakyti Ovenas, ir Fredis linktelėjo dar kartą. Gal jame visgi išliko tos nelemtos telepatijos pėdsakas. Fredžio Džonsono smegenyse. Kareivio Džonsono.

Ovenas plaukė į tolį. Pavargęs ir nusilpęs, plaukė į tolį. Labos nakties, mielosios damos, labos nakties, Deividai, labos nakties, Četai. Labos nakties, žavusis prince.

Jis tysojo ant nugaros sniege ir jautėsi taip, tarsi skęstų minkštuose pūkų pataluose. Vėl tas erelis... kodėl jis niekaip nestygsta? Veikiausiai todėl, kad žmonės įsiveržė į jo teritoriją, sutrikdė snieguotą rudeninę ramybę, bet netrukus visi išeis, ir jisai liks vienas. Vandens saugyklos valdovas.

Mes buvome didvyriai, pagalvojo Ovenas. *Tegul būsiu prakeiktas, jeigu ne taip. Velniop ją, tavo kepurę, Kurcai, mes buvome did...*

Paskutiniojo šūvio Ovenas nebeišgirdo.

30.

Vėl šūviai. Vėl tyla. Henris sėdėjo šalia mirusio draugo, stengdamasis nuspręsti, ką daryti. Šansų, kad jie visi išsišaudė tarpusavyje, beveik nėra. Galimybė, jog geri vaikinai (pataisa - geras vaikinas) iššaudė negeruosius, atrodė nulinė.

Padaręs tokią išvadą, Henris pašoko. Regis, geriausia išeitis - nešdintis iš čia ir pasislėpti miške. Bet tuomet jis dirstelėjo į sniegą (*kad bent amžių nebereiktų matyt šito sniego*) ir tučtuojau atsisakė savo sumanymo. Jei Kurcas su savo parankiniu grįš per artimiausias penkiolika minučių, pėdsakai matysis kaip ant delno. Jiems beliks pasekti įkandin ir nušauti jį it pasiutusį šunį. Arba šešką.

Tokiu atveju prasimanyk šautuvą. Ir šauk pirmas.

Tai jau geriau. Aišku, jis ne Vajetas Erpas*, bet šaudyti moka. Medžiotojas ir auka - nesulyginami dalykai, tokie skirtingi, kaip dangus ir žemė, tą suprast visai nesunku. Henris buvo įsitikinęs, jog, esant normaliam matomumui, jis nedvejodamas nukeptų tuos niekšus.

Jau siekė durų rankenos, kai išgirdo nuostabos sklidiną keiksmą, smūgį ir eilinį šūvį. *Labai labai* arti. Nusprendė, jog kažkas paslydo ir šleptelėjo ant subinės, atsitiktinai nuspausdamas gaiduką. Gal kalės vaikas paprasčiausiai nusišovė? Tik ar verta puoselėt šitokią viltį? Nors būtų taip paranku...

Po paraliais. Henris išgirdo tykų bambėjimą: rodos, parpuolusiam pavyko atsikelti. Beliko vienintelė išeitis, ir Henris ja pasinaudojo: vėl išsitiesė ant sėdynės, kaip įmanydamas užkorė Daditso rankas sau ant pečių ir apsimetė negyvu. Deja, vargu ar šis triukas išdegs. Negeri vaikinai ėjo pro mašiną ir, regis, nepastebėjo, kad jis dar alsuoja, bet tuomet jie labai skubėjo. Gi dabar sunku tikėtis, kad juos apgaus kelios kulkų skylės, dužęs stiklas ir kraujas, pasiliejęs iš vargšo Daditso nosies bei plaučių.

Po kažkieno kojomis sugurgždėjo sniegas. Sprendžiant iš garso, ėjo viso labo vienas žmogus. Matyt, bjaurusis Kurcas. Paskutinis mohikanas. Artėjanti tamsa. Mirtis dienos gale. Daugiau nebe senoji jo bičiulė, dabar Henris tik *vaizduoja* mirusį, bet ji vis vien artėja.

Henris užsimerkė... laukdamas.

Žingsniai nugurgždėjo pro šalį.

31.

Strateginiai Fredžio Džonsono planai šią akimirką buvo perdėm praktiniai ir nesiekė toli: jis norėjo sėsti į sumautą "Hamvį" ir apsisukti, neįstrigdamas pusnyse. Paskui reikėtų įveikti properšą Y st stryte (ten, kur nusigalavo "Subaru", kurį vijosi Ovenas) ir neapsiversti. O jei pasisektų nusigauti iki plento, horizontai mažumą prasiplėstų. Kai atvėrė dureles ir įsitaisė prie vairo, dingtelėjo mintis apie Masačūsetso automa-

*Dodž Sičio, Kanzaso valstija, teismo vykdytojas. Garsėjo savo taiklumu.

gistralę. Palei ją drykso didžiulė teritorija. Yra kur pasislėpti. Vietelių apstu.

Į veidą, nelyginant antausis, smogė šlykštus dujų ir etilo spirito kvapas. Perlis! Prakeiktas Perlis! Visoje toje sumaištyje jis visai pamiršo *šitą* mulkį.

Fredis kilstelėjo karabiną... bet Perlmuteris nesukrutėjo. Neverta eikvoti kulkų. Tereikia papraščiausiai išstumti jį į sniegą, ir baigtas kriukis. Jei pasiseks, Perlis sušals neprabudęs. Jis ir jo sumautos...

Tačiau Perlis nemiegojo. Ir nebuvo apalpęs. Ir netgi neskendėjo komoje. Perlis buvo negyvas. Ir... netgi... *išdžiūvęs*. Raukšlėti skruostai įdubo. Akiduobės panėšėjo į gilius šulinius, tarsi akių obuoliai už plonučių vokų būtų prasmegę vidun. Be to, negyvėlis atsišliejęs į dureles kažkokiu keistu kampu: viena koja pakelta, beveik siekia stiklą, tarsi jis būtų numiręs, mėgindamas išleisti savo įžymųjį "pusiau pukšt". Kombinezono klešnės patamsėjo, nelyginant išterliotos purvu, sėdynė po subine šlapia. Nuo balos vinguriuoja raudoni upeliukai.

- Kurių vel...

Ant užpakalinės sėdynės pasigirdo kurtinantis triukšmas, tarsi kažkas būtų visu garsu įjungęs galingą stereosistemą. Fredis akies krašteliu sugavo kažkokį judesį. Užpakalinės apžvalgos veidrodyje pasirodė pabaisa iš siaubo pasakos. Fredžiui nespėjus atsitokėti, pabaisa nuplėšė jam ausį, įsigraužė į burną ir įsikirto į apatinį žandikaulį. Arčio Perlmuterio šūdšeškis taip lengvai sumaitojo pusę Fredžio Džonsono veido, kaip alkanas žmogus nulaužia kepto viščiuko šlaunelę.

Fredis sukliko ir paleido salvę į "Hamerio" duris. Dar spėjo pakelti ranką ir pamėginti atplėšti padarą, tačiau pirštai slydo šlykščia gličia oda. Šeškas atšoko, atlošė galvą ir akimoju prarijo išdrėkstą mėsą. Fredis užčiuopė durelių rankeną, tačiau trūktelti nebesuspėjo - padaras vėl puolė auką, šįsyk įsigraužàdamas į raumenis tarp kaklo ir peties. Iš perplėštos arterijos fontanu trykštelėjo kraujas, smogė į "Hamvio" stogą ir pasiliejo purpuriniu lietumi.

Nelaimėlio kojos ėmė trūkčioti, klaikiu repo ritmu maigydamos mašinos pedalus. Pabaisa atšoko vėl, akimirką lukterėjo ir, gyvate slystelėjusi per Fredžio petį, šleptelėjo jam ant kelių.

Kai šeškas vienu mostu nurovė Džonsono pasididžiavimą, kareivis nutilo amžiams.

32.

Henris gana ilgai stebėjo, kaip neryški figūra už antrojo "Hamvio" vairo siūbuoja pirmyn ir atgal. Patyliukais džiaugėsi tirštu sniegu, netgi krauju, kuris užliejo priekinį mašinos stiklą ir trukdė žiūrėti.

Jis ir šiaip pernelyg gerai viską matė.

Galop figūra už vairo nustojo krutėti ir sukniubo. Viršum jos pakilo kažkieno nerangus šešėlis - tarsi švęsdamas pergalę. Henris žinojo, kas tai. Vieną tokį jau matė Džounsio lovoje, ten, "Skylėje". Tačiau juos atsivijusio "Hamvio" langas taip pat išdaužtas. Abejotina, jog tas padaras gali pasigirti intelektu, bet kiek gi truks, kol jis sureaguos į gryną orą?

Jiems nepatinka šaltis. Šaltis juos žudo.

Tas teisybė, tačiau Henris nenorėjo palikti šūdšeškio gyvo, ir ne vien todėl, kad vandens saugykla visai šalia. Pamažėle išaugo didžiulė skola, ir iš visų, galinčių pateikti sąskaitą, beliko jis vienas. Džounsis dažnai sakydavo, kad mokesčiai - visų sumaučiausias dalykas pasaulyje. Tačiau atėjo metas mokėti.

Jis persilenkė per sėdynę. Jokio ginklo. Šiaip taip pasiekė prietaisų skydą ir panaršė dėtuvėje. Nieko, tik benzino kvitai, lydraščiai ir nušiurusi knygelė minkštu viršeliu, pavadinta "Kaip tapti savo geriausiu draugu".

Henris atvėrė dureles, žengė į sniegą, ir kojos akimoju kažkur nuslydo. Jis šleptelėjo ant subinės, pakeliui į aukštą "Hamerio" sparną nusibruoždamas nugarą. Išdulkink mane, Fredi.

Šiaip taip pakilo. Slystelėjo vėl, bet šįsyk spėjo laiku įsitverti į dureles. Ir atsargiai apėjo sunkvežimį, neatplėšdamas akių nuo jo antrininko, dunksančio už nugaros. Padaras dar bruzdėjo ir krūpčiojo, godžiai dorodamas vairuotoją.

- Pasilik, kur esi, gražuole, - nusikvatojo Henris. Pats suvokė, kaip šėtoniškai ir beprotiškas jo juokas skamba šitoje dykumoje, tačiau susiturėt neįstengė. - Padėk kelis kiaušinukus. Šiaip ar taip, aš gi egmenas. Tavo geras kaimynas, egmenas. Nori, atnešiu knygelę "Kaip

tapti savo geriausiu draugu"? Duoti paskaityti? Turiu vieną egzempliorių.

Jis vis murmėjo ir murmėjo, niekaip nepaliaudamas kvatoti. Slysčiodamas išdavikiškai šlapiame sniege, tarsi berniūkštis, bėgantis po pamokų pasivažinėt nuo kalniuko. Kabindamasis į "Hamerį", nors, neskaitant durų, kabintis kaip ir nebuvo į ką. Stebėdamas, kaip šokinėja ir linksminasi padaras... ir ūmai pabaisa dingo. O-joj. Kur, po perkūnėliais, jinai prapuolė? *Kažkokiame idiotiškame Džounsio filme panašią akimirką suskamba šiurpą varanti muzika. Šūdšeškių, Kosmoso Žudikų, ataka*, - pagalvojo Henris ir vėl prapliupo juoku.

Galop jam pavyko nusigauti iki bagažinės. Štai jis, mygtukas, kurį reikia spustelt, kad užpakalinis stiklas atsivertų... jei, žinia, jis gali atsiverti. O gal ir ne. Įdomu, kaip čionai įlindo Ovenas?

Henris neatminė. Nors sušaudykit, neatminė. Ką čia bepridurti, jis niekada netaps savo geriausiu draugu.

Vis taip pat isteriškai kudakuodamas, bedė pirštu į mygtuką, ir užpakalinis stiklas atsilapojo. Henris dirstelėjo vidun. Dėkui Dievui, šautuvai. Armijos karabinai, tokie, kaip tasai, kurį Ovenas išsinešė į savo paskutinę žvalgybą. Henris pastvėrė vieną ir apžiūrėjo. Saugiklis: yra. Režimų kaitos svertas: yra. Apkaba su markiruote JAV ARMIJA KAL. 5.56. 120 patr.: yra.

- Taip paprasta, kad net bairumas įstengtų, - pareiškė Henris ir susiėmė už pilvo, kone dusdamas iš juoko, tačiau tuojau pat paslydo ir vos neišsitiesė darsyk. Kojos nelinko, laužė nugarą, širdis plyšo iš skausmo... ir vis dėlto jis juokėsi.

Čiupęs šautuvą (ir vildamasis, jog sugebėjo išjungti saugiklį), nužingsniavo link Kurco mašinos. Ausyse skambėjo šiurpą varanti muzika, tačiau laukan vis vien veržėsi juokas. Prisimink benzino baką. Absurdo teatras, tiksliau pasakius, absurdo kinas. Tačiau kurgi Hamera, Kosmoso Siaubas?

Ir, tarsi išgirdęs jo mintis... Henris tik dabar sumojo, kad šitai įmanoma, - šeškas trenkėsi galva į užpakalinį stiklą. Laimei, tas liko sveikas. Kruvina galva aplipusi plaukais ir žmogaus kūno liekanomis. Į Henrį piktai spoksojo šlykščios juodos akių vynuogės. Nejau padaras

žinojo turįs atsarginį išėjimą? Galimas daiktas. Ir, galimas daiktas, suprato, kad pasinaudoti juo - vadinas, greit numirti.

Pabaisa išsiviepė.

Henris Devlinas, kadaise parašęs apžvalginį straipsnį "Neapykantos pabaiga", išspausdintą "*Niujork taims*", ir gavęs Amerikos psichiatrų asociacijos premiją už "Gailestį bei užuojautą", savo ruožtu ištempė lūpas, išsiepdamas iltis. Su didžiausiu malonumu. Ir atkišo vidurinį pirštą. Už Byverį. Ir už Pitą. Irgi su didžiausiu malonumu.

Kai tik kilstelėjo karabiną, šeškas - gal ir besmegenis, tačiau ne *tiek*, - niurktelėjo žemyn. Nusispjaut, medžiotojas vis vien neketino šauti pro langą. Bet jei padaras atsidūrė ant grindų, jau neblogai. *Arčiau benzino, arčiau mirties, mažule.* Henris įjungė automatinį šaudymo režimą ir paleido ilgą seriją į benzino baką.

Šūvių griausmas jį apkurtino. Benzobako dangtelio vietoje išsižiojo didžiulė skylė dantytais kraštais, ir nieko daugiau. Nieko. *Ką ir kalbėti, anaiptol ne Holivudas. Ten toksai pokštas būtų suveikęs it laikrodis*, spėjo pagalvoti Henris ir ūmai išgirdo kimų kuždesiuką, akimoju virtusį grėsmingu šnypštimu. Paskubomis atsitraukė per du žingsnius ir paslydo. Šįkart kritimas išgelbėjo jam akis, o gal ir gyvybę. Po sekundėlės "Hamvio" kėbulą perplėšė sprogimas. Liepsna geltonais žiedlapiais veržėsi iš apačios. Kurtinamai pokštelėjo sprogstančios padangos. Į visas puses pažiro stiklo skeveldros, tik per plauką nekliudžiusios Henrio. Karštis tapo nebeištveriamas, ir žmogus nušliaužė atgalios, vilkdamas už diržo karabiną bei pašėlusiai kvatodamas. Nuaidėjo antras sprogimas, ir šįsyk ore sustūgo, sušvilpė šrapnelis.

Henris pakilo, kabindamasis į eglių šakas nelyginant į turėklus, pastovėjo, juokdamasis ir gaudydamas kvapą: maudžia kojas, maudžia nugarą, maudžia kaklą.

Visą užpakalinę "Hamvio" dalį apglėbė ugnis. Jisai girdėjo, kaip viduje paklaikusiai terška liepsnojantis padaras.

Henris apėjo degantį "Hamvį", laikydamasis pagarbaus atstumo, prisiartino iš dešinės pusės ir nusitaikė į išdužusį stiklą. Suraukė kaktą, stengdamasis kažką suvokti, ir suprato, kodėl visa tai panėši į visišką idiotizmą. *Visi* "Hamerio" stiklai išdaužyti. Visi, išskyrus priekinį.

Jis vėl prapliupo juoku. Kas per kretinas! Nepataisomas kretinas!

Pragaro liepsnose blaškėsi padaras, tolydžio siūbuojantis pirmyn ir atgal. Kiek šovinių liko apkaboje, jei ta suknista kalė ištrūks laukan? Penkiasdešimt? Dvidešimt? Penki? Kad ir kiek jų būtų, jis privalo viską užbaigti. Nerizikuos ir negrįš prie savo sunkvežimiuko antros apkabos.

Tačiau padaras nepasirodė.

Henris pastovėjo dar penkias minutes. Tada nusprendė tikrumo dėlei pastovėti dar tiek pat. Snigo, liepsnojo "Hamvis", į baltą dangų kilo juodų dūmų kamuoliai. Jis žiūrėjo į gaisrą ir galvojo apie "Derio Dienų" karnavalą. Haris J.S. Bondzas dainuoja "Naująjį Orleaną", ir išdidžiai žingsniuoja milžinas su kojūkais, legendinis kaubojus, ir Daditsas stačiai dūsta iš jaudulio, nenustygdamas vietoje. Galvojo apie Pitą, stovintį prie mokyklos vartų, rankas sudėjusį kaušeliu - kaip uoliai jisai apsimetinėjo, neva rūko. Pitą, svajojusį tapti pirmosios NASA ekspedicijos į Marsą kapitonu. Galvojo apie Byverį ir jo Fonzio striukę, Byvą ir jo dantų krapštukus, Byvą, dainavusį Daditsui - plaukia upe laivelis, ne paprastas, o auksinis, - Byvą, apglėbusį Džounsį vestuvių dieną ir paliepusį tam būti laimingam, laimingam už juos visus.

Džounsis.

Įsitikinęs (pagal galimybes), jog šūdšeškis nebegyvas, iškepęs, virtęs pelenais, Henris nužingsniavo taku pasižiūrėti, ar Džounsiui pasisekė likti gyvam. Nepuoselėjo didelių vilčių, bet kažin kodėl tikėjo, kad nusiminti dar anksti.

33.

Vien skausmas ir tesiejo Džounsį su šiuo pasauliu, ir iš pradžių jam pasidingojo, kad gretimai klūpantis nusikamavęs, išsekęs, pajuodęs žmogus su suodžių brūkšniais ant skruostų, - tik sapnas, paskutinis jo vaizduotės žaismas. Nes žmogus stebėtinai panėšėjo į Henrį.

- Džounsi? Ei, Džounsi, kaip laikais? - kartojo Henris, spragsėdamas pirštais Džounsio panosėje. - Žemė kviečia Džounsį. Atsiliepk!

- Henri, čia tu? Tikrai tu?

- Aš, gali neabejoti, - linktelėjo Henris, dirstelėjo į angoje įstrigusį

šunį, vėl atsigręžė į draugą ir begaliniai švelniai nubraukė jam nuo kaktos prakaitu permirkusius plaukus.

- Seni, kurgi tu... - pradėjo Džounsis, bet tuomet pasaulis susiūbavo. Džounsis užsimerkė, susikaupė, atsimerkė vėl, - buvai visą tą laiką? Nejau smaksojai parduotuvėje? Ar duonos nupirkt nepamiršai?

- Ne, tačiau pamečiau dešreles.

- Koksai išsižiojęs! - Džounsis atsiduso. - Kitąsyk važiuosiu pats.

- Pabučiuok man į subinę, - prunkštelėjo Henris, ir Džounsis šypsodamasis prasmego į tamsą.

EPILOGAS

DARBO DIENA

Visata, jinai kalė.

Normanas Maklinas

Dar viena vasara praeity, pagalvojo Henris, tačiau be didesnio liūdesio: vasara pasitaikė puiki, ir ruduo veikiausiai bus neblogas. Tiesa, šiais metais jokios medžioklės, ir teks pakęsti nedažnus naujųjų draugų iš karinės žinybos vizitus (draugams iš karinės žinybos visų pirma reikėjo įsitikinti, kad per tą laiką ant jo odos nepasirodė raudonas pūkelis), bet ruduo vis vien prognozuojamas neblogas. Vėsus oras, saulėtos dienos, ilgos naktys.

Retsykiais po vidurnakčio dar pasirodo senoji Henrio bičiulė, tačiau jis tokiais atvejais paprasčiausiai įsitaiso kabinete su knyga rankoje ir laukia, kol jinai pasišalins. Galiausiai ji vis vien pasišalina. Galiausiai vis vien pateka saulė. Neišsimiegojai šią naktį, atsigriebsi kitą, tačiau miegas būtinai ateis, nelyginant ilgai laukta mylimoji. Tą Henris sugebėjo įsisąmoninti po praėjusio lapkričio.

Jis siurbčiojo alų Džounsio ir Karlos kotedžo priebutyje, Peper Pondo pakrantėje. Pietinis Kvebino vandens saugyklos krantas vos už keturių mylių nuo čia. Žinia, Yst strytas taip pat.

"Kurso" skardinę laikanti ranka su trim pirštais. Du teko amputuosi. Nežinia, kada spėjo juos nušalti: gal šliuoždamas slidėmis Dypkatu, o gal tempdamas Džounsį ant paskubomis surištų šakų į išlikusį "Hamvį". Regis, aną rudenį likimas jam lėmė vilkti žmones per sniegą, nors pastangas lydėjo permaininga sėkmė.

Siaurame pakrantės dryžyje Karla Džouns prižiūri grilį. Mažasis Noelis klibikščiuoja aplink žygio stalelį, iš paskos vilkdamas išsivyniojusį vystyklą ir džiaugsmingai mosuodamas apanglėjusia dešrele. Likusios Džounsų atžalos, nuo vienuolikos iki trejų metų amžiaus, pliuškenasi vandenyje ir džiugiai klykauja. Henris neabejojo, kad biblinis priesakas "veistis ir daugintis" turi turėti kažkokią prasmę, tačiau dabar jam atrodė, jog Džounsis su Karla tą prasmę traktuoja kiek per laisvai. Šiaip ar taip, išpučia iki absurdiškų apimčių.

Už nugaros klaktelėjo stumdomos durys. Į priebutį išėjo Džounsis, nešinas kibirėliu su ledinio alaus skardinėmis. Šlubčiodamas, bet jau nebe taip stipriai: šįkart daktaras išmetė lauk visą tą velniavą, įmontuotą

bičiulio kojoje, ir pakeitė ją plienu bei teflonu. Ir patikino Džounsį, jog šito vis vien būtų prireikę, "bet jei būtumėt buvęs atsargesnis, galėjote ištempti dar bent penketą metelių". Operaciją atliko vasario mėnesį, veikiai po jų šešetą savaičių trukusio "poilsio" draugų iš karinės žinybos ir psichiatrų kompanijoje.

Kariškiai pasiūlė atlikti sąnario keitimo operaciją Dėdės Semo sąskaita - kažkas panašaus į cukrų, kuriuo saldina karčią piliulę, - bet Džounsis padėkojo ir atsisakė paaiškinęs, jog nenorėtų skriausti savo ortopedo ir atimti iš draudimo kompanijos malonumą apmokėti sąskaitas.

Tuo metu jiems abiem beliko viena svajonė: kuo greičiau išsinešdinti iš Vajomingo. Aišku, butukas buvo labai mielas (atitinkantis skonį tų, kurie pratę gyventi po žeme), virtuvė - nelyginant keturių žvaigždučių restorane (Džounsis priaugo dešimt svarų, Henris - beveik dvidešimt), o filmai - apskritai aukščiausios klasės. Tik atmosfera truputį trenkė daktaru Streindžlavu. Henriui tos šešios savaitės buvo kur kas sunkesnės, nei Džounsiui. Džounsį labiausiai kamavo šlaunies skausmas: prisiminimai apie kūną, kuriuo teko dalintis su misteriu Grėjumi, stebėtinai greit priblėso, virsdami sapnais.

O Henrio prisiminimai, atvirkščiai, darėsi vis ryškesni. Ir visų siaubingiausi siejosi su karvide. Juos klausinėjantys kariškiai buvo mandagūs, sklidini užuojautos, čia jums ne Kurcas avių bandoje, tačiau Henris neįstengė pamiršti Bilo, Maršos ir Dareno Čailzo, Storosios-Suktinukės-Iš-Niutono. Jie dažnai aplankydavo jį sapnuose.

Kartu su Ovenu Anderhilu.

- Pastiprinimas, - pareiškė Džounsis, statydamas kibirą su alumi ant žemės ir sėsdamas šalia Henrio į įdubusį pintą supamą krėslą.

- Dar viena - ir man gana, - atsiliepė Henris. - Po valandos grįžtu į Portlendą. Betrūktų tik policijos ir alkoholio testo!

- Pasilik nakvoti, - pasiūlė Džounsis, stebėdamas Noelį. Mažylis šleptelėjo ant žolės po staleliu ir susikaupęs mėgino susigrūsti į bambą dešrelės likutį.

- Ir klausytis, kaip tavo galvažudžiai kariauja bei griauna visą namą? - susigūžė Henris. - Beje, ar tau patiko Marijo Beivos siaubiakų komplektas?

- Žinai, daugiau jais nesidomiu, - mąsliai atsiliepė Džounsis. - Kažkaip išgaravo visa trauka. Šiandien pas mus Kevino Kostnerio festivalis. Pradedam nuo "Asmens sargybinio".

- Tu nebesi siaubo filmų gerbėjas?

- Na, ir gudriašiknis gi tu! - lyg ir susierzino Džounsis, bet tuojau pat gūžtelėjo pečiais ir nusišypsojo. - Tiek to, aš čia tik šiaip.

- Už nesančius draugas, - pratarė Henris, keldamas skardinę.

- Už nesančius draugus, - pakartojo Džounsis, sekdamas jo pavyzdžiu.

Jiedu susidaužė ir išgėrė.

- Kaip laikosi Roberta? - paklausė Džounsis.

Henris šyptelėjo:

- Puikiai. Laidotuvėse baiminausi...

Džounsis linktelėjo. Per Daditso laidotuves teko prilaikyti Robertą už parankių, nes moteris vos įstengė pastovėti.

- ... bet dabar misis Kevel jau atsigauna. Ketina atidaryti namudinių suvenyrų parduotuvėlę. Aišku, be galo jo ilgisi. Po Elfio mirties Daditsas buvo visas jos gyvenimas.

- Ir mūsų taip pat, - pridėjo Džounsis.

- Tikriausiai tu teisus.

- Mane taip graužia sąžinė, jog tiek metų buvome jį apleidę. Tik pamanyk, Daditsą pakirto leukemija, o mes, kad jį kur galas, net *nežinojome*...

- Žinojome, - trumpai paprieštaravo Henris.

Džounsis dirstelėjo į jį ir kilstelėjo antakius.

- Ei, Henri! - šūktelėjo Karla. - Kokio mėsainio pageidausi? Paskrudinto ar...

- Tiktai ne žalio! - šūktelėjo jisai.

- Klausau, sere, kaip įsakysite, sere! Būk geras, paimk mažylį, nes toje dešrelėje jau daugiau žemių, nei mėsos. Paimk jį ir nunešk tėvui.

Henris nubėgo laiptais, ištraukė Noelį iš po stalo ir nusinešė į priebutį.

- Eni! - linksmai klyktelėjo pusantrų metukų Noelis.

Henris apmirė pajutęs, kaip nugara nusruveno ledinis šiurpuliukas. Tarsi jam priešais ūmai būtų išdygęs vaiduoklis.

- Agyk, Eni! Agyk! - šaukė Noelis, įtikimumo dėlei baksnodamas Henriui į nosį žemėta dešrele.

- Dėkui, aš palauksiu savo dešrainio, - atsisakė jis, nelėtindamas žingsnio.

- Nenoji ano eselės?

- Henris valgys saviškę, saulyte. Bet, ko gero, verta paimti šitą murzę. Kai iškeps likusios, gausi naują.

Jis išsuko dešrelę iš mažylio rankutės, pasodino kūdikį Džounsiui ant kelių ir vėl įsitaisė ant pakopos. Kol Džounsis krapštė iš sūnelio bambos ketčupą bei garstyčias, tas beveik užmigo.

- Kaip tai "žinojome"? - Džounsis grįžo prie nutraukto pokalbio.

- Liaukis, Džounsi! Galbūt mes jį apleidome ar mėginome apleisti, bet nejau manai, jog Daditsas kada nors buvo mus palikęs? Tiki tuo po visko, kas nutiko?

Džounsis papurtė galvą. Labai lėtai.

- Kažkas pasimiršo, kažką mes išaugome, tačiau toji istorija su Ričiu Grenado apnuodijo mus amžiams. Ji graužė mus, kaip Oveną Anderhilą - anas nutikimas su sudaužytu Reiplou dubeniu.

Džounsiui nereikėjo klausti, kas per nutikimas: Vajominge jie turėjo be galo daug laiko, kad papasakotų vienas kitam stingančias istorijos dalis.

- Žinai, yra senas eilėraštis apie žmogų, mėginusį aplenkti patį Dievą, - mąsliai nutęsė Henris. - "Dangiškasis skalikas". Aišku, Daditsas nebuvo Dievas, sergėk Viešpatie, tačiau jis buvo mūsų skalikas. Mes bėgome taip greit, kaip tik galėjome, bet...

- Taip ir neįstengėme ištrūkti iš Sapnų Gaudyklės, tiesa? - užbaigė Džounsis. - Nė vienas iš mūsų nebeįstengė. O paskui atėjo *jie*. Bairumas. Besmegenės sporos kosminiuose laivuose, kuriuos sukūrė kita rasė. Ar tai viskas, kuo buvo tie ateiviai? Viskas?

- Manding, mes niekada nesužinosime. Praėjusį rudenį radome atsakymą tik į vieną klausimą. Per amžius žiūrėjome į žvaigždes ir klausėme savęs, ar Visatoje esam vieniši. Ką gi, dabar žinome, kad nevieniši. Didžiulis džiaugsmas, nieko nepasakysi! Džeritsenas... prisimeni Džeritseną?

Džounsis linktelėjo. Žinoma, jis prisiminė Terį Džeritseną, laivyno psichologą, vieną iš tų, kurie juos kvotė Vajominge. Teris dar pokštavo,

kaip tipiškai pasielgė dėdulė Semas, nugrūsdamas jį į tokį užkampį, kur artimiausias vanduo - Larso Kilborno tvenkinys karvėms girdyti. Džeritsenas ir Henris tapo artimi - jei ir nesusibičiuliavo, tai vien todėl, kad padėtis buvo nekokia. Nors su Džounsiu ir Henriu visi elgėsi pagarbiai bei maloniai, Vajominge jiedu viešėjo ne šiaip. Užtat Henris Devlinas ir Teris Džeritsenas buvo kolegos, o panašūs dalykai visuomet reikšmingi.

- Džeritsenas nuo pat pradžių įtarė, jog atsakymai gauti į du klausimus: mes nevieniši ir nesam vienintelės protingos būtybės Visatoje. Visokeriopai stengiausi jį įtikinti, jog antrasis postulatas grįstas klaidingomis prielaidomis, tolygu namas, statytas ant smėlio. Nemanau, kad jis suprato, bet, regis, man pavyko jo sieloje pasėti abejonės grūdą. Kad ir kas buvo bairumas, jie ne laivų statytojai, o laivą pastačiusi rasė galėjo ir išnykti. Ar virsti bairumu.

- Misterio Grėjaus kvailu nepavadinsi.

- Ne, jis stebėtinai pragudrėjo nuo tos minutės, kai įsibrovė į tavo galvą, su tuo nevalia nesutikti. Misteris Grėjus buvo *tavimi*, Džounsi. Pavogė tavo emocijas, tavo atmintį, tavo pomėgį kumpiui.

- Dabar nė pažiūrėt į jį nebegaliu.

- Kažkodėl visai nesistebiu. Jis pagrobė tavo individualybę, įskaitant ir pasąmonės subtilybes. Viską, ką tu mėgai Marijo Beivos siaubiakuose ir Serdžio Leonės vesternuose, viską, kas maitinasi baime bei prievarta... seni, misteris Grėjus *dievino* tą šlamštą. O kodėl gi ne? Juk tai primityvūs išgyvenimo įnagiai. Ir, likęs paskutiniuoju savosios rūšies atstovu priešiškoje aplinkoje, jis stvėrėsi bet kurio įnagio, kurį tik įstengė pasiekti.

- Šuns šūdas, - sumurmėjo Džounsis. Veide atsispindėjo pasibjaurėjimas, kurį jis puoselėjo šiai minčiai.

- Nieko panašaus. "Skylėje sienoj" tu pamatei tą, ką tikėjaisi pamatyti, viską, ką įsikalei sau į galvą, - ateivį iš "X failų" - brūkšnys - "Artimų trečiojo laipsnio kontaktų". Tu įkvėpei bairumą... Be jokios abejonės, tai ir buvo vienintelis fizinis kontaktas. Bet paaiškėjo, kad tu jam visiškai neimlus. Dabar jau žinome, jog neimlūs yra bent penkiasdešimt žmonių rasės atstovų procentų. Tu pasigavai kažką panašaus į ketinimą - apčiuopomis pasiųstą direktyvą. Po galais, tam nėra tinkamo

žodžio, nes tas žodis neegzistuoja *jiems*. Bet, man regis, pilkasis įsiskverbė į tave, nes tu *patikėjai*, neva jis ten buvo.

- Nori pasakyt, - pradėjo Džounsis, žvelgdamas viršum miegančio sūnaus galvelės, - kad aš vos nesunaikinau žmonijos, ištiktas tipiško isteriško nėštumo priepuolio?

- Ne, žinoma, ne, - papurtė galvą Henris. - Jei būtų taip paprasta, viskas būtų praėję be pėdsakų nelyginant... nelyginant sloga. Tačiau mintis apie misterį Grėjų įstrigo tavyje it musė voratinklyje.

- Tiksliau, Sapnų Gaudyklėje.

- Taip.

Abu nutilo. Netrukus Karla pakvies juos valgyti dešrelių ir mėsainių, bulvių salotų ir arbūzo, o virš galvos žydru skydu spindės begalinis perregimas dangus.

- Manai, čia tik sutapimas? - neištvėrė Džounsis. - Jie atsitiktinai atsidūrė Džefersono trakte kaip tik tuo metu, kai ten buvau aš? Ir ne tik aš! Tu ir Pitas su Byvu. Plius Daditsas už vos kelių šimtų kilometrų į pietus, nepamiršk Daditso. Nes Daditsas siejo mus draugėn. Išlaikė kartu.

- Daditsas visuomet buvo dviašmenis kardas. Iš vienos pusės - Džozė Rinkenhauer, Daditsas gelbėtojas, Daditsas didvyris. Iš kitos - Ričis Grenado, Daditsas žudikas. Tačiau Daditsui reikėjo mūsų. Kad padėtume surasti. Kad padėtume žudyti. Esu tuo tikras. Mes buvome apdovanoti gilesne pasąmone. Maitinome jį neapykanta ir baime, nuogąstavimais, jog Ričis Grenado išties mus pričiups, kaip ir žadėjo. Mumyse visuomet tyvuliavo daugiau tamsos nei Daditse. Pykčio jame buvo lygiai tiek, kad pastumtų smaigelį keliais skaičiais atgal, ir tai veikiau pramogos dėlei. Ir visgi... prisimeni tą atvejį, kai Pitas užsmaukė Daditsui kepurę ant akių, o tas atsitrenkė į sieną?

Džounsis kažką prisiminė... gana miglotai. Regis, tai nutiko prekybos centre. Ankstyvoje jaunystėje, kai slankioti po parduotuves buvo pramoga. Diena dienon tas pats šūdas.

- Nuo tos dienos, kiek tik bežaidėme Daditso žaidimą, Pitas neišvengiamai pralaimėdavo. Daditsas *visuomet* sumažindavo jo taškus, ir niekas nieko neįtarė. Veikiausiai laikė tik sutapimu, bet dabar, galvodamas apie viską, kas nutiko, esu linkęs suabejoti.

- Manai, net Daditsas žinojo, kad apmokėti sąskaitas - visų sumaučiausias dalykas pasaulyje?

- Jis to išmoko iš mūsų, Džounsi.

- Daditsas suteikė misteriui Grėjui atramos tašką. *Protinės* atramos tašką. Nepamiršk šito.

Ne, pamanė Džounsis, *jis niekada šito nepamirš.*

- Mums viskas prasidėjo nuo Daditso, - tęsė Henris. - Nuo tos minutės, kai jį sutikome, mes tapome ne tokie kaip visi. Suprask, tai tiesa. Tokios istorijos, kaip su Ričiu Grenado, krito į akis, pernelyg jau išsiskyrė mūsų sąmonėje. Tačiau pasitaikė ir kitų, menkesnių, ir esu tikras, jog gerai pagalvojęs tu su manimi sutiksi.

- Defanjakas, - tyliai išsunkė Džounsis.

- O jis kas toks?

- Tasai berniukas, kurį nutvėriau meluojant aną pavasarį, prieš pat nelaimingą atsitikimą. Įsivaizduoji, sužinojau, kad jis nusirašinėja, nors pats tame egzamine nebuvau.

- Matai? Bet visgi būtent Daditsas palaužė pilkąjį kalės vaiką. Pasakysiu daugiau, regis, būtent Daditsas išgelbėjo man gyvybę Yst stryte. Galimas daiktas, jog tuomet, kai Kurco parankinis dirstelėjo į "Hamvį", norėdamas patikrinti, kaip mums sekasi, jo galvoje tūnojo mažulytis Daditsas, be atvangos kartojantis: "Nesijaudinkit, bose, eikit savo keliais, jie negyvi".

Bet Džounsis nenorėjo atsisveikint su savo idėja.

- Nori pasakyt, ta aplinkybė, kad bairumas užmezgė ryšį su mumis, būtent mumis abiem, nepaisydamas visų likusiųjų, - tik atsitiktinis pasirinkimas? Sutapimas? Būtent šitaip manė Džeritsenas, nors niekada nesakė balsu. Tačiau jo pozicija ir šiaip buvo pakankamai aiški.

- O kodėl ne? Nemažai mokslininkų, tokių stulbinančių protų, kaip Stivenas Džėjus Guldas, yra įsitikinę, jog gyvybė Žemėje išliko tik neįtikėtinų sutapimų grandinės dėka.

- O tu? Tu irgi taip manai?

Henris pakėlė rankas. Sunku atsakyti, nepaminint Aukščiausiojo, kuris per kelis pastaruosius mėnesius vėl įsismelkė į jo gyvenimą. Pro atsargines duris, daugybės bemiegių naktų tyloje. Bet nejau būtina šauktis to senoviško dievo, kad bent kaip nors paaiškintum, kas gi nutiko?

- Aš tikiu, jog Daditsas, - tai *mes*, Džounsi. *L'infant c'est moi... toi... tout le monde...** Rasė, rūšis, genai; žaidimas, setas, mačas. Visi mes savo esme Daditsai, ir kilniausi mūsų siekiai - ne daugiau nei mėginimas sužinoti, kur guli geltona priešpiečių dėželė, ir gebėjimas užsirišti sportbačių raištelius: "Utė? Obati?" Patys nuodėmingiausi troškimai, patys nedoriausi poelgiai kosminiu mastu atrodo visai menkučiai - nelyginant smulkus sukčiavimas, lošiant kortomis. Įbesti smaigelius keliais skaičiais atgal ir apsimesti naiviu, nieko nenutuokiančiu kvaileliu. Viršūnė!

Džounsis susidomėjęs žvelgė į draugą.

- Visa tai arba stulbinama, arba siaubinga. Negaliu pasakyti, kas būtent.

- Ir nereikia. Nesvarbu.

Mažumą agalvojęs, Džounsis vėl pakilo atakon:

- Jei visi mes Daditsai, kas gi mums dainuoja? Kas dainuoja mums lopšinę, padeda mums užmigti, kas liūliuoja, kai mums liūdna ir baisu?

- O, Viešpats mūsų dar neapleido, - atsakė Henris ir tučtuojau prikando liežuvį, bet buvo jau per vėlu! Nepaisant kuo nuoširdžiausių ketinimų, visgi prasitarė! Reikėtų save pasmaugti!

- Vadinas, tai Viešpats neleido paskutiniajam šeškui prasmegti į atramos šachtą? Nes jei tas padaras būtų įkritęs į vandenį...

Tiesą sakant, paskutiniuoju buvo šeškas, gimęs iš Perlmuterio, bet tai geras argumentas, vertas taiklaus atsakymo.

- Nesiginčysiu, nemalonumų būtų tiek, kad nors vežimu vežk, bent jau artimiausiems dvejiems metams. Manau, būtų prasidėjęs masinis bėgimas iš Bostono centro. Bet sunaikinti žmoniją? Vargu. Mes jiems - neįsavinta teritorija. Misteris Grėjus tą žinojo, tavo įrašai, veikiant hipnozei...

- Neminėk šito.

Džounsis perklausė kelis įrašus ir nusprendė padaręs didžiausią klaidą, kokią tik galėjo padaryti. Klausytis savęs misterio Grėjaus vaidmenyje (veikiamas gilios hipnozės, jis išties *tapdavo* misteriu Grėjumi) - tolygu sutikti pagiežingą vaiduoklį. Retsykiais manydavo, jog yra vienintelis žmogus pasaulyje, iš tiesų supratęs, ką reiškia būti

---

*Kūdikis - tai aš... tu... visas pasaulis... (*pranc.*).

išprievartautam. Kai kuriuos dalykus geriausia pamiršti išsyk. Ir daugiau niekada nebeprisiminti.

- Atleisk.

Džounsis numojo ranka - atseit, viskas gerai, - bet visgi smarkiai pablyško.

- Tiesiog noriu pasakyti, kad visi mes daugiau ar mažiau *jutiminiai įvaizdžiai, protiniai pavidalai*, gyvenantys Sapnų Gaudyklėje. Man pačiam nemalonu, kaip tai skamba, pigus transcendentalizmas, alaviniai žiedai ausyse, bet teisingesnio žodžio šitam reiškiniui nerandu. Žinia, kada nors rasis tinkamas apibūdinimas, na, o kol kas tiks ir Sapnų Gaudyklė.

Henris atsigręžė per petį. Džounsis irgi, patogiau paguldydamas Noelį. Virš kotedžo durų kybojo Sapnų Gaudyklė, Henrio dovana. Džounsis nedelsdamas prikalė ją prie lubų, nelyginant valstietis katalikas, kryžiumi vejantis nuo savo būsto vampyrus ir piktąsias dvasias.

- Galbūt tu juos paprasčiausiai traukei, - paspėliojo Henris. - *Mes* traukėme. Juk gėlės gręžiasi į saulę, geležies dulkelės limpa prie magneto. Beje, tiksliai pasakyti sunku: bairumas pernelyg skiriasi nuo mūsų.

- Jie sugrįš?

- O, taip, - linktelėjo Henris. - Jie ar kokie kiti. - Jis pakėlė akis į tamsiai žydrą dangų. Vėlyvos vasaros dangų. Kažkur vandens saugyklos pusėje sukliko erelis. - Manding, apie tai verta pagalvoti. Bet ne šiandien.

- Berniukai! - šūktelėjo Karla. - Pietūs paruošti!

Henris paėmė iš Džounsio mažylį. Sekundėlei jų rankos susitiko, susikryžiavo žvilgsniai, susiliete mintys. Henris nusišypsojo. Džounsis atsakė šypsena. Jie draugiškai nusileido laiptais ir nuėjo per veją: Džounsis kiek šlubuodamas, Henris - su miegančiu kūdikiu ant rankų, ir tą akimirką vienintelė tamsa, sėlinanti pėdomis, buvo draugų šešėliai, šliaužiantys žole jiems įkandin.

DAUGIAMILIJONINIS BESTSELERIS

Netikėtai jų stovyklavietėn įrėplioja
kažkoks nuovokos netekęs pašalietis,
nerišliai burbėdamas apie
keistas šviesas danguje,
"sausus" žaibus lapkričio mėnesį
ir panašius regėjimus.
Štai tuomet į keturių draugų
gyvenimą įsiveržia
tikras CHAOSAS ir tikra TAMSA,
prieš kuriuos nublanksta
bet kokie "X failai".
Vienintelė galimybė draugams
bent pamėginti išlikti
yra iš praeities paveldėta
SAPNŲ GAUDYKLĖ...

9789986971092